

Валі́я Куя́н / Юра Лоцький

В обіймах...

Коротка проза:
замальовки сьогодення, фантастика

Співавтори Валія Киян і Юра Лоцький познайомилися в інтернеті. Валія живе в Києві, Юра в Лодзі, спілкуються онлайн. За час знайомства написали чотири романи: “Правда про секс. Ілентина”, “Віртуальний Іван”, “Знищити в онлайн, або Кінець Казанови”, “Акт правди”. Твори пов’язані між собою і розповідають про секс знайомих і незнайомих авторам людей. Романи розраховані на широке коло читачів дорослої аудиторії. П’ята книга – збірка коротких оповідань «Начерки про всяке».

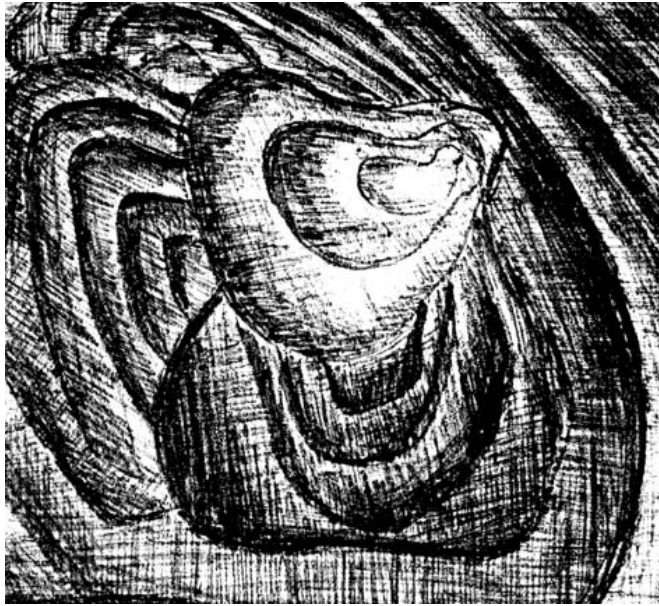
«В обіймах...» – шоста книга Валії та Юри. У ній зібрані оповідання про сьогодення, а також фантастика.

Ознайомитися з творами можна на сайті «Автура»:
<http://avtura.com.ua/writer/314/books/>

Дякуємо художникам, які дали дозвіл ілюструвати книгу своїми творчими роботами.

Усі події та персонажі в книзі видумані і будь-яка подібність з реальними людьми може бути тільки випадковою.

Сон Снегірьової

– Чекайте, я вам сон розкажу. Про художку снилося. Ви також там присутні були і майже всі наші викладачі. Мабуть, віщий. Все добре закінчилося, – сказала Олександра Снегірьова колезі. Ганна не чекала, не хотілося слухати пророчі видіння віруючої прихожанки московського патріархату, та й немала часу. В класі шуміли діти.

– Головне, добрий кінець, – відповіла й пішла до учнів. День був насичений і розповідь про віщий сон того разу оминула її.

Тож так склалося, що пророцтва Олександри Ганна вислухала останньою з колективу. В суботу на перерві Снегірьова завела її в учительську, усадила на стільці й продовжила розпочату три дні тому розповідь.

– Мені приснилося, що в середу я прийшла до школи. Все бачила, ніби, реально. Київ такий, як зараз. Приїха-

ла на Сирець, проминула телевежу. Від зупинки пройшла пішки. Перед дверима школи стояла група дітей, – говорила Олександра.

– Діти, хлопчики, чи дівчатка? – запитала Ганна. Сама подумала, що мабуть дівчатка, бо хлопчиків у художньому освітньому закладі навчалось мало.

– Я не звернула увагу, – сказала Снегірьова й задумалася. – Це важливо? Але, все рівно не знаю. Слушайте далі. В мене була скульптура в той день, тому за плечима в рюкзаку несла різне залізниччя і всякі стеки, одним словом інструменти. Підходжу, а наші сходи при вході покриті товстим шаром льоду. Пройти не можна. Я тоді знімаю наплічника, дістаю звідти шпатель, виламую гілку з нашого куща бузку, примотую до неї скотчем шпатель і рубаю та зчищаю кригу. Продовжала доріжку шириною сантиметрів п'ятдесят, розумію, що вузько, але хоч щось, запустила групу дітей в приміщення. Тут і ви надходите. Бачите, що така справа, також обламаєте кущ, робите мітлу і приєднуєтеся до мене. Розширюємо прохід, щоб могли пройти діти з дорослими, десь до метра завширшки. Я довбаю, ви змітаєте. Коли відкриваються двері й висовується Георгій. Питає, що за шум. Я пояснила. Він приніс лопату і взявся до роботи. Втрюх чистим. Коли йде Данило і з іронією питає, чого це ми в двірників перекваліфікувалися. Я пропонувала йому також чистити, не захотів. Як йшов по розчищеному, то там де ступав, залишалися сліди з льоду.

Олександра показала товщину льоду і розмір ступаків. Зверталася до Ганни, як до соратника, адже у сні працювали в одній команді, не те, що інші.

– Тільки ми прибрали ті сліди, як йде Соня, – продовжувала розповідь Снегірьова. – Георгій і її запропонував чистити лід, а вона похіхікала й сказала, що це не входить в її посадові обов'язки. Зайшла в школу, а за нею все покрилося тонким шаром криги. Знову ми чистим. Коли йде Ольга. Знову те саме. Георгій пропонує, вона відмовляється, а ще при цьому кричить. Говорить, що знає, хто повинен цим займатися, зараз туди подзвонить. І чим більше

крику, тим все товщим шаром льоду покриваються сходи. Дістала Ольга мобілку, тільки дзвонити, а та перетворилася на крижану бурульку й розсипалася на дрібні друзки, а ви махнули мітлою і їх змели. Крику стало ще більше, а лід все товще і що характерно, крига росла попереду Ольги. Не так, як з Данилом і Сонею, там лід ріс за ними, а тут навпаки. Вона через це не могла потрапити до школи, дуже слизько. Крига від крику перестала бути прозорою. Я сипала сіль, але результату не було. Сходи покрила брудна льодова брила. Ольга полізла до дверей на чотирьох. При цьому кричала і звинувачувала нас, що розбили їй мобільний.

Олександра показала пантомімою, як повзла по сходах колега. До вчительської зайшов Данило.

– Я сон розказую, про школу, – пояснила Снегірьова, – Ви його вже чули.

Чоловік багатозначно посміхнувся, розповідати “віщі сні” було його родзинкою, тепер тему перехопила заввідділу. Пошукав щось в себе в сумці, відклав знайдене і залишився почути варіант байки розрахований на Ганну. Оповідачка продовжила.

– Одна нога в неї примерзла до брудної криги, – сказала Олександра і дригнула ногою, показала як. – Ольга повзла і кричала на всіх. Примерзла в неї й друга нога. Я просила не сваритися, бо тоді льоду більше, але до неї не доходило. Нарешті Ольга дотягнулася до дверей, схопилася за ручку і двері також покрилися льодом. До половини замерзли. Георгій хотів її відірвати, схопив. Дивлюся, а його руки до ліктів заіскрилися інеєм. Крикнула, щоб відпустив. Він отак руки підняв, – Снегірьова піднесла руки догори, показала Данилу. Той ствердно покивав. – Від пальців стали відходити, теплішати. Ольга в цей час не змовкала, сварила і кляла кого бачила. Ми стали радитися. Внизу збиралися діти, а зайти в школу не могли. Чи хлопчики, чи дівчатка, не знаю, не звернула уваги. Діти, та й все. Коли з за рогу вибіг сторож Роман з ломом. Видно вийшов через чорний хід. Зайшов збоку під стіною, ввалив залізом, відколов лід

разом з рукою Ольги. Нарешті з Георгієм відкрили двері, запустили дітей. Ольга все репетувала і не могла потрапити всередину. Тоді Георгій взяв її отак за куртку на спині і закинув до холоу.

Олександра виконала чергову пантоміму, показала вкидання жінки в приміщення. Данило знову ствердно покивав і дуже хитро посміхнувся.

– Ольга ще й звідти кричала і лід ріс, ми розчищали. Коли дістали лом, то робота стала йти нам краще, – продовжувала розповідати Снегірьова. – Георгій зайшов у школу. Крики Ольги припинилися, тільки з середини долинали так ніби грім і блискавки.

– Які блискавки, – уточнив Данило.

– Видно було спалахи у вікнах і у сні я знала, що там потужні розряди. Роман став оббивати лід на дверях, а ви його зупинили, показали, що вже тане від гори до низу, – звернулася оповідачка до Ганни. – Бруд спливав по сходах, а ми зчищали, ви мітлою, я шпателем. Знову зайшли діти, ми також зайшли. Кругом чисто, всі по класах, ніби не було жодних проблем, – сказала Олександра і багатозначно глянула на Данила, той знову підтвердив все сказане і ще не сказане також, взяв приготовлені речі, пішов.

– Дивилася в соннику, що значить лід і не знайшла. Мабуть щось погане. Сон віщий. Я говорила Ользі, що нам потрібно витримати хоч рік без конфліктів. Не розуміє. Про сон розповідала їй. Лід ріс через крик. Більше крику, більше льоду. Головне, що в кінці все добре, – закінчила розповідь Снегірьова. Жінки розійшлися по класах.

– Я вас шукала! Де ви були? – запитала Вікторія. Зайшла до Ганни на урок.

– Слухала сон Сегірьової.

Переповіла тихенько й коротко, відвівши колегу в куток, щоб діти не чули.

– Цікаво, тільки мене не було в її сні?

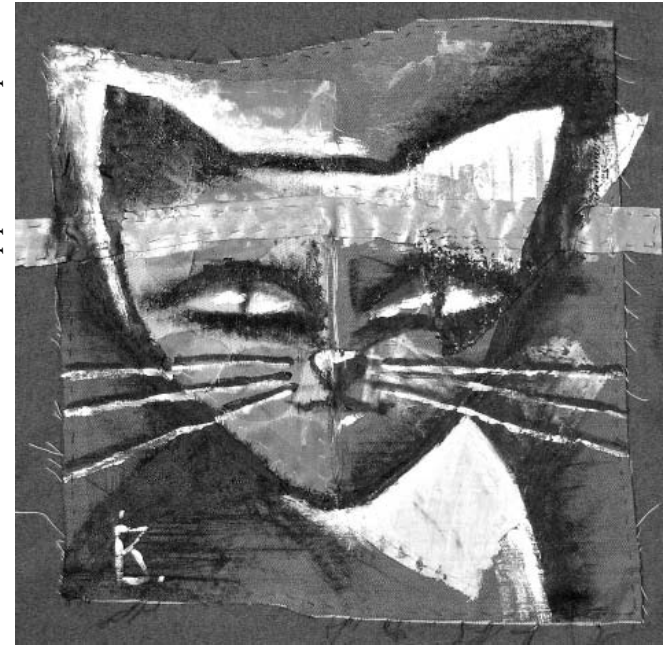
– Ні, – Ганна назвала ще пару викладачів. – Їх також.

– Про що думає, те й сниться, – сказала Вікторія. Натякала на постійні сварки між Ольгою і Олександрою. Не

вірила у віщі сні. Ганна вірила підсвідомому, та промовчала.

Київ цвів каштанами, телевізійна вишка на Сирці посилала хвилі, будоражила мізки обивателів, киянам снилися сні, часом віщі. Ганна думала, що вміє дещо трактувати, здогадувалася, чого чекати, коли сниться лід, сходи, діти, двері і суперечка. Нічого не сказала Вікторії, бо навіщо? Сон стосувався тільки того, кому снився, а не того, хто був у сні. Ні Ганна, ні Вікторія не мали до фантазій колеги жодного стосунку.

Автор роботи В. Корнієнко

В'язень активної роверистки

– Вже ми разом. Я з Леоном, – написала Маргарита на своїй сторінці в інтернет-мережі. Іванка зраділа. Нарешті! Слава Богу! Добре що віртуальна подруга з Польщі знайшла собі співмешканця. Може тапер менше довбатиме Юлія. Той на новину відреагував стримано. Чоловіки часто ревниво ставляться до нового друга своєї приятельки. Тим більше – друга на “ціле життя”, як та запевнила.

Колись Іванка і Маргарита пліткували про чоловіків, зокрема про Юлія.

– Женоподібні чоловіки мене не цікавлять. Не вимагаю від чоловіків нічого. Як я з кимсь є, то той хтось чується вільним. Я бачу серцем. І дай мені спокій з Юлієм. Він ча-

сом з нами поступає дуже зле. Ми всі толерантні до нього, але є межа. Не можливо так описати світ. Потрібно сісти поряд, дивитися просто в очі і розмовляти. Інакше не відчуваєш людини. Не хочу більше говорити про Юлія. Я з іншого світу, – писала Маргарита. Мала конкретні погляди і вимоги до протилежної статі. Іванка взяла їх до уваги, приятелька мала право на власні вподобання. І раптом, на, тобі! Переглянула, підкорегувала? Шалено закохалася? Що з нею сталося? Розчарувалася в давньому приятелі і нарешті дала йому спокій?

– Юлій безкритично вірить в ксьондза і костьол, а для мене то неприйнятне. Так от, знаю трохи шалених людей в “цій галузі”, але до справ духовних, то я маю свою дорогу. Мені це не перешкоджає в Юлію, то він не толерує моєї свободи мислення в тій темі, а мій розум не толерує неволі. Мене він не цікавить, як супутник життя, маю іншу уяву про любов, ніж Юлій. Не хочу говорити про те. Моє приватне життя належить тільки до мене, – писала раніше Маргарита, хвалилася своєю незалежністю. Тепер самотійність була їй непотрібна? Раптово пов’язала своє життя з життям Леона. Він дав згоду бути пов’язаним? Що його змусило до цього? Схоже, Юлій Леону трохи співчував, знаючи давню приятельку.

Маргарита була активною жінкою, своєю увагою охоплювала багатьох. Хвалилася, що сто сорок кілометрів роверем, прем’єра, два бенкети і все це в два дні, не важко для неї. Завжди в русі, як акула. Ну і що, що хижак? Мила рибка. Піаністка з короткими пальчиками. І такі бувають. Мала “мотор в дупі”.

Артистка кохала котів. Колись мала kota, та він помер від старості. Була травмована втратою до цього часу.

– Білих котів люблю дужче. Хоч мій боявся мишей! Такий то був кіт. Ти кохаєш коней, а я котів. Також на “К”. Є ще курви, теж на “К”, – писала полячка Іванці. – З нами, чи без нас, світ буде запердолять! Для мене лічиться життя тут, і зараз. Не маю охоти на якісь флірти і глупоти. Я людина дії. Люблю мати довкола себе активних творчих лю-

дей. Але кожен живе, як хоче жити. Я також ціную волю і роблю, що хочу, бо живу сама. Якби з кимсь була, то мусила рахуватися з другою особою. Це важко для мене. Я хіпі. Як вовк степовий, мешкаю одна. Мене всі розуміють, з усього світу. Була в Африці, також спілкувалася, навіть з мавпою. Не курю. Маю багато вар’ятів-приятелів. Я крайня пацифістка, а навіть, хіба, анархістка. Не терплю всього того політичного гівна. Мене цікавить життя, світ, музика і любов. Решта може випердолять! В душі я кішка. Маю котячу натуру. Юлій не має розпачу з причини нашого розстання. Ми й надалі є близькими людьми. Він має багато поклонниць і на разі йому того вистачає. Бажаю йому добра. Скажу тільки, що як був зі мною, був зовсім іншою людиною. Але то він мене залишив, для того було багато умов. У всякому разі втратила в одному році батьків, Юлія і мого коханого 18 літнього kota. Змогла змобілізуватися і є мені добре. Але, якщо хтось був зі мною. То йому важко бути потім з кимсь іншим. Тому не кокетую з непотрібними кавалерами, щоб потім їм не боліло. Злі справи навчили мене дивитися на світ іншими очима. Бачу, як дитина і стара людина, дальше і глибше. Маю іспанський темперамент, італійське коріння, слов’янську душу, поривний характер. Завжди все вибачаю, говорю правду, немає нічого важкого для мене. Яка є, така є. Життя циганське, для мене, як казка, з якої не хочу виходити. Завжди їжджу сама, – писала тоді у світ Маргарита. Світ не відреагував. Зараз Іванка дивувалася, що змінилося в полячки, темперамент, чи коріння? Чи циганське життя набридло? Українка трохи знала про диктаторські нахили Маргарити, співчувала невідомому Леону. Чи був він активним і творчим вар’ятом, анархістом? Хотів підкорятися лідеру? Хоча то його вибір, може він так любить. Люди різні.

Періодично піаністка інформувала оточення про життя з обранцем. Так Іванка знала, що Леон має “чорний” характер, конфліктує з Юлієм, любить природу, особливо дерева, трави, квіти і цвітну капусту. Шокувала інформація, що співмешканець Маргарити вкусив Юлія. Після

чого, знову, відновилося любов і дружба дивного тріо. Що в них відбувалося? Може в поляків так заведено?

В соцмережі Маргарита, як завжди, жартувала. Зачіпала чоловіків, добивалася запрошення на побачення і відмовляла, посилаючись на зайнятість.

– В сфері еротичній в мене докладно так само. Тільки Леон то витримує, – писала черговому претенденту “зайти в гості на каву”. – Знаю, той малий підступний “скурвел” вже не один роман мені “спердолів”. І то на самому початку. Тому все закінчується ще перед концепцією зв’язку.

Леон тримався тіні, в соцмережі не світився. Свій статус там не виставляв. За нього звітувала співмешканка.

– Вже ми з Леоном на морі. Завжди в серпні приїжджаю сюди, – інформувала інтернет мережу Маргарита.

– Він моря не бачив, – уточнив Юлій.

– Як не бачив? – запитала Іванка.

– Вона йому не показала. Тримає в будиночку в’язнем! – пояснив приятель Маргарити. Та огризнулася, але не заперечила.

– То, солодка неволя! Має все, що потребує! – запевнила.

Минуло літо. Зимом Маргарита оприлюднила ряд фото гірських пейзажів.

– В Татрах з Леосем, – написала. Знову ревниво обізвався Юлій, виявилось, що гір супутник Маргарити не бачив також. Сидів в помешканні. Якщо й виводила співмешканця на сніг, то тільки на короткому повідці. Бо де б мала його потім ловити? Як виявилось, Леон був котом і мав котячий характер, а дерев довколо будиночку росло багато.

– Після того, як помер мій старий кіт, я думала, що вже ніколи не візьму собі кота. Мала велику травму. Одного разу мій студент попросив доглянути котеня, бо десь їхав з друзями і не мав куди діти. Я викладала в них фортеп’яно. Знаєш, як то молоді, не повертався довго, а я покохала звірятко. Коли приїхав, у нас була битва за Леона. Він мусив уступити професору, тобто мені. Тепер ми з котом завжди разом. Їздить зі мною в авто на першому сидінні, оглядає

краєвиди. Маю спеціального паса, припинаю до спинки крісла, він звик, сам вмощується, – розповідала Маргарита. Сиділи з Іванкою в Юлія за чаєм.

– Леон має такий характер, як вона, – Юлій кивнув на Маргариту. – Але вона його утискує, він є її в’язнем. Сама ганяє ровером без нього!

– Але то чарівна неволя! Чи я маю облаштувати котяче місце й на ровері? – вигукнула піаністка. Іванка пригадала, що в Маргарити було кілька випадків, коли летіла з велосипеда і ходила з загіпсованими пальцями. То ж подумала, що не варто, хай Леон буде коханими ув’язненим. Юлій промовчав. Леон промовчав також, бо ніхто в нього не питав, та може кіт не хотів показати свій чорний характер і всі навикі хижака. Був скритний не оприлюднив свого ставлення до ув’язнення. При нагоді, на дачі своєї господині полював на пташок, а мишей не ловив, бо ніколи їх не бачив.

Коли весною Росія знову роз’ятрила рани українсько-польської Волинської трагедії і молоді поляки побили якогось чоловіка, що одягнувся в червоно-чорні кольори, Маргарита зняла з Леона червоного ошийника і червоний повідець.

– Викидаю, – пояснила. – Щоб не було жодного ризику для нього, бо він чорний. Опікуюся ним.

В’язень не заперечував.

– Я не постійна, а ні в смаках, а ні в почуттях, окрім Леона, – сказала Маргарита. Леон і на то, а ні нявкнув. Тому лишилось таємницею, чи солодко йому бути “в’язнем” активної роверистки.

2017

Увійти двічі в одну і ту ж...

Так, не можна увійти двічі в одну і ту ж “Таверну”, а тим більше тричі. “Таверна” – це ресторанчик в Лодзі біля “Мануфактури”.

Іванка збиралася в дорогу. Бо чому ні? Вирішила їхати. Поки могла... Бо хто знає, скільки відміряно? Минулого року багато друзів пішли з цього світу. Якось раптово відлетіли, як пелюстки з тюльпанів. Ще була можливість зустрітися з тими, хто жив.

Майже порожній автобус гуцав по українських дорогах до Польщі. В якомусь населеному пункті до Іванки, на

сидіння поряд підсіла нова пасажирка. Вибрала місце біля неї, щоб не скучно було, бо хотіла поговорити, балакуча була. Спершу себе похвалила, що вся така, розтака, на всі руки спеціалістка: і розумна, і гарна, і роботяща, і всіма керує, і всім допомагає і взагалі, без неї світ би рухнув. Ким вона тільки не працювала за своє життя. По три ночі не спала, давала собі таку установку, коли в Сибіру водила вантажівку. В селі була агрономом, в неї все росте, має такий дар.

– Можу лікувати біополем, маю силу. Але не хочу, відмовилася, – розповідала сусідка по подорожі. – Їздила в Ізраїль, доглядала там стару жінку, добре платять, бо я кругом молодець. Зараз до дочки їду, зять поляк. Була проти їхнього одруження, бо він хворий. Дочка сама знайшла і вперлася, то я не мала впливу. Але як сваха, я добра.

Автобус їхав, робив зупинки де належало. Пасажири виходили, розминали ноги. Кордон наближався. Розповідь попутниці продовжувалася.

– Будинки вмю будувати, собі зробила, як ляльку. Закони знаю не гірше юриста, – говорила без упину жінка. Іванка не те щоб слухала, але не перебивала, думала про своє. Перед кодоном сусідка розхвилювалася, розповіла про всі свої хвороби, бідкалася, що не підніме сумку, бо важка, напакувала туди консервації. Ніхто не вміє так готувати, як вона. Там зять зустріне, але на митниці як бути, хто допоможе з сумкою?

– Зараз просвітлюють речі прямо в автобусі, не потрібно нічого носити, – пояснила Іванка. Автобус рухався в ніч. Задрімали і Іванка, і та, що давала собі установку не спати.

Вранці автобус прибув до міста Лодзь, місце сусідки було порожнє, десь вийшла серед ночі. Цього літа Іванка вчетверте приїхала до лодзян, щоразу було по іншому.

Добралася до інтернету, розіслала приятелям новий номер мобільного телефону, бо за її відсутність в Польщі старий пропав. Спершу, як і раніше, зустрілася з Аделем. Був легкий на підйом. Дружина у від'їзді, чоловік дома робив

ремонт. Змучений. Все в нього сипалося: робота, стосунки з дівчатами. Двома. Жодна не знала чого хоче.

– Чого хочеш ти? – запитала Іванка. Адель також не знав. Згодився, що мусить чогось прагнути, але не визначився чого саме. Прогулялися містом. Поляк допоміг знайти обмінний пункт і обміняти валюту. Попутно в щось зіграв і виграв обід на двох в східному ресторані. Пообідали. Розповідав про молоду закохану в нього дівчину. Розповідь була довга, то ж продовження відклав до наступного разу.

Надвечір Іванка зустрілася з Ядзєю, яка заїхала за нею до готелю. В авто полячки перегрівся мотор, мабуть через ввімкнутий кондиціонер. Літо. Спека. По навігатору лодзянка повезла приїжджу до Мануфактури в “Таверну”. Зайшли в знайомий ресторан. Минулого разу були тут великою компанією. Зараз сиділи за столиком тільки вдвох. Літній день посеред тижня, знайомі, хто на роботі, хто у від’їзді. Ядзя завтра також від’їжджала зі своїм псом на відпочинок. Про собаку розповідала багато. Любима вірна істота.

Вивчили меню, замовили. Іванка пиво, щоб не холодне, Ядзя біле вино. Полячка пила неспішно, хоч збиралася знову сісти за кермо. Українка чекала свій напій. Пиво не приносили довго. Не витримали, запитали.

– Гріємо для пані, – пояснив офіціант. Нарешті принесли. Іванка пила тепле пиво, загризала креветками. Невже це та ж сама “Таверна”? Традиційно пліткували про відсутніх знайомих.

Наступного дня, як і позаминулого року, вранці пішли з Аделем на “Балутський” ринок. Цього разу поляк старався гості не перешкоджати. Як завжди, Іванка купила якусь недорогу дурницю, щоб було. Потім за кавою Адель закінчив розповідь про своє і не своє кохання. Приємно чоловікові бачити закохану в нього молоду дівчину, та є в тому і деякі проблеми. Всіх не ошчасливиш, а почувати себе винним не хотів. На обід Іванка отримала запрошена до сестри Юлія. Морально готувалася. Хотіла піти разом з Аделем, та він вирішив за краще зайнятися ремонтом ванної кімнати.

Юлій чекав дома, його по телефону “завантажувала” Маргарита, беззлобно огризався, збирався і одночасно розважав гостю. Сестра Юлія Ася не змінилася, так само настирливо пригощала стравами і щебетала без упину, переповідала побачене по телевізору, переважно жахи. Все, як минулого року. По обіді Іванка мала зустрітися з Ірою, тож прийом не розтягували в часі. Юлій відвіз гостю, де взяв і вона рушила на зустріч новому частуванню.

Зустрілися в умовленому місці – в центрі Лодзі на Петровькій, в кафе під парасолем. Вітер шарпав з рук меню.

– Мій чоловік остерігав мене, боїться шахраїв. Я запевнила, що ти вже реально знайома, а не тільки по інтернету. Агата прийде, потрібно пильнувати, щоб нас побачила. Я їй сказала, що ми сидимо справа, – говорила Іра.

– Жінки завжди миляться де правий бік, де лівий, – сказала Іванка. Іра засумнівалася. Надійшла Агата.

– Ти говорила, що будете по праву сторону, а сидите по лівій! – вигукнула прибула, побачивши приятельок. Випили пива, заїли цибуляними кільцями. Іванка скубала по трішки, бо була не голодна. І цього разу, чомусь, всі хотіли її нагодувати. Традиційно Агата задокументувала на фото зустріч. Домовилися за пару днів зустрітися ще, щоб разом з Мілою й Олегом вже традиційно посидіти в “Таверні”.

Міла назначила зустріч пізно, на двадцять першу, чи двадцять другу годину, мала якісь сімейні клопоти. Вечір був гарний. Іванка від готелю пройшлася до Мануфактури пішки. Не економила час. З цікавістю оглядала вечірній Лодзь. На всякий випадок обминала групи п’яних поляків і активно відпочиваючу молодь. Здала подивилася на танцювальні майданчики, не помітила великої різниці між українцями й поляками, пішла до “Таверни”.

За столиком при вході чекав канадець Олег, перед ним стояв келих з пивом і лежали три троянди, одну відразу вручив українці. Кельнер доніс пива, не теплого. Гостя цього разу не вередувала. На танцмайданчику музика гучнішала, ніч вступала в силу, прийшла Міла, отримала свою троянду і компанія перемістилася всередину ресторану на

звичке місце на другому поверсі. Увійшли і розмістилися на тих самих кріслах в “Таверні” втретє... Останньою прийшла Агата.

Офіціантка поставила троянди у вазу, взяла замовлення. Цього разу присутні були солідарні у виборі – віскі, віскі, віскі, віскі і багато льоду та води. Сиділи гарно, душа в душу. Ніхто нічого нікому не забороняв. Олег розповідав про переваги літнього відпочинку в подорожі. Агата кладала знімки і відразу викладала в інтернет, не було Маргарити, щоб їй забороняти. Міла показувала фото зі своєї поїздки по Європі, заодно і своєї прекрасної внучки.

– Я не дивуюся педофілам. Така мила дитина, що сама б її зжерла. Глянь, яке личко, які губи! – говорила Іванці, та була з нею солідарна, але скорше “зжерла” б педофілів, за хтиві помисли до такого ангелятка. Міла віднеслася з розумінням.

Цього разу “Таверна” була зовсім іншою, над друзями концентрувалася атмосфера братання і вселенської любові. Звичкий закуточок щиро тишив гостей. Гуляли довго.

Автор роботи В. Корнієнко

За душо

– Трохи того було за душо, – сказала Аничка. Іванка тільки зітхнула. Не варто було дивитися все в один день, але інші дні вже були розплановані. Вони сиділи в кафе біля “Білої Фабрики”, пили пиво розмовляли.

– Ми ніби вчора бачилися і от знову зустрілися, а рік пролетів, – продовжила Аничка. Говорила вона на польській, співрозмовниця розуміла, відповідала старанно підбираючи слова, думала, що також на польській. Іванка приїхала з Києва до Лодзі зустрітися з друзями, заодно побачити виставку нетрадиційного текстилю “15 Міжна-

родне Трієналі Тканини”. Адель мав супроводжувати українку, та коли взяв, що до музею піде Аничка, з радістю передав їй обов’язки екскурсовода, а сам поспішив додому робити ремонт в туалеті. Не горів бажанням зануритися в нетрадиційне мистецтво з волокон. Аничка була музейним працівником і мала пільги на мистецьких виставках, а Адель мусив би платити.

Величезні зали виставки приятельки вирішили оглядати згори донизу, виявилось, не так, як всі. Ще в холі експонати навівали, Іванка багато говорила про війну на сході України. Аничка співчувала, не любила насильства. Перед тим, по дорозі до “Білої Фабрики”, показувала приїжджій місце, де колись стояв маєток її предків, який забрали більшовики. Зараз жила в маленькій квартирці багатоквартирного будинку. Комуністів не любила, але політичні теми не любила також. Краще говорити про мистецтво.

– Але того дужо! – сказала Аничка, відкривши двері й кинувши погляд на загальну експозицію. “Того” насправді було забагато. Експонувалося чотири чи п’ять виставок творів мистецтва, не рахуючи постійної експозиції.

Так Аничка показувала Іванці “Трієнале текстилю” в Лодзі. Йшли від гори донизу, думали, що так легше буде оглядати зали. Скотитися донизу не те, що долати підйом, але спочатку жінкам прийшлося старими фабричними металевими сходами піднятися на третій поверх, а фактично четвертий. Перший в поляків називався партером і не рахувався. Трохи вхекалися, надіялися, що спуск донизу дасть їм відпочити.

Виставкові зали “Білої Фабрики” мали три крила “D”, “C”, “A”. В секторі “D” на всіх чотирьох поверхах експонувалося “15 Міжнародне Трієналі Тканини”, в “C” – були задіяні тільки три поверхи різними тематичними виставками, крило “A” представляло в більшості “Загально Польська Виставки” на всіх чотирьох поверхах, також зв’язані з текстилем. Назви виставок і розміщення залів жінкам вручили при покупці квитків. Огляд почали з ентузіазмом, хоч розуміли, що трохи забагато, як для одного дня.

Нетрадиційний текстиль відповідав своїй назві і був абсолютно нетрадиційним. З високих фабричних стель звисали монументальні роботи. Експозиція також охоплювала стіни і підлогу. Твори показували зріз мислення митців з цілого світу. Художники з пострадянського простору komponували інсталяції з підручних доступних матеріалів, а власне з утильсировини. Роботи робили тільки для виставки не плануючи їх продати, чи якимось в майбутньому використовувати. На їхньому тлі добротними творами з якісного натурального шовку відрізнялися японці. Митці західної Європи й Америки були посередині між крайностями.

Фотографуючи майже кожну роботу і обговорюючи її між собою, жінки бадьро пройшли перший зал.

– В мене трохи проблеми з ногами. Я багато ходжу по сходах в музеї Кінематографії. Давай оглянемо і інші виставки на третьому поверсі, щоб вдруге не підніматися, – запропонувала Аничка. Іванка згодилася, бо також мала проблеми з ногами і давало себе знати вчорашнє гуляння з Мілою. Перейшли лабіринтом переходів на крило “C”, оглянули якусь постійну експозицію, бо раз все рівно тут і допалися до Загально Польської Виставки Унікальних Тканин міста Лодзя на крилі “A”. Відвідувачів тут було менше. Зовсім мало. Окрім Ані і Іванки, тільки чергові. Жінкам подобалося, весело щебетали. Хтось з чергових оцінив їхню цікавість і порадив відразу оглянути і другий поверх крила “A”, бо по іншому туди потрапити не можна і пропустять цікаву виставку мінігобелена. Зійшли по сходах. Фабричні цехи перероблені під виставкові зали тягнулися кілометрами. Виставка була на хорошому рівні і експонувалася професійно зі смаком. На початку жінки оглядали кожну роботу окремо, читаючи назву й відомості про автора. Після першого півкілометра значно втратили пильність, після другої половини оцінювали тільки загальний вигляд розміщення кольорових плям в просторі. Нарешті доповзли до фіналу, по крутих сходах скотилися на перший поверх, бо іншого шляху не було, підніматися знову

на третій не було сили. Заодно кинули погляд на “Трієналі Тканини Молодих Художників”. Тільки глянули, докладно розглядати не мали сили, а ще хотіли допооглядати “15 Міжнародне Трієналі Тканини” на крилі “D”. Пройти туди могли тільки через крило “C” перетнувши постійну виставку “З модою через ХХ вік”. Очі не закривали, але сильно не роздивлялися.

В результаті маневрів виставку, ради якої прийшли, яка відбувалася раз в три роки, дивилися, так би мовити” пунктирно – третій поверх, потім перший, потім другий і партер. Не відомо, як планували огляд організатори виставки, але напевно, що не так. Внизу їх запрошували ще задарма оглянути стару котельню, але туди вже не пішли. Виповзли на свіже повітря, на природу і сіли під парасолями в кав’ярні.

– Трохи того за дужо, – сказала Аничка. Іванка згодилася. Замовили поїсти, щоб не втрати фігуру, Аничка гарнір з рибою, Іванка з курчам. Запивали пивом. Теплий літній день сприяв, тож взяли ще. По два бокали було саме те. Говорили про життя і про погоду, бо обговорювати мистецтво вже не мали сили. Відчувалося явне передозування виставками. Аничка дістала пакетик фарби для текстилю, презентувала приятельці.

– Я в них не розуміюся, продавець говорила, що добрі. Може знадобляться, – полячка натякала на отримані в подарунок від українки намальовані з неї портрети.

Шуміли листям верби. Через дорогу в парку бавилися діти. Приятельки зробили селфі і виставили до фейсбуку. Смакували напій, відпочивали.

– Все так добре, аж мені не віриться, аж боюся про це сказати. Щаслива! Вже більше року живемо разом з Павлом і люблю мені з ним. Не вірила що так може бути, – розповідала Аничка про своє життя. – Він все вміє, має золоті руки. Зробив балкончик, я показувала тобі фото. Я мала важке життя. Знаєш, як то є. Вийшла заміж, розлучилася. Добре, що сина маю. Одружилася вдруге, також не вдало, він пив. Розійшлися. Помер уже. Трапився Павло. Я не

сподівалася, не думала, що життя разом може бути таке прекрасне. Аж боюся, як багато того щастя.

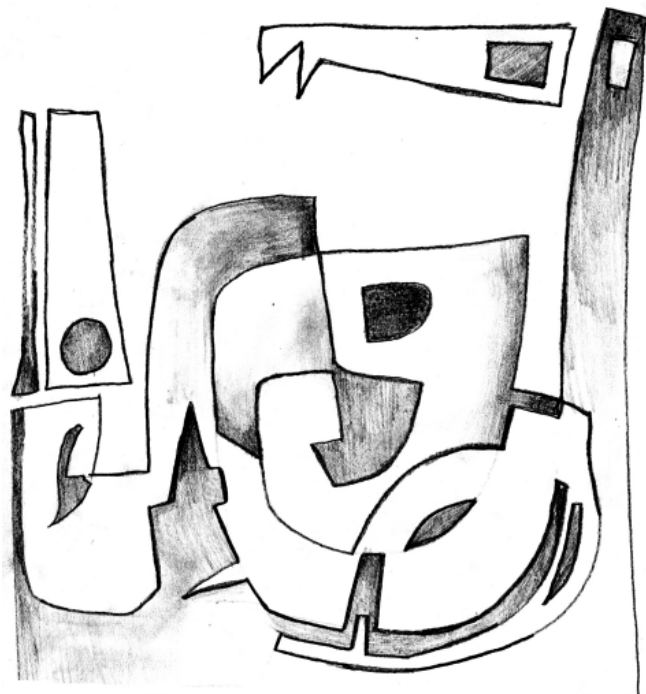
Холодне пиво повертало жінок до життя. Теплий вітерець підхопив зі столика буклети з виставок. Іванка не дала їм впасти додолу, притримала рукою і поставила в якості преса порожній бокал. Стали помічати оточення. Зауважили по сусідству веселу компанію, а у водоймі парку диких качок.

– У нас в музеї новий директор і працювати стало важче. Багатьох звільнили. Мене вона називає кращим екскурсоводом, прошу її не робити цього, бо колеги заздять, – сказала Аничка. Заглянула в меню, позвала кельнера, попросила до пива сирні палички. – З одного боку, в музеї ніби щось робиться, а з другого – щось тепле приятельське зникло, – продовжила думку лодзянка.

Іванка слухала, в неї на роботі також звільнялася директор, наближалися зміни, навряд, чи на краще. Трохи забагато було тих змін.

– Я проведу тебе до автобуса, а сама піду пішки. Мені близько. Павло мене чекатиме після роботи. Не зручно, що наші вихідні не співпадають. Але нічого. Погано, що не маю сталого вихідного. Раніше в мене був понеділок вільним і я могла його розпланувати. Зараз мені дають один вихідний в тиждень, але це може бути любий день. Ніколи заздалегідь не знаю який, за кілька днів повідомлять. Важко так. За дужо нових порядків, – сказала Аничка. Жінки зібралися, пішли в зворотному напрямку від “Білої Фабрики”. – Войтек з Німеччини приїжджав. Показувала йому наш музей Кінематографії. Серйозний за дужо.

Дорогою приятельки пліткували про спільного фейсбучного друга. Про мистецтво ні слова. Давали враженням відстоятися, бо було їх за дужо.

Патріот

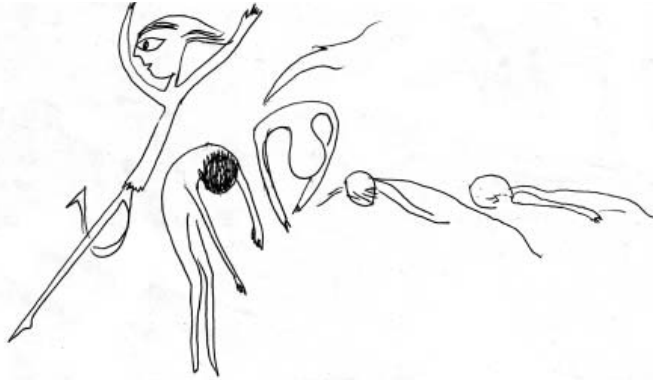
– Я знову напхала Мирону повну морду! Не витримала. Він говорив, що все пропало, нас ошуюють, тарифи і все інше. Ти казала, що є зміни на краще, а він не бачить! На засіданні кафедри сидів біля мене і весь час матюкався, – Клава жалілася Ганні. Та співчувала співбесідниці й розуміла Мирона. При його зарплаті і цінах за комуналку важко бути оптимістом, а ще бензин.

– Не хочу з ним сваритися, бо разом в приймальній комісії, але зриваюся, не перенешу матюків. Його послухати, так кругом зрада, а каже, що патріот, – продовжувала Клава.

– Матюки які вживає? – запитала Ганна.

- Звичайні, – розгубилася Клава.
- Російські?
- Так.
- Якщо патріот, нехай вживає українські! Так і скажи.
- Які?
- Нормальні, наші: гівно собаче, стерво, сраний віник, курва, дупа, – перераховувала Ганна.
- Як ти сказала в кінці? Повтори, я запишу.
- Курва.
- І ще?
- Дупа.
- Звучить колоритно.
- Отож, патріотизм починається з малого.
- Засвою і колег навчу, – запевнила Клава. Ганна побажала патріотам успіху.

Автор роботи О. Тіменник

Толерантні

Викладачі втрюх зібрали коротку нараду. Вирішували різні питання. Двоє говорили українською, одна російською. Російськомовна скаржилась на колег, зокрема, на Данила.

– Коли я старалася заспокоїти Соню російською мовою, зайшов Данило й накричав. Ситуація й так нервова, а він розхитав ще більше, вимагав від мене державної мови, – російськомовна чекала підтримки. Не дочекалася, колеги мали іншу думку, та промовчали, бо були толерантні, хоч російськомовна й дратувала. Перед тим вона звинуватила майданівців в початку війни на Сході. Не Росію, не Путіна, а патріотів. Була прихожанкою церкви московського патріархату, сипала кліше російської пропаганди. Колеги обмежувалися зауваженнями, не більше. Терпеливі, толерантні.

У вчительській розмова продовжувалася, напірала російськомовна, україномовні були з нею незгодні, але вели себе стримано. Відкрилися двері, зайшов Данило.

– Ми тут радимось, – відрепортувала російськомовна, раптово перейшовши на українську, щоб той знову на неї не кричав. Вже ні на кого не жалілася і не напірала.

То до чого та не діюча толерантність?

Автор роботи Д. Корнієнко

"Сюріндустріальна"

Цього разу зайти в креативне кафе, декороване в дусі хоррор, було заздалегідь заплановано. Наткнулися на нього випадково минулого року, коли Аделем вибирали книжки для читання. Мимохідь оглянули антураж при вході. Зацікавив. Пальці звареної з металу руки, пнулися вгору. По черзі сіли на долоню зробили селфі й пішли.

Пізніше, виставляючи в мережі фото-інформацію про подорож до польського міста Лодзь, Іванка завантажила і це зображення.

– Ми з тобою там були! – обізвався Адель. – То я тримаю твою фіолетову торбу.

Він дійсно носився з її торбою повною книг, бо була

тяжка. При цьому повторював, що по етикету, чоловік не повинен носитися з жіночою торбою, але він свідомо це ігнорує. Говорив так, на всякий випадок, щоб не подумала, що необізнаний.

– Чому ми не випили там кави? – запитала Іванка.

– Було зачинено, а потім не прийшли. Підемо наступним разом, – запропонував Адель. Співрозмовниця згодилася.

За рік “наступний раз” настав.

– Я знайшов в інтернеті і про нього трохи дізнався. Називається “Сюріндустріальна”. Кафе можуть закрити, а може вже й закрили, – повідомив Адель, зустрівшись з приятелькою. Пішли. Знайшли. Працює, але зачинене. Декорації при вході трохи помінялися на ще більш креативні. Додавилося фантастичне крісло зварене з запчастин мотоцикла. Металеві павуки снували металеву павутину. У вазонах зеленіла дбайливо вирощена кропива. Переписали години роботи. В будні дні – тільки у вечері, у вихідні – з обіду. Зайшли по обіді. Так як каву у вечері не вживали, то лише поговорили з єдиним працівником закладу. Балакуча була, багато чого розповіла Аделю. Озвучила проблеми з приміщенням, хвалила якогось Анжея. Ледве з нею попрощалися. Запланували візит з дегустацією кави на суботу.

Аделя гнітив ремонт. Мусив закінчити до приїзду жони, бо туалет і ванна – стратегічно важливі об’єкти, додаткове навантаження на них ремонту перешкоджатиме. Але лодзянин не міг зігнорувати гостю з Києва, розважати її вважав справою гонору. Викроював час, як міг.

– Сьогодні я не надто вго, – сказав у суботу. – Потрібно хоч туалет закінчити.

Від “Балутського” ринку пішки рушили на Піотрковську. Поляк любив ходити. По дорозі обговорили історію і проблеми ринку. Були озвучені всі роботи щодо ремонту у ванній. Зайшли в “Галерею” заради зв’язку з інтернетом, перекусили у “Китайців”. Весь час поглядали на годинник. Нарешті час настав, помчали в “Сюріндустріальну” пити каву.

Господиня кав’ярні зустріла їх, як рідних. Цього разу відвідувачі детально оглянули інтер’єр закладу. Все витримано в стилі хоррор, переважав метал, місцями доповнений текстилем. Схоже, деякі вироби з міді можна було купити. Зацікавленість Іванки креативними шпильками не була помічена господаркою, вона захоплена розмовляла з Аделем. Знову посилалася на Анжея, як на відомого авторитета. Розповіла про їхню участь в щорічному фестивалі і показувала фото. Критикувала організаторів фестивалю за недооціненого Анжея, жалілася, що районна адміністрація відбирає в них приміщення, не відомо скільки вони ще тут будуть і як буде потім. Чи їх закриють, чи перемістять в інше місце. Жінка говорила, відвідувачі чекали.

Нарешті отримали меню. Адель читав вголос, по ходу пояснював приїжджій деякі значення польських слів.

– Цього зараз немає, – меланхолійно сказала господиня закладу про замовлений напій. Після десятої спроби, Адель поцікавився, що є, з чого можна вибрати. Нарешті собі замовив каву, Іванці зелений чай. Хазяйка зайняла місце за стійкою бару, приступила до дійства приготування кави. В результаті її маніпуляцій з чимось, замаскованим під великий паровий котел зварений з металу, декорований металевими швами, в глибині щось зашипіло. Потім ще, потім задрижало і набуло ритмічного посвистування, імітуючи гудок паровоза. Свої дії господиня супроводжувала розповіддю про негречних відвідувачів, які засиджуються допізна, а деякі навіть хочуть тут ночувати і їй приходить ся викликати поліцію, а поліція не хоче часто приїжджати, бо їм це набридло. Конструкція посвистувала, жінка говорила, час йшов, кави не було.

– Давай сядемо на вулиці, – запропонувала Іванка. Бачила там цікавий столик, також адаптований з якогось інвентарю, умебльований металевими стільцями. Відвідувачі вийшли на повітря, господиня продовжила свистіти водяною парою невідомим пристроєм.

Усамітнилися при вході. Був гарний літній день. Затишний тихий дворик при “Сюріндустріальній” створював

дивний настрій. З відкритих дверей кав'ярні долинали вже звичні звуки супроводу приготування кави. Адель розповідав Іванці про закохану в нього росіянку, яка втекла до Польщі з Донецька і про полячку, яку кохав. Оточення пасувало до розповіді.

– Я засік час. Вона вже сорок п'ять хвилин готує каву! Чим можна так шипіти? Може поставила звичайний електричний чайник, а чимсь посвистує для колориту? Ніби розігріту плитку періодично водою поливає. Добре, що ми не поспішаємо. Хоча ремонт мене чекає, – сказав Адель.

Нарешті хазяйка кав'ярні принесла каву. Нормально подала. В кавовій чашці з блюдечком, кавова ложечка і пакетик цукру в додаток. Все, як належить. Поляк помішував свій напій, коли бармен принесла зелений чай українці. Клієнти глянули на принесене і заткнулися на пів слові. Розглядали довго. Господиня відійшла поливати кропиву. Інших відвідувачів не було, а цих вже обслужила, то ж не мала чим зайнятися.

– Що з цим робити? – запитала Іванка, показуючи на скляно-металеву ємкість з чаєм. Мала надію, що місцевий більш обізнаний.

– Не знаю, – відповів Адель. Спробував дістати скляну посудину з кованого металу. Не вдалося, тільки створив хвили в стакані. На всякий випадок сфотографували металево-скляну композицію. Не допомогло.

– Мабуть то все треба брати разом, – вирішив Адель. “Разом” було досить важке. Вага скляного стакану, плюс порція зеленого чаю, плюс мідна конструкція, яка зображувала щось в дусі хоррор і обплутувала ємкість з рідиною. Підняти однією рукою Іванка не здолала, обома змогла. Адель зафіксував історичний момент для нащадків. Вихолоджувалася кава і зелений чай, відвідувачі гралися принесеною конструкцією, з різноманітних ракурсів робили селфі.

Господиня “Сюріндустріальної” закінчила поливання креативної зелені, поговорила з продавцем сусіднього магазину, потинялася туди-сюди і підійшла розважити від-

відвідувачів. Цього разу розповіла про кропиву, як відстояла право на її існування при закладі. Адель засумував. Не встиг розповісти Іванці ще дещо про кохану полячку. Спрямував печальний погляд у відчинені двері кав'ярні.

– То у вас не великий котел, а двері до туалету? Я там ковані рельєфні фігурки побачив, – запитав Адель.

– Так, – підтвердила хазяйка. І на просьбу показати вмикач світла, відповіла, що там вже ввімкнено, просто треба почекати поки очі звикнуть. Аделя не було довго, або щось зі світлом було не так, або з очима. Ознайомитися з новим експонатом пішла й Іванка. Адаптуватися до відсутності світла було не просто. За то в дусі хоррор, пробирав страх не вцілити до унітазу.

Невідомо як розважала клієнта хазяйка поки Іванки не було, схоже, заговорила його зовсім. Дочекавшись приятельку швиденько зібрався, дав їй на збори пару хвилин, гречно попрощався з господинею закладу і повів українку в бік вулиці Піотрковської.

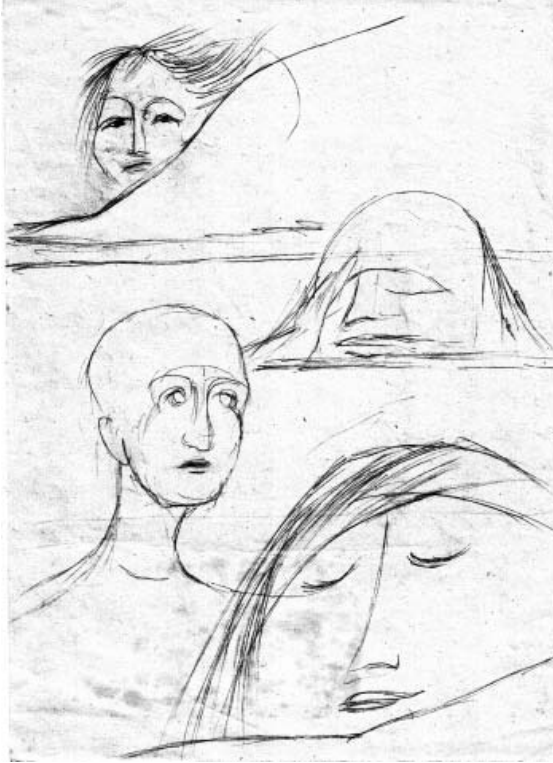
– Але вона говірлива! Не дала нам порозмовляти, – сказав Адель, коли достатньо відійшли і повернули за ріг будинку.

– Скучно їй одній, – визнала очевидне Іванка.

– Не вміє вона зацікавити. Може б ми ще чогось захотіли, але мусили втекти, бо хочу тобі дорозповісти. Зайдемо, вип'ємо пива, там де де завжди, – запропонував Адель. Іванка згодилася і вони сіли в затишному дворіку під парасолем. Поляк продовжив розповідь. Під пиво слова йому лилися плавно і без перешкод. Історія кохання поставала у всій красі. Після другого бокала лодзянин забув про ремонт і вже нікуди не поспішав. Після третього – дійшов висновку, що є в житті щастя.

А кафе “Сюріндустріальне”? Щось воно в собі мало, бо залишилося бажання зайти туди ще раз.

2017

Атестація

Перед дверима художки стояла “Швидка допомога”. Ганна прискорила крок. Не злякалася, але ї нічого хорошого не чекала. Привіталася зі сторожем, розписалася в журналі виходу на роботу.

– Це не до нас? – запитала, кивнувши на вікно, за яким нудився водій швидкої.

– До Георгія, він лежить в підсобці. З Сонєю з атестації прийшли, – сумно повідомив сторож. – Зараз всі там.

Ганна не стала ломитися до хворого, однієї жінки біля нього досить. Зайнялася учнями. Двері в клас залишила

відкритими, щоб бачити коли підуть лікарі. Учні рвали увагу на себе, і запитаннями, і метушнею. Сторож міряв кроками коридор. З підсобки вийшла Соня.

– Його запитали про операцію, він попросив мене вийти. Вийшла... Соромиться! Та я про його хворобу знаю більше чим він! Я йому тоді лікарняний оформляла, – емоційно випалила профгрупорг Соня і зітхнула. – Це він після атестації. Що там було! Змії, гади! Я в коридорі була і чула, як він на них кричав, а вони йому: “Тихо, тихо... Без емоцій...”. Там не можна без емоцій! Мене до цього часу калатає. Приїхали сюди, закип’ятели чай, щось до чаю приготували, а він каже, що не може їсти, нудить. Пошукала в себе Но-Шпу, завжди носила, а це нема. Хотіла відправити його в аптеку, а дивлюся, він так сповзає на стільчик, – викладач пантомімою показала, як виглядав цей процес. – Викликала “Швидку допомогу”.

Останні слова розповідач викрикувала, не від емоцій, а від потреби. Зауваживши відсутність пильного нагляду вчительки, діти зняли галас.

– Вчителько! Вчителько! – першокласниця смикала Ганну за рукав. – Він перший почав.

– Вона мене вдарила! – звинувачував звинувачуваний.

– Сядьте на місця і мовчки працюйте. Тихо! Бо я не чую власного голосу, – наказала дітям Ганна. На три хвилини діти затихли.

– Вона вдарила мене ногою! – пожалівся хлопчик.

– Бо він мене налякав! – крикнула дівчинка.

– Як налякав? Як можна в класі налякати? – запитала Ганна.

– Заліз під стіл і схопив мене! – пояснила мала.

– А вона мене ногою! Друзі так не роблять! – обурювався хлопчик.

– Сідайте в різні кінці класу, не розмовляйте один з одним і не дружить! Мені не потрібно, щоб ви дружили, якщо ваша дружба така. Прошу ставитися один до одного офіційно, як однокласник до однокласника і тихо працюйте! – наказала Ганна. На якийсь час учні оніміли.

– Що там у вас було? – запитала в колеги викладач скориставшись тишею.

– Вони з мене знущалися! Заявили, що я нічого не зробила, за цей рік! “Круглий стіл” не зарахували! Сказали, що там багато учасників, і що, тепер всім давати методиста, всім п’ятнадцяти? – сказала Соня.

– Звідки взялося п’ятнадцять? – поцікавилася колега.
– Доповідачів було дванадцять.

– Ну так. Дванадцять, – згодилася Соня і замислилася.
– На фотографії, було п’ятнадцять чоловік, я їм фото показала. Вони запитали про Георгія, чому він не брав участь у “Круглому столі”, а я сказала, що брав і показала фото, що він там присутній.

– Про те, що доповідь прочитав, сказала?

– Ах! – вигукнула Соня. – Мабуть голова комісії подумав, що всім, хто там був присутній, хочемо рахувати! Треба роз’яснити. Чому всі інші мовчали?

Прфгрупорг стала охати і детально описувати свої переживання. Де в неї щось йокнуло, де закрутило, де смикнулося, як потемніло в очах, що дрижало і таке інше. Після перших двох пунктів Ганна перестала слухати.

– Біжи до Георгія, взнай, що скажуть лікарі, – порадила Соня пішла. Була там поки не від’їхали медики. Георгій лежав на дивані ніякий.

– Йди на лікарняний! – наказала йому Ганна.

– Ні! Не можу. Як же тоді атестація? – відповів він. Не послухав, тримався. В той час виконував обов’язки директора, атестація була на ньому.

Задзвонив телефон. Ганна глянула хто її хоче. Ольга.

– Тут в мене вимагають! Я вже не можу! В дипломі з конкурсу не вказано місце, а вони хочуть, щоб десь було написано, що це переможець. Що мені робити?

– Так в каталозі вказано, що та дитина нагороджена.

– Не розуміють! Вимагають, щоб було вказане місце, або, що лауреат.

– Можна зайти до організаторів конкурсу на сайт, раптом там є якась інформація, – запропонувала Ганна.

Автор роботи Д. Корнієнко

– Якщо я попрошу Георгія і Любу, вони знайдуть? – запитала Ольга.

– Не зачіпай їх, вони готують все до атестації! – сказала Ганна.

– Так що ж мені робити?

– Попроси мам, чи когось зі старших учнів, хай погулять, бо я зараз не дома, не маю доступу до інтернету.

Ганна пройшла базаром, вибрала, що хотіла. Наближався Великдень. На зворотному шляху набрала номер Ольги.

– Як буду вдома, пошукаю і кину по електронці на роботу, попросиш Георгія перевірити пошту. Люба не зможе знайти, бо то буде на польській. Та й атестація.

У відповідь Ольга дякувала. Висловлювала свою негативну думку про комісію по відборі учнів-претендентів на стипендію голови району. Вони, що, думають, що призи вручають не переможцям конкурсу, а кому? Нагороди і відзнаки конкурсу дають кому? Не переможцям? Які ще довідки їм треба?

– В мене вже сміх крізь сльози, – голос Соні з телефону звучав дивно. – Мені Олександра дзвонила. Як набрид цей “Мадридській двір”!

– Конкретно, що в тебе цього разу? Досить соплі жувати і смакувати своїми переживаннями! – зупинила її Ганна.

– Я якраз і говорю! Вона каже, що їй хтось казав, тільки вона не може сказати хто. Якщо коротко, то мою доповідь з “Круглого столу”, якась стерва з метод-кабінету дала комусь на рецензію, вимагає негативну. Олександра не скаже кому, бо обіцяла. Дім вар’ятів!

Соня говорила довго. Виловити конкретну інформацію з її переживань було важко. Смакувала третьорядними деталями, переказувала родовід кожного згаданого чоловіка до третього коліна з екскурсом хтозна куди.

– Це хороша новина, – зробила висновок Ганна. – Це говорить про те, що метод-кабінет не може не враховувати захід, який ми провели – “Круглий стіл”. Я читала доповіді всіх дванадцяти учасників, мусила. Нормальні. На рівні. До пару чоловік могла б мати зауваження, але й так може бути. Ваша також не погана.

– В мистецтві до любого твору можна прискіпатися. При бажанні, любу роботу можна зарубати.

– Ви з Георгієм і Вікторією прочитаєте доповіді в художній школі іншого району. З їхнім директором вже домовилися. Це рахуватиметься як обмін досвідом, – сказала Ганна. Співрозмовниця згодилася і продовжила про свої переживання.

– Без мене вони б не справилися, – розповідала Вікторія. Колеги сиділи біля кабінету директора, пили чай. Перед Великоднем учнів було мало. За вікном в променях сонця холодний вітер колихав жовто-зелене листя.

– Свирид розумний чоловік, не знала його з цього боку. Так, як директором сусідньої школи з ним стикалася, а як з людиною, то ні. Ми прийшли, як ви домовилися, до нього в школу. Він чекав і довідки для нас вже були набрані. Тільки дещо підправили й роздрукували. Соня відразу стала

на всіх жалітися і переповідати свої переживання, Георгій заглибився в скульптуру. Не знаю, щоб вони далі робили, якби я не нагадала, для чого ми тут і не призвала зайнятися ділом. Розслабилися, забули що в нас атестація! Як діти! Зустрілися і тішаться, ніяк не наговоряться. З собою взяли два торти, з чаєм випили, якби не я, то на тому б все й закінчилося б. А так все нормально, лекції прочитали, довідки взяли. Потрібно буде на атестаційну комісію відвезти. Свирид говорив Соні, що не випадково її так пресують, вертається негатив акумульований нею проти Влодзі. Нічого ніде не дівається. Соня нічого не зрозуміла, вважає себе святою мученицею. Наступного року атестацією хай Олександра займається, з нашого відділу ніхто не йде, а з їхнього троє. Цього року ми були першопрохідцями. Їм буде легше, по пройденому шляху.

– Мене нагло топлять! – заявила Соня. Подивилася на Ганну. – Не маю нічого проти Вікторії, але в неї нема нічого, чого б у мене не було. Я так того не залишу. Потягну її за собою.

– Настройся на позитив! Від тебе несе негативом, як з купи гівна! Вікторія має публікацію з конференції, таку, як у мене, – сказала Ганна. Відчитала колегу за паршиві наміри. Сиділи в учительській. Зайшла Вікторія.

– У вас є публікація? – запитала Соня.

– В мене їх дві. З двох конференцій.

– Ну так, ну так, – покивала головою Соня. Опублікованих творів в неї не було, надіялася на публікацію доповіді з “Круглого столу”, але через амбіції Ольги з цим не склалося. Злилася.

Мабуть це був день телефонних дзвінків. Почалося з самого ранку. Ганна намацала рукою дзвенячий пристрій. Була ще в ліжку. Промукала щось до мобільного. Дзвонила колишня директор Влодзя. Відразу почала про атестацію. В неї все добре. На новому місці її люблять.

– Мені хотіли дати на рецензію доповідь Соні з “Круглого столу”, я відмовилася. Це не етично. Я також була учас-

ником вашого “Круглого столу”, читала доповідь, – сказала Влодзя і замовкла, чекала на відповідь. Ганна слухала, виласила з під ковдри, поверталася до сурової дійсності.

– Ви правильно зробили. Рецензію можна написати тільки на весь “Круглий стіл”, а не на окрему доповідь, – впевнено сказала Ганна, хоч насправді точно не знала.

– Ви так все знаєте! – похвалила співрозмовниця.

– Мусила взнати, – скромно визнала “знаюча”.

– Ах! Нам методкабінет дав не рецензію методичну роботу директора сусідньої школи. Шеф доручила мені, а я передоручила викладачу, члену спілки художників. Вона написала негативну рецензію. Не те, щоб зовсім погану, а порадила допрацювати. Негарно вийшло, – сказала Влодзя.

– Рецензент має звання викладача методиста? – запитала Ганна.

– Ні. Тут тільки я методист.

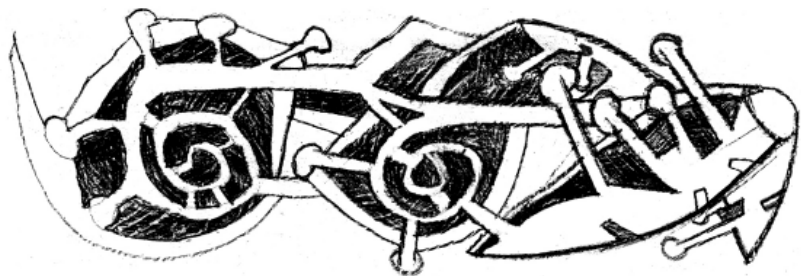
– Вона не мала права писати рецензію.

– Так член же спілки художників.

– Добровільні громадські об’єднання тут ні при чому.

На узбіччі стояли покалічені дерева, обпиляні до самого стовбура. Хтось в помаранчевій уніформі чинив насильство над живоплотом, гвалтував флору. Серед підстрижених кущів на на куксах молоді вишеньки білили квіти.

– Комісія озвіріла. Вони Соніну доповідь з “Круглого столу” прогуглили. В неї все зідране з інтернету. Георгій мені розказував, – розповіла Ганна.

Автор роботи Д. Корнієнко

– Плагіат, – констатувала Вікторія.

– Плагіат, – підтвердила приятелька.

Надвечір звуковим сигналом мобільник кликав до себе. Висвічувався незнайомий номер. Ганна включила зв’язок.

– Ти де? – запитав Георгій.

– Дома, – відповіла Ганна.

– Чому трубку не береш?

– В мене міський телефон не працює вже другий місяць, якісь кабелі міняють.

– Може передзвониш мені. В тебе є гроші на рахунок?

– Мало.

– Тоді слухай. Відхилили мене і Вікторію! Подумай, що ще можна наріти? Завтра зранку нас знову викликають на атестаційну комісію, – випалив швидко Георгій. Економив гроші.

– Я подумаю і передзвоню, – повільно промимрила Ганна. Перервала з’єднання. Походила з кутка в куток. Подумки поматюкала Соню. Не допомогло. “Нарити” було ні з чого. Отже, комісія “Круглий стіл” не зарахувала. Публікації в Георгія не було, але чому відхилили Вікторію, вона мала друковані твори. Подумала ще трохи, нічого крім цензурщини в голову не прийшло. Подзвонила Вікторії.

– Я щойно набирала ваш номер. Ви вже знаєте? – обізвалася колега.

– Георгій дзвонив, – сказала Ганна. – Я думаю, це через Соню. Таки потягла за собою.

– Я б хотіла, щоб ви пішли з нами. На дев’яту ранку, – Попросила Вікторія. Ганна відмовилася. Не думала, що так буде краще. Сердилася на Соню. Та таки пересрала колегам атестацію.

О восьмій ранку Ганна дзвонила Вікторії.

– Знаю, що вже не спите. Я не йду з вами, але тримаю за вас кулаки. Постарайтеся з ними серйозно поговорити, зверніть увагу і акцентуйте на тому, чого немає в Соні.

– Я подумала так само і вже на це налаштувалася, – відповіла Вікторія.

– Сказали переробити атестаційні листи, написати трохи по іншому. Мені може підтвердять звання, а Георгію ні. Він писатиме на “старшого викладача”. Зараз йдемо і все зробимо, – говорила Вікторія Ганні по телефону. Дув холодний вітер, день налаштувався на телефонні розмови.

– Все зробили, нам сторож Павло допоміг. Відіслали по емейлу. З методкабінету відповіли, що все добре. Ми роздрукували, віднесли на підпис. Справилися. Ще є тиждень, щоб все оформити, – повідомляла Вікторія по телефону. Ганна слухала, підтримувала.

– Як мене Соня задовбала. Як надоїли її міліцейські штучки! – сказала Вікторія наступним дзвінком. – Сидить дома, дупу розквасила, а мені дзвонить і розпитує, що я роблю! Не стала їй говорити детально. Так, трохи в цілому і все. В неї було два робочих дні, а вона навіть на роботу не вийшла. Запропонувала їй роздрукувати з поправками також, не проблема, хай скаже як. Вона ще не вирішила, думає. Я вже її не витримую! – телефонувала Вікторія наступного разу.

– Ми тягли Соню, а вона топить всіх вслід за собою. Ми писали їй все те, що й вам. Мабуть, не варто було, – сказала Ганна у відповідь.

– Ми робили правильно, хотіли всім допомогти. Я не жалкую. На комісії пресують не тільки нас, видно дана така установка. Рахують тільки публікації і міжнародні конкурси. Про Соню при них краще не згадувати. На це ім'я кидаються, як бугай на червону шмату. Наші колеги вже й між собою гризуться. Охаюють того, хто відсутній. Як ми набирали текст на комп'ютері, Олександра з Ольгою в “Рожевій кімнаті” чай пили. Все було чути. Котили бочки на Соню, всіх собак на неї вшали і не соромилися. А перед тим, Ольга з Сонею у всьому звинувачували Олександру. Безпринципні, не те слово. Як так можна? – розповідала Вікторія. Говорили довго і часто. Такий був день, багато

хто дзвонив до Ганни, дзвінки від Ольги не відбирала, на всякий випадок, для психічної рівноваги.

– Вони за котів побилися, – повідомила увечері Вікторія. – Я від нашого відділу дала дві роботи і гроші, а вони на своєму не могли вибрати, чиї намальовані коти кращі. Сварилися. Але все ж відправили на конкурс. То все добре.

– Вони такими є і іншими не будуть, – озвучила Ганна очевидне.

– Георгій правильно діяв. Чоловічий пофігізм – це наше все! В них потрібно вчитися і вчитися. Знаєш, що він робив, поки відділ Олександри ковбасило? По інтернету сентиментальний серіал дивився! Чисто по чоловічому! Вони ж як? Представники сильної статі, або десь пересидять, поки пройде ця напасть, або на все заб'ють і переключаться на щось приємне, футбол, рибалку, фільми, чи ще щось. Напружуватися не будуть! Правильно налаштовані! А інакше наших вар'ятів не витримати, – сказала Вікторія.

Минув день. Продовжувалися заняття в художній школі. Вікторія тихенько переповідала Ганні останні події, стояли в дверях класу. Учні користувалися моментом, їхні голоси добирали децибел. Врешті викладачі перестали чути одна одну.

– Тихо! – наказала Ганна. Це був її клас. Не затихли.

Автор роботи О. Тіменик

Навпаки хтось пронизлива заверещав. Зайшла до стола, оглянула учнів.

– Хто видавав такі звуки?

– Я, – признався Влад, підніс вгору руку.

– Чому ти верещав?

– Не знаю, – чесно признався хлопчик. – А Ліза сидить під столом, – переключив увагу від себе.

– Ліза, ти чому туди залізла? Що там робиш? – запитала Ганна.

– Малюю, – відповіла знизу. – Мені тут зручно.

– Вилазь, хтось випадково може шурхнути тебе ногою.

– Хай тільки спробує! – прозвучало з під стола з погрозою.

Вікторія чекала поки Ганна дістала з криївки Лізу, призвала до порядку Влада і інших учнів, організувала гру в “Мовчанку”, а потім таки дорозповідала новини.

– Сьогодні зустріла Соню в управлінні, коли відносила атестаційні листи. Не сподівалася її побачити. Була не готова. Вона хотіла прочитати, що в мене написано. Я не дала. Навіщо їй чужі документи? Комісія віддала Соні атестаційний. Не підтвердили “методиста”. Буде писати апеляцію?

– Якщо встигне, з її темпами. Я допомагати не буду! – сказала Ганна. – Замість того, щоб щось зробити, вона на нас компромат збирає.

– Давай після роботи заїдемо в пивбар вип’ємо пива, – сказала Вікторія.

– Обмиємо атестацію? – запитала Люба.

– Ні. То ще невідомо й невизначено. Просто відмітимо весну.

– Гарний повід, – підтримала Ганна. – А коли пришлють вам атестаційні листи, тоді підемо в пивбар ще раз.

Як вирішили, так і зробили.

Пройшов місяць. Атестаційних листів все ще не отримали. Атестаційна комісія не мала часу їх заповнити, дивилися Євробачення. Потім були інші різні заходи більш

цікавіші. Чекали. За цей час Соня подала на апеляцію і її прогнала, звання «викладача-методиста» їй не підтвердили, дякувала, що хоч “старшого викладача” дали. Вважала себе несправедливо ображеною і злилася на весь світ.

2017

Період гуртності

– То мій новий номер телефону в Польщі, – Іванка подзвонила Юлію в суботу ввечері, в день свого приїзду до Лодзя. Чому не раніше? Не мала такої можливості. Те, що старий номер оператора «Оранж» заблокований, знала ще вдома. Рік не користувалася, от номер і ліквідували. Йоля пропонувала тимчасово користуватися своїм запасним номером, але Іванка хотіла мати власний. Адель попередив, що тепер номери реєструють у відповідних пунктах, і без паспорта взяти номер не можливо. Де знаходяться такі пункти, знайомі поляки не знали. Не мали потреби, користувалися старими номерами.

Тож, замість відпочинку по приїзді, Іванка займалася придбанням і реєстрацією телефонного номера. В кіоску купила поповнення рахунку, там їй пояснили де знаходиться офіс для реєстрації. Знайшла, заплатила п'ять злотих, показала паспорт і ідентифікаційний код.

– Є з пані проблема, – сказав клерк. – Не можу активувати, не вистачає однієї цифри в ідентифікаційному коді.

– Він такий. Я не можу додати.

– Розумію, але програма розрахована на одинадцять цифр, а в пані тільки десять.

Програма вперлась і ні з місця, чоловік думав, дзвонив, консультувався. Іванка чекала, час йшов. Нарешті, після третьої консультації, клерк таки умовив чи обійшов програму. Іванка отримала новий номер. Поповнила рахунок не без пригод, повернулася до готелю. Інтернет глючив. По мобільному поінформувала друзів про зміну номера, в першу чергу – Юлія. Чемно подякував, голос лунав мелодійно й мило. Ніби це не він тиждень мовчав, не відповідав в чаті, не реагував на коментарі в соціальній мережі. Розпитав, що українка хоче побачити в Лодзі, дещо порадив. Іванка була шокована, розгубила польські слова і безпорадно бекала до телефону.

– То відпочивай, а завтра запрошую на чай, – завершив розмову Юлій.

Іванка «зависла». Не знала таких можливостей приятеля – бути гречним.

– Я наказала Юлію, щоб він запросив тебе на дачу, поки нема його сестри, вона на релігійне свято ходить з паломниками. Вредна баба, тримає все під контролем. Жаль, що я зараз не в Лодзі, але в цей час завжди біля моря, – Маргарита сипала словами, дізнавшись новий номер телефону Іванки.

– Я не могла повідомити про візит раніше, не мала візи. Не знала точно, коли зможу приїхати, – виправдовувалася Іванка.

Нарешті приїжджа з поставленими перед собою завданнями справилася, розіслала новий номер всім, кому хотіла, накидала плани на найближчі дні.

– Дзвонила Юлію. Наказала, щоб зустрівся з тобою і на дачу повіз. Але сам, без сестри! Вона зараз на моління пішла паломником, – повторила вдруге Маргарита по мобільному. Старалася говорити повільно, але не завжди їй вдавалося.

– Ми домовилися на завтра, – сказала Іванка.

– То пердолі! Завтра буде його сестра! Побачиш!

Маргарита ще довго бурчала на Юлія, особливо діставалося його сестрі. З оператора «Оранж» на «Оранж» дзвінки безплатні. Говорили довго.

– Ти не хочеш йти на обід до сестри? – запитав Юлій.
В голосі чулася тривога і ще щось. Запитав ще раз з надією, що може таки Іванка піде:

– Маєш якісь плани на сьогодні?

Планів в Іванки не було. Вона розбудила Юлія вранці телефонним дзвінком. Напрошувалася в гості. Придумала поважну причину зустрічі – передати Маргариті презенти для друзів, які наразі відсутні в Лодзі. Згодився. Навіть виділив півгодини на розмову, поки не вирушить до сестри.

Почастував кавою з молоком. У тлі робив свою справу телевизор. Помовчали. Сидів на віддалі, здалека поглядав. Іванка попросила допомогти їй з польськими літерками, бо мусила писати без тлумача. Не було перекладача на планшеті.

– Я не надаюся до того, – відмовив Юлій.

– Я також. Я й української не знаю докладно, і що з того? Спробуємо, – запропонувала гостя.

Господар промовчав. Не дав своєї згоди. Іванка зайняла свої руки планшетом. Через фейсбук подивилася, що в світі робиться. Нічого нового.

Запитав, яка на планшеті програма. Не знала. Взяв до рук пристрій, сів поряд, подивився. Спробував завантажити перекладач Google. Не пішло. Не вистачало місця. Юлій взявся почистити техніку, шукав, що можна ліквідувати.

– Це що? – запитав у Іванки.

– Не знаю. Це ще твоє, – відповіла теперішня власниця планшета, який колись належав Юлію, а рік тому він подарував його киевлянці.

– То ти то не використовуєш?

– Не знала, що його маю.

Зліквідував з пам'яті п'ять Мб. чогось. «Google» скрипів, сварився, вимагав більше простору, але завантажився.

Сиділи так близько, що Іванка чула тепло плеча приятеля. Однією рукою тримала планшет, а друга була за спиною поляка. Лодзянин пальцем водив по сенсорному екрані.

– Яке то чутливе! – сказав, коли техніка черговий раз відреагувала передчасно.

Автор роботи В. Батраков

Налаштовував мову і все інше. Іванка не дихала, тішилася його теплом, як уві сні. Не обняла друга, не погладила, боялася наполохати. Завмерла.

Видно, сестра Ася стомилася чекати на обід брата, бо подзвонила, зруйнувала чари, ще раз запросила їх обох до себе. Нанесли їй візит.

Юлій куксою притис телефон до вуха. Дзвонила Маргарита. Чоловік не вийшов з кімнати, щоб поговорити, а стояв, слухав і поглядав, то на Асю, то на Іванку. Час від часу з мобілки долинали темпераментні вигуки абонентки. Співрозмовник гречно відповідав.

– Ми на обіді в моєї сестри, – пояснив Юлій і довго слухав гнівні вигуки. – Іванка сама хотіла, – сказав з викликом. – Вона привезла Асі подарунок, – продовжив і знову замовк.

З-під моря линув монолог. Маргарита не могла поїхати звідти і керувала виконанням культурної програми гості звіддала. Накручений Юлій ще трохи ствердно поугукав і завершив розмову.

– Ви мене викінчите! Ти і Ася! Умру! – з натиском сказав Юлій, про Маргариту не згадав.

- Всі умремо, – філософськи зауважила Іванка.
- Але я перший!
- Нікому то не відомо, – додала з роздумом Іванка.
- То правда, – визнав Юлій.

День заповідав бути гарним. Іванка поснідала. По телефону домовилася з Аделем оглянути виставку на Піотрковській. Дзвінок Юлія перервав роботу над макіяжем.

– Поїдемо з нами на дачу, – запропонував.

Відчув вагання в голосі співрозмовниці, зітхнув. Іванка не чекала від нього пропозиції, і день вже був розпланований.

– Я мушу попередити, передзвоню зараз, – пояснила свою невпевненість.

Юлій зітхнув ще раз.

– Їдь! – сказав Адель, вислухавши приїжджу. – Їдь! А я тим часом ремонт зроблю у ванній, бо дружина скоро повернеться.

Передзвонила Юлію. Домовилися. Він заїхав спочатку за Іванкою, потім за сестрою. Сестра не змовкала всю дорогу. Любила поговорити.

Юлій сердився. Мав причину. Йшов по рівній зеленій траві на ділянці Маргарити, спіткнувся і впав. Добре, що густа рослинність пом'якшила удар, а ще сумка. Розтовк все, що в ній було. На щастя, окуляри вціліли. Почував себе безпорадним і тому сердився. Відбувся синцями, обійшлося без серйозних травм. Шукав пояснення, жалів, що не заблокував протеза, показував нерівність ґрунту, приховану травою. Злився. Ася квоктала коло брата. Її фантазія малювала різні жахи. Уявляла страшні травми, безліч переломів. Насолоджувалася страхом.

– Як би ми доїхали, якби Юлій щось зламав?! – запитувала сестра з прихованим тріумфом.

Прозоро натякала, що пора дозволити їй водити авто брата, пора отримати права водія. Юлій мовчав. Ніхто з лодзян не згадав, що від дачного кооперативу ходить

маршрутний автобус, то й Іванка не призналася, що знає.

– Доїхали б якось, – сказала приїжджа. – Я колись давно мала водійські права. Зараз все забула, та згадала б при потребі.

Ася розквоталася ще більше. Під її пильним оком Іванка не мала можливості доторкнутися до Юлія, не те що обняти. Тримався офіційно. Ніби тільки по просьбі Маргарити приділяє приїжджій увагу, бо та ж відсутня, а розважити її гостю треба. Повторив таку версію кілька раз під різним соусом, щоб українка таки зрозуміла.

– Я тебе відпровожу, – сказав Юлій.

Іванка згодилася.

Не те щоб хотіла, але не могла відмовити. Насправді думала, що було б краще взяти таксі. Та коли запитала, де знаходиться автостанція – бо цього разу в квитку стояла зовсім інша адреса, а не «Лодзь Каліска» – Юлій визвався провести. Це було близько від його мешкання і він легко міг під'їхати на авто. Згодилася.

– Я заїду за тобою, – назвав годину. – Потім поїдемо до сестри, пообідаємо, візьмемо її, проведемо тебе, і я з Асею поїду на дачу.

Програма Іванці не подобалася, але змирилася з присутністю всюдисущої сестри.

В день від'їзду Іванки Юлій заїхав згідно плану. Зайшли до його сестри, там їх чекав накритий до обіду стіл.

– Я не їм перед дорогою, – сказала Іванка.

Ася метушилася, хотіла впакувати великий пакет чогось, «на дорогу», гостя оборонялася, не хотіла брати зайвий тягар. Жінки сперечалися, Юлій нервував. Пригрозив:

– Я зараз поїду, і будете йти на станцію пішки.

Його ґречність дала тріщину.

Іванка вкотре пожалкувала, що не взяла таксі, втішила себе, що, у крайньому випадку, це будуть тільки додаткові витрати на новий квиток.

– Спокійно! Це я від'їжджаю, а не ви! – сказала українка і взяла ініціативу в свої руки.

Від додаткових пакетів категорично відмовилася, зачесалася по просьбі Юлія (мабуть, здавалася йому не достатньо красивою). Вийшли. Поїхали. По дорозі два рази зупинялися, бо дзвонила Маргарита, давала вказівки, керувала з моря. Ася коригувала почуте і видавала свою версію з заднього сидіння авто. Лодзянин на польській матюкався. Іванка в їхні сімейні справи не втручалася. На щастя, автобуса ні доганяти, ні чекати не довелося. Швидко попрощалися і роз'їхалися. Ася таки умудрилася всунути до автобуса приготвлені пакети.

Рушили. Подзвонила Маргарита. Півдороги, до кордону, пліткували про проводжачих, жалілися одна одній. Допомогло. Дійшли до висновку, що негречний Юлій по-добався їм більше.

2017

Автор роботи В. Батраков

Прогноз погоди

– По прогнозу суцільний дощ і пару днів триматиметься температура плюс п'ятнадцять, а так, в середньому, плюс двадцять три. Не варто брати спідницю, – сказала Іванка.

– Візьми. Багато місця не займає, – порадила Єва.

Іванка не послухала, відклала випрасуваний текстиль. Пакувала валізу, збиралася в подорож з Києва до Лодзя. Зазвичай влітку ходила в спідниці, але в дорогу більше пасували штани. Ще раз погуглила, докладно проаналізу-

вала прогноз погоди. Виглядало невтішно. В день приїзду більш-менш, а всі десять днів – дощ з грозами, в суботу й неділю холодно з затяжними опадами. На всякий випадок Іванка утрамбувала куртку і додала запасну пару взуття.

– Кохані лодзяни, яка у вас погода? Чи ви впевнені, що зараз літо? В той час, що планую у вас бути, прогноз заповідає суцільний дощ. Дуже прошу поліпшити погоду! Мені подобається суха, при плюс двадцять п'ять за Цельсієм, – написала Іванка приятелям, до яких збиралася.

– Буде добре, бери парасольку, – відгукнулася з Лодзя Аня.

– Візьму, – відповіла їй з Києва Іванка.

– Якщо не візьмеш, то я тобі позичу. Маєш взяти з собою гарний настрій і посмішку, – додала Аня.

– Візьму, – згодилася Іванка.

– Ну прошу, Пані! Погоду прошу собі привезти, – відгукнулася з Лодзі Іра.

– Спробую. А чи буде пасувати всім така, як мені подобається? – відповіла з Києва. Побавилася листуванням з друзями, знову переглянула прогноз. Помітила значні зміни. Було враження, що хтось там в інтернеті її побажання врахував, додали тепла, навіть занадто. В плюс тридцять шість під дощем буде жарко навіть без нічого. Кип'яток з неба падатиме, чи що? Іванка з валізи викинула куртку, поклала спідницю.

– Ти не дуже вір прогнозу, – сказала Єва, дивлячись на чергові зміни впакованого гардеробу. – Вони його ще не раз поміняють.

Як в воду дивилася. За годину прогноз змінився. На вихідні планувалася сонячна погода, в інші дні безпросвітний дощ з грозами, температура змінювалася в широкому діапазоні. Тридцятишестиградусну спеку відмінили. Іванка вийняла спідницю з валізи, поклала куртку.

Синоптики шаліли, валіза перепаковувалася разів з п'ять. Спідниця кочувала туди і звідти.

– Заспокойся, – порадила Єва. – Все рівно візьмеш не

те, що треба і бракуватиме, того, що залишиш. В мене так завжди.

– Добре. В разі чого, куплю на місці, не на безлюдний острів їду, – вирішила Іванка. – Звідки вони беруть свої прогнози? Так як наші – зі стелі?

– Мабуть в поляків ця служба також не фінансується.

Питання – брати, чи не брати спідницю лишалося відкритим. Перед самим від'їздом, в чергове глянувши на прогноз, в якому постійними були тільки дев'яносто процентна хмарність і суцільний дощ, Іванка психанула і захлала спідницю до валізи, на всякий випадок, раптом намокнуть холоші штанів. Синоптики підступно добавили сонця.

– Вони мабуть якось дивляться і пишуть прогноз по тобі, як по бабаку. Виклала спідницю, значить буде дощ, запакувала до валізи – буде сонячно, – сказала Єва.

Іванка згодилася бути “пупом Землі” і спрогнозувала собі веселий настрій в подорожі не залежно зі спідницею, чи без.

Десять днів пролетіли. Спідницю одягала також, але могла без неї обійтися. На останній день перебування Іванки в Лодзі синоптики прогнозували спеку, малу хмарність без дощу. Українка звично в дорогу утрамбувала до валізи все, що влізло. Залишила собі тільки щось, відповідне очікуваній погоді та парасольку, на всякий випадок. Здала речі на збереження. Перед від'їздом зустрілася з друзями за столиками під парасолем в тіні, при каві. Мали кілька годин до приїзду таксі. Палило сонце, вільно текла розмова. Юлій вручив презент Іванці – капелюха. Приміряла. Впірнула в нього по самі вуха разом з очима. Чоловіки так вибирають не запитуючи розміру, чомусь подумав що гостя мала таку голову, як в нього. На себе приміряв. Йому, напевно, пасувало. Іванка мужньо сиділа в дарованому капелюху, час від часу видобуваючи очі з під презенту, зсуваючи його на потилицю.

– Але тобі дуже пасує! – сказала сестра Юлія Ася і полетіла за другою кавою. Любила «літати».

На велосипеді приїхав Адель. Поставив свій транспорт в тінь. Приєднався до групи під парасодем.

– Ви вже тут? Таксі замовили? Я не на довго, хвилин на десять. Скоро гроза можлива, заповідали, – сказав Адель і подивився на небо. Парило. Із за ряду тополь проглянули одинокі легкі хмаринки.

– Я дивилася прогноз. Має бути без опадів, – обізвалася Іванка. Ася скоромовкою прощобетала про спеку і про дощ, і що планує зробити на дачі. Заодно розпитала в присутніх весь їхній родовід, за винятком Юлія, про нього знала автоматично. Також оглянула небо і полетіла за кавою для Аделя.

– Зараз в Польщі багато росіян працює. Брала каву тут, бачила мешкають в готелі ваші, – тараторила Ася, звертаючись до Іванки, частуючи Аделя. Щось буркнув Юлій.

– Ну так, звичайно українці, – поправилася Ася, хоч не відрізняла одних від других. Полячці було байдуже, українці то чи росіяни, мала щось своє в голові, війна в сусідній країні їй не цікавила. Перейшла на гастрономічну тему, так безпечніше. Чоловіки дружно засудили політику Путіна.

Дмухнув легенький вітерець, заховав за хмаринкою сонце. За столиком з полегкістю зітхнули. Іванка зняла з голови подарунок, запхала в торбу.

– Я дома підправлю, буде впору.

Адель допив каву, ще раз спрогнозував бурю зі зливою й поїхав. Час плинув. Війнуло. Війнуло ще раз, сильніше. Зашуміли тополі, затріпотіла парасоля.

– До дупи той прогноз погоди, – сказав Юлій. В легкій футболці йому стало холодно. Жінки дрижали але не признавалися.

– Може заїдемо всередину, або одінь що-небудь. Маєш щось в машині? – запропонувала Іванка.

– Річ в тім, що не маю! Скоро буде таксі. Дощ падатиме, – сказав Юлій. Сестра Ася до кави запропонувала солодощі. Небо укуталось темними хмарами.

– Може я встигну від'їхати, а потім мені буде все одно, – відповіла Іванка. Вона старалася згадати, куди запхала

теплі речі. Температура повітря стрімко падала. Проводжачі трималися, хоч і мерзли. Таксі ошчасливило всіх. Прощалися поспіхом. Вітер шаленів. Злива догнала на вокзалі.

Іванка від'їжджала до Києва. Лодзь плакав дощем і з туги рвав на собі листя. Звичайна містика. Бо хіба могли синоптики аж так помилитися?

– То яка в Лодзі була погода? – запитала Єва, зустрівшись з Іванкою в Києві.

– Гарно було! Я бачилася з ..., – жінка перерахувала приятелів, куди з ким ходила, про що говорила, що нового взнала. Погоду не пригадала, за тиждень вивітрилося з голови. – Якась погода була, я навіть раз одягнула спідницю. Мабуть хороша, бо настрої був чудовий!

2017

Адель

Юлій на дзвінок не відповів, а Маргарита порадила відпочивати після подорожі. Вона з Юлієм була на дачі. Обіцяла завтра обізнатися.

Поки буде те “завтра”, Іванка подзвонила Аделю.

– Вже у Лодзі? – запитав поляк. – Я зараз пишу важливий документ. Через півгодини закінчу, подзвоню, зустрінемося і десь сядемо вип’ємо пива. Згода?

Звичайно українка згодилася. Завжди вона їхала в Лодзь до Юлія, але місто показував їй Адель, бо любив ходити.

– Ти зможеш знайти ту кнайпу, в якій ми були минулого разу? – запитав Адель і назвав вулицю з великою кількістю

приголосних букв. Минулий раз, був рік тому. Іванка вулицю не пригадала.

– Не знайду. Погано орієнтуюся.

– Добре. Тоді йди вздовж вулиці Марусинській, а я вийду назустріч. Потім щось придумаємо.

Пішла. Вулиця через якийсь час повертала. Іванка по мобільному узгодила напрямок, зайшла за поворот і зупинилася на перехресті. Подзвонила знову.

– В який бік мені йти? – запитала.

– Ти будівельний кран бачиш?

– Ні.

– Треба йти далі. Тут, де я, стоять блоки і кран будівельний. З якою вулицею перетинається Марусінська?

– Зараз прочитаю.

Іванка прочитала, потім ще раз прочитала і ще, на всякий випадок. Марусінська перетиналася з Марусінською.

– Так буває, – заспокоїв Адель. – Йди по тій, що перетнула.

Сумніви терзали Іванку, знову набрала номер Аделя і побачила, як в кінці вулиці він підносить до вуха мобільний.

– Ти мене бачиш?

Зустрілися.

Адель був зрілим чоловіком, схильним до повноти, незвичайним польським обивателем. Коли чотири роки тому домовилися про першу зустріч, він попередив по телефону:

– Ти будеш розчарована, я є грубас.

Іванка не була розчарована, бо, по-перше, їхні стосунки не були сексуальними і не мало значення, яка в чоловіка статура, а по-друге, Адель був уважним слухачем і цікавим співрозмовником. А найбільш дивне, пробував виконувати її поради! Давати поради Іванка вміла. Нема чого дивуватися, поради дають всі всім – і тим, хто просить, і тим, хто не просить, але рідко хто старається їх реалізувати.

У знайомій кнайпі за рік майже нічого не змінилося. Сиділи, як завжди, говорили про різне: про жінок і чоловіків, а також про політику. Бо як без неї?

– У вересні мій син збирається в Україну. В якийсь місто, кілометрів сорок від Києва. З дівчиною познайомився. Як думаєш, це безпечно? – запитав Адель. В географії Іванка не була сильна, не знала напам'ять назви міст довкола столиці. Мусив уточнити в сина. Виявилось – Славутич.

– У вашій зоні відчуження можна зробити гарні фото. Там де Чорнобиль, – планував поляк. Був фотографом.

– Чула, що туди водять екскурсії, але самому краще не йти. Ризиковано, деякі місця до цього часу небезпечні.

– Ніхто не сподівався, що природа так швидко відновиться. Чув ніби там деякі люди не відселилися, так і живуть.

– Є такі. Знаходяться по краю тридцяти кілометрової зони. Їх переселяли на кілька кілометрів далі, на все чуже. Дехто з старших вирішили залишитися й доживати вік дома.

– Як відносяться до поляків?

– Нормально.

– Поки ти мені не розказала, я сприймав вашу політичну ситуацію інакше. Тепер розумію, що українців “бандерівцями” зробив Путін.

За пивом проаналізували політичну ситуацію світу. Пішло добре, і політика, і пиво. Повернулися до дійсності.

– Цього року можу Юлія і не побачити, – сказала Іванка. Розповіла про спробу додзвонитися.

– Думаєш Маргарита не дозволить? Я не вірю, що вона з ним в зв'язку. Говорила мені, що ні! – поміркуювавши, відповів Адель. Співбесідниця заперечила, до консенсусу не прийшли.

Довго не сиділи, поляк не мав часу.

– Я є конкретно заламаний, ще гірше ніж минулого року. Тоді було зле, а зараз, ще гірше.

Адель йшов швидким кроком, Іванка поспішала слідом, коли значно відставала, чоловік стишував крок.

– Зоя хворіє, треба купити антибіотики, хіба заїдемо в аптеку. З Адою було так, як ти говорила, – розповідав

Адель. Іванка старалася згадати, про що говорила рік тому. Успіху не досягла, але себе оцінила – майже оракул.

– Ми написали в співавторстві з Адою дві книжки, мені з нею все гарно йде, легко робиться. А Зої вже маю додати! З нею нічого не можна зробити. Зараз організую її концерти, потрібно буде зафільмувати. Не можу кинути хвору Зою і раніше не міг, бо вона завжди хворіла. Я стараюся їй допомогти, але сама вона нічого не робить! З Адою мабуть вже все, фінал. Ми спілкуємося, але тільки по справах. Минулого літа, вона була така мила, було дуже добре, ми разом одне ціле, а потім, як відрізало, – Адель сипав словами.

– Коли вам було добре, ти якусь пропозицію Аді зробив?

– Ні.

– Чому?

– Не знаю чому.

– Ти ж хотів бути разом. Чому не скористався, тим, що все налагодилося і не освідчився?

– Вона і так знає. Не знаю чому не поговорив. Все було добре, Ада навіть посміхалася.

– Я думаю, вона чекала від тебе вчинку, не дочекалася і розчарувалася.

– Можливо. Але має чоловіка...

– Ти маєш жінку.

– Ну власне...

Поговорили. Потім українка вчила поляка говорити букву “Г”, бо в них такої немає. Після наполегливого тренування Адель навчився вимовляти слово “генделик”. Невідомо, чому саме це слово, може на вибір вплинуло випите пиво?

Наступні пару днів достукатися до Маргарити Іванка не зуміла, про що повідомила Аделя. Підозрювала, що та ревнує. Не вірив.

– Сьогодні говорила з Юлієм. В Маргарити зламався телефон, – проінформувала Іванка наступного дня.

– Але, якби хотіла додзвонитися, змогла б? – запитав лодзянин.

– Думаю, так.

Адель розважав приїжджу. По можливості з радістю передавав це заняття іншим приятелям Іванки. Не поспішала взяти естафету тільки Маргарита. Вже навіть Юлій долучився і задіяв свою сестру.

– Вона така є. Колись запросила мене до себе на дачу, то вже четвертий рік чекаю, коли туди попаду, – сказав Адель. – Я сприймав її, як помірковану особу.

Календар відмічав дні. Адель з трудом викроював час для праці. Іванка вечорами по телефону інформувала про враження дня.

– Сьогодні зустрілася і поговорила з Маргаритою, монологом. Говорила вона, я не мала де слово вставити. Потім розмовляла з сестрою Юлія – також монологом, вона навіть паузи не робила. Потім і я монологом спілкувалася з Юлієм. Він так звик говорити з жінками, тільки мовчки слухав, – розповідала Іванка.

– Про балакучість Маргарити знаю. Але знайшов методу. Зупиняю і заявляю, що тепер моя черга говорити. Підкорялася, – сказав Адель. – Я до останньої хвилини не мав впевненості, що вона приїде і зіграє на концерті. Та все було добре.

Адель ніколи не осуджував Маргариту і не вірив, що така цікава темпераментна жінка, може закохатися в Юлія. Дивувався, чим міг Юлій приваблювати жінок.

– Він їх шокує, – сказала Іванка.

– Ого! Тоді зрозуміло! Думаєш свідомо, чи не свідомо?

– Не знаю. Він такий є. Може не знає, що робить.

– Мабуть так, – згодився Адель. До Юлія відносився упереджено.

В день від'їзду гості Адель приїхав до готелю попрощатися. Познайомився реально з Юлієм. З його сестрою бачився раніше. Витримав світську розмову, побажав що

належало від'їжджаючій. Залишив тріо чекати таксі. Поїхав.

– Я мав про Юлія інше враження. Він не такий штивний, як я думав, – написав пізніше по інтернету Іванці. Вмів визнавати помилки.

Чи був Адель товстим, чи мав якісь недоліки в зовнішності? Українка не зауважила. Бо яке то мало значення? Головне, що дужий чоловік вмів підтримати в потрібну хвилину.

Наразі це все, що мало бути написане про Аделя. Якщо хтось чекав відомості про героїчний вчинок, наприклад, порятунок kota, чи там ще кого, то поки що, така інформація невідома, але це не значить, що подібні вчинки не мали місця в його житті. Друзі знають Аделя як хорошого чоловіка і терплячого співрозмовника.

2017

Аничка

Трамвай зупинився, Іванка ступила на бруківку, Аничка вийшла на зустріч.

– Тут відкрили багато нових кнайпочок, хіба вип’ємо кави?

Приїжджа згодилася. Вибрали місце, сіли за столиком, замовили вибране. Полячка пошаруділа в сумці, дістала подарунок.

– То таке, – сказала і вручила пакунок – А то такий журнал, почитаєш, як захочеш, а тут в конверті графіка оригінальна, зображення нашого музею. Розповідаю, щоб випадково не викинула.

– Що це? – запитала Іванка і взяла до рук отриманий чорний пакет.

– Це така торба, бо пані є подорожничка, – Аничка розгорнула, показала велику сумку з червоного текстилю. Українка подякувала, вручила приятельці презент зі свого боку, вислухала похвалу, напружено згадувала, з якого часу вона стала “подорожничкою”.

Отримали замовлену каву. Аничка запропонувала наступного року домовитися заздалегідь і разом вирватися з Лодзі до Любліна на пару днів. Іванка згодилася. Бо чому ні? Зауважила про себе, що її щорічна поїздка до Лодзі, сприймається співбесідницею, як само собою зрозуміле. Звичайна справа. Приблизно обговорили терміни і плани. Випили каву пішли оглядати виставки в “Бялі фабриці”.

– Ти вже не робиш батіки? – запитала Аничка.

– Роблю, – сказала Іванка.

– Це чудово! Ти перестала виставляти їх на фейсбуку, то я подумала... Але прекрасно! Бо тут відкрили виставку індонезійського батіку. Чи тебе цікавить?

Звісно Іванку цікавило.

– Я читала твій пост, що Перепілка у мережі викреслив тебе з друзів. Жахливо! Я дивилася виставлені тобою фото. Пристойні. Не було поводу. Він часом дивний. Але може йому перейде?

Жінки йшли пішки, до музею було близько. Говорили про Перепілку, бо він був не прав. Поляк, який жив в Берліні, дуже переймався політикою Польщі. Чомусь ненавидів Ярослава Качинського, його політику вважав ганебною. Іванку це не хвилювало. Мала свій погляд на те, що діється в світі. Скористалася нагодою і поклала квіти до пам’ятного знаку Леху Качинському, якраз недавно поставленому в Лодзі. Поляк з Берліна цього не переніс. В коментарях публічно напхав Іванці повну морду і викреслив з приятелів. То не важливо, що то був інший Качинський і вже покійний, саме прізвище виводило емігранта з себе. Мислив себе патріотом Польщі, навіть, говорять, що за советів за це сидів, а зараз, з якогось переляку, підтримував

політику Путіна. Може несвідомо? Може зазомбований? Аничці було незручно за земляка німецького-поляка. Вона також не підтримувала політику Ярослава Качинського, але підходила до того зважено, без фанатизму.

– Можливо росіяни й не збили той літак, але спровокували катастрофу, – сказала Аничка, шукаючи нейтральну позицію між полярними поглядами приятельки з Перепілкою.

– Тоді чому не повернули полякам їхній літак? – запитала Іванка. Мова йшла про Смоленську трагедію в якій загинув Лех Качинський.

– Ну власне! То не вписується в їхню версію. Де стоїть пам'ятний знак, бо навіть не знаю?

– Тут близько. За тим будинком.

– За костьолом?

– Так.

– Ти з Києва знаєш більше, чим я, хоч тут поряд живу.

– Я в Києві також не знаю, що нового відкривають. То нормально.

Дивно змінювався світ. Раніше інтернетові польські друзі називали політику курвою, принципово були поза нею і цим гордилися. Зараз з цією “курвою” всі були в тісному стосунку. Частина між собою через неї перегризлися.

– Я не втручаюся в політику поляків, в нас своїх проблем досить. Війна, – сказала Іванка. Аничку влаштувала позиція українки.

– Син був зробив мені свято. Повіз на тиждень а Азію по різних містах. Подзвонив і сказав, що завтра їдемо, щоб пакувала валізу. Що пакувати, якщо не знаєш куди їдеш? Купальник? Зробив сюрприз екстремальний, – сказала Аничка і зітхнула. – Група поляків вирішила вийти на Ельбрус. Мій син пішов з ними в якості медика. Я вболіваю. Ти бачила фото в мене на сторінці в мережі. Перепілка питав, чи я горда за сина. А я просто його кохаю. Гордість тут ні при чому. Дівчина сина дзвонить мені і розповідає, як їм там. Бо звідти легше підтримувати зв'язок з нею, я не завжди в інтернеті. Вірю, що все буде добре, але переживаю.

На роботі не розповідаю, бо тільки позаздрять. Знаєш, як то жінки?

Дійшли до музею текстилю. За рік нічого не змінилося в постійній експозиції тільки у виставкових залах демонструвалися нові художні твори. Почали з гори, як минулого разу.

– Вишивка, – сказала Аничка, стверджуючи і запитуючи одночасно. – Здала мені здалося чимсь примітивним і нецікавим, а виявилось – вишивка. Я в захопленні.

На стінах оздоблені в рами висіли вишиті копії картин відомих авторів.

– Мабуть машинна, – висунула припущення Іванка.

– Хіба так можна машиною вишити?

– Можна, з допомогою комп'ютерних технологій.

Аничка виявилася прискіпливою, запитала в наглядачки.

– Що ви! Це все вишите руками! В нас при музеї клуб вишивальниць. Вони збираються два рази на тиждень і вишивають. Тут в музеї. Це їхні роботи, – відповіла жінка і ще довго хвалила поіменно кожного автора. Іванка “посипала голову попелом”, розкаялася.

Спустилися на поверх нижче. Виставка індонезійського батіку стерла враження попередньої.

– І це робилося сто років тому? – дивувалася Аничка. – Як добре зберігся колір!

Фотографуючи і хвалячи скотилися донизу. Зупинилися біля постійної експозиції майстерні текстильщиків.

– Ми ще тут не були, – Аничка захотіла оглянути. Сама вона. як більшість місцевих, в рідному місті по музеях не ходила. А з гостею, чому ні? Молодий чоловік докладно розповідав про експонати.

– Це швейні машини для вишивки. Однаковий взір могли вишивати одночасно три, чотири машини. Сюди вставлялася перфокарта і машина створювала запрограмовану вишивку. Деякі дуже складні, – чоловік показав на стелаж з перфокартами.

– Це ж коли то було? – дивувалася Аничка.

– Дев'ятнадцяте століття, – пояснив музейний працівник і назвав точну дату, прочитав на картоні.

Пішли в зворотному напрямку. Повернулися до кнайпи, з якої починали. Традиційно по виставці замовили пиво і щось поїсти.

– Я за звичай у вихідний день порядкую в домі. То перу, то прибираю, робота є завжди, – сказала Аничка.

– Я так само, – відповіла Іванка. – Просто зараз не дома.

– Ото ж. Я ніби зробила собі один день відпустки, поки гуляла з тобою. Дякую.

Жінки перейшли дорогу. Почекали на трамвай.

“Музейний день” м'яко перетік у вечір. Попрощалися.

2017

Автор роботи В. Корнієнко

Ася

Голос Асі дзвенів жалібно і протяжно. Розповідала, як супроводжувала Юлія до госпіталю. Схоже, бюрократія в поляків також була на хорошому рівні.

– Юлію назначили прийом до лікаря на двадцять четверте. Ти поїдеш, а він займеться діагнозом. Думали, може каміння чи пісок, бо раніше так мав. Зробили УЗІ, не підтвердилося, – сказала Ася і додала інтимних деталей.

– Вам ні про що говорити? – не витримав Юлій, обізвався. Він зосереджено вів авто, а жінки від нічого робити,

чесали язики. Зауваження на Іванку подіяла, на Асю, ні. Сестра краще знала брата, не остерігалася, а поговорити любила і не збиралася втрачати нагоду переповісти пережите, маючи двох слухачів.

– В нас великі черги до лікарів спеціалістів, але Юлій має пільги, неповносправні йдуть без черги, тому назначили так швидко, – інформувала Ася. Чекати тиждень хворій людині, Іванці не здавалося швидким. Та вставити хоч слово не встигла, бо полячка продовжувала. Набрала в груди повітря, змінила голос на максимально сумний з підвиванням і запричитала.

– Тільки нащо ж йому ті пільги? Хай би були дві руки і дві ноги. Як то тяжко бути калікою.

Ася жалібно скиглила, Іванка мовчала, чекала на якусь реакцію Юлія, не дочекалася. Голосіння за живим його не дратувало, мабуть звук і вуха йому не різонуло, а може подобалося і синхронно жалів себе. Українка в розмову не втрутилася. Раптом це польський звичай такий.

Що дивувало Іванку, так це те, що Ася зверталася до неї з Юлієм називаючи їх “дітками” а себе “мамусею”. Наприклад: “пийте чай, дітки, мамуся для вас заварила”, або “відпочиньте, дітки, мамуся піде назбирає зілля”, чи щось такого. На запитання – чому так? Відповіла: “Так я ж старша вас”.

Різниця у віці була в два роки. Замінила батьків Юлію? Але їхні батьки померли, коли він був дорослим, одруженим і мав гарного сина. То чому? Тому, що неповносправний? Чи тому, що в неї з особистим життям не склалося?

Ася була старшою сестрою Юлія. Був ще один брат, але він мав сім’ю і добре здоров’я, тому не потребував сестринської опіки. Мав щастя. Молодшому брату не повезло – в молодості став неповносправним. Невідомо, чому сестра лишилася не заміжньою, одинокою, бездітною жінкою. Чи так в неї склалося, чи то був свідомий вибір і вона посвятила себе молодшому брату? Хоч, здавалося, Юлій не потребував такої жертви. Мав сина і колись мав жону, та

вона не витримала конкуренції з сестрою, залишила всіх і все, та повернулася до батьків. Чи усвідомлювала Ася свої заслуги? Ні! Думати, це був не її метод. Чим переймалася, що мала в голові? Ніхто того не знав, ховалася в релігію. Сива, невиразна, чому такою стала? Колишні однокласники згадували її як красуню, найкращу в класі дівчину. Хіба немала потягу до чоловіків? Чи поборолла в собі ради релігії? Чи переклала все на брата? Ніколи Ася не торкалася цієї теми. Завжди, або згадувала, що робили покійні батьки зі своїми дітьми, або переповідала бачене по телевізору. З реального сучасного була тільки кулінарна тема, але й та часто через призму спогадів покійної рідні.

Іванка розповідала то про одне, то про інше. Мова зайшла про події в Києві.

– Все нормально, але часом буває по різному. Читала в новинах, що цієї ночі застрелили когось з автомата “Клешникова” на автостоянці. Автомат кинули біля трупа, а самі втекли...

– Де ж вони зброю взяли? Хіба з другої світової залишились, – запитала Ася. Голос звучав так, ніби читала сценарій свого любимого серіалу.

– Так у нас же війна. Зброї багато по всій країні, переважно російська, трофейна, частіше знаходиться в бандитів, – пояснила Іванка.

– Ах! Як то тим людонькам хочеться миру! – тоненьким голосом заголосила Ася. Робила це якось одружено, для годиться. Сипала затасканими словесними шаблонами. Видно було, що насправді її не хвилювала ні війна, ні Україна. Що цікавило Асю? Що брало її за живе? Мир? Якого “людонькам” так хочеться”? Але тоді чому вона переповідала побачені серіали, в яких повно насильства, трагедії, розпачу? Чому не цікавили її історії, в яких все тихо, мирно, добре. Одинока жінка, яка посвятила себе самотньому брату? Але насправді вона не дбала про нього! Скоріше він турбувався про неї. Опікував самотню, бездітну сестру. Мусив щодня з’їдати її обід, бо жінка старалася, готувала,

хоч та страва часто була протипоказана Юлію, хворому на цукровий діабет. Дотримуватися дієти призначеної брату, Ася й не збиралася, бо їй то не смакувало. Любила морозиво, а ще що? Чи кого?

– Вічно вона сидить в костьолі! Що там робить? – розповідала Маргарита. Мова йшла про сестру Юлія. – Ходила з паломниками. Ти знаєш, що то є?

– Так. Йдуть до якоїсь святині з молитвами, – сказала Іванка.

– То, саме то. Якщо йдеш молитися, то молись! Настроюйся на єдність з богом! А вона мені звідти дзвонить, розказати, яка там краса, яке небо, яке поле і яка вона молодець. Це молитва? Чого тоді туди йти? Ти не подумай, Ася то є Ася. Любить готувати. От мені обід передала... Її кохаю. Але вона нестерпна. Сіли якось на Святу вечерю, Ася запропонувала помолитися, бо так належить. Ну то добре, хоч я й атеїстка. Склала руки. Зосередилася до молитви, вона зривається, згадала про ще якусь страву, помчала принести. Хто так молиться? Така віруюча? А опікується братом так, що можна задихнутися від тої опіки. Як її немає, то він все робить сам і добре йому виходить. А як вони з Асею, то Юлій сидить, а вона круги намотує, носить довкола, все щось подає, то приносить, то відносить – літає і вбиває брату в мізки, що він нещасний каліка. Що можна днями робити в костьолі? Та ж не монахиня! – сказала Маргарита. Говорила емоційно і подавала каву. Трохи розхлюпала. Її кіт подивився на то осуджуючи.

Удвох сиділи в Маргарити дома, на вулиці падав дощ. Смакувала з любов'ю заварена кава. Полячка похвалила шоколад "Рошен". Іванка згадала чомусь матір трьох дітей – дружину кума. Та розповідала колись в Криму (він тоді ще не був окупованим), що потрібно час від часу купувати плитку шоколаду і з'їдати відразу цілу, поки діти не бачать, бо інакше не дістанеться, а для гарного настрою необхідно. Вона часто ходила в церкву, але частіше за неї ходила її незаміжня приятелька, любила сповідатися. Та приятель-

ка не була така набожна, просто закохалася в священника. Таки чином вирішувала свій потяг до чоловічої статі. Природу не обдуриш. Спогади Іванка не озвучила.

Ася вийшла з авто, Іванка підійшла, обняла.

– Юлічек хоче з тобою поговорити, – щебетала Ася. Помчала до столика, поклала на нього дещо. – Де твоя валіза? Треба впакувати.

– Залишила на збереженні в готелі, – відповіла Іванка в простір, бо співрозмовниця помчала в хол по каву. Підійшов Юлій, привітався, подивився на розкриті двері авто, сказав, що про Асю думає і покульгав закривати.

Проводжали Іванку до Києва. Мали пару годин до таксі. Якщо Юлій і хотів поговорити, то свого бажання не реалізував. Або передумав, або за сестрою не спромігся. Сестра сипала словами, як горохом. Коли вчетверте запитала в Іванки, яка в неї родина, за гостю відповів Юлій. Запамятав, хоч і не запитував, а Асі було не в голові. В черговий раз зі смаком поцікавилася, коли і як в українки батьки померли. І не дочекавшись відповіді з насолодою жалібно заголосила, як це боляче втрачати родичів.

– Це нормально! Природно, коли дорослі діти (другої, а то й третьої молодості) хоронять батьків. Ніхто не живе вічно, – захистилася Іванка від нав'язаного смутку. Ах, раз так! Ася перейшла на кулінарну тему. Розповіла про кльоцки, кренделики і суп, який вона приготувала та взяла з собою в баночці, хотіла частувати Іванку, а та негречна не хоче.

– Чому не їси перед дорогою? І не п'єш. Адже там буде туалет, – напірала з частуванням Ася. Іванка, щось наговорила про зайві калорії, усвідомлюючи, що говорити про це в присутності чоловіків не варто. Бо якраз тільки чоловіки й слухали. До Юлія приєднався Адель. Ася вивалила на нього дозу активної гостинності, у вигляді кави і солодоців. Заволоділа увагою чоловіка, що дало можливість Юлію перекинутися кількома словами з українкою.

Надходив час від'їзду, Іванка пішла за речами.

– Сходи попісяй! – гукнула голосно вслід Ася. Чоловіки зробили вигляд, що не почули. Полячка встигала кругом. Перша кинулася до таксиста, хоч нікуди не їхала, а тільки проводжала, хапалася за валізу і тягла її хтозна куди, дуже бідкалася, що не помагає вслід від'їжджаючій хустинкою. Юлій дивився збоку, слідкував, щоб ніхто не образив сестру, мабуть так привчений був з дитинства.

Така вона нелогічна, нерозгадана, нерозкрита і можливо, нереалізована Ася. А що такого? Жінка може бути загадкою. Можливо й для самої себе.

2017

Автор роботи В. Корнієнко

Маргарита

- Не відібрала, – сказав Адель, ховаючи телефон.
- Недосяжна? В неї з телефоном проблеми? – запитала Іванка.
- Ні! Були гудки. Не відібрала. Не буду більше набирати.
- Сама запропонувала до нас приєднатися. Я її запитувала вчора, як ми домовимося? Вона запропонувала здзвонитися. Йдемо! Не будемо на неї розраховувати. Робімо так, як запланували.
- Може погода її злякала? Не поїхала ж вона в таку погоду на дачу?

– Мусить. На п'яту годину з кимсь домовилася, що туди привезуть компостовник.

Іванка і Адель говорили про Маргариту. Падав дощ. Більше до неї не дзвонили.

– Вона хороша жінка, але імпульсивна і необов'язкова, – сказала Іванка.

– Я чомусь вважав, що Маргарита розсудлива, – відповів Адель. Свою розсудливість Маргарита не підтвердила, не передзвонила.

– Вона грала на концерті. І то дуже добре! Я навіть не сподівався. Вже думав, нічого не буде. Також на дзвінки не відповідала. А в останній хвили, все організувалося, – додав Адель.

Маргарита була польською піаністкою, зграбною і дуже темпераментною. Часом дивувало, як стільки енергії поміщається в такій мініатюрній жінці. Також викликала подив сила волі, з якою вона стримувала себе від розмов під час концерту. Дуже любила поговорити. І насправді мала зовсім інше ім'я – звичайне польське. Маргаритою стала з подачі українського художника її приятеля по фейсбуку. Причина по якій художник не називав її правдивим іменем була дуже прозаїчна – він не вмів писати латиницею і польської мови не знав. Для листування використовував механічний онлайн перекладач. Правдиве ім'я полячки тлумач в латиницю не трансформував, не знав такого. Друге ім'я піаністки десь віддалено звучало на букву “М”. Так вона стала Маргаритою. З цим іменем перекладач справлявся, тлумачив його і туди, і звідти.

Вже давно той художник закинув фейсбука, поміняв свій інтерес і імідж. Знайшов свою любов в алкогольний напоях і перестав використовувати тлумач, а піаністка в інтернеті залишилася Маргаритою.

– Заїхала за тобою на авто, бо дощ падає. Їдемо до мене, вип'ємо кави і потім вирішимо, що робитимемо. Покажу тобі, де я працюю. Посидиш в машині, я куплю тістечка?

Маргарита під'їхала під самі двері магазину, проскочила під дощем всередину, Іванка чекала.

– Вчора заклопотана була, бачу, мені Адель дзвонив, а я пропустила. А, ось і твій номер, також пропущений. Аделью обіцяла... Може завтра... Сьогодні погода не сприяє, – говорила Маргарита, повернувшись із тістечками. Акуратно провадила авто і продовжувала розмову. Не змовкала, відкриваючи двері квартири і ставлячи воду для кави.

– Ти яку п'єш? Експресо? – запитала господиня. Іванка згодилася на любу, львівської “Галки”, яку вона любила, в поляків не було. Вирішила не вередувати.

– Ти бачила, що виробляє хвора на голову Данута? – запитала Маргарита, чаклюючи біля плити.

– Так її ж сторінку в фейсбуку заблокували, – сказала Іванка.

– Одну заблокували! Вона має їх ще три!

– Та хай пише, що хоче. Не бери її в “друзі”, вона не зможе відмічати, а за те, що в неї на сторінці, відповідає тільки вона.

– Але це вина Юлія! Він її звабив і нещодавно запросив на фейсбука! Познайомився з нею давно, шість років тому! Ти бачила, що вона виробляла? – голос Маргарити дзвенів. Закипала вода.

– Бачила. Вона писала до мене приватно. Ненормальна. Я їй співчуваю.

– Я також співчуваю, але вона небезпечна! Від неї всього можна чекати. Може ночувати під дверима, або вальнуть чимось Юлія по голові, як він виходитиме з дому.

Маргарита відсунула трохи вбік на столі свого чорного kota і поставила каву.

– Дозволяю йому тут лежати, – пояснила. Кіт користався дозволом. Господиня запропонувала цукор, вершки, та куплені тістечка. – Покажу тобі потім, по каві, її сторінку. Побачиш, що вар'ятка виробляє.

Маргарита намагалася тримати себе в руках під час частування, гамувала свій темперамент і тільки критикувала

Юлія, та його цікавість непотрібними жінками. Нарешті збрала посуд.

– Про Йолю, ти знаєш? – запитала Маргарита.

– Знаю, – відповіла Іванка. Ту жінку Юлій також пізнав шість років тому, та й з українкою знайомий з того ж часу. Мабуть мав активний період, або гарний врожай на жінок.

– Від мене приховував. Сказав, що їде до Кракова лікуватися. Запропонувала йому свою допомогу. Відмовився. А потім виявилось, що там не тільки лікування. Ще була в нього жіночка-художниця, вже не живе, дуже за нею жалкує. Про неї знаєш?

– Знаю, – відповіла Іванка. – Говорив мені, що всього жінок з десять мав. До кожної мав почуття.

Інформація зацікавила полячку. Маргарита перетворилася в слух. Українка пожалкувала за сказаним, та назад не вернеш. Боялася, що темперамент піаністки вийде з берегів і чоловік матиме пристрасний допит.

– Це не так багато, – додала філософськи гостя.

– Ага. Як для католика, – підтакнула з іронією господиня. – Йдемо, покажу тобі сторінку Данути.

Включила ноутбук. Стояли біля журнального столика, чекали поки техніка завантажиться. Іванка звернула увагу, що все в полячки було розраховано, тільки очі відкрила, в інтернет вийшла, максимально зручно й під руками. Величезний екран телевізора був в іншій кімнаті, отже перед сном серіали не дивилася.

– Ось! Полюбуйся! – сказала Маргарита й з тріумфом ткнула пальцем в екран ноутбука. Побачене вражало наглістю. Всі, з любов'ю зроблені Маргаритою, фото з Юлія перекочували на сторінку суперниці. Коментарі до них були не менш наглючі.

– Але чекай... Як так? Чому дає зсилку на Юлія, на тебе і на мене? Адже вона на фейсі не його друг? – здивувалася Іванка. Не очікувала. Машиально потягнулася за мишкою уточнити деталі, господиня мишку не дала, відбила руку звичним жестом.

– Тепер ти бачиш? Це Юлій в мене в Сопоті, а це на морі. Це фото я робила..., – Маргарита назвала місцевість в Польщі. За кожним фото жили її спогади.

– Ця курва краде мої фото! Пише, що вона давно з ним разом і щасливі. Підло знущається з мене! Пише: “Кіт має жінку, жінка має kota!” Це вар’ятка! Як Юлій міг бути з нею? І то так довго, аж шість років, – Маргарита лютувала. Вимкнула комп. Іванка рознервувалася також. Фото, що Юлій колись кидав їй на сторінку у фейсбуку, та курва вкрала також, але ні, вона просто поширила зображення. Якщо налаштувати і зробити замість “доступно всім” – “тільки для друзів”, то в наглої фото зникне автоматично. Потрібно буде поговорити з Юлієм. Тим часом Маргарита продовжувала виливати наболіле.

– Коли зустрічалися, були разом, він приховував наші стосунки. Подавав так, ніби ми просто приятелі. Ніколи не залишався в мене на ніч, як би пізно не було, завжди їхав додому. Це не щирі відносини! Я такого не розумію! Коли Юлію робили операцію, вирізали лімфатичного вузла під пахвою, я тримала його за руку. Була біля нього в госпіталі. Все це вже в минулому і мені добре так, як є. Юлій жахливий, він не чемно поводитьсь. З тобою також. Пам’ятаєш якогось разу не хотів зустрітись? Людина подолала таку дорогу, а він заприндився! І зараз своїх друзів наразив на неприємність, – згадувала Маргарита. Деталі не уточнювала, що такого зробив Юлій, Іванка так і не довідалася.

– Не можу мати претензії до Юлія. Він ніколи мене не зваблював і не мусить хотіти бачити, – українка стала на захист поляка. Насправді була переконана, що той був вродженим пікапером. Та оскільки Маргарита нічого про пікап не знала, видно до них з Росії той вид гібридного насильства ще не дійшов, Іванка не стала розвивати ризиковану тему. Чим більше полячка переконувала гостю, що стосунки з Юлієм в минулому, тим більше Іванка бачила перед собою безнадійно закохану жінку.

– Маргарита, він кохає тебе. Завжди говорить тільки про тебе і ні на яку іншу тему, – сказала Іванка і не кривила

душею. Господиня раптово замовкла. Пильно подивилася гості в обличчя. Посміхнулася з полегкістю.

– Ти його до себе в Київ запрошувала? – запитала.

– Так.

– Не захотів?

– Говорить, важко йому подорожувати.

– Але ти б хотіла?

– Так.

– Я б могла його привезти.

– Не захоче.

– Їдемо до нього! – категорично сказала Маргарита і почала збиратися. Котові наказала чекати, гості – йти. Вирушили. Телефон Юлій не брав, полячка прийняла рішення завалити до нього без попередження. Дуже хотіла почути на власні вуха, як її коханець відмовить українці. Ревнива баба!

Це був не найкращий помисел. Іванка виконала відведену для неї роль, щоб пом'якшити конфлікт між приятелями. В присутності Маргарити запросила в гості Юлія, отримала заплановану відмову, побачила щасливе лице піаністки. Ради цього варто було.

– Він нічого не хоче. Нікуди не виходить, хіба тільки на дачу. Друзі вже перестали його запрошувати. Втрачає приятелів, – сказала Маргарита. Завжди часто говорила про Юлія, як і він про неї.

– Я можу з дому не виходити по три дні, – подумала вголос Іванка.

– Як так? Що в цей час робиш? Плюєш в стелю?

– Малюю, пишу.

– А... Не подумала про те.

– Ти насправді хочеш роботу Юлія? – запитала Маргарита. Мова йшла про картину. – Давай я зніму її з рами і дам тобі.

– Юлій згоден? – уточнила Іванка.

– Його не питала. Вона в мене в підвалі, він це терпить.

– Велика?

– Метр на півтора.

– Зараз не можу взяти. Наступного року приїду разом з Борисом, тоді заберу. Він вміє перевозити картини через кордон, там є якісь нюанси.

– Українські чоловіки більш темпераментні, ніж поляки. В мене колись був кавалер з України. Бойко, чи лемко, десь з західних областей, – згадала минуле Маргарита. Молодість мала бурхливу, темперамент був в силі, активності не бракувало. Її татко був професором в академії. Чоловіка кохала за довге волосся, мав до пояса, працював художником. Піаністка розповіла, як на вулиці побачила красивого мужнього чоловіка, так познайомилися з емігрантом із України. Захоплення переросло в більш тісні стосунки, не останню роль відіграло його волосся. Запросив полячку до Франції. Збрехала чоловікові про якусь конференцію і поїхала на півроку. Бурхливий роман закінчився раптово. Українець вимагав одруження і переїзду до Канади. За відмову пригрозив вбити.

– Дістав пістолета, приставив до голови і сказав: “Або ти звідси їдеш зі мною, або вирушиш трупом! Вибирай!” – розповідала Маргарита, в її голосі відчувалося захоплення. Потім описала, як переховувалася в польському консульстві і повернулася до свого рідного мужа. А українець поїхав вслід за нею і квитки до Канади йому пропали. Закоханий просив її чоловіка віддати йому Маргариту.

– Так в мене було. Сім'я художника, – підбила підсумок полячка. Поправила свою зачіску, ще раз акцентувала, що довжина волосся в чоловіків для неї має значення.

Пили чай на дачі. Літала, подавала сестра Юлія. Маргарита критично поглядала. Пригрівало сонце. Юлій щось сказав сестрі, та взяла гребінь, зачесала йому довге волосся і стягнула гумкою на потилиці, щоб було не так жарко. До чаю була малина і печиво.

Іванка дивилася і думала, що коли Юлій розлюбить Маргариту, він піде до перукаря і зробить зручну для себе зачіску. Однією рукою не зав'яжеш “кінський хвостик”. За-

вжди мусив когось просити. Хіба Маргарита цього не помічає?

Такою бачила Іванка швидку, активну, закохану піаністку. Можливо вона вміла думати, Юлій характеризував її, як “мудру”. Та чи встигала мала динамічна музикантка подумати до того, як зробити? Іванка мала сумніви.

Автор роботи В. Батраков

Юлій

По-перше Юлій був поляком, по-друге – католиком, по-третє – пікапером, по-четверте – художником аматором. І якось те все в ньому узгоджувалося.

Скоріш за все, Юлій був талановитим пікапером. Бо як інакше пояснити очевидне? Іванка в котрий раз не могла вловити його характер. Не мала за що зачепитися, так, ніби конкретної людини тут не було, а маячив тільки фантом. А може Іванці так тільки здавалося, а Юлій був звичайним чоловіком, який покалічився в молодості і з того часу нахненно жалів себе.

– Хто такі пікапери? – колись запитала Єва Іванку. Побачила в мережі оголошення-запрошення на курси.

– Це ті, хто хоче загалтувати жінку так, щоб вона не могла заявити в поліцію. Ніби “сама хотіла”. Деякі з них, щоб закохати жінку в себе, грають роль такого, про якого вона мріє, але ж це тільки роль. В них багато різних прийомів. Часом так захоплюються процесом, що вже не пригадають, які вони справжні. Ціла трагедія. Пікапом займаються закомплексовані, не впевнені в собі чоловіки, для яких, щоб самоствердитися, потрібно якомога більше жінок завоювати. Не цінять самі себе, то ж їм важливо, щоб хтось оцінив.

Пояснила тоді Іванка. Єву відповідь задовольнила, хоч, напевно, таке трактування не сподобалася б пікаперам.

В часи молодості Юлія професійних пікаперів ще не було, не було і їхніх курсів, та й інтернет мережі також. Хіба, що самородки любителі займалися чимсь подібним, яке тоді ще не мало назви. Напевно, Юлій міг зайнятися пікапом після того, як до каліцтва додалася хвороба. Так думала Іванка.

Автор роботи В. Батраков

– Таким Юлія не знала, – сказала якось Маргарита. Гуляли з Іванкою по місту Лодзь і, як належало, українка з полячкою пліткували про чоловіків.

Звичайно, з кожною жінкою він був іншим, таким, яким міг сподобатися, яким прив'язував до себе, викликав бурю почуттів і самостверджувався.

– Знайома з ним зі студентських років. Заходив до нас в академію, бо його мама тут працювала. Довго мене завоював. Зустрічалися, або в мене, або в знайомих, чи знімали номер в готелі, але ніколи в нього дома. Приховував наші стосунки. Родині подавав ніби ми просто приятелі. Ніколи не залишався на ніч. Що б то не було, як би пізно не було, завжди їхав додому. Весь час пам'ятав про мене, був уважним і чуйним, – розповідала Маргарита. – Зараз став іншим. Говорить, що вже нічого не хоче. Не ходить на мої концерти і на імпрези. Виходить тільки до сестри на обіди та на дачу. Зараз має трохи кращий настрій, а то був зовсім нестерпним. І ту жінку-вар'ятку, то його вина, він її зачепив. Вона такі дурниці робить, хвора людина і небезпечна. Від такої можна всього очікувати. Вона пише що шість років його знає! Приховував це від мене!

Іванка знала і про цю жінку з Варшави, і про інших також. Приховував... Хіба тільки це? Видно шість років тому в Юлія був активний період по зваблюванню жінок. На що розраховувала Маргарита переконуючи приятелів і самого Юлія, що вони тільки друзі? Чекала, що знову буде її завоювати? А він вирішив – ні так ні, друзі, так друзі. Міняв жінок одну за одною і нарешті натрапив на вар'ятку. Її Даною звали. Якщо інших – нормальних жінок Маргарита ще якось терпіла, то ця її дістала за живе. Без гальма і церемоній – ненормальна, що з неї візьмеш. Дана писала в себе і в нього на сторінці все, що хотіла. Маргарита в її словах шукала правди, раз за разом допитувала Юлія. Той впав а депресію. Тож палкі почуття “вальтанутої” з Варшави не тішили чоловіка. Скорше навпаки.

Одного разу Маргарита не витримала і додала коментар під дописом Дани на сторінці Юлія. У відповідь професор

академії прочитала, яка вона не вихована, не культурна і неграмотна. Як посміла писати під постом, який призначений тільки Юлію і то не важливо, що розміщений публічно, доступний всім. Звичайно, господар сторінки за таке отримав додаткових “пердолів” від Маргарити. Вона й раніше писала дамам приятеля і ті відносилися з розумінням, такої ненормальної ще не було. Зазвичай Юлій вибирав жінок грамотних, сучасних – артистів, чи художників. Ця ніби також, по ідеї, була не дурна, працювала вчителем в школі. Виявилось – хвора. В принципі всі потроху шизіки, але не до такої міри, як Дана. Інтернетові друзі Юлія, обходили її пости десятою дорогою.

– Юлій на ціле життя, – писала Дана на своїй сторінці, позначаючи згаданого чоловіка. А той отримував чергову “клізму” від Маргарити.

Раз хвора виловила і поширила цитату в інтернет просторі: “Хочу відразу великої любові, хочу закохатися, як наші діди робили то через роки. Раз і назавжди. Не хочу зраджувати хлопців і мати їх трьох, тринадцять, чи п’ятдесят. Хочу одного чоловіка назавжди...” В кінці розсилки стояло, що автор тексту невідомий.

– Автор відомий! Це Юлій! – написала коментар Дана. Маргарита скаженіла, знала, що приятель такого не пише, як і віршів, які від його імені розміщувала вар’ятка.

– Юлій, поет, письменник, художник, скульптор. Через свою скромність публікує свої твори під псевдонімами. Не хоче, щоб його ім’я було пов’язане з популярністю. Того не переносить. Горджуся, коханий, – писала хвора на голову жінка, помічаючи іменем Юлія репродукції відомих художників. Пікапер тримався. Міг послати її чим далі, але чомусь не робив цього. Може отримував задоволення від її звертання “коханий”, або від ревності Маргарити. Пристрасті в інтернет просторі розпалювалися.

– Самотня серед десятка доброзичливих душ, – писала вірш Дана, в ньому йшлося про смуток, нещастя і таке інше. В двох словах – розмазувала сльози і соплі по щоках та визнавала, що не є ідеальною. Авторство приписувала Юлію.

– Така природа симбіозу його творчості і моєї писанини, – підвела підсумок Дана.

– Моє бажання виконав Юлій, – писала закохана вар’ятка наступним разом, на зло Маргариті. Чоловік, причина ревності, заліг і не відсвічував, замаскувався.

– Ну так, все пише сам, малює, творить... Емоції мусять бути сильні, сум великий, відчуття правдиві. Запрошую... – хвора поширила в себе на сторінці фото Юлія, зроблене Маргаритою. Що остання вчинила пікаперу невідомо, але в результаті той попросив хвору залишити його в спокою і видалив з інтернетових друзів.

– То хочуть мене вбити за любов до тебе, а тебе, за любов до мене? Чи я добре зрозуміла? Життя пише такий сценарій? Люди хворі з ненависті? Наклеп? Ми оббрехані? – написала і ще чимсь пригрозила Дана віртуальному коханцю. Той повернув її в лоно приятелів, та за кілька годин знову викреслив, бо вона зачепила святе – його рідню.

– Син Юлія, молодий геній, – з таким підписом виставила фото юнака на своїй сторінці. – Він відомий живописець, графік, чоловік багатьох талантів. Дуже тішуся, що можу показати його праці. Дякую, синку, свої теплі думки посилаю до тебе і твоєї нареченої.

Цього Юлій не витримав, мабуть до пердолів Маргарити додалися пердолі сина, залишив без дружби надмірно закохану жінку. Це фанатичку не зупинило. Так, вона більше не могла писати на його сторінці, тому десятикратно компенсувала це на своїй. Тексти на голову не налазили. Згадувала в них Достоевського, кров і купу всього.

– Бо то любов мусить від смерті оберігати, – написала Дана ні з того ні з цього. – Дякуємо, Юлій і його син, мої сини і дочка, та я. Запрошуємо вас до нашого скромного столу. Родина завжди тримається разом. Правдива родина.

Такі натяки бісили Маргариту, вона регулярно переглядала сторінку хворої. Бо Юлій, той більше не переймався, хоч та писала якісь цитати від його імені і вірші. Всі шедеври, як вона коментувала, були ніби то з під пензля її ко-

ханого чоловіка. Вар'ятка подавала так, ніби вони з Юлієм щаслива пара і мешкають разом, приймають гостей, хваляться своїм щастям. Чоловік не відсвічував, Маргарита кипіла.

– Одна з найкращих думок Юлія: “Що означає належати один одному? Це значить, що ми поєднані функцією взаємних емоцій. Хтось торкається тебе, а я відчуваю біль.” – поінформувала світ Дана. Автор цитати мовчав, тож вона взялася за його сина. Безцеремонно брала фото з сторінки юнака, поширювала на свою і писала під ним фантазії-мрії і сама їм вірила.

– Ще трохи про сина мого коханого Юлія. То для моїх знайомих, бо мої діти знають.

– Не бачив громадянку в очі, – не витримав хлопець.

– Маємо разом чудову четвірку. Ми дуже щасливі, – написала під наступним фото ненормальна.

– О боже! – жажнувся юнак. Його батько не реагував.

– Розмовляй зі мною. Поглядами, іскорками, примурженими повіками, крізь сльози і без, не мусиш словами, делікатні дотики втішать нас, прошу, говори... – оприлюднила наступний допис Дана. Юлій не обізвався і заблокував її сторінку. Гордо повідомив про це приятелів.

– Той що? – сказала Маргарита. – Вона має ще три в ФБ.

Показала Іванці одну з трьох. Там Дана гнула своє і Маргарита знову смикалася.

– Мене то не обходить, – сказав на то Юлій. – Хай що хоче, те й робить, я за неї не відповідаю. Хвора особа.

Ревниві жінки втомили його, пікапер вирішив бути собою. Залишилося тільки згадати, який він є.

– “Чуй, почувай, відчувай... Чую, почувую, відчуваю... Яке то просте, коли смішна пара зближується, а не віддаляється”, – написала чиясь цитату Дана в своїй новій сторінці. Юлій того не читав, а Маргарита мала певні сильні відчуття. Тож чоловік дістав нову порцію пердолів.

– Вибирала, коханий, яке твоє фото розмістити, бо в мене тут пані мліють. Кричать: “Татусю, стань моїм бо-

гом!” То мусить бути милим для тебе. Правда? – написала вар'ятка, безцеремонно поцупивши фото Юлія, зроблене ним для Іванки. Автор фото отримав добавку негативних емоцій.

– Я пошукала в Google і знайшла нові профілі Дани. Не є її другом, то не можу заблокувати. Вона жахлива. Не можна бути певним, що до її дій. Може бути небезпечною, – розповідала українці Маргарита.

Іванка також вміла шукати в Google. Тільки шукала там не Дану, бо навіщо вона їй? Переглядала інформацію про Юлія. Було там багато цікавого, ціле віртуальне життя пікапера. Зваблював він жінок оригінально. Нічого дивного, адже він не такий, як всі.

– Вже нічого не шукаю, – писав на сайті знайомств Юлій. – Що хочу від жінки? Щоб без нагадування зав'язувала волосся. Які маю особливості, розповім приватно.

Писав відчужено, трагічно з надломом. Профіль доповнював красивими фото, на яких його каліцтво було трохи приховане, не кидалося в очі. Більшість знімків зроблені Маргаритою. Дуже сексуальні. Вона бачила його таким. Жінки на такі “клювали”. Кидалися втішати підставляти плече підтримки. Перебирав. Голий секс його не цікавив. Хотів креативного інтелігентного партнера. Одружуватися не збирався, тому писав, що є в зв'язку. Тим “зв'язком” була Маргарита.

Google видавав і коментарі. В них Юлій сумував за морем, бо до каліцтва був моряком. Море, вітрило, красивий чоловік, романтика... Підбирав відповідні пісні в мережі і цитати. Жінки падали штабелями, тільки сортуй. Пікапер, звичайно, був зареєстрований не на одному сайті знайомств. Там, як попав в систему, адміністрація автоматично розкидала по максимальних аналогічних сайтах. Запрошувала долучитися всіх кореспондентів, електронні адреси яких мала жертва. На один з таких сайтів прийшло запрошення й Іванці. Подякувала. Оглядала потім його коментарі звабницям. Одній дякував за незабутню ніч, до

другої збирався у Варшаву. З третьою домовлявся про секс на віддалі. В принципі був згодний, але щоб а додатку було ще щось. Кидалися на нього молоді жінки і ними не гребував, хоч Маргарита запевняла, що він любить старших.

Закінчувалися стосунки дам з пікапером, волянням жертв з проською, благанням поговорити. Дехто публічно писав свій телефон. Може він кохав їх всіх, але не міг всім належати?

– Що то за жінка, що тебе домагається і про яку говорила Маргарита? – запитала якось Іванка.

– Хвора на голову. Не звертай уваги. Я написав їй, щоб мене не зачіпала, заблокував в мережі і маю то з голови! А Маргариті немає про що говорити! – відповів, як відмахнувся Юлій.

Хвора не вгавала. Писала від його імені вірші, виставляла в мережі на сторінці. Все про шалене кохання його до неї. І тільки Юлій не знав про свої до неї почуття.

Свій профіль на сайті знайомств, поляк ліквідував. Не все зміг знищити. Іванка переглянула те, що залишилося: пориви кудись в вишину, ореол романтики, шматки коментарів, нафантазовані мрії...

Про знахідки не розповіла нічого Маргариті. Не хотіла спровокувати чоловіку нову порцію прочуханів. Він і так не хотів більше нічого. Мусив бути собою. Важке випробування. Чи хоч пам'ятав ким є? Вар'ятка змусила Юлія покинути забави, мав далі жити без розваг. Поволі занурювався в депресію і тільки дружні штурхани під дупу Маргарити стимулювали його до активності. Іванці на тому залежало, то ж не говорила зайвого.

2017

Автор роботи О. Тіменник

Фільм

– Фільм, фільм! Показую фільм, – вигукувала Дитина. Прибігла з листочкам паперу, продемонструвала дорослим зображення. Десь чула про мальовані мультфільми і запам'ятала, що зображення, коли їх швидко змінюють один за одним, створюють враження руху. Тому ганяла з кімнати до коридору, приносила і показувала нові малюнки. Бігала, бо чотирирічна Дитина так розуміла створення аніме. Раз потрібно передати рух, то рухалася. Листочки змінювалися один за одним. Рух передавався, якщо не дуже персонажем мультфільму, то компенсувався біганиною автора в достатній кількості. Динаміка зашкалювала.

Глядачі аплодували в потрібних місцях і переконували аматора, що персонажі мчаться несамовито.

Публіка сиділа в кухні, пила каву і хвалила Дитину. Бо чим би дитя не бавилося, аби не терзало дорослих. Присутніх було троє – Тато, Мама і Бабця. Говорили про різне, як за кавою звикли. Про події на роботі, про пробки на дорогах, про домашні потреби, про політику і про війну. Бо як інакше? “Фільм” Дитини сприймали, як тло і підбадьорювали її періодично. Хтось колись сказав малій, що у вихідні дні можна дивитися фільми, то й показувала. Дивилися. Звикли, що підростаюче покоління завжди щось видумає. Добре, що цього разу була вистава одного актора і не розподілялися ролі між присутніми. Не завжди хотілося перевтілюватися в грізного монстра, або веселого трактора. Нарешті мальоване аніме закінчилося. Вичерпалися малюнки, розсипалися по підлозі листочки. Дитина перейшла до наступного етапу – лялькового мультфільму. Бачила в інтернеті, як він створюється. Різних іграшок мала багато, було з чого вибрати. Почала творити. Дорослі приготувалися до показу другої серії.

– Дивіться фільм з ляльок! – оголосила Дитина. Принесла і розставила на підлозі рядок персонажів. Розподілила між ними ролі. На щастя, сценарій і діалоги озвучувала сама. – Це принц, а це собака-дівчинка.

– Сука, – поправила Бабця. – Собака-дівчинка називається сука, або сучка, українською мовою. – детально пояснювала найстарша з присутніх глядачка.

Тато від подиву відставив каву і зміряв інформаторку бивчим поглядом.

– Це звичайне слово, – виправдалася та.

– Воно то звичайне, але може ще не пора, – серйозна промовив Тато. Продовжити нотацію не зміг, Дитина потягла увагу на себе.

– Цю сучку звати Росія, – сказала сценарист лялькового фільму. Тато від сміху поперхнувся кавою. Мама з Бабцею здивувалися не менше. Лялькові персонажі скористалися

німою сценою дорослих. Перезнайомилися. Нарешті в публіки пройшов стовбняк.

– Якщо так, якщо Росія сучка, то хай! Дочка може знати такі слова, – згодився Тато. Дитина продовжила створення лялькового фільму. В ньому сучка Росія служила Принцу і ще комусь, була покірна і ніяка. Сучка гавкала з переляку, Принц вимагав від неї чогось не природного, наприклад, не бути хижакком. Сучка Росія носилася і кусалася, ніби для самозахисту, хоч її ніхто не зачіпав. Принц був позитивним героєм, але абсолютно неорганізованим. Не знав докладно чого хоче і не вмів приборкувати собак. Наближалася кульмінація. Галас набирав децибел. Дорослі підсвідомо хотіли бачити в дитячій грі якийсь символ передбачення що до реальності, бо не подобалася їм війна, м'яко кажучи. Притягнути за вуха надію, що завтра вже все буде “ок”, ніяк не вдавалося. Росія-сучка з Принцом вели себе неадекватно, з сьогоднішнім паралель не вималюувалася.

– В неї ім'я таке – Росія. Сучка не винна, що її так називали. Вона просто собака. Це не та частина планети, яку ми не любимо. Росія країна, яка воює з Україною, вона наш ворог, бо ми українці, – пояснила автор. Потім вибігла з кухні, повернулася з конем для Принца. Кінного Принца сучка Росія сприймала краще, бігла збоку коня, як і належить собаці. Творець мультфільму продовжила знайомити присутніх зі своєю обізнаністю в політиці.

– Росіяни нас вбивають! – з надривом випалила Дитина, відірвавшись на хвилюк від створення лялькового кіно. – Я трохи говорю російською мовою, бо родичі включають мені російські мультфільми.

Чи то просто пояснила, чи виправдалася. Розуміла, що росіян пізнають по мові. Бо як інакше? Акцентувала, що до них не належить, а що часом якесь слово проскочить на російській, то винні дорослі, вони підбирають мультфільми. Рідня мовчки калялася, усвідомлюючи свою провину.

– Треба з українською озвучкою закачати, – сказала Мама. Тато згодився. Вирішили пошукати після “фільму”.

Дитина носилася, максимально користуючись увагою глядачів. Схоже, далі мав бути музичний супровід, малеча заспівала. Музику і слова складала по ходу. В пісні йшлося про важку долю України, яка потерпає від підлого ворога. Виконувачка з надриком благала Бога українцям допомогти, розповідала, як жорстоко атакує Росія. Співачка відхекалася від напруги, провела якісь маніпуляції з ляльковими акторами, підбадьорила головного героя Принца. Запевнила, що Україна перемає.

– О, Боже, спаси Україну! Україну спаси! Українці хороші, а росіяни злі! – Дитина вивалила свою позицію ошарашеним дорослим. Ті аплодували коли належало і як належало. Що далі за сценарієм повинна була робити сучка по кличці Росія ніхто не взнав, бо Дитина побачила в руках Мама бутерброд з сиром і вирішила підживитися. В створенні фільму “поставила паузу”, персонажів згребла на купу і приєдналася до дорослих за столом.

Іграшка-собака вибула з гри і полетіла в ящик до інших незадіяних в сценарії цяцьок.

2017

Автор роботи Д. Корнієнко

Перевірка

– То вона кастинг не пройшла б? – запитала Люба.

– Мабуть ні. Хазяйновита домогосподарка, такий собі лідер по кухні. В першу чергу бачить павутину і пилюку, те з чим звикла поратися. Їй керувати домробітницею, а не бути чиновником району. Та там, майже, всі такі в Управлінні культури, – відповіла Ганна. Сиділи в холі художньої школи, відходили від стресу, який влаштували їм три особи – районна перевірка. Підійшла викладач Вікторія і сторож Володимир. Підсунули до гурту стільці, сіли.

– Хтось зрозумів, що це було? – запитала Вікторія.

– Шукають компромат, – відповів Володимир.

– І що? Знайшли приміщення, де зберігаються віники й швабри, недостатньо презентабельним? Це не компромат. А! Згадала, ще розклад не на комп'ютері набраний! Але то також не рахується. Що вони хочуть? – Вікторія замислилась. Якийсь час всі мовчали.

– Я тут Любі грузинську казку розказала, вам повторю, – сказала Ганна. Ніхто не протестував, тож вона почала розповідь:

– В одного короля не було сина, тільки три дочки. Одного разу хтось там на країну напав. Потрібно вести військо, а сина немає. Король старий, чи хворий. Не пам'ятаю. Річ не в тім. Переодягли старшу дочку в чоловічий одяг, ніби то син, щоб вела військо. Супроводжував її воевода. Мав таємні інструкції від короля. От їдуть вони розмовляють. Тренує дівчину говорити, як хлопець. Бачать поле льону. Принцеса в захопленні, це ж скільки суконь з нього можна виткати. Воевода зупинив групу, повернули назад. Кандидатура кастинг не пройшла. Дівчаче мислення взяло в ній верх, стратегічне й не квакнуло.

Супроводжує воевода переодягнену в хлопця середню дочку. Поле льону якось проскочили. Добралися до зеленого підліску. На ньому дівчина засипалася, про веретена заговорила, ткацькі станки, сукні. Воевода і цю повернув до дому через відсутність стратегічного, військового мислення.

Третя дочка кастинг пройшла, все там добре закінчилося і в кінці всі переженілися. Але я не про це, а про стратегічне мислення нашого начальства.

– Не проходять кастинг, – пояснила Люба. – Але я також павутину бачу і помічаю бруд. Мені, мабуть, бракує того хитрого, стратегічного мислення?

– Навіщо воно вам, ви ж не чиновник, – сказала Вікторія. – Вони такі некомпетентні, що окрім бруду й павутини нічого побачити нездатні.

– Не хотілося б ображати домогосподарок, але одна справа – господарство власного дому, друга справа – господарство школи, а третя – району міста, – додала Ганна.

– На всіх рівнях досить павутинку познімати? Наші чиновники від першого рівня не відірвалися. Попередня директор Влодзя старалася їм догодити і де вона тепер?

Відповідати ніхто не став. До групи приєдналася викладач Ольга.

– Георгій так і не прийшов, – сказала. – Може десь пішов розслабитися. Я б не здивувалася, сама б випила чогось міцного.

– То що? – запитав Володимир.

– В школі не можна, – категорично відповіла Вікторія.

– Чого вони ходять? Що винюхують? Минулого тижня вже були, – патетично вигукувала Ольга. – Це не випадково! Що вони хочуть? Шантажисти! Прийшли в понеділок, коли й так важко!

Поступово в холі зібралися всі присутні працівники школи. Поведінку перевіряючих детально проаналізували і категорично засудили. Ніхто не зрозумів, що хотіло начальство.

– Георгій тимчасово виконуючий обов'язки директора, якби хотіли призначити когось свого, то могли б зробити це без викрутасів. Чи за рік не побачили який він? – міркувала Люба.

– До нічого той акт, що вони склали. В директора не нормований робочий день і вільний графік. Уроків в нього сьогодні за розкладом не було. Дві години відсутній в школі. То й що? – сказав Володимир.

Присутніх гризла совість. Начальство змусило їх підписати складений на Георгія акт. Негарно вийшло.

– Музикантка, яка не грала тринадцять років, оцінює роботу художників! Що вона в цьому розуміє? – обурювалася Ольга. – Для музикантів головне концертний зал і публіка. Хтось з театралів казав, що театр починається з вішалки. Тому музиканти й бачать тільки вішалку, брудні стіни й павутину. Тоді як художникам важлива майстерня, вона, звичайно, до концертного залу ні габаритами, ні декором не дотягує. Цікаво, що б думали музиканти, якби ними керували художники?

– Радій, що не спортсмени нас оцінюють! – вставила слово Вікторія.

– Може б вони були кращі? – Ольга любила спортивних хлопців.

– Художники працюють в просторі. Музиканти – в часі, – сказала Ганна.

– Не філософствуйте! Але в цьому щось є! – визнала Ольга.

– Вони й до мене в клас заходили, – обізвалася Стефанія. – Дітей розпитували. Уроки вони нам зірвали.

Викладачі згадали про учнів. Піднялися з і стільців.

– Подивіться у вікно, – Люба відгорнула тюль вбік, показала вуличну панораму. Там недалеко від школи в полі зору викладачів топтали провіряючі, когось чекали.

– Робити їм нічого, – сказала Ольга.

– Кастинг вони не пройшли. Годяться тільки витирати пилюку, та знімати павутину. Я добре зрозуміла? – запитала Люба.

– Нормально! – відповіла Ганна.

Начальство за вікном поволі рушило в осінній простір. Викладачі розійшлися по класах.

2017

Автор роботи В. Корнієнко

Артистка

– Це він на мене так дивиться, – заявила Агата, коментуючи фото із зображенням Юлія. Дивився він, як кіт на сало, масним, красномовним поглядом і дійсно в напрямку Агати. Шпилька досягла цілі. Хоч Іванка розуміла, що “стільки добра” обминути очима важко, але таки кольнуло. На неї він так не дивився. Мала масу тіла не до порівняння з Агатою, мабуть, на добрий центнер не дотягувала.

– То ще нічого, глянь як він на Мілу дивиться! – відповіла Іванка і виставила в мережу чергове фото. На ньому

Юлій поїдав красуню-жінку очима. Від камери нічого не сховаєш! Пауза затягнулася.

– Ну власне, – нарешті написала Агата. – Міла є артистка, на неї всі так дивляться.

Так повсталася гола правда. В Мілу були закохані всі друзі чоловічої статі, і реальні, і з інтернет мережі, та й не тільки друзі, не відставала й більша частина прекрасної половини незалежно від сексуальної орієнтації. Мілу було за що любити.

Красива, то само собою. Артистка вміла користуватися своєю зовнішністю. Виглядала переконливо і креативно, навіть коли натягувала на себе завеликі шорти свого сина. Сміливо йшла в них до ресторану і виглядала надзвичайно оригінально. Одягу мала достатню кількість і перевтілювалася в потрібний образ відповідно наряду. Але не це головне! Вона була уважна і добра до оточення. Дбала про друзів. Пам'ятала про проблеми і потреби кожного.

Кожна зустріч з Мілою виглядала як завершена сценка зі спектаклю. Наприклад, їхали в “Таверну”.

– Зупини, – попросила Міла Алекса. Він провадив її авто. Стали на узбіччю. – Я задзвоню до Агати, запрошу її також. Ти не проти? – запитала в Іванки.

– Буде приємно зустрітися, – відповіла та.

– Ну власне. Але запитати треба! Бо буває різне.

Артистка делікатно натякала на віртуальні конфлікти між приятельками, які колись гонорово, одним кліком, повикидали одна одну з “друзів” в інтернет мережі. Пізніше порозумілися і залагодили польсько-український конфлікт. Міла про все пам'ятала. Жодній не хотіла псувати вечір, ні гості-українці, і полячці-землячці. Обіграла все, як належить, особливо фінал зустрічі. Співали всі, навіть безголосі.

– Гулі! Гулі! Гулі! Гулі! Гулі! Гулі! Гулі! Гулі!.... – писала Агата. Заповнила словом дві сторінки. Це була кличка коханого песика Міли. Маленької доброї симпатичної іс-

тоти. Любов приятелів до артистки поширювалася і на її улюбленця.

– Міла запізниться, – сказав Алекс. – Гулі хворіє. Старий. Вже майже нічого не їсть. Знову понесла до ветеринара. Все розуміє, але не може його “усипити”.

Іванка розуміла також. Того разу розмова часто поверталася до чотирилапого улюбленця.

– Задзвониш, як будеш в автобусі, щоб я була спокійна, – попросила Міла приятельку перед від'їздом. Іванка не забула просьбу. По телефону поговорили про різне і про знайомих в тому числі. Окремою темою було любиме звірятко. Через день по інтернету артистка написала:

– Гулі вже по той бік веселки.

Сумували разом.

– Впаду до вас, але на хвильку. Маю зустріч з сином. Нормально зустрінемося завтра, – сказала Міла перед черговою зустріччю. – Коли ти задзвонила, побачила, що вже маю твій телефон вбитий. Забула про то.

Звичайно, адже Іванка не кожного року змінювала номер телефону польського оператора. З минулого року зберігся.

Артистка підійшла до трьох жіночок. Вони сиділи в тіні парасоля при “Таверні”. Маріолі та Іра пили різні напої: воду, пиво, каву. Іванка колупала салат. Міла приєдналася до групи.

– Я нічого не замовлятиму, бо тільки привітатися заглянула, скоро йду. То вода? – запитала артистка. Взяла в Іри пляшку, відкрутила кришку, зробила ковток. Жінки потяглися до своїх напоїв.

– У вас що? Змагання на швидкість? – Міла зробила ще ковток і завела розмову не випускаючи пляшки з рук. – Вчора була імпреза, сьогодні хочеться пити. Була в сина. Ви б бачили, як його доця їсть морозиво! Зараз покажу фото.

Артистка дістала смартфон, показала всім по черзі замурзане шоколадом від вуха до вуха личко дитини.

– До чого мила бузя! – Міла випила ще й поставила порожню пляшку. – Мушу йти. Завтра зустрінемося.

Назвала о котрій вечора її чекати тут, на цьому місці. Попрощалася. Компанія по свіжих враженнях обговорила манери подруги. Пліткували, як належить, але з любов'ю до жертви.

– Всю мою воду випила, – сказала Іра. – Але маю з собою в сумці, завжди ношу. Трохи негарно в ресторані діставати своє, але то вода з крана, то ж певно можемо.

Взяла з елегантною дамської сумочки півторалітрову пластикову пляшку, налила до фужера. Персонал закладу зауваження не зробив.

Ніколи артистка не приходила перша, цього разу також. Її чекали, правда, те так довго, як Агату, бо та завжди подавала себе на десерт. З приходом Міли у розваги відкривалося друге дихання. Особливо тону додало замовлене нею віскі. Навіть Марго замовила собі пива.

– Це вперше за півроку, – шепнула Іванці.

Ті, що перед тим поспішали, передумали летіти додому. Ще довго на вулиці слухали жарти, незважаючи на дощ. Потім на таксі артистка розвозила по домах друзів, мимохідь зачарувавши й таксиста.

Яка ж розвага без Міли? Хоч друзі часом й пробували, але, звичайно, то було не то.

– Я власне була в Лодзі! – написала артистка коментар до допису Агати, коли та в мережі виставила нові фото. Показувала, як приймала гостей в себе на дачі.

– Не знала того, – виправдалася. Щиро жалкувала про такий недогляд.

– Задзвонити не могла, чи запитати на Фейсбуку?

– Мій сад на місці, нічого не втрачено! Найближчим часом повторимо вилазку на природу! – запевнила Агата. Міла прийняла запрошення.

– Буду з чоловіком, – написала артистка.

Агата згодилася, бо чоловіка Міла мала надзвичайного,

веселого, компанійського. І кохав він свою дружину безмежно.

Тож зрозуміло, що Юлій також обожнював артистку, не тому, що її всі любили, а тому що кохав. Вона в мережі клялася, що відповідає йому взаємністю. Через їхню симпатію Маргарита завжди була в тонусі. При більш палких освідченнях парочки, погрожувала приятельці поскаржитися її чоловікові.

– Добре, що Міла одружена і кохає мужа, а то я не мала б жодного шансу, – розповідала Маргарита. Юлій тільки задоволено посміхався на ці слова. Вірив у любов красуні. Та була щира, хоч вміла й зіграти. Артистка.

2017

Нова директор

- Ні! Ще не отримав, – Георгій розмовляв по телефону. Ганна спустилася в напівпідвал, несла йому телефонограму.
- О! Вже є! – сказав в мобільний виконуючий обов'язки директора. З того боку попросили прочитати дослівно.
- Наказ організувати загальні збори колективу на тижні. Це коли? – запитав.
- Завтра, – отримав відповідь. – Напиши оголошення.
- Це що?
- Саме то.

Далі розмову Ганна не чула, піднялася в клас. Але новина її крутила. На перерві зайшла до колег.

– Завтра на загальних зборах нам представлять нового директора, – повідомила Вікторії і Ользі. Завмерли. Переварювали новину. Вікторія віднеслася філософськи, Ольга стояла шокована.

Колектив зібрався, збори не починали, районне начальство запізнювалося. Нарешті прийшли. Втиснулися в учительську.

– Актівий зал у вас не приведений до порядку? – запитала начальник Наталія Гмирівна. Вела себе агресивно. Затикала рота всім. Її замісник сидів поряд не піднімаючи голови. Вивчав подряпини на столі.

– Так ремонт же ніхто не зробив, – відповів Георгій. Вікторія взяла листочок вести протокол, була обрана секретарем.

– Що ви пишете? – запитала районна начальник.

– Протокол зборів колективу, – відповіла Вікторія.

– Не треба писати, це не збори, а придставлення.

– Але ж ви прислали наказ зібрати збори, повісити оголошення..., – втрутилася Ганна.

– Ні! – категорично наказала Наталія Гмирівна і перейшла до суті справи. – Ми знайомимо вас з новим виконуючим обов'язки директора. Був оголошений конкурс і за Варвару Вітольдівну проголосувала більшість. Школа державна і буде так, як ми вирішили. А якщо комусь хочеться по другому, то може шукати собі те інше! Тут давно потрібно навести порядок, – кивнула на стіни учительської, мабуть знову пил і павуків шукала. Не знайшла. Нова прибиральниця працювала добре. Тоді висловила незадоволення загальним інтер'єром.

Потім начальник довго по-різному залякувала колектив. Нарешті надала слово новоспеченому виконуючому обов'язки. Варвара Вітольдівна гарно підвішеним язиком з піднесеною інтонацією видала публіці заготовлену промову по пам'яті, без листочка. Обсипала колектив комплімен-

тами без міри. В руках тримала і часом помахувала своїм резюме і текою з презентацією. Ознайомитися з наповненням теки викладачі не змогли, не дозволила суворий начальник. Півгодини розповідала, що не можна засідати під час уроків і намагалася розігнати викладачів по класах.

– Запишіть це в протокол, – тихо шепнула Ганна до Вікторії і піймала гострий гнівний погляд Наталії Гмирівни.

Врешті представник району зовсім озвіріла. Розігнала підлеглих по робочих місцях і повела Вітольдівну знайти з художньою школою. Не вмовкаючи заводила в кожен клас. Новопризначена трималася мужньо, одягла широку усмішку на обличчя і демонструвала її кожному зустрічному. Начальство залишило Варвару Вітольдівну на роботі, само тихо змилося. Та працювала з “наклеєною” усмішкою до пізнього вечора. Нарешті пішла. Колектив художки її пересидів. Перемили кісточки, наговорилися.

Строго за графіком, як належить, прийшов наступний день. Варвара Вітольдівна почала свій робочий день на новому місці з самого ранку. Переляканий колектив влітає до школи майже по секундоміру. Навіть Соня вперше за десятиліття з’явилася в класі на півгодини раніше початку уроків. Напружено чекали, як местиме нова мітла, а вона не висовувалася з кабінету. Наводила там порядки. Нарешті життя заставило викладачів постукати до неї в двері.

– Потрібно відправити заявку на участь в конкурсі, – сказала Ганна. Вікторія і Ольга ствердно кивнули.

– Ви напишіть, а я наберу, – відповіла новопризначена.

– Але потрібно по спеціальній формі, – пояснила Вікторія.

– Де та форма?

– У вас в комп’ютері.

– Покажіть.

– Ми не знайдемо. Вахтер Люба знає де вона, – сказала Вікторія. Ольга продовжила кивати.

– Можна покликати Любу нам допомогти? – запитала Ганна.

– Кличте, – дозволила Вітольдівна. Покликали. Перелякана Люба дрижачими пальцями не потрапляла по клавіатурі. Нарешті вдалося. Настрій покращився. Новопризначена проштампувала печатки і навіть наважилася дати наказ лаборанту відвезти заявки куди належить.

Розрядку вніс лист з міжнародного конкурсу. Прислали нагороду переможцю. Пакунок з пошти показав Вітольдівні колектив, дав можливість начальнику з іншого ракурсу контактувати з підлеглими в площині творчих досягнень. Скористалася можливістю максимально. З допомогою свого чоловіка завела сторінку школи в фейсбуку і оприлюднила там фото отриманої нагороди. Цього дня вона з чоловіком пересиділи викладачів.

Ганна, Вікторія і Люба вийшли зі школи.

– Мене не чекаєте? – запитала Соня.

– Ми наліво, – відповіла Ганна і втрюх повернули направо. Залишили колегу в школі, бо йшли в пивбар.

– Стресовий день треба нормально завершити, – сказала Вікторія. – Я своїх попередила, що йду на пиво.

– Віскі, – додала Ганна. – В таку погоду краще віскі.

Бар шумів клієнтами і музикою. Замовили хто, що хотів. Ганна – віскі з лимоном, Вікторія і Люба – темне пиво й картоплю фрі. Лимон готували найдовше, вже й віскі скінчилося випите, а його все не було, можливо повар думав подати кислий плід на десерт.

Жінки перекрикували музику, вживали алкоголь, чекали лимон, перетирали тему нової виконуючої обов’язки директора.

– Коли вона вчора зайшла з посмішкою ідіота в “леопардовому” платтячку, я мало зі стільця не впала, – сказала Люба.

– Хотіла начальству догодити, в нашому управлінні мода така, – висунула свою версію Ганна.

– Сьогодні вона вже нормально одяглася, – додала Вікторія. – Вона нас боїться не менше ніж ми її. Схоже, що її лякали нашим “легендарним” колективчиком.

– То чого йшла? Їй платитимуть тільки директорські.

Це мало, – сказала Люба. Знала хто скільки отримує, бо завжди нараховувала зарплату замість Георгія. – Хіба щось за вислугу додасться, але небагато. Нащо їй ця посада?

– Прогуглила її в інтернеті. Кругом заслужена. Може хоче бути директором для солідності? – припустила Вікторія. Присутні згодилися, бо інших версій не було.

Віддали належне алкоголю, нагадали кельнеру про лимон. Обіцяв принести. Повернулися до актуальної теми.

– Мені здається, що вона не дурна, – сказала Ганна.

– Постукайте по дерев'яному, – наказала Люба.

– З розумним можна знайти консенсус, – обізвалася Вікторія.

– Якщо вона адекватна, то чого перший раз зайшла до нас з посмішкою ідіота? – запитала Люба.

– А як би ти заходила до тигра в клітку? – питанням на питання зреагувала Ганна.

– Їй про нас аж так?

– Може ще й страшніше. Одного директора з'їли і не подавилися.

– Ну власне. Хіба так, – згодилася Люба.

– Вчора в школі панувала депресія, сьогодні – ейфорія, завтра буде нормальний настрій, – підсумувала Вікторія.

Віскі в Ганни закінчилося, лимона все ще не було. А хотіла ж віскі з лимоном. Замовила ще п'ятдесят грам без льоду і нагадала про лимон. Офіціант обіцяв принести. За хвилину напій доставив, а жовтий плід все ще готувався. Поступово знижувався рівень пива в келихах Люби і Вікторії. Ганна пестила поглядом віскі, чекала лимон. Нарешті! На стіл лягла велика тарілка встелена тоненькими, майже прозорими соковитими пластинками.

– Ого! – вигукнула Вікторія. – Вони порізали цілого великого лимона! Мабуть в магазин за ним бігали.

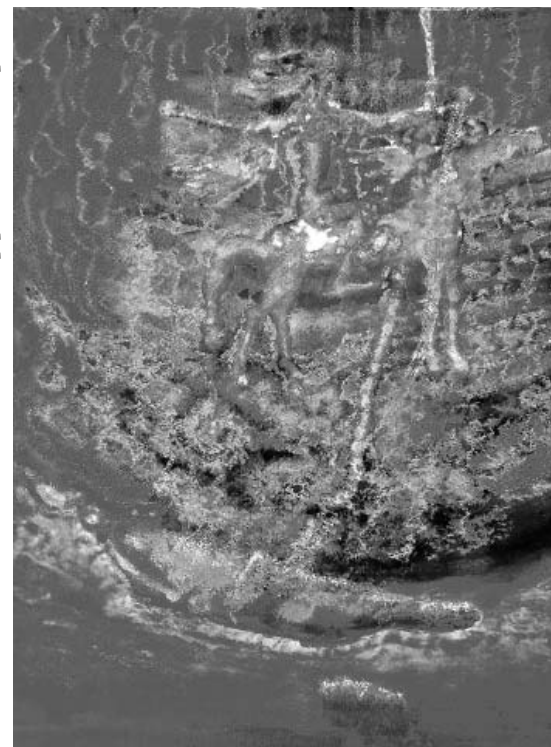
Стіл збагатився цитриновим ароматом. Композиція набула завершення. Відбулося.

– Поживемо, побачимо, як воно буде, – сказала Люба.

Ніхто їй не заперечив. Яюсь мусило бути.

2017

Автор роботи В. Батраков

Біля озера

– Він тут на жаринах смажив крильця. Гордій часто сюди приходив. Любив природу. Це все в нього видно з вікна. Якби в мене був такий вид, а не двір зі сміттєвими баками, – Світлана зітхнула. – Але любив випити, все в нього довкола цього крутилося. І вже в лікарні медсестра Юля призналася мені, що наливала йому спирту по п'ятдесят міліграм кожного дня.

Світлана кілька раз глибоко вдихнула, погамувала сльози. Антоніна взяла з її рук сумку.

– Де в тебе рушник або чиста шмата, ти показувала, що є, хотіла загортати кераміку, та не прийшлося? А ось, знайшла.

Накрила смугастим текстилем мокрих пеньок. Вологість висіла в повітрі, мокрим було все. Недавно скінчився дощ. Антоніна дістала коньяк і пластикові чарки, поставила. Відкрила сосиски і пакет з піріжками. Закінчила приготування, розлила коричневу рідину в пластик.

– Світла пам'ять, – сказала і пригубила. Світлана схлинула. Мокре місце для вогнища, на якому колись готував курячі крильця Гордій, поблискувало чорними головешками. Згори хитаючись до озера спустився чоловік непевної, потріпаної зовнішності. Пильно зацікавився напоєм і жінками.

– Може підемо звідси? – запитала Ганна, коли до першого нетримаючого рівновагу додався другий такий самий чоловік.

– Та ні. Будемо тут, відповіла Антоніна.

Звідкись підбігла і обнюхала мокрий попіл такса, зробила три кола, з почуттям виконаного обов'язку помітила куцезлози і повернулася до господаря. На віддалі, біля озера група чоловіків організувала пікнік. Три їхні собаки вивчали берег. Той нетверезий, непевний чоловік зібрав мокре осіннє листя, приніс і кинув у на мокрі головешки. Попросив у жінок сірників, не отримав відповіді, пішов хитаючись до очерету. Його приятель пішов зовсім в іншому напрямку. Група біля озера його не зацікавила. Зник в далечині.

На воді плавали два білі лебеді, грала плескаючись риба. Жінки підняли ємкості з рідиною, випили.

– Як це так! – схлинула Світлана. – Свекруха похоронила сина і мама поховала сина, а самі живуть, хоч бога просять, щоб їх взяв. Що то вже за життя в дев'яносто з гаком. Як Юля сказала мені, що Гордій помирає, я вийшла з лікарні, сама не своя. Потім в мене була істерика. Стою біля “Фуршету”, сльози мене душать, в руках порожні торби, бо привезла йому багато чого, виклала. Відчуваю, що не доїду до дому громадським транспортом. Підійшов до мене атошнік, бог мені його послав. Запитав, чи не викликати мені швидко допомогу. Я киваю, що ні, я справлюся. Запитав, що сталося? Я йому, що брат помирає. Тоді він

обняв мене і став розповідати, що це життя, що смерть з ними ходить поряд завжди, що наприклад, сьогодні з товаришем чай пив, а вечором його вже вбили. Втішав, гладив і питав, чим може допомогти. А я мобільний в руці тримаю, а на ньому нічого не бачу і набрати цифри не можу. Попросила викликати мені таксі, сказала, що гроші маю. Викликав. Взяв мене під руку і мої порожні торби, посадив в машину. Легше мені стало. Вони психологічно більше відчують драматизм. Бог мені його послав, – сказала Світлана і мовчки заридала. Потім взяла себе в руки. – Зараз, я справлюся. Гордій наказував не плакати.

З очерету повернувся непевний чоловік. Хитався трохи менше, мабуть свіже повітря подіяло. Запитав, чи жінкам не потрібний чоловік, він готовий женитися. Знову відповіді не отримав. Пожурих, що пропозицію не оцінили, наголосив, що чоловіків тепер мало, на всіх не вистачить. Поліз на гору.

Антоніна розлила залишок коньяку. Випили мовчки. Не мали слів. Ганна згадала про кока-колу в сумці, дістали, наповнили стакани, підсолодили настрій.

– Ми зробили, як ти хотів, Гордію. Відпочивай, – сказала Антоніна і стала збирати з імпровізованого стола.

– Зайдемо до Гордія в квартиру, винесемо квіти, щоб не засохли, він їх любив, – попросила Світлана. Згодилися.

– Дзвонили з Луцька. Свекруха вже валізи пакує, на зиму до мене збирається. Якби мій чоловік тоді був дома, а не маму пильнував, то жив би. Я так думаю. Скільки людей після інфаркту живе. Не надали йому там допомогу, – сказала Світлана і заридала. Тепер плакала за своїм чоловіком, не стримувалася. Він на рахунок лити сльози, чи не лити по ньому ніяких вказівок не давав. Не встиг. Не збирався так швидко на той світ.

Зайшли в квартиру Гордія. Пустка. Тільки картини на стінах, як і були за життя господаря. Винесли вазони, тихенько доставили їх до квітів сусідки. Поливатиме свої, то ї цім дістанеться. Антоніна зі Світланою вкотре закурили.

– Як би ж він не пив, могло б бути все по другому, – зітхнула Антоніна.

– Коли я вмовила Гордія закодуватися, він тільки про випивку й думав. Навіть рік не витримав, – відповіла Світлана. – Могли подзвонити Петру.

– Я про це подумала, а потім уявила як він би прийшов зі своєю пляхою і ті п'яні розмови. Не витримала б, – Антоніна погасила цигарку.

– Де ж Гордія “гробова компанія”, де вони? – запитала Ганна.

– Більшість померли. Ти не знала? – Антоніна стала перераховувати покійних друзів колишнього чоловіка. Нарахувала з п'ять ровесників недавно померлого. – Дехто з них і до пенсії не дожив. Зробив державі подарунок.

Світлана пройшла по помешканню брата. Зібрала в пакет для сміття те, що належало викинути. Схилилася до стіни і гірко заплакала. Оплакувала не покійників, а себе. На її руках залишалися дві немічні, понад дев'яностолітні жінки, які й замолоду мали не найкращий характер, а з роками його не покращили. Які терпіти не могли одна одну. Йшла зима. Світлана мусила вередливих егоїстичних бабунь доглядати під своїм дахом. Не уявляла, що то буде.

Жінки поверталися додому. Маршрутка зупинилася біля метро і Світлана помахала подругам рукою, вийшла. Ті відповіли аналогічним жестом і провели її поглядом.

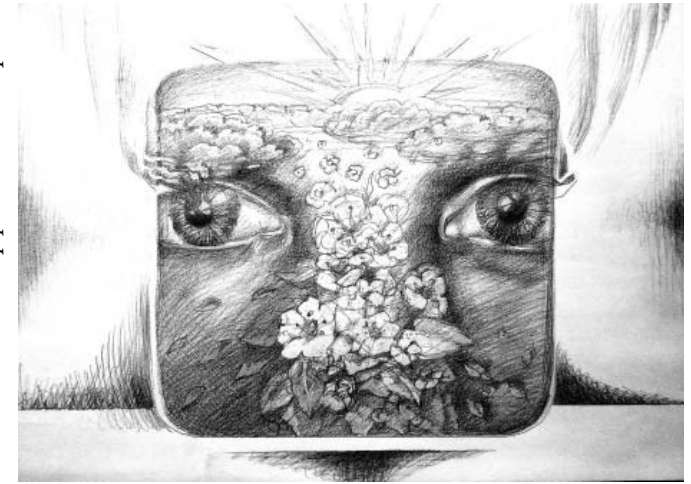
– Куди ж вона йде! Їй же в інший бік, – забідкалася Антоніна. Сигналіла руками у вікно автотранспорту. Світлана не помітила, не озирнулася. Йшла за людьми не дивлячись куди.

– Може там другий вхід в метро? – міркувала Антоніна. Ганна не знала. Маршрутка рушила. – Через пару днів я зустрінуся зі Світланою, поїдемо на кладовище. А тобі дякую, що пішла з нами.

Маршрутка виїхала на міст Патона, перила жовтіли недокомунізованими п'ятикутними зірками. Жінки поговорили про Дніпро і політику.

2017

Автор роботи В. Батраков

Малюнок

Заняття добігали кінця. Учні в класі ставало все менше. Батьки вибачаючись трохи раніше забирали дітей з художки, бо їм ще виконувати домашні завдання загальноосвітньої школи. На останньому уроці залишилася тільки одна дівчинка. Сумно без компанії. Лілія відклала олівці.

– Я закінчила свій малюнок, – сказала вчительці. – А інший, початий, дороблю наступного разу.

– Чому не зараз? – запитала вчителька Ганна. – Ще маємо час.

– Не хочу. Мені скучно.

– Давай щось робитимемо, буде веселіше.

– А що? Який ще є конкурс дитячого малюнку?

– Про Карпати робила?

– Робила.

– “Сонце в імлі”?

– Так. Щойно закінчила.

Вчителька замислилася.

– А до Польщі на конкурс “Я покажу тобі свою батьківщину”?

– Не робила, – зраділа Лілія. – Тільки в мене папір закінчився.

Ганна відкрила шафу, дістала аркуш, олівець і гумку. Дала дитині. Взагалі то школа не забезпечувала учнів матеріалами, але малечу потрібно були чимсь зайняти, не сидіти ж тупо годину. Лілії бракувало приятелів, було образливо, що інших батьки забрали, а її ні. Тож “варила воду”.

– Наша батьківщина – Україна. Як ти її покажеш, – запитала Ганна. Учениця з трьох ліній побудувала хатку.

– Як намалювати солому? – запитала.

– Чому солому?

– Бо Українські хатки соломою вкриті, а українці у вишиванках.

– Але ж є і сучасні красиві будинки, пам’ятники. Можна зобразити Київ, нашу річку Дніпро.

– Це не цікаво. Сучасні будинку всюди однакові і річка подібна до інших річок.

– Як тобі Чорне море? – запитала вчителька. Учениця зітхнула, замислилася.

– А Крим це Україна? – сказала ні з того ні з сього дитина. Тоді зітхнула вчителька. Вона недавно розмовляла з мамою дівчинки. Їхня сім’я переїхала з Криму. Змушені були, через переслідування і погрози.

– Так. Крим можна малювати, це Україна, але зараз тимчасово окупована ворогом, – сказала Ганна. Дитина схилилася над аркушем.

– Як намалювати Крим? – запитала.

– Карту півострова? – уточнила вчителька.

– Так, – відповіла Лілія і вивела олівцем криву, горизонтально видовжену форму, обвела контуром. Ганні здавалося, що карта півострова повинна бути трохи інша, накидала на чернетці свій варіант. Дитина забракувала. Вона краще знала свій Крим. Вчителька не сперечалася. Такий, так такий, не принципово. Учениця попросила заточити тоненько олівець і взялася до роботи. Старанно

виводила мініатюрні зображення, вголос коментуючи намальоване.

– Це тут наше місто, – учениця назвала населений пункт і на плямі-мапі поставила олівцем позначку. Вчителька такого міста не знала, та не призналася. – А це наш дитсадок. Ми ходили сюди з братом.

Дівчинка намалювала прямокутник, позначила вікна і двері.

– Брат молодший, чи старший? – запитала Ганна.

– Молодший. Йому вісім років, а мені дев’ять з половиною. Тут в дитсадку є ще одне крило, там також приймали групи дітей, але я ніколи в той кінець не заходила і мій брат також.

До першого прямокутника додався другий, також з дверима і вікнами. Потім рисочками позначилася огорожа, дитячий майданчик, на ньому гойдалка і різні інші споруди для розваги. Кожну деталь Лілія з любов’ю зображувала і про кожну розповіла.

– А тут різний хлам. Ми з братом з нього робили свої будиночки для гри. Отут живе моя бабця, – вістря олівця поспішало за словами. На папері поставали нові споруди, огорожі садки, горби і згаслий вулкан. На краю півострова вималювалося місто в якому мешкала друга бабця учениці.

– Це наш будинок. Біля нього маленький дитячий майданчик. Тільки він не цікавий. Там нічого немає, навіть гойдалки. Ми туди не ходили гратися, а заходили у двір дитячого садка. Не нашого, але туди можна зайти, ніхто не забороняв. Там є спеціальний будиночок для дітей, щоб бавитися. З братом в ньому від дощу ховалися. Тут така низенька огорожа. А це магазин. В нього дах такий, але в мене трохи не вийшов. То нічого, все рівно зрозуміло. Це заїзд до будинку в якому ми жили і отут стояла наша машина, а тут друга. Окрім наших двох автомобілів нічого більше не стояло. Хіба що зрідка і ненадовго. Трохи місця замало на листочку, не поміщається ще один магазин і школа. Нічого, якщо я зроблю їх меншими?

Вчителька запевнила, що є такі прийоми в образотворчому мистецтві. Можна робити зображення в різному масштабі. Знову заточили олівець і його гостре вістря запрацювало над новими деталями. Вималювалася школа і спортивний майданчик біля школи, все взяла в обійми огорожа. З під олівця виріс парк і сад. Лілія розповідала детально, де вона була і що робила. Часом сама, або з подругами, часом з братом, найчастіше з мамою і татом. Згадала про тата і розхвилювалася, що її все ще не забирають. Надворі майже ніч, а тато обіцяв зайти за нею ввечері.

– Урок, поки що, не закінчився, – заспокоїла вчителька.

– Скільки хвилин залишилося? – запитала учениця. На стіні висів годинник, але сучасні діти не звикли читати по стрілках, призвичаєні до електронних, на яких висвічуються цифри.

– П'ять хвилин. Можемо вже збиратися. Роботу потрібно підписати на звороті. Закінчимо іншим разом.

Лілія старанно вивела своє прізвище й ім'я. Замислилася.

– Можна підписати, що це Крим? – запитала.

– Можна, – дозволила вчителька.

Великими літерами через весь аркуш на звороті малюнку з почуттям Лілія написала “Крим”.

– Якби ми не знали українську мову, то читали б “Крім”, але ми знаємо і читаємо правильно – “Крим”, – пояснила Ганні.

– Звичайно, бо ми українці, – згодилася вчителька. Допомогла дитині зібрати інструменти, спакувати рюкзак. Обидві одяглися в куртки і вийшли в хол. Там ще кілька дітей чекали на батьків. Викладачі звикле в кінці робочого дня перекидалися актуальними новинами. В двері забіг невеличкий чоловік, окинув поглядом присутніх, побачив Лілію, свою дочку, широко посміхнувся.

– Встиг! – сказав, звертаючись до неї. – Ожеледиця. Кругом затори, – поінформував присутніх. Його дитина, світловолосий ангел з блакитними очима, схопилася і обняла чоловіка, де дістала. Пішли.

Ганна розповіла колегам про малюнок Лілії.

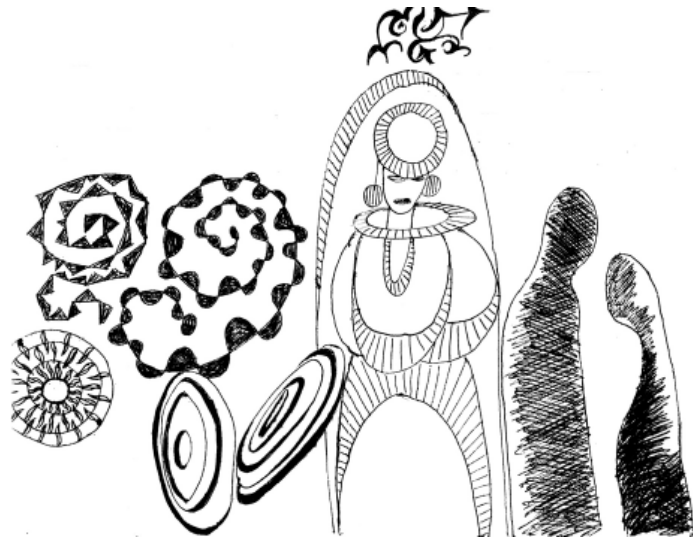
– Це так несправедливо. Дитину висмикнули з її звичного світу, переселили, а вона тут ще не прижилася. За бабцями скучає, – сказала швейцар Люба.

– Вона не може до них навідатися навіть на канікулах. Її мати проукраїнська активістка, а батько волонтер. Їм погрожували. Дитину можуть викрасти. Не варто Лілії туди їхати, – сказала Ганна. Присутні згодилися.

– В тому малюнку вся її Україна, – замислено сказала колега Вікторія.

Викладачі озвучили плани на завтра, розписалися в журналі, зазначивши годину о котрій виходять зі школи і пішли в мокрий сніг.

2017

Картинка

– В нас була педрада, – повідомила жінка ще з порога.
– Як пройшла? – запитала Єва.
– Дім вар’ятів, – відповіла Ганна. Розповідала дочці, що нового було цього дня.

Надворі падав сніг, тому прибула старанно струшувала вологі білі грудочки з капелюшка і куртки в коридорі. День видався ще той. Нова директор назначила педагогічну раду на тринадцяту годину. Програму заходу написала в шість пунктів. Два перші (доповіді) відвела собі, потім два звіти на двох заввідділів і решта мало бути “різне”. На те “різне” розраховував весь педагогічний колектив. В кожного до нового керівника питань назбиралося. Та не так сталося, як гадалося. Нова директор боялася своїх працівників. На всякий випадок не дала нікому рота відкрити, не змовкала півтори години. Потім відправила викладачів художки на уроки, бо вже діти прийшли, ніби не очікувала, що придуть.

Некомпетентність новоспеченого керівника була в очі. Відкривши педраду, вона відразу взялася до ознайомлення в змінах закону про освіту та вичитувала в ньому все, що її зацікавило. Кілька раз викладачі просили дати подивитися роздруковані матеріали, бо художники на слух не сприймають. Обіцяла, але не дала. Одне й те ж саме повторювала по кілька раз і показувала, як гарно жовтим кольором на моніторі виділила основні, важливі для неї пункти.

– Звіт за четвертий квартал ми вже відправили. Думаю, що всі згодні. План на перший квартал нового календарного року висить в учительській, також вже відіслали, то давайте його затвердимо, – запропонувала нова шеф Варвара Вітольдівна. Присутні мовчки згодилися, хоч не зрозуміли навіть такі маніпуляції. Завідуючі відділами м’яли в руках листочки з написаними звітами. Куди їх вставити?

– Дасте секретарю педради, вона вклеїть до протоколу. Подивіться як я набрала звіт у електронному вигляді. В управлінні звіти тепер проходять, як презентації. Я знайшла фотографії майже всіх вас. Не вистачає тільки фото Олександри і Соні, – розпиналася, тримаючи на собі увагу, шеф Варвара. Олександра скося зиркнула на Ольгу.

– Тільки себе піариш. Кругом свої фотографії розіслала, нікого більше!

– Це неправда! Я не так, як ти! – крикнула Ольга. Раніше завідуючою відділом була Олександра, а Ольга змусила її піти з посади. Тепер сама очолювала відділ. – Я надсилала всю інформацію на електронну адресу школи. Може ви не знайшли? – звернулася до Варвари.

– Після педради залишитися, подивимося, – сказала шеф і більше не робила жодної паузи. Щоб не було сюрпризів, бо колективчик був ще той! – Пропоную, щоб кожен викладач зробив презентацію себе. Музиканти в таких випадках грають, а художники хай зроблять виставку і про себе розкажуть Можна по черзі. Почнемо з тих, хто цього року йде на атестацію. Наприклад з Данила, він чоловік.

– Але це ніде не рахується! – вигукнула Ганна.

– Хіба вам не цікаво? – запитала шеф.

– Ні. Це великий кусок роботи, який нам ніде, а зокрема на атестації не рахується. – сказала Ганна.

– Я не хочу і не буду цього робити, – заявив Данило. Побачивши акт непокори викладачів, бунту на її “кораблі”, Варвара згорнула педраду і послала всіх на уроки.

На перерві пили чай. Частувала Ольга. По свіжому перетирали те, що відбулося.

– Нащо нас збирали? Ми нічого не вирішили, – сказав Данило. – Ви в протоколі запишіть, що я відмовився від персональної презентації, – попросив Вікторію, бо вона вела протокол заходу.

– Тільки картинку показує, – сказала Ольга.

– І ті догори ногами клеїть у фейсбуку, – додала Ганна.

– Вона нас боїться, – зауважила Вікторія.

– То чого сюди йшла? – запитала Ольга. – Сама нічого не робить, бо не вміє, тільки ніє, що мала зарплата. Хочє взяти в штат ще трьох чоловік, щоб робили за неї її роботу. Замісника, секретаря і ще когось. На вісім викладачів збирає купу начальників.

– Її взяли за гарну презентацію. Язик підвішений і вміє показати картинку, – сказала Вікторія. – Мабуть син допомагає в графічному редакторі, або чоловік.

– Окрім презентації нічого робити не вміє. Тепер в неї кругом презентація буде. Робить картинку і в соціальній мережі її виставляє та начальству шле, – додала Ганна.

– Через тиждень Новий рік, хоч би привітала якось, а то не згадала навіть. Теж мені шеф! – сказала Ольга.

Детально перемили кісточки новоспеченому директору. Окремо пройшлися по “картинці”. Кого вона введе в оману? Чи на довго? Час “картинок”. Всі роблять тільки картинку, не більше. Держава “малює” картинку народу, народ державі. Начальство підлеглим, підлегли начальству. Не життя, а суцільна ширма-картинка. Для завершеності композиції поговорили й про політику. Кого належало, похвалили, а кого треба осудили. Висновки зробили по “картинці”, з новин, звичайно. З почуттям виконаного обов’язку пішли з роботи.

– Я бачила, як група поліцейських огорожу ставила. Розмістили, поставили, прикопали, сфотографували, а потім розібрали, забрали і пішли. Картинку відправили і більше їм не треба, – розповіла Єва, вислухавши Ганну.

– Коли ми з кумою ходили на мітинг позаминулого року. Там з жінкою познайомилися, навіть телефонами обмінялися, але так і не контактували потім. Вона нам розповідала, як робляться новини в пресі. Постановочно речі розклали, зробили інсталяцію, потрібних персонажів розставили у відведених місцях, ті потрібні слова сказали, оператор потрібне відклацав і картинка пішла. Більше їм нічого не треба. Вони біля Верховної ради проводили жіночу акцію, на огорожі труси і ліфчики розвісили, ніби не мали де жити і тут отаборилися. Картинку зробили і розійшлися, а картинка пішла виконувати свою роль – вводити народ в оману.

– Картинка картинкою, але ж хтось має робити безпосередню роботу, наприклад, вчити дітей, – зауважила Єва. Подумала. – Ми оцінюємо світ по картинках, не знаємо як є насправді, – додала.

– В інтернет мережі друзі також картинку роблять. Їм може бути сумно, а вони усмішки постять. Піду внесу і свій внесок, запусчу в фейсбук “картинку”. Не переймайся. Дезінформація існувала завжди, а шило з мішка вилазило регулярно. Діти і їхні батьки знають, як в художці насправді, а начальство хай приймає рішення по “картинці”, то їхні проблеми. Побачимо до чого дійде. Хоча дехто потроху починає розуміти. Атестаційна комісія вже просить голу інформацію без фото і різних зображень, щоб не відволікатися. Але по інерції багато чиновників дуже стараються покрасуватися, картинку вставити.

– Прямо не життя, а суцільна картинка, – підсумувала Єва.

– Картинка замість життя, – уточнила Ганна. – Тільки шило вже потроху з неї висовується. Чиясь дупа хвилюється в передчутті.

Артемівна

На “Пертрівці” до тролейбуса зайшла Артемівна. Ганна відвернулася до вікна, не хотіла щоб та її впізнала, не мала про що говорити з сусідкою-ватницею. За вікном в світлі ліхтарів змінювалися пейзажі Києва. Думала про своє. Сусідка догнала Ганну, коли обое вийшли на своїй зупинці.

– Привіт! Ти так і ходиш зі стрічкою? Вона в тебе блакитно-жовта, чи з темно-синім? – запитала Артемівна порівнявшись. Згадана оздоба висіла зав’язана бантиком в Ганни на сумці.

– Це та сама, ще з тринадцятого року. З того часу її не знімаю, – відповіла сусідці і пришвидшила крок. Артемів-

на важко засопіла, була значно огрядніша, але не відстала, гнала слідом.

– Задоволена, що привели жидів до влади? – з викликом, збиваючи дихання вигукнула на ходу Артемівна.

– В нас ніколи не було демократичних виборів. Завжди маніпуляції і підтасовки.

– То ти на вибори не ходила?

– Ходила і голосувала за кого потрібно, але при підрахунку голосів, мабуть, як завжди, махлювали, – сказала Ганна. Говорити не хотіла. Знала, що без толку. Йшла собі спокійно додому, нікого не зачіпала. І на тобі! Артемівна накинулася на блакитно жовту стрічку, як бик на червоний текстиль і кинулася переслідувати. Тепер не відстане.

Жінки промчали підземним переходом, здолали легкий підйом. Пішли вгору тротуаром Артемівна засопіла на-тужніше.

– Хто робив підтасовки? Хто? – допитувалася. Жінки гнали як на погибель.

– Путін, – відповіла Ганна одним словом.

– У всьому винен Путін? Хіба він може? Нащо це йому?

– Може. Якщо втручається в американські вибори, то в наші тим більше.

– В американські? Яка йому вигода? Путін для мене не ворог! Старається для свого народу, наші б так старалися! А Крим йому подарували! Хто ж не візьме, якщо дають?!

– Мені він ворог! – різко сказала Ганна і зупинилася.

– Американці дають летальну зброю! Якби націоналісти почули шахтарів, то війни не було б. Це через Тягнибока! Він українською мовою налякав людей! – кричала Артемівна.

– А він при чому? Ніколи не був при владі. Летальну зброю Україні ще ніхто не дає, тільки дещо для оборони. І взагалі, від слів до діла далеко, – сказала Ганна. Сама собі дивувалася, навіщо продовжує дурну розмову. Сусідку шокувала її обізнаність в міжнародній політиці. Дійшли до парадного.

– Жити стало гірше! Ціни зросли. Долар по двадцять дев'ять. Що хорошого зробила жидівська влада? – гнівно продовжувала Артемівна.

– Та нормально, все добре! Зараз більш демократично. Стало легше дихати. Безвіз зробили.

– Безвіз? Нащо тобі безвіз з твоєю зарплатою?

– Мені потрібний. Я кожного року їжджу в Польщу.

– Ти, їдиш? За свою зарплату?

– Так. Я їжджу в Польщу до друзів за свою зарплату.

– Ти?!

– Я.

Відповідь вгнала співбесідницю в ступор. Стояли біля дверей парадного. Артемівна відсапувалася.

– Але Польща то таке... Там не важно.

– Можу подорожувати в любую країну. Їду до друзів, а вони в Польщі.

– Звідки взялися?

– З інтернету.

Ганна знайшла в сумці ключі, відкрила двері багатопверхового будинку. Зайшли а ліфт.

– Ти не подумай, я не маю нічого проти твоєї стрічки, – винувано промимрила Артемівна. З якогось дива стала виправдовуватися. – Скажи чесно, ти щаслива? Тобі добре?

– В мене все добре, я щаслива, – відповіла Ганна. Ліфт привіз їх на потрібний поверх. Стали в коридорі.

– Поздоровляю! Хоч одна людина сьогодні щаслива в Україні, – протяжно сказала Артемівна. Від початку вела діалог російською, але зараз підкреслено москальський акцент різонув вуха Ганні.

Сусідка була родом з Росії, в неї залишилася там рідня. Можливо, зараз ця жінка була таємним путінським агентом-провокатором. На то було схоже.

– Дякую, – подякувала Ганна. Брязнула ключами. Шукала їх довго, як і належить порпатися жінці в торбі. Відімкнула двері коридору. Нарешті вони підуть кожна в свій бік.

– Жити стало гірше, – сказала під завісу Артемівна.

– Та ні, життя цікаве. За останні роки я зі співавтором чотири романи про секс написала, – відповіла Ганна і повернулася до своїх дверей.

– Що???

Прийшлося три рази повторити, щоб до сусідки дійшов зміст сказаного. Нарешті усвідомила, змінила траєкторію руху, повернулася до співрозмовниці.

– Ти?

– Я.

– Ти, про секс?

– Про секс.

– Ти?! В тебе і полюбовника толком не було! – вигукнула Артемівна. Коханців у самої було багато, в основному офіцери з Росії. Вони тоді в Києві проходили якісь навчання, регулярно змінювалися, попередній передав коханку наступному, давав рекомендації. Артемівна хвалилася кількістю тісних знайомств.

– Мені треба було афішувати свої стосунки? Писати на лобі імена партнерів? – запитала Ганна.

– Даси почитати мені свою порнушку! – змінила тему сусідка.

– Це не порно, а серйозне сексуальне дослідження. Я подумаю, чи дати.

Залишивши ошелешену жінку, Ганна зайшла додому.

– Сусідку Артемівну зустріла, – пояснила домашнім своє збудження.

– Ти з нею привіталася? З нею не можна вітатися! Як тільки обізвешся, відразу починає доручення давати, то їй лампочку вкрути, то килимок витріпай. Хай своїм сином командує, – сказала дочка.

– Вона перша привіталася, – Ганна переповіла розмову.

– Для неї секс це порнушка, а ти сказала що то сексуальні дослідження? – запитала дочка.

– Це соціальні дослідження сексу, – уточнив зять.

– “Сексуальні дослідження” звучить більш інтригуючи, – не здавалася дочка.

Задзвонив телефон. Не мобільний, а стаціонарний, по ньому останнім часом дзвонили рідко.

– Мабуть колега з роботи, – Ганна зняла слухавку. Дзвонила Артемівна.

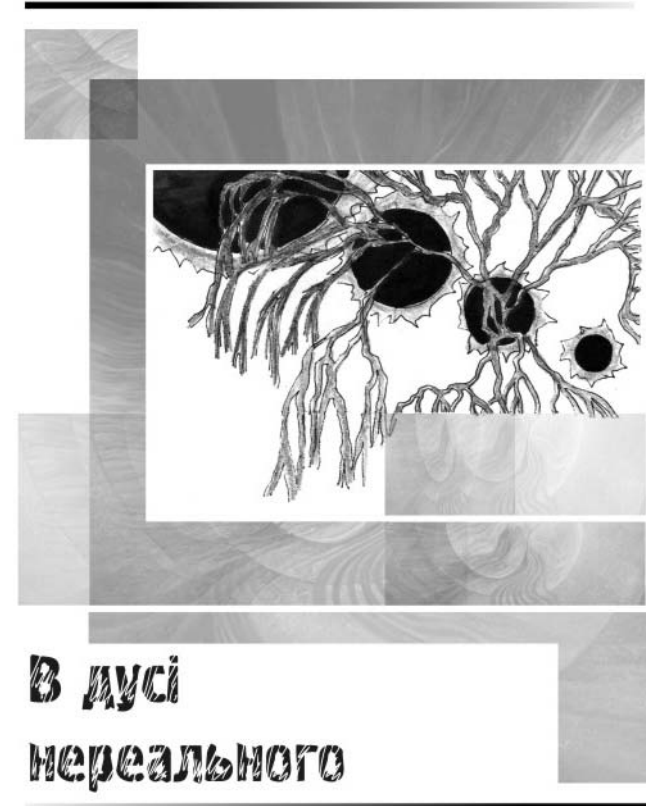
– Ти не ображайся. Я так, не зі зла. Сказала про коханця, але потім подумала, що мабуть ти права. Ти не старалася і не шукала мужика, а я годила чоловікам, хотіла вдруге вийти заміж. Готувала їм, прала, прасувала, за квартиру дбала, тримала ідеальний порядок. Не встигала очі розплющити, робила макіяж. А ти... В тебе завжди був бардак в квартирі, на голові мала чорт зна що, а не зачіску, готувати ти не вміла, не прасувала навіть собі, чоловікам не догоджала... А результат у нас той самий! Ти хоч сили не тратила...

– Артемівна, я тільки прийшла з роботи. Роздягаюся. Не маю часу говорити.

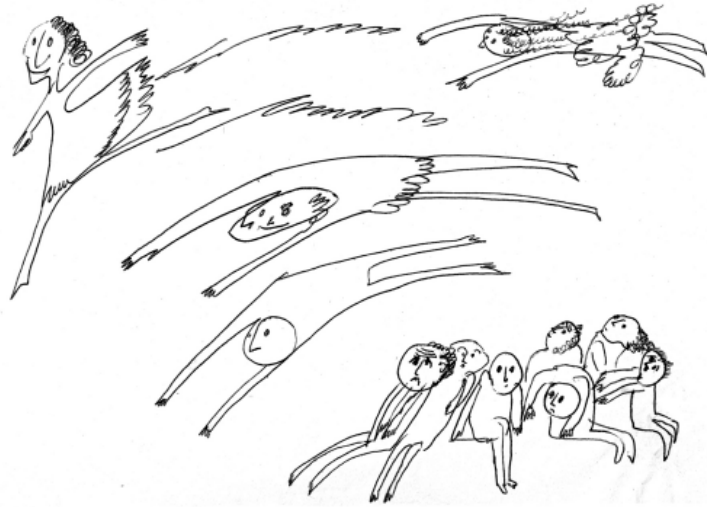
– Ну так... Вибач, що я наговорила.

Ганна повісила трубку. В прозріння сусідки не вірила, але вибачення прийняла і пішла вечеряти.

2018

**В дусі
нереального**

Троль

Клим збирався, скидав речі до рюкзака.

– Куди ідеш? – запитав Олег. Він спокійно сидів на кріслі, дивився на метушню приятеля, пригощався пивом.

– В Скандинавію. Фейсбучний друг запросив. Троль. Може ти бачив його в мене на сторінці.

– Хоч знаєш хто це?

– Ні.

– Ризикуєш. Шарлатанів багато.

– То й що? Хоч покатаюся. Він зробив мені виклик по культурі. Вже маю візу. Вивчатиму місцевий фольклор.

– То мусиш знати, як насправді називається.

– Говорив мені. Я того не вищепчу, – Клим продемонстрував кілька грубих гнусавих звуків.

– Але хвилює мене той Троль, – Олег замислився.

– Нормальний псевдонім. Може, я один не подолаю озвучити його справжнє ім'я.

– Хоч адреса вказана нормально?

– Напевно.

– Прогугль.

– Уже.

– Де це?

– Не в столиці. Десь в чорта на задуп'ї.

– Країна яка?

– Данія.

Олег з дружиною Ольгою провели приятеля в аеропорт і помахали вслід літакові з побажанням всілякого успіху. Той обіцяв повідомити по прибутті.

– Справді збиратиме фольклор? – запитала Ольга на зворотному шляху.

– Не знаю. Запитаю в нього завтра, коли подзвонить.

Дома перемили друзів кісточки, багато говорили про Данію. Пізно вечором Олег поринав в сон. Раптом завібрував на столі мобільний і з противним скреготом поповз по площині. Дзвонив Клим.

– Курва! Це справжній троль! – вигукнув схвильований голос без привітання. Потім щось затріщало, зашуміло, загуло й зв'язок перервався. Сон як рукою зняло. Олег пробував додзвонитися. Безрезультатно. Абонент не відповідав. Пробував знову і знову, поки до нього дійшло, що робити має щось інше. Але що? Побачив, як на нього з подивом дивиться дружина. Таки розбудив.

– Даремно він того скандинава Троля “курвою” назвав, – сказав так, ніби жона чула розмову.

– Думаєш вони розуміють? – запитала Ольга.

– Таке всі розуміють! Прокляття, то мова міжнародна. Що робитимемо?

Ніч була спаскуджена. Стабільно надзвонювали, розмовляли, виношували плани.

– Може зустрілися, трохи випив, а на завтра проспиться і буде все в нормі, – припустила Ольга.

– А якщо попав в сексуальне рабство? – запитав Олег.

– Так він же чоловік!

– Що за дискримінація за статевими ознаками? – обурився Олег. – Потрібно шукати приятеля.

Ольга сіла за комп'ютер, замовила квитки, мала досвід, бо Климу також вона замовляла. Добре що не стерла інформацію. Позначила на карті його заплановане місце зустрічі з Тролем.

– В тебе шенген до якого року? – запитала в чоловіка.

– На пошуки вистачить, а в тебе?

– Нормально, ще рік, чи два. Буде смішно, як він вранці передзвонить, а ми вже з квитками.

Під ранок задрімали, проспали до полудня. Ніхто їм не дзвонив. Телефон Клима не відповідав. Зібралися.

– Буде незапланована пригода. На якій мові Клим з Тролем розмовляв? – запитала Ольга. На всякий випадок завантажила до смартфона гугловський перекладач.

– На англійській. Досконало її знав, гуманітарій. Данську не знав, але Троль обіцяв йому допомагати.

– Не говори в минулому! Ідемо рятувати.

Приїхали в Данію. Нормальний маршрут в цивілізовану країну, добиралися через Париж, бо візу видавала Франція, та все було нормально і без затримок. Нарешті прибули на місце, звідки Клим останній раз дзвонив. Набрали його номер. В кущах обізвалася мобілка голосом Скрябіна. Слухали пісню, що линула з прикритого листям смартфона.

– Може загубив? – сказала Ольга.

Довкола був парк, чи ліс, занедбаний місток через струмок, який місцеві називали річкою.

– Передзвонив би з чийогось іншого. Хіба йому всі номери з голови вилетіли, – сказав Олег.

– Я наші роздрукувала на папері в п'яти екземплярах і по всіх кишенях йому розтикала.

Закінчилася пісня. На мобільному Олега висвітилося: “абонент не відповідає”. Забрали смартфон. Співав струмочок, шуміло листі, природа чарувала. Від траси долинав шум автомобілів, на узбіччю чекало таксі.

Сіро-зелений камінь біля мосту зрушив з місця й набув риси людиноподібної істоти.

– Троль!?! – вигукнула Ольга.

– Троль, – відповів сіро-зелений на чистій англійській. Підійшов до остовпілого Олега, забрав смартфон Клима.

– Він просив принести, – пояснив.

– Де він зараз? – видушив з себе Олег.

– З феями бавиться.

Троль відійшов, стрибнув під міст. Зник.

Може все примарилося? Подружжя не вірило саме собі. Поселилися в найближчому готелі. Назву закладу з данської дослівно перекласти не змогли, щось там йшлося про якийсь народець. Затишний номер, привітний персонал, європейське обслуговування. За вечерею в ресторані розпитали про Клима і Троля. Приїжджого не бачили, а Троль живе за мостом. Там у нього приватні угіддя і великий будинок. Заможний чоловік. Феї? В нього вся обслуга “феї”. Любить красивих жінок. Ненадійний міст? Так по ньому ніхто й не їздить, від предків у спадок дістався. Береже, як реліквію. Добратися до Троля можна, є дорога. Дівчина з цікавим іменем, яке Ольга трактувала, як Катерина, визвалася завтра їм показати.

Авто зупинилося перед будинком. З виду, давня споруда. Перед спорудою доглянуті газони, клумби, дерева. Дзвенів фонтан. Назустріч вибігла молода дівчина, красуня. Олег глянув на дружину, оцінив її “бойовий” макіяж, не даремно старалася, жінки мають інтуїцію, була не до порівняння – цілком інша. Перевів погляд на Катерину, та цвіла посмішками, привіталася з місцевою, як з сестрою, відійшла з нею і щось тихо пояснювала.

– Якщо пропадемо й ми, хто нас шукатиме? Ще не пора дзвонити другу? – запитала Ольга. Оточення навівало всякі мислі.

Війнув вітер, зашуміло листя, здалося, дерева зрушили з місця і оточили будинок з двориком. Міраж, чи що? З будинку вийшов кремезний чоловік.

– О! Фольклор! Фольклор! – сказав потискуючи гостям руки.

– Де Клим? – запитав Олег.

– Фольклор запише. Дуже гарні феї повели його до гномів, – сказав Троль і махнув рукою десь в бік півночі. Катерина з дівчиною старанно закивали підтверджуючи.

– Дзвони в поліцію! – сказала Ольга й штурхнула Олега в бік. Якимсь чином Троль зрозумів, хоч сказане було на українській, відразу став серйозним. Щось гаркнув дівчаткам і ті зникли з поля зору. На підстриженому дворіку в оточенні густих зарослів дерев залишилися втрьох.

“В поліцію раніше потрібно було дзвонити” – подумав Олег, дістаючи мобільний. Троль мовчки забрав апарат, кілька раз ткнув пальцем в клавіатуру і повернув. На зв’язку був Клим.

– Не їдь до Троля! – кричав з смартфона схвилюваний голос, розносився над деревами й відлунював від споруд.

– Ми вже тут, – буркнув Олег. – Поселилися в готелі поряд. Шукали тебе. Катерина привела нас до Троля.

У відповідь телефон розійшовся прокляттями, на які гучним шелестом реагували дерева. Згодом Олег зауважив, як з купи нецензурних слів вимальовувався певний зміст. Глянув на Троля, на щастя, українських проклять той не розумів. Між регулярного згадування екскрементів собачих, його хвоста і самиці, Клим виклав зміст, як можна ошукати Троля і вибратися з його маєтку. Якщо перекласти на цензурну мову, то він радив землякам в першу чергу підпоїти дерева, виливши під коріння ель, самим те пійло не пити ні в якому разі, а ще не повертатися до готелю, плюнути на багаж, переїхати з провінції у більше місто і там звернутися до правоохоронних органів. З Тролем ні про що не домовлятися, від фольклору шарахатися, як від вогню. Те як охарактеризував Катерину, можна було сприймати по різному, або похвалив її сексуальність, чи розкритикував доступність, в будь-якому випадку від неї потрібно було відхреститися. “Відхреститися” Ольга сприйняла буквально і взялася до виконання. Абориген зробив серйозний вираз обличчя.

Зібравшись з духом, не дивлячись на дружину, згадавши всю нецензурщину, яку колись чув, Олег дав відповідь.

Запевнив, що постараються виконати поради. Під овації дерев діалог продовжили. Ольга ніби нічого не чула, вивчала небо, скрутивши вушка в трубочку. Троль зацікавлено слухав, здивований тим, що не розумів. От тобі й міжнародна мова проклять. Тільки підступні дерева ловили зміст, але не видавали, чекали на частування.

– Все ок! Інцидент вичерпаний. З Климом все гаразд, ми зустрінемося з ним пізніше, – Олег подякував Тролю, вибачився за турботу, почав прощатися. Дерева зашуміли й стали стіною. Троль в усмішці показав зуби і гостинність. З будинку висипали місцеві “феї”, защебетали довкола

Автор роботи В. Батраков

гостей, максимальний градус люб'язності проявляла Катерина. Звичайно, ніхто їх не відпустить не почастивавши місцевими делікатесами. Зайти до кам'яниці Ольга відмовилася категорично, мов в неї щось на зразок клаустрофобії до такого типу будинків. Тож господарі сервували столик в альтанці. Дерева підступили ближче і приготували свої корінці, чекали на ель.

– Схоже, ми з деревами вже в змові, – подумав Олег, але, на всякий випадок, промовчав.

– Нас частуватимуть елем? – запитала Ольга вголос, ніби читала думки свого чоловіка. – Мені завжди здавалося, що це напій англійців.

– То називай його пивом місцевої броварні і буде все гаразд, – порадив Олег. Троль зрозумів натяк, дав знак і на столі появилася пиво. Ольга попросила до нього лимонного соку, чим шокувала господаря, викликала шалений рух серед “фей” і кілька консультацій Катерини з кимось невидимим, після чого отримала стакан свіже вичавленого напою. Дерева показали до нього своє “фе”.

Згадати послідовність того, що відбулося потім Олег так і не зміг, скільки не намагався. Йому здалося, що дерева вихопили ель, перекинувши при цьому стіл й зацідивши по зубах Тролю. Десь верещали “феї”. А він вони з Ольгою опинилися в кущах біля того самого мосту, від якого все почалося. На гіллі щебетали пташки, а на узбіччю траси чекало таксі. Олег допоміг дружині вилізти з чагарника, струсили один на одному павутину й зопріле листя, перевірили, чи документи і фінанси при них, попхалися до автомобіля.

– Що тепер? Заявити в поліцію? – запитав Олег. Вини сиділи в ресторані готелю, їли пізній обід.

– А що нам радив Клим? – питанням на питання відповіла Ольга.

– Ти ж чула. Радив змінити готель, ми змінили, – чоловік зітхнув. Всі їхні речі, серед них улюблена бритва для гоління і капці для душа, залишилися на попередньому місці.

– Я то чула, та як краще трактувати почуте?

– “Тролити Троля” – десь так звучало б в перекладі. Місцевих богів радив не оминати увагою. Кому вони поклоняються? Одіну? Перуну?

– Не знаю. Треба погуглити, – сказала Ольга і взялася до справи. Покриття було нормальне. Вийшла в інтернет. Періодично щось коментувала.

Олег зосереджено колупався в салаті.

– Один і ще ціла група в певній ієрархії, – видала результати пошуку. – Чекай. Тут щось дивне. О! Троль написав в Кліма на сторінці. Думаю, для нас.

– Погрожує?

– Незрозуміло. Просить щось повернути.

– Ми в нього нічого не брали.

– Дерева йому не підкоряються через нас. Щось ти зробив такого, що феї чахнуть, а дерева бунтують, гноми пішли в гори і не працюють на нього більше.

– Алегорії? Казки? Клим радив від фольклору триматися якнайдалі. Як би з ним зв'язатися?

Автор роботи В. Батраков

– Подзвони, – порадила Ольга. – Ти не знаєш, Троль персонаж позитивний чи негативний? – запитала.

– Все суб’єктивно, кому добрий, кому злий. Скоріше темний, бо остерігається сонця.

– Нас вдень приймав.

– Весь час тримався тіні, – автоматично відповів Олег і уважно глянув на дружину. – Ти думаєш він справжній троль?

Відповіді не отримав. В мобільному знайшов “останній виклик”, задзвонив.

– Як тебе витягнути? – крикнув у мікрофон. – Заявити в поліцію?

– Шукай Дракона! – рознеслося рестораном. Зв’язок перервався. Відвідувачі озирнулися на порушників тиші.

Подружжя продовжувало обід, який плавно переходив у вечерю. В нервах дружно жували не сильно напружуючись у виборі страв. Запивали білим вином, пива остерігалися, називаючи його між собою “елем”. Ольга одним оком пасла інтернет, там в друзях Клима знайшла якогось “Дракона”. Написала йому приватно і здивувалася, коли відповів. Виявився тутешнім, домовилися про зустріч. Місцем спіткання назначили те, де зараз сиділи, на природу більше не тягнуло. Час плив. З наступним замовленням офіціант подав їм заклеєний конверт і не відходив від столика, переминався з ноги на ногу. Дочекався уваги, висловив захопленні від знатного знайомства приїжджої пари. Дракон чекає їх на стоянці, відразу побачать, таке ніби дивне авто, але краще він їх проведе. Потрібно хвилинку почекати, на кухні збирають пакет для пікніка. Все за рахунок закладу! За спожиті страви розрахуються потім, коли повернуться, Дракон обіцяв їх не затримувати, за хвилику будуть тут. Він солідний постійний клієнт, завжди дотримує слова.

– Драconi брехати не вміють! – запевнив кельнер і, на піднятті брови Ольги, додав, що люди самі себе ошукують, бо не розуміють шляхетних істот. В “автомобіль” до нього він не сів би, але захоплюється екстремалами з України.

Принесли великий пакет з різними стравами, та обертком дивної пахучої зелені. Кельнер з почуттям тис руку приїжджим, хвалив, підбадьорював. Олег відкрив конверт, дістав аркуш, показав Ользі.

“Не маю дозволу заходити до ресторану. Прошу вийти до мене надвір. Дракон”, – інформував листочок. Переглянулися й пішли за провозатим.

У вечірньому присмерку в тіні дерев чорним блиском відсвічувало дивне авто, подібно, гоночне. Дверцята піднесли вгору і водій в екзотичному шоломі кивнув запрошуючи в салон, глухо привітався. Тверді сидіння стояли в ряд одне за одним. Розмістилися, як належить, чоловік попереду, жінка позаду. Офіціант сунув Олегу в руку пакет, наказав міцно тримати, а сам старанно погладив “бампер”. Мотор при цьому загурчав гучніше. Дивно, що чекав їх не заглушивши. Непомітно зник працівник ресторану. Господар авто сказав щось типу, “поїхали”. Олег не встиг заперечити, сказати, що з них досить, вони нікуди не хочуть їхати, як “авто” розправило перетинчасті крила й знявши куряву піднялося в повітря. Вони сиділи на драконі. Справжньому драконі!

Скрикнула Ольга. До неї повернулася голова в рогових наростах. Це не був шолом! Дракон примружив жовте око.

– Климу потрібна допомога? – запитав.

– Нас знову чимось обпоїли? Ми ж не вживали елю, – сказала Ольга й стала сповзати з рептилії.

– Тримайся! – рикнув Дракон, лапою поправив жінку на спині.

– Може поговоримо десь на суші? – приречено запропонував Олег, бо внизу бушувала море. Дракон зробив круг, вибрав невеличкий острівцець, приземлився. Потім забрав пакет з рук загальмованого Олега, розпакував і розставив привезене на камені, перед тим дряпнувши кілька раз валун кігтем.

– На всякий випадок, – пояснив. – Кожен камінь може

бути Тролем. Ти його добре покарав! – звернувся до Олега.
– Як це в тебе виходить?

Олег гордо й багатозначно промовчав. Сам не знав, як воно вийшло, а головне не міг згадати, що саме. Дракон розвеселився

– Вмієш голосно думати, – сказав. – Пригощайтесь.

Дракон приступив до вечері. Без остраху сміливо запивав пивом. Олегу запропонував овочі й каву, знав, що не голодний? Може телепат? Ольга щипала виноград.

– Кажеш Клим у гномів? У супроводі Фей? – запитав розкладаючи привезену траву Дракон.

– Троль так твердив, – сказав Олег.

– То проблеми не має. Зараз його принесу, – рикнув рептилія, злетів, проплив по небу темним силуетом і зник за хмарами. Подружжя на острові залишилось одне, принаймні вони так думали.

Знявся холодний вітер, піднялися хвилі, солоні краплі розбивалися об камені.

– Що тепер? – запитала Ольга. – Чекатимемо ранку на свіжому повітрі? Будемо як Робінзон? Бачу, поїздка вдалася.

– Ми в ресторані не заплатили, – чомусь згадав Олег.
– Нас можуть розшукувати.

Чоловік помовчав, згадав, що це вони розшукують приятеля, зітхнув. Біля нього хтось зітхнув також. Ольга? Ні не вона. Маленькі чоловічки збирали розкидану траву, їх було багато.

– Чого втупився? Що гномів не бачив? – сказав той, що зітхав і смикнув стеблину з під ноги Олега.

– Дракон нам завжди приносить пару людей і зілля, – прозвучало десь від коліна. Це встряв в розмову ще один гном.

– Навіщо вам люди? – поцікавилася Ольга.

– Як навіщо? Для розваги. Ти ж бачиш, тут більше нічого немає, – відповів хор голосів. Острів дійсно був пустельним.

– Холодно. Може заїдемо в печери? – запропонував хтось зовсім дрібненький.

– Ні! – заявила Ольга категорично. – Досить з мене гостинного Троля!

– Вони знайомі Троля, – передавали тихо гноми один одному.

– Чи не маєте від нього хоч краплину зробленого ним елю? – запитав самий поважний і засмутився почувши відповідь.

– Може на одяг капнуло? – з надією висловився самий соромливий. Гноми обступили людей, щупали одяг. Ольга зняла з ший хустину.

– Може сюди потрапило? Була волога, як ми повернулися.

Гноми шмат текстилю розправили й понесли з благоговінням. Жінка провела їх поглядом і сіла на найближчий валун.

– Не сідай на холодне, – застеріг Олег.

– Де ти тут щось теплого бачив?

Відпочивала, раптом здригнулася здивована. Камінь погладив ногу. З вереском відскочила. З трави піднімався троль. Підбігли гноми, радісно гомоніли, плескали сіру істоту по рівню свого зросту, совали йому нюхати хустину Ольги. Люди стояли особняком, ніхто ними не цікавився більше.

В повітрі залопотіло подібно вітрилам і приземлився дракон, в лапах тримав Кліма.

– Забирай! – віддав чоловіка Олегу.

Присутні розбилися на групи: люди, троль з гномами і самотня чорна рептилія. Говорили всі одночасно, тільки Дракон мовчав, тримав паузу. Першим до нього підійшов представник гномів, потрясав зіллям, дякував. За ним розшаркувався троль, також висловлював вдячність. Окремо кланявся Ользі, що вона зіграла його своєю частиною тіла і цим повернула до життя.

За цей час очухався Клим, пояснив приятелям, що це інші гноми й інший троль, а Дракону можна вірити і Богу дякувати, що все обійшлося. Ольга перехрестилася, гноми шугонулися, тут не той бог в фаворі, та перетинчастокри-

лий заспокоїв, що немає різниці, як називати, рахуються тільки щирі наміри. Від групи відбігли три гноми й атакували жінку, як акробати стрибнули біля неї один на одного та відстригли пасмо волосся, переможно ним потрясли й заховалися в тіні.

– Що це було? – Ольга поправила зачіску, осмикнула одяг. Звідкись випав жолудь, покотився й мов живий зарився в ґрунт між каменів. Гноми обступили місце падіння, троль сів навпочіпки, заспівали.

– Маєш фольклор, записуй, – сказав Климу Олег. Дракон сміявся. Пізніше, коли заспокоївся, пояснив, що через малий плід дуба в Троля виникли проблеми. Там записана не тільки інформація створення майбутнього дерева, а й птахів на його гіллі і співжиття з тролями та малим народцем. Ні! Його на будуть нікуди переносити, він вибрав місце і ростиме тут. Гноми дбатимуть про рослину. Відомість про це вже пішла, дерева заспокояться, гноми повернуться, феї розквітнуть. Троль більше не ображений, тим паче, що сам придумав недоречний жарт з мобільним телефоном Кліма в чагарнику. Має те, що заслужив.

– Ми в ресторані не розраховалися, – знову нагадав Олег.

Оскільки Дракон був тільки двомісним, доставляв людей до готелю в два заходи. На стоянці чекав той самий кельнер, повідомив, що замовлена ними страва вже готова, просив повернутися за столик, щоб красиво подати. Жодного чорного авто поблизу не було. Пара зайшла в ресторан, ніхто не міг згадати, чи робив замовлення. За столиком сидів Клим. Рахунок так і не подали, оплатив стось невідомий.

Наступний тиждень в Данії пролетів, як одна мить. Все незвичайне, що було перед тим, Ольга з Олегом вважали за розіграш Кліма, мов в такий спосіб захотів витягнути друзів з дому. Але що там! Вибачили приятелю. Втрюх занурилися в місцеву культуру – музеї, виставки, екскурсії. Настав час повертатися.

Автор роботи О. Тіменік

Таксі зупинилося на стоянці в аеропорту обік шикарного креативного авто. Розраховалися, забрали з багажника речі. Таксист побажав щасливої дороги. Поїхав. Тріо розібрали сумки, пора йти. Дверці незвичного авто рушили вгору і вийшов кремезний чоловік – Троль фейсбучний.

– Прийшов провести й подякувати за приємну пригоду. Приніс Ользі подарунок від гномів, – вручив жінці маленький пакунок. – Якись нанотехнології, без інструкції, гноми ніколи її не пишуть, вивчатимете методом тика, – відповів на невисловлене запитання. Приїжджі оцінили жарт. Обмінялися люб'язностями і побажаннями, на прощання просигналив водій авто.

Літак набирив висоту. Ольга відкрила подарунок. Коробочка для ювелірних прикрас, на оксамиті примітивний кулон ручної роботи. В прозорій смолі у формі краплини застигло пасмо її волосся. Оце так нанотехнології! Показала чоловіку, ткнувши пальцем в центр прикраси.

– З ким бажаєте розмовляти? У ваших руках пристрій для миттєвого зв'язку на віддалі, – обізвався кулон рідною мовою власниці.

– Мама рідна! – вирвалося в Ольги. В пристрої почувся

легкий шум і обізався голос мами. Так, вона чекає. Запитала, чи вже прилетіли, чи пора ставити обід і чи все в порядку з дочкою. Чому та запитує звідки й куди дзвонить? На мобільний, як завжди.

Літак летів над килимом хмар. Ольга обережно закрила коробочку.

2016

Автор роботи В. Батраков

Аномалія

Андрій вкляк вражений, його тіло волато про небезпеку. Зупинився.

– То що? – запитав Микола.

– Що, що? – перепитав Андрій. Повернув голову до співрозмовника й дістав цигарки.

– Тут не кури, бо гірше буде!

Страх накочував. Паніка паралізувала. Поволі, як робот, піднімаючи силою волі то одну, то другу ногу, Андрій відступив вбік. Попустило.

– Ти знав! Навмисно мене соди привів і не попередив!

– Не хотів, щоб ти був упереджений, – пояснив Микола.

– Що це?

– Не знаю. Якась аномалія.

– Давно вона тут?

– Ще мій дід про неї знав.

– Що розказував?

– Нічого конкретного. Наказав не ходити сюди зайвий раз, бо тут від страху всцикаються.

В ніс бив запах сечі.

– Може цій землі аміаку бракує, тому жахає, щоб мочилися? – запитав Андрій, повернувся спиною до співрозмовника, розстебнув ширінку і пустив струмінь. Від ґрунту блиснуло неонове світло й пішло вгору по дузі жовтавої рідини. Коли засяяло більше половини, Микола штовхнув “пісяючого” чоловіка. Зупинив процес, але дуга сечі так і висіла в повітрі, випромінюючи холодне неонове світло. За якийсь час на верхньому краю стрельнуло іскрами, посипалося сьйвом донизу мов бенгальський вогонь, тільки темна тінь ще повисіла в просторі й поволі розтала.

– Від мого двору ця ділянка існує, а з боку сусіда її немає. Паркан та й все, за ним моя господа. Коли підходжу до огорожі, з’являється хвіртка, в яку ми зайшли, без мене ти б побачив тільки сусідське подвір’я поверх плоту. Ділянка гарна. Чернозем. Можна обробляти: засівати, висаджувати, полоти, удобрювати. Правда врожай часом не вдається зібрати, іноді раптово накочує паніка, або хвіртка зникає, але засадити, чи засіяти завжди можна. Мафіозний ділок Віктор хоче купити цю землю. Тільки як її продаси? На мапі ніде немає, на супутникових знімка відсутня також. То він придумав, як зробити. Вимагає продати двір з хатою. Погрожує, – сказав Микола і сплюнув. Торкнувшись чорнозему плювок вибухнув мов граната. В чоловіків сипонуло груддям. Поспішили повернутися на подвір’я. Зачинили за собою хвіртку і город пропав з виду, за парканом видніло тільки сусідське господарство. Струсили з одягу землю, познімали траву. Микола акуратно склав трофеї при зниклому вході, наступного разу поверне ділянці з неї принесене.

– Так продай, – сказав Андрій. – Толку тобі з нього. Один страх.

– Якби ж було можна, то б давно і з радістю. Отримав в спадок і передати можу тільки в такий спосіб, не обов’язково комусь з родини, – Микола глибоко зітхнув. – Той бандит хоче, щоб я на нього заповіт написав. Сам розумієш, що це значить. Не можу йому відмовити, за рідню боюся.

Чоловіки пішли до хати. Стали на порозі. Андрій думав.

– Без тебе я б зміг зайти на твій город? – запитав.

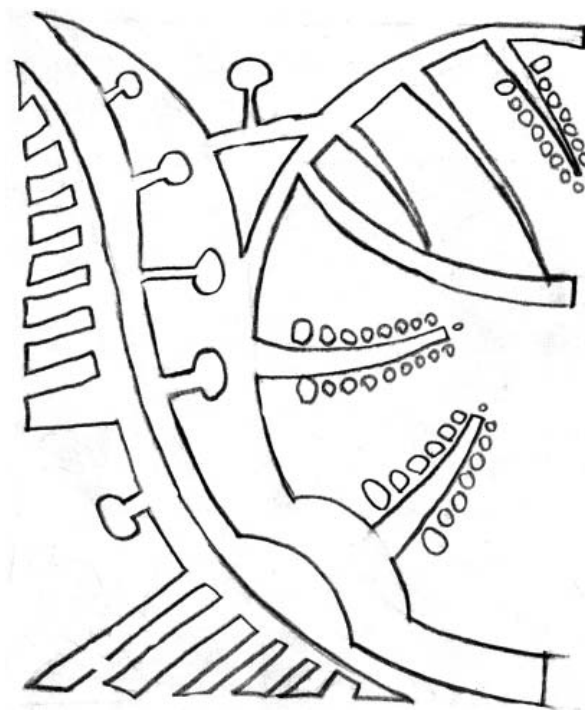
– Без мене ти б і хвіртки не побачив.

– А Віктор бачив?

– Ні. Не знаю, звідки довідався і чому так дуже хоче.

Нащо воно йому? Одні проблеми, – які проблеми Микола пояснювати не став. – Напишу, куди дінуся. Підготуюся і напишу. Вже купив для сім’ї будиночок. Не скажу де! Далеко звідси. Краще, щоб той мафіозі не зміг їх знайти. Попрощаюся з усіма. Знаю ж до чого йдеться. На днях напишу. Треба буде, щоб той бандит приїхав, бо заповіт мусить бути написаний на ділянці в його присутності. Погости в мене з тиждень, – Микола попросив Андрія і той згодився пожити в друга, хоч сам мав хату на сусідній вулиці.

Автор роботи Д. Корнієнко

За кілька днів селом проїхало авто, розвернулося, стало біля двору. Прибув Віктор.

– Може хоч до завтра почекає? – запитав Андрій, дивлячись, як на подвір'я зайшов приїжджий.

– Не чекатиме. Не терпиться йому. Я тебе запросив, бо потрібний свідок, – сказав Микола.

– Той і свідка прибере, – Андрій кивнув на Віктора. – Але що там, буду.

Мафіозі привітався по черзі за руку, спочатку з господарем дому, потім з Андрієм. Тримався невимушено, жартував, запропонував покурити. Запитав, чи на ділянку столик нести, чи Микола до коліна писатиме. Розкладний столик і три стільці привіз з собою, лежить в багажнику, там і ліхтар, на всякий випадок. Микола тільки махнув рукою. Не перешкоджав розставляти привезене на городі серед висадженої селери. Сіли коли поставив на стіл пляшку води, та дістав задалегідь написаний заповіт, досить тільки поставити підпис.

– Такі не годяться. Потрібно самому писати, – Микола викинув заготовлене, приніс чисті аркуші й ручку.

Смеркало. Господар підсунув до себе папір, зітхнув і раптом на город впала ніч. Поки Віктор лаявся й на помацки шукав ліхтар, Микола схопивши Андрія за руку, чкурнув з грядки. В хаті замкнули двері на всі замки. Дочекалися ранку. Обережно вийшли надвір, сонце освітило подвір'я і припаркований поряд автомобіль Віктора. Заглянули в хвіртку. Порожньо, тільки селера пнулася догори. В повітрі висіла тривога. Щось змінилося на городі.

– Куди він пішов? Може йому подзвонити? – запитав Андрій.

– Пробуй. Тільки там немає покриття, – відповів Микола.

– Думаєш він тут?

– А де? Без мене звідси не можна вийти.

Микола набрав номер мобілки Віктора. Виклик був, та ніхто не обізвався.

– Підемо пошукаємо, – запропонував Андрій. Микола

мовчки зібрався. Дістав дві пари гумових чобіт і рукавиці. Одягли. Йшли обережно. Трава іскрилася. Віяло холодом по плечах, хоч коліна горіли вогнем. Місцями ґрунт покривала свіжа дерев'яна тирса. Можливо, вчора вона була столиком, чи стільцем. З рослин звисали волокна в кольорах костюма Віктора, обплели стебла, як павутина. Обійшли город. Не знайшли.

– Тут є прохід далі, але то вже не моя земля, – сказав Микола.

– Сусідська? – уточнив Андрій.

– Яка сусідська! Тут до сусіда виходу немає. Чужа, та й все. Я туди не ходжу.

Стали біля межі зарослої тереном і бур'яном. Гілля потягнулось й вчепилося в одяг. Хитнулися лопухи і подарували прибулим своє насіння. Микола зупинив порив Андрія скинути реп'яхи. Дарунки потрібно приймати з вдячністю.

Вітерець доносив запах крові. Озирнулися. З під розмоклої зеленої коробочки текла цівка червоної рідини й зафарбовувала траву в бурій колір. Носком черевика Микола перевернув розквашений прямокутник. Розсипалися маленькі різнокольорові прямокутні паралелепіпеди – акварельні фарби. “Ленінград”, – інформував напис на картоні.

– Раритет. Зараз таких не випускають, – сказав Андрій.

– Тепер вони “Санкт-Петербург”. Виробник, Росія, – Микола витер взуття лопухом. – Звідти все має запах крові.

Шукали. Зійшли в низину. Трава череда обліпила своїм насінням штани і все до чого досягала. Не чистили, йшли, як два волохаті звірі, тільки поблискували мокрі халяви гумових чобіт.

– Якщо не знайдемо? Пропавав чоловік, та й все. Може втік куди? Може сам прийде пізніше? – запитав Андрій.

– Без мене назад не пройде. Люди бачили, як він приїхав. Авто стоїть. Будуть неприємності, – відповів Микола.

– Навіщо йому здався твій город?

– Думав тут базу мафії зробити. Ніхто б не зміг побачити вхід без його згоди. В голодовку ця аномалія врятувала сім'ю діда. Але бази криміналітету тут не буде! Не можна ставити споруди на городі! В аномалії строго з призначенням.

– Дивна тиша якась. Ти шукай, а я піду додому, – сказав Андрій. Трава зашуміла й сипнула росюю. Від ніг побігла хвиля вбік верби.

– Шукаємо разом. Кожен індивідуально відповідатиме за свої вчинки і за помисли також, – сказав Микола з металом в голосі.

– Ти мені ще про Бога розкажи, – іронічно буркнув Андрій.

– Він тобі сам розкаже... В разі чого, тебе також на допит викличуть. Не вийдеш, поки тебе не проведу. Аномалія, – пояснив Микола.

Автор роботи В. Корнієнко

На траві, під гіллям верби скорчився голий чоловік. Микола підійшов ближче, оглянув з усіх боків, впізнав лежачого, покликав Андрія.

– Це Віктор, живий, але якийсь дивний.

Двоє місцевих зотягли приїжджого до хати, вкляли в ліжку, вкрили ковдрою, самі переодяглися в сухий, чистий одяг. Зняте з себе шмаття в реп'яхах, господар склав в спеціальний ящик і замкнув на замок.

Мафіозі спав до полудня. За цей час Микола зганяв у магазин, купив вбрання приблизно потрібного розміру і “на виріст” взуття, щоб хоч якось одягнути голого чоловіка. Андрій висловив своє незадоволення, ситуацією, а саме: документи і дорога мобільна техніка приїжджого зникли, а звинуватять кого? В додаток господар поміняв йому парадний прикид на свої обноски! І взагалі, дружба дружбою, та має цього досить. Як у двір вийшов, від огорожі холодом війнуло, не до добра. Плюнув і пішов додому. Навздогін з місця плювка трава вистрілила насінням, догнало Андрія біля воріт, вчепилося в штани. Перехрестився й прискорив крок.

Микола приятеля не зупинив. Може так краще. Не бачитиме, не розкаже. Нагрів води, обер і одягнув Віктора. Зібрався з духом, зайшов на город, той виглядав звичайним, аномалія затихла, не давала про себе знати. Заглянув в компостову яму, документи й мобільна техніка приїжджого були там. Забрав, хоч виглядали не найкраще. Чому все загублене опинилося в компостовій ямі, навіть не пробував зрозуміти. Аномалія. Повернувшись приступив до роботи. Спокійно й акуратно, ніби ритуал виконував, відімкнув ящик, наскубав з одягу в чашку реп'яхів, запарив кип'ятком. Почекав поки прохолоне і став будити Віктора.

Терпляче по ковтку вливав напій в сонного чоловіка. З кожною випитою краплею Віктор бадьорішав. Кінець сну й кінець напою поєдналися в повній гармонії. Віктор приходив до тями.

Двоє чоловіків сиділи один навпроти одного.
– Чи маю тобі пояснювати? – запитав Микола.
– Ні, – сказав Віктор. – За що тобі така кара?
– Не знаю. І як тобі далі буде, також не знаю. Невідомо, чи знайде тебе, чи ні. Звідки взяв про аномалію? Андрій сказав? – запитав Микола.
– Так, – відповів Віктор. Брехати не було рації. – Я поїду.
– Їдь.

Господар провів гостя до авто і потім довго дивився вслід. Всі можуть плюнути й піти, він також, але тільки йому завжди приходиться повертатися.

Віктор помилявся, думав, що Микола сам вибирає спадкоємця, насправді спадкоємця вибирала аномалія і невідомо хто і коли ним буде. Кому дістанеться цей тягар? Хто раптом прокинеться з сувоєм в руці й кинувши все, сюди примчиться? Господар знав, що прийде час, якогось дня на городі до його ніг впаде написаний заповіт. Він підпише. Ще матиме три дні, щоб попрощатися з близькими, та проінструктувати спадкоємця. Так було з попередниками, по іншому не буває.

Микола повернувся до свого двору, підійшов до тієї огорожі. Все спокійно. Через паркан привітався з сусідом. Тихо відкрилася хвіртка. На городі зеленіла селера, десь співали пташки. Під ногами прогинався пухкий чернозем. Отже, ще не пора.

2016

Автор роботи В. Корнієнко

Псих

Події відбувалися не тут і не зараз, а десь в якомусь паралельному світі, чи в далекому, або близькому майбутньому.

– Псих пропав. Ліквідував ціль, замаскувався, відійшов у безпечне місце, перевів управління в ручний режим і зник. Апаратура на виклик не відповідає, – молодий військовий доповів колезі.

– Як мені це набридло, – сказав той. Не здивувався, не занепокоївся, просто стомлено зітхнув. Молоді хлопці служили в армії. Перший мав кличку Шило, другий Швайка.

Обом ситуація не подобалася. Складали рапорт начальству. Знищена ціль, це добре, а за зниклого Психа не похвалять.

– Це вже не перший випадок з демобілізованими такого віку, – сказав Шило. Швайка визнав, що таки так.

– Аж настільки древніх давно не було, – констатував перший. – Цей “зомбі” ще пересувався?

– Так провели ж повний оздоровчий комплекс перед призовом. Накололи всім, чим можна, , щоб міг щось трохи запам’ятовувати і щось сказати, щоб сяк так пересувався і кнопки натискав. Для таких, ретро призовників, залишили тільки одну доступну кнопку і ту позначили, є ще два важелі, та дві педалі. Деякі й з таким обмеженням умудряються наплутати, – сказав другий. Подумав і додав:

– На сусідньому пункті недавно призвана Лоліта приблизно дотягує до нашого екземпляра.

– Не дуже. На десять років молодша. Може він тихо відійшов?

– Лікар гарантував тижнів зо три життя. Ніколи не помилявся в бік мінусу. Як не крути, не обійтись без Шукача. І це перед Різдом. От зрадіє! Планував вечерю з дванадцяти дань, – Швайка ще раз зітхнув. Взяв особову справу зниклого, викликав в онлайн детективний відділ військової частини, запросив до співпраці призначеного їм слідчого Шукача.

Пошуки розпочалися. В першу чергу прибулий детектив пройшовся колоритними епітетами по самій ситуації і закону, який її створює. Потім висловив не менш емоційно своє захопленні від необхідності працювати в Різдо. Після чого все ж таки взявся до роботи. Зима. Раптом що, людина захолоне. Три тижні життя також чогось варті. Добре що шістдесят процентів дорослих громадян адекватні і вчасно відмовляються від демобілізації і права голосу на виборах, десять процентів настільки відірвані від реальності, що їх не беруть на службу в армію, але ті тридцять, що залишилися встигають дати прикурити і ворогу, і тим хто їх обслуговує.

В принципі, закон, розкритикований Шукачем, не був поганий, полягав в тому, що пенсіонер, який хотів голосувати на чергових виборах, мусив право голосу заслужити в армії. Документ був створений захищати молодих репродуктивних осіб від знищення. Річ в тім, що з кожним роком середній вік населення все збільшувався і збільшувався. Молоді й так було мало і відправляти їх в гарячі точки, які регулярно виникали, то в одному, то в другому місці, було нерозумним марнотратством.

Шукач занурився в особову справу Психа. Відгуки про попередні рази служби були позитивні. Через півгодини запросив ознайомитися зі знайденим Шило й Швайку.

Автор роботи О. Тіменик

– Хто ним опікувався минулого й позаминулого разу?
– запитав Шукач. Швайка пошукав у мережі, назвав прізвища і посади чотирьох тодішніх обслуговуючих призовника. Двох відкинули, а пару вирішили потурбувати. Позаминулий раз, десять років тому з Психом була аналогічна проблема, виконавши завдання, на якийсь час зник з поля зору. Деталі замовчувалися.

– Потрібно з ними зустрітися. Терміново! – сказав Шукач.

– Може вислати запит? Чи подзвонити? – вагався Шило. За десять років колишні обслуговуючі пішли вгору. Субординація була для нього святою.

– Зустрітися! Вони не стануть суперечити своєму рапорту, – наполягав Шукач.

По своїх каналах знайшов контакти, подзвонив нижчому рангом. По той бік зв'язку довго не могли згадати події десятилітньої давності.

– Тоді лікарі гарантували Психу всього рік, то ми не хотіли роздувати. Так, було порушення. Після курсу відновлення відчув себе молодим жеребцем і пішов по “бабах”. По бабах в повному значенні цього слова, знайшли його в якоїсь бабки, мала позивний Лоліта, – доповіли Шукачу по телефону, розмову просили не записувати. Значного порушення у вчинку Психа не було, місце дислокації частини він не покидав, пасія також там несла службу, заникалися на пару годин в їдальні, чи кав'ярні. Більше інформації Шукач зі співрозмовника вичавити не зміг. Від зустрічі на Різдво співрозмовник відмовився категорично. Другому свідку тих подій дзвонити не стали. Думками заволоділа Лоліта.

– Хто старі курві дав такий позивний? – запитав Шукач.

– Сама взяла, – сказав Шило.

– Звідки знаєш? Якби можна було вибрати, не був би я Швайкою, – буркнув Швайка.

– На інші не обзивалася. Прийшлося дати. А знаю, бо

мій друг в підрозділі “Н” якраз зараз нею опікується, – пояснив Шило.

– Дзвони! – гаркнув Шукач. – Взнай, чи ця курва на місці!

– А якщо на бойовому завдання, як наш?

– Виясни, чи повернулася.

Розмова була досить своєрідною. Кожен старався нічого не сказати, вивідавши якнайбільше. По епітетах, яким співрозмовники крили своїх опікуваних і куди їх послали, ті мусили бути десь разом. Шукач психанув, зв'язався з детективом підрозділу “Н”, Дотошним. Зустрітися той згодився з ентузіазмом.

Проблеми були подібними – виконавши завдання, Лоліта зникла.

Насамперед впливала версія, що зниклі усамітнилися, як минулого разу, але впевненості не було. Могли потрапити в засідку й загинути, хоч разом, хоч поодиноці. Могла відмовити техніка, хоч і мало ймовірно, але не виключено, в такому випадку старики були б безпорадні, а ще при такій погоді.

Група виїхала до місця, з якого зафіксовано останній сигнал від Психа, Лоліту лишили на десерт. Емоційно перемивали кісточки пропажі. В принципі обслуговуючі були не проти існуючого закону про мобілізацію, якби ж з “гробовим” контингентом возився хтось інший. Поставлені перед зниклими бойові завдання були небезпечні й складні і в якійсь мірі між собою зв'язані. Обоє виконали успішно. Ворог прагнутиме помсти, а може вже й помстився.

Шкода, що перед Різдвом не випав сніг. Пошукова група стояла серед поля. Пронизливий вітер сипав піском. В сірому світлі зимового дня видніли сліди прим'ятої трави, залишені технічним засобом керованим Психом. Хоч хто знає, можливо вже й не ним, можливо ворогом. Дійшли до траси, там слід згубився.

Дотошний оприлюднив останні зафіксовані координати Лоліти. Виявилося, недалеко звідси. Узгодили свої дії з

начальством. Потім група замаскувалася максимально й рушила шукати жінку, були близько від місця дислокації ворога. На підході їх перехопив гонець зі штабу, вручив секретні повідомлення. Мусили затриматися, прочитати. Нічого нового. Цікавим було тільки усвідомлення Лоліти, що вона смертник. З такого завдання живими не поверталися. Про що поставила свій підпис. Ще чогось вартим був опис спроби ворога перехопити дистанційне управління технікою Лоліти. Мабуть тоді вона вимкнула автоматику. Стосовно Психа нової інформації не було. Гонець передав пораду бути обережними з дистанційним зв'язком, приватно повідомив про перехоплений кіпиш в стані ворога, в їхній мережі кишло “зрадою” і великими втратами. Багатозначно привітав Дотошного зі святом і зник.

– Жінка камікадзе? Ви відправили її на смерть? – запитав Шукач.

– Вона знала на що йшла. Мала можливість відмовитися від права голосу і служби. Їй за вісімдесят років! – з притиском сказав Дотошний.

– Років десять ще могла нормально пожити.

– Це був її вибір! – гаркнув Дотошний і закрити тему.

Прибули на місце, поле розписали сліди баталії. Зробили зйомку й перемістилися в більш захищене, за пагорб. Проаналізували побачене, рушили зі всією обережністю по сліду. В рові догори пузом лежала бронетехніка. З другого погляду зрозуміли – чужа. Всередині водій. Мертвий? Ні. Подавав слабкі ознаки життя. В любую хвилину міг з'явитися ворог. Викликали спецгрупу і лікаря. Продовжили пошук. Шукач по полю читав, як по книжці.

В одному місці знайшли шматки обдертого пластику. Шило впізнав у них фрагменти екзоскелета Психа.

– Наш “гроб” вилазив з саркофага? – здивувався Швайка.

– Його також в один кінець відправляли? – запитав Дотошний. Шило почервонів, визнав, що все цінне обладнання з транспорту Психа зняли, залишили тільки необхідний мінімум. Невідомо було, як на старика вплине стрес, та й

Автор роботи В. Батраков

ціль була не проста, могла огризатися. Раптом би до ворога потрапив. І взагалі пора прийняти закон про граничний вік призовників, після якого право голосу відпадає автоматично, а то знайшовся мислитель.

– Псих був в цілому не поганим чоловіком. Перед тим, як на завдання йти, листівочку мені вручив, привітав з прийдешнім святом. Сам для мене намалював, хоч скоріше надряпав, – сказав Швайка.

– Де? – рикнув Шукач.

– Що? – не зрозумів Швайка.

– Дай сюди! Листівку!

Швайка провів ревізію в своїх кишенях, витяг зім'ятий аркуш, списаний нечитабельним почерком.

– Звичайне побажання Веселих свят, – пояснив детек-

тиву. Той розглядав кожну закарлючку. Особливо скрупульозно дослідив щось подібне на малюнок – схематично зображений пейзаж з українським прапором на пагорбі.

– Це ось та висота, – сказав нарешті Шукач. Ткнув пальцем в малюнок, а потім за скелет кущів, приблизно в бік північного сходу. – Він тут був раніше?

– Ні. Хоч, хто знає. Такі військові на далекі прогулянки не ходять. Половину служби над ними працюють медики, приводять бійця в більш-менш нормальний стан. Потім, поки ті тримають форму, дають їм одне, або два завдання. Тих, хто виживе, знову до медиків на реабілітацію після фізичної напруги та стресу, – доповів Шило. Шукач скрупульозно вивчав каракулі Психа, Дотошний знімав на камеру поле бою.

– Курва! Тут позначена ціль його і Лоліти! Псих вказав навіть час бойової операції. Розумію, що військова таємниця, але впевнений, що Лоліта вразила ціль на півгодини раніше запланованого, а він на годину пізніше. В результаті зробили це одночасно, – вигукнув Шукач. Зденервувався від прочитаного.

– Так. Він затримався на годину, – признався Швайка. – Це нікого не здивувало. Не вимикаючи автоматику, можна регулювати швидкість, навіть зупинитися не на довго. Такий трухлявий пені міг взагалі відійти до Раю по дорозі й не добратися до цілі. Тоді, не зафіксувавши биття серця водія, транспорт повернувся б на базу. На завдання пішов би номер другий.

– Мабуть вони комусь не довіряли, – сказав Шило. – Боюся, що не без підстав.

– Але ж вціліли! – емоційно відізався Швайка.

– Якщо вціліли. Ще не відомо. Хто додумався назначити операцію на Різдво?

– А що робити, якщо звідти не перестаючи гатять? Не дають святкувати.

Суперечку зупинив Дотошний, повернувшись з відзнятим матеріалом. Викликаному спецпідрозділу доручили прочесати місце, самі повернулися на базу. Там аналі-

зували відомі і шукали нові факти. До групи долучилася обслуга Лоліти – Рябий і Сіра. Вели себе скромно, більше слухали, ніж говорили.

– Ворог лютує. Ходить слух, що їх ошукали, ніби хтось продав фальшиву інформацію. Стара курва рознесла вщент секретний об'єкт №2, поки вони готували засідку. А трухлявий пені, якого не дочекалися на позиції №1, влучив у ціль, коли засада вже розійшлася. Найбільше ворога цікавить на якій хвилі вони спілкувалися між собою. Дії їхні були злагоджені, що виключало випадковість, – монотонно доповів Рябий. Сіра кивала головою стверджуючи озвучене.

– Нас це цікавить також, – запевнив Дотошний. Колектив напружено помислив.

– Не відсвічували нічим, а видно, що спілкувалися, – згодився Шукач.

– Ким Псих був до служби? – запитала Сіра.

– Пенсіонером, – буркнув Швайка.

– А раніше?

– Чи то програмістом, чи фермером. До дев'яности років міг бути ким завгодно.

– Що він міг придумати? – запитала Сіра.

– А може це вона? Давайте спочатку їх знайдемо, поки не задубіли, – сказав Шило. Команда визнала слушність пропозиції, продовжили шукати, тепер вже на відзнятому матеріалі. Сліди привели на місце дислокації частини і там згубилися.

– Де їх знайшли минулого разу? – запитав Рябий.

– Позаминулого. Це було десять років тому. Після останніх виборів, п'ять років назад, вони відбували службу в різний час. Наших пташечок засікли..., – Шило назвав координати, чітко вказавши широту і довготу об'єкту. Детективи знайшли місце на мапі. Там все ще функціонував згаданий заклад, розташований не так далеко від штабу. Зібралися, пішли.

Група розшуку зайшла в приміщення. В м'якому світлі кав'ярні розшукувані голубочки в пом'ятому камуфляжі

зі всім озброєнням сиділи за двомісним столиком при свічах. На червоній скатертині стояли фужери і дванадцять дань. Все, як належить на Святвечір. Щаслива Лоліта демонструвала прибулим прекрасні зуби вставної щелепи.

Не прикриваючи обдертий екзоскелет, Псих махнув рукою, підкликав кельнера, попросив сервувати більший столик і запросив прибулих приєднатися до вечері. Замовив ще багато чого. Був щедрим.

– Того що залишиться з нагороди за виконане завдання, мені на три тижні вистачить, – пояснив.

– Позаминулого разу лікарі давали тобі максимум рік, а вже десять пролетіло, – скептично обізвався Шило.

– Раптом що, то ще рік маю гарантованої роботи в армії, на такий термін демобілізований, – пояснив Псих. – Служитиму у війську на всьому готовому, а там, хто знає, може ще якийсь завдання перепаде. Про пенсію мовчу. Ми чекали вас трошки пізніше. З хвилини на хвилину перша зірка зійде.

Зійшла. Про це інформував сигнал з апаратури Шукача. Він повідомляв, що техніка Психа і Лоліти перейшла знову на автоматичне керування, приймає сигнали і можна відправляти її куди заманеться. Почали Святу вечерю. Вживаючи узвар, Псих розповів, що вони з Лолітою в інтернет мережі домовилися зустрітися. Вибрали час і місце побачення, для цього вона мала поспішити, а він запізнитися. Про “крота”? Ні не думали. Не мали підстав недовіряти штабу, знали, що в часові рамки вписуються. Автоматику мусили виключити, бо інакше не могли змінити маршрут. Спілкувалися? Так. Звуковими і зоровими сигналами. Використовували гудок і блимали фарами. З транспорту виходив. Була причина – злетіла шапка. Щоб почути сигнал, висунувся з вікна, а її здуло. Як піднімав, послизнувся й впав, на щастя без травматизму, тільки екзоскелет обідрав трохи. Дуже не зашкодило, працює, лише декор зачепило. Погоня здивувала, не очікували. Відривалися і відбивалися, як могли. Те озброєння, яким користувалися, до дупи,

годиться тільки ворон лякати. Діяли злагоджено, бо розуміли один одного. Фарами показували з якого боку небезпека – зліва, чи справа. Кілька раз Лоліта плутала, замість вправо, кинулася вліво. Могла впасти в рив, але обійшлося, тільки ворога туди зсунула. Насилу відірвалися від погоні. Транспорт поставили в гараж на тимчасове зберігання, добре, що є такий, по посвідченню можна поставити. Баталія здорово затримала. Листівку написав щиро. Про що думав, те й зобразив, без задніх думок. От і все. Сиділи чекали вас. Чому так зробили? Душа просила. Можливо це остання зустріч, а ще Різдво. Ні. Від права голосу на наступних виборах не відмовиться, якщо доживе.

Після цих слів Шило застогнав, а Швайка пустив сльозу.

– Не переймайтеся. Наступного разу йому можуть дати інших опікунів, – втішила Сіра.

Детективи по рації доповідали кому належить. Взнали, що полонений прийшов до тям і давав свідчення. Зусилля направили на пошуки “крота”.

До кав’ярні в камуфляжі зі сміхом зайшли колядники. Різдво.

2016

Пух

Лекція з історії якогось міста, для початкової школи, прочитана, десь, колись, в якомусь часі і просторі.

Для початку лектор Катря описала сучасну красу їхнього рідного міста: архітектуру оповиту плющем і виноградом, тротуари зарослі травою, різноманітні дерева парків і скверів, акцентувала на районах-заповідниках, де роками на торкалися дорожнього покриття шини автомобілів. Окремо змалювала весняний пух, що літає і опускається на землю подібно до легких сніжинок. Оглянула дітей. Лишилася задоволена. Звичайно, учні мали лекції в аудіо і відео записі і при бажанні могли б їх напам'ять вивчити, але живий контакт це не заміняло. В класі можна було про дещо запитати. По дітях бачила, що запитаннями запаслися. Пішла на упередження.

– Чи подобається вам весняний пух? – запитала. Дзвінкі дитячі голоси запевнили, що дуже. Особливо голосно демонстрували свою любов ті, чиє покоління ще не претендувало на право голосу. Старалися. Катря заохотила їх

поглядом і перейшла до історії міста. Почала, як завжди, з ліричного вступу.

– Колись над нашим містом, як і сьогодні, літав пух. Нічого дивного, прийшла пора – осики, верби та тополі розсівали своє насіння. Так були влаштовані. Вітер ганяв купи брудно-сірого запиленого, змішаного з брудом пуху. Жбурляв ним в обличчя, забивав ніс і очі. Дехто дуже від того потерпав. Медики жахали пуховими кліщами і хворобами, які могли ними поширюватися. Не подобався цей сезон і прибиральницям, мали з пухом проблеми, ні замести його, ні змахнути мокрою ганчіркою.

Щороку невідворотно надходив час пуху. Щороку незадоволені на нього скаржилися. Не те щоб незадоволених було багато, але вони були активніші, агресивніші і рішучіші. Ті, кому пух не заважав мовчали, хоч їх було більше. Тож одного разу, весною уряд міста ліквідував дерева, які продукували пух. Вирішили проблему під корінь, щоб не було скарг. Насадити інших дерев. Хай місто зеленіє і приносить радість мешканцям. Пасивні промовчали, невдоволених задовольнити не вдалося.

З якогось дерева, на когось впав кліщ. Знову посипалися скарги. Там кліщі закусали собаку, там kota, а там чоловіка заразили. Почалося. Задовольняти так задовольняти – проблему стяли під корінь. Місто красувалося без кущів і дерев. Пречудово! Архітектура відкрилася у всій своїй красі. Урбаністи насолоджувалися. Як завжди пасивні мовчали, прискіпчиві знайшли нову причину незадоволення – траву. Чого в тій зелені тільки не було: павуки, мурахи, джмелі, оси, всюдисущі кліщі і ще хтозна що. Поборолися і з цим злом.

Чистесеньке місто тішило око. Архітектура вабила витонченими геометричними формами. Між будинків виблискував простір вкритий кольоровою плиткою та екологічним покриттям. Любителів флори зобов'язали тримати її в приміщенні і не допускати розсівання в міському просторі. Незадоволені шукали до чого пристібатися, пасивні тихо повільно один за одним покидали місто.

Так поступово місто спорожніло. В ньому не було чим дихати.

– І коти покинули вулиці? – пролунало з класу.

– Так. Вони також потребували кисню, – відповіла Катря і продовжила лекцію про мешканців міста. – Першими з урбаністичного простору виїхали хворі, за рекомендацією лікарів, потім пасивні любителі квітів, а потім всі, кому хотілося дихати повітрям, а не смогом. Незадоволені задніх не пасли, рвонули з міста вслід за першими. Селилися в пригороді, між дерев, кущів і трав. Останніми переселенців догнала і очолила влада міста, – драматично розповідала лектор. Тримала увагу підростаючого покоління.

– Пані Катря, ви про той час пам'ятаєте? – поставила традиційне питання дитина, яке доповідач чула з року в рік.

Автор роботи В. Батраков

– Я не настільки древня, – звично відповіла Катря і продовжила лекцію. – Безлюдне місто немало перед ким хизуватися досконалістю архітектурних ліній, занепадало. В нього переселялася живність витіснена з околиць приїжджими людьми. Природу не спинити!

Птахи розсіяли насіння. Трава підняла тротуарну плитку, зірвала екологічне покриття. Вітер приніс пух дерев і зелень окупувала порожнє місто.

Люди були зайняті освоєнням приміських територій, створенням комфорту. Містом не займалися, розчарувалися в ньому. Як і раніше, пасивна більшість була пасивною, незадоволена меншість – незадоволеною і активною.

– Погано бути активним! – зробив висновок самий активний хлопчик.

– Ні! Все зло від незадоволених! – заявила смуглява дівчинка.

– Ви обоє не праві, – сказала Катря. – Не потрібно впадати в крайнощі. У всьому мусить бути міра. Але продовжимо про наше місто. Одного разу, коли в пригороді з деяких дерев звисали сережки прикрашені пухом, незадоволені знову склали петицію про заборону пухових рослин. Традиційно їх задовольнили. Потім пішло по накатаному.

Якраз тоді тихо згуртувалися пасивні. Знаючи, до чого йдеться, по метру, по два, викупили своє колишнє місто, адже їх була більшість. Обрали міський уряд і поволі перебралися на нове-старе місце. Коли ж в незадоволених завершився повний цикл і їм забракло кисню, вони посунули вслід за рослинами в колись покинуті домівки. Там їх пасивно зустріли пасивні, які тимчасово стали активними і впертими. Не були аж такі злі, щоб залишити винуватців екологічного лиха задихатися смогом, хоч, можливо, й варто було. Незадоволених поставили перед вибором – або валити хтозна куди, або відмовитися від права голосу до третього покоління, в будь чому і мешкати зі всіма в місті. Вони звичайно згодилися на втрату “голосу” і поселилися в старих домівках, хоч звично бурчали і були

всім незадоволені, але, на щастя, впливу вже не мали ні на що. Їхнє потомство також бурчало, мабуть, незадоволення передавалося генетично. Пізніші нащадки неголосуючих навчилися свої емоції приховувати.

Дерева, які розсівали своє насіння пухом, виявилися самими корисними для тієї місцевості. По перше – швидко росли, по друге – в літню спеку не жовтіли, не всихали, а активно виробляли кисень, по третє – пух очищав повітря від смогу.

Тепер ви знаєте, чому ці дерева під охороною нашого міста, – завершила розповідь Катря. Почекала на запитання. Відзначила про себе, як шушукається третє покоління незадоволених. Побачила в них підростаючу екологічну загрозу. На щастя їх було менше. Лектор подумала, що назріває багато невіршених питань, на які уряду міста варто б звернути увагу. Особливо на покоління змішаних шлюбів, право голосу в яких має тільки один з батьків. Варто враховувати вплив незадоволеного на пасивного і на спільних дітей. В наступній лекції запланувала глибше зануритися в історію, проаналізувати, звідки виникли пухоненавистники. Чула, що в якомусь старому фоліанті стверджувалося, ніби вони пішли від нащадків прибиральниць.

Катря відпустила малечу на перерву й до наступного лектора. Акуратно збрала аудіо і відео матеріали. Зафіксувала в записнику свої думки і плани. Задумалася.

За вікном літали пушинки. День був гарний. Жінку другого покоління неголосуючих чекала цікава робота. Як вона відносилася до пуху? Катря не мала відповіді на це запитання. Пошморгала носом, бо весною мала на щось алергію, показала у вікно язик тополям і пішла читати лекцію черговому класу.

2017

Автор роботи В. Батраков

Краплина

Ольга перетворювалася на краплину. Не варто було й смикатися. Попалася, значить попалася! Нічого з цим не зробиш. Потрібно було дивитися куди ступати, а то вляпалася в закляття. Хто міг його поставити? Ольга перебрала в умі тих, хто мав вміння так зробити. Але навіщо поставили пастку? Фактично це нічого не дасть, через якийсь час вона знову стане людиною, навіть не втратить пам'ять. Може хтось когось хотів затримати, а вона випадково попала? Не те щоб Ольга не цінила час, але конкретно зараз

їй на ньому не залежало. Послала сигнал, попередила рідню, що потрапила в халепу і деформується краплиною. У відповідь отримала від мами інформацію, чого чекати і як краще себе вести в даній ситуації.

Ольга взяла себе в руки і спробувала поетапно виконувати мамину інструкцію. Їй було тільки п'ятнадцять років, або аж п'ятнадцять. Вона багато чого знала і мало деякий досвід, але не до порівняння, наприклад з матір'ю, або дідом. Про діда краще не згадувати, якщо мова йде про спокій. Зараз головне – жодних емоцій, думати можна, а емоції шкодять. Мати хотіла знати де вона знаходиться в суб'єктивному і об'єктивному просторі. Потрібно зорієнтуватися і передати, бо скоро зв'язок перерветься. В школі вчили позначати символами своє місце знаходження в часопросторі. Ольга сконцентрувалася.

Отже, про що вона думала, коли йшла? Про самого страшного хижака, який колись жив у їхньому лісі – веложаба. Що бачила коли йшла? Стовбури могутніх дерев. Куди хотіла прийти? Тут виникла проблема з відповіддю. Ольга не мала конкретної цілі, посперечалася з другом і просто йшла куди попало, щоб заспокоїтися. Послала сигнал, хоч розуміла, що без третьої координати мамі важко буде її знайти.

Процес перетворення тривав. Дівчина знаходилася ніби в мильній бульбашці, оточена різнокольоровими переливами веселки. Тіло набувало невагомості. Окрім як думати, зайнятися не мала чим. Згадала розповіді тих, хто пройшов крізь “краплину”. Це закляття було забороненим. Всі дорослі вміли його роботи, але використовувати дозволялося тільки для самозахисту, або для зцілення. За інші випадки належало покарання. Як описувалися відчуття “жертви”? Ольга пригадала яскраві враження Подорожнього. Він звідкись повернувся безнадійно хворим. Цілителька назначила йому “краплину”. Асистенткою в неї була мама Ольги – Вишня. Вони разом наклали закляття, по черзі пильнували два дні, потім зібрали краплю-По-

дорожнього у відповідну ємкість. Додали до неї поживну субстанцію і відвезли до Садівника, щоб випив. Не те щоб той хотів, але мусив. Мав імунітет до хвороби, яку підхопив Подорожній. Відмову йому б ніхто не вибачив. Через кілька днів, після дощу, в себе у дворі Подорожній відновився цілком здоровим.

Ольга задрімала, бо що ще могла робити в стані краплини? Поступово об'єм зменшився до розміру роси на листі. Правда, вона лежала на камені, та це нічого не міняло. Зв'язок ментальний і емоційний давно перервався. Все, що могла – зробила, залишалося тільки чекати повернення до свого нормального стану. Щастя, що вона задрімала і не бачила, як її проковтнув веложаб, бо навряд чи змогла б зберегти спокій.

Таким чином Ольга все проспала. Не бачила і не чула, як її шукала мати разом з Цілителькою. Як вони оглядали кожну травинку, кожен кущ і камінь.

– Прогавили багато часу, – говорила Цілителька, ще раз обходячи приблизно визначене місце.

Автор роботи В. Батраков

– Вона була тут. Сліди свіжі і відчутні, – сказала Вишня.

– Що було в першій координаті?

– Веложаб.

– Погано. Він тут був.

Цілителька схилилася над каменем.

– Перетнулися тут, – сказала спеціалістка заклять.

– Я думала веложаби давно вимерли, – невпевнено заперечила Вишня. Її супутниця на це нічого не відповіла.

– Скільки часу пройшло? – запитала Цілителька.

– Багато. Об'єктивного – два дні, суб'єктивного – 0.4%, умовного – по вертикалі 7, а по горизонталі – 165.

– Погано без третьої координати. Ольга може відновитися в любий момент, в будь-якому місці, навіть в пащі веложаба.

– Ще ніхто не проходив крізь веложаба.

– З живих, – песимістично додала цілителька.

– Я заміню третю координату, – сказала мати Ольги. Можливо за інших обставин вона на таке не зважилася б, але часу було обмаль і інших варіантів допомогти дочці не було. Цілителька сприйняла сказане, як факт, повноважень дозволяти, чи забороняти, вона немала.

– Хлопчину викличемо? – запитала Цілителька.

– Думаю треба.

Жінки стали одна навпроти другої, розгребли старе зопріле листя й мох, зняли взуття, щоб ноги відчували ґрунт. Сплели закляття. Юнак матеріалізувався і розгублено дивився на жінок. Потім оговтався, зрозумів, що відбулося, ступив крок вбік.

– Стій де стоїш! Не смикайся! – наказала Цілителька. – Він? – запитала в супутниці.

– Думаю, так. Як тебе звати? – запитала Вишня.

– Не ваше діло! – огризнувся підліток і зробив ще два кроки.

– Кажу тобі, стій! А то матимемо ще одну “краплину”, – стомлено сказала знавець заклять. – Відчуваю тут ще три пастки.

– Ви не мали права вживати до мене чари! – сказав юнак з викликом. – Я скаржитимуся!

– Звичайно, – згодилася Вишня.

– “Мати рятує дитину”, по цьому пункту їй дозволено, – сказала Цілителька, одягла черевики. Хлопчина вів себе агресивно, розмахував виделкою, мабуть, його відірвали від вживання їжі. Погрожував прикласти зусилля, щоб згаданий закон відмінили, а то кожна нервова мамуня чаклуватиме наліво й направо, бо їй щось здалося. Використали чари до людини! Чи вони усвідомлюють, що зробили і що їм за це буде?

– Чому розставили пастки “краплин”? Якщо не ви, то чому не нейтралізували? – напірав підліток.

– Викликали службу, хай виконують свою роботу, а нам потрібно берегти сили. Ольгу проковтнув веложаб, – пояснила Вишня. Хлопчина закам'янів.

– Хіба вони існують? Давно вимерли!

– Чому вони в неї в першій координаті? – запитала Вишня.

– Ми сперечалися після уроку з історії фауни. Ольга запевняла, що суб'єктивність на об'єктивність має більший вплив ніж нам хочеться. А я... – хлопець зупинився на півслові, сів на камінь і заплакав. Дзенькнувши впала виделка, текли по щоках сльози, а він ялозив пальцями по каменю, шукав ментальний слід дівчини.

– Вона вже ніколи не буде такою, як була, – говорив крізь сльози юнак. – Вона стане іншою!

Його розпач бринів в повітрі. З дерев посипалося листя. Шугонули догори хмари комах.

– Дитино, – сказала мати Ольги. – Мова йде про те, щоб вона взагалі “була”! Без третьої координати матеріалізація може відбутися будь-де. Наприклад в лігві веложаба і він може повторно її проковтнути уже не як краплину. Ми думали, може вдасця, через тебе створити і нав'язати до двох відомих координат, третю, як умовно існуючу, але... – Вишня безнадійно махнула рукою.

– Зніми з нього блокування. Хай “містер невідомий” по-

скаржитесь на нас своїй родині, викличе патруль і реалізує висловлені погрози. Подай йому інформативну третю координату, бо, напевно, її немає, – попросила Цілительку. Та тільки глянула на на обох і легко пальцями лівої руки виконала просьбу.

– Микола, – сказав юнак. – Миколою звати.

Жінки перезирнулися. Ім'я було знайоме, хоч зустрічалося дуже рідко.

– Син ректора? Професора Шпички? – запитали хором. Хлопець кивнув.

– Кепсько, – сказала Цілителька. – Зараз сюди набіжать. Нам пора. Будь обережний!

– Давай повернемо його туди, звідки взяли. Матимемо спокій, – запропонувала Вишня.

– Я з вами! – крикнув Микола.

– Батьків попередь, – наказала мати Ольги. Не відмовила в участі.

Поки спеціалістка фіксувала сліди і можливі координати веложаба, їх група збільшилася на три особи. Матеріалізувалися ректор Шпичка з дружиною Кулькою та старшим братом Миколи – Сичем. Ще трохи затрималися, пояснюючи прибулим ситуацію і відстоюючи право на незалежну самостійну експедицію, а не під керівництвом професора Шпички. Після бурхливих дебатів Цілительці вдалося очолити дальші пошуки дівчини. Компромісом була обіцянка спробувати авторський метод ректора провадити особу в краплині до матеріалізації в заданому місці без наявності сукупності всіх координат. Щоб переконати супутників, Шпичка розповів історичний факт з військової практики. Для кращого засвоєння матеріалу, перепопів лекцію, як своїм студентам, разів зо три, під різним соусом в різній інтерпретації. Слухачі терпляче слухали, хлопці-підлітки – не могли перебивати професора-батька при сторонніх, дружина – щоб не підірвати авторитет чоловіка, жінки – з егоїстичних міркувань, поки він говорив, то не заважав їм займатися своїми справами. Різноманітні члени групи усвідомлювали, що хоч професор був чолові-

ком розумним, виникала потреба контролювати його креативні пориви порятунку своєї учениці, бо той давно не мав польової практики.

Тим часом ректор розійшовся не на жарт. Детально проаналізував заляття “краплини”, яким колись в далекому умовно-об'єктивному минулому велику групу воїнів перевели в стан краплин, злили в велику відкритку, щоб не задихнулися, керамічну ємність, типу горщика. Їх мали матеріалізувати в неочікуваному для ворога місці, де на них вже чекала зброя, обід і підготовлене житло. Щоб запобігти витоку військової таємниці, ніхто з учасників операції не мав третьої координати. Тільки один, також в стані краплини, мав вести групу по дотичній умовній кривій через зв'язок з заклинателем. Бездоганний план замалим не провалився через людський фактор.

Транспортники не знали що вони везуть і частину рідини пролили при перевантаженню. Нікому не доповіли, для потрібного об'єму доповнили водою. Таким чином, той єдиний, з заданим напрямком, відділився від групи.

Професор переповідав давно відомі всім пригоди заклинателя, який шукав краплину на перехресті п'яти доріг. Яким заляттям той зміг задати потрібні параметри, час і місце, учасникам операції, як використав мітки від першого заляття і таки забрав групу в заданому пункті. Коли оповідач дійшов до місця про волосину коханої дівчини командира і перемогу над ворогом, Цілителька його зупинила:

– Я була вашою студенткою двадцять об'єктивних років тому. До нашого випадку не підходить метод дотичної кривої, по тій причині, що заляття-пастку в'язали не ми.

– А хто? – запитав теоретик.

– Невідомий! Заляття не свіжі, чую їх, але не такі старі, щоб розвіятися, – втрутилася в розмову Кулька. Мала практику в чаклунстві. – Ви для чогось викликали Миколу? Може швидше знайдемо таємного заклинателя? В заляттях мусить бути потрібна нам координата.

– А якщо немає? – поцікавився Сич.

– Тоді матеріалізація відбудеться в найближчому від краплини місці. Тому й везли воїнів в горщику..., – повернувся до своєї теми професор.

– Що відчуває той, що проковтнув “краплину”? – спитав Микола. Сич засміявся, ректор закашлявся, Кулька вичала горизонт.

– Оргазм, – відповіла Вишня. – Злиття двох сутностей, отримують небесне задоволення. Не здивуюся, якщо це якийсь збоченець наставив пастки. В давнину таких було багато і народ деградував. Культура занепала. Виродилися. Мусили накласти заборону на закляття “краплини”. Та, видно, хтось його обходить. Або має велику силу, або нечутливий до обмежень, а може мазохіст. Ми викликали санітарну службу, хай чистять територію і розбираються з порушником. Автора закляття не шукаємо, не бачимо сенсу. Тебе викликали, бо ти останній з нею говорив і після того Ольга пішла “світ за очі”. Ти можеш несвідомо мати потрібну координату. Якщо згодишся, Цілителька спробує виявити, – звернулася до Миколи Вишня. І перше, ніж той встиг дати згоду, втрутилася його мати.

– Синку, подумай перш ніж прийняти рішення. Своєю згодою ти береш на себе зобов’язання одружитися на Ользі, як чоловік, що був причетний до даного випадку. Але дівчина вже не буде такою, як раніше. Може залишитися красивою, а може й ні, а головне мислити може зовсім по іншому і мати зовсім інші вподобання. В ній залишиться відбиток веложаба, ніхто не знає, як це виглядатиме. Про збоченців Вишня вірно розповіла, але додаю, що в час нападу пастки в основному на фауну ставилися і народ тоді скотився до рівня тварини. Страшні були часи. Яких рис чоловік хотів набути, на того звіра ставив пастку. Воїни перед битвою шукали лева, або хижака йому подібного. Микола, я б порадила тобі перед згодою домовитися про вільний вибір жони в майбутньому. Це зробити легко і швидко.

Сич хіхікав, Микола сопів, Шпичка думав, Вишня чекала, час йшов. Цілителька взяла ініціативу в свої руки, спле-

ла з закляття потрібний договір, з обох сторін погодила, зафіксувала, відправила, куди треба, зареєструвала.

– Пора щось робити, – сказала тимчасовий лідер групи. – Ви не проти, професоре, якщо ми ваш авторський метод трохи видозмінним, враховуючи ситуацію?

Шпичка й Микола похапцем дали згоду, бо час вже мчав галопом. Вишня з Цілителькою взяли сплітати відповідне щось довкола Миколи. Кулька контролювала, незадіяні чоловіки скучали.

– Це веложаб! – раптом сказав Сич. – Це веложаб розставив пастки! Я це відчуваю!

– Не фантазуй! То звір! Як звір може плести заклинання? – зупинила його мати.

– Що ми про них знаємо? – запитав у неї син.

– Вони вимерли, – машинально відповіла жінка.

– Син має рацію. Наші знання про них не відповідають дійсності, – визнав Шпичка.

– Ага... А ще нічого не знаємо про “м’яких”, “нічних”, “пухких”, “слизьких”, “плямистих” і про інших негативних казкових героїв, якими лякають дітей. Може й про них наші знання не відповідають дійсності? – сказала Кулька.

Поки одне тріо сперечалося, друге тріо продовжувало роботу. Змінювалося освітлення, видовжувалася тінь каменя, дерева насичували колір стовбурів. Нарешті до дивної місцевості добралися працівники служби нейтралізаторів закляття. Троє молодих хлопців – Глід, Хрущ, Бамбук і дві дорослі жінки – Стеблина та Осика. Прибула молодь впізнала Сича, навчалися разом, а дорослі віддали належне Шпичці, були знайомі. Проаналізували ситуацію. Сич переконував, поставити “пастку” на веложаба, вірив, що той якось дізнається про ввійману здобич і приходить за жертвою.

– Давайте заманимо в закляття козу, – запропонував син професора.

– Тварину шкода! – запротестували прибулі жінки, уточнивши яку саме.

– Що ти робитимеш, як веложаб прийде? – більш практично до питання підійшли новоприбулі хлопці. Колектив

почав потужно думати. Тріо на чолі з Цілителькою не відволікалося на балачки, плели свою справу. Нарешті в лівій долоні Миколи сформувалася краплина.

– Обережно тримай, а краще сядь. Ми встигли. В любу хвилину може початися трансформація, – застерегла мати Олі. Хлопець сів, жінки продовжували маніпуляції, їх огорнув туман і Ольга відкрила очі. Матеріалізація відбулася бездоганно. Зовнішність дівчини не зазнала змін.

– Гляньте! – вигукнув Бамбук і показав в бік лісу. На тлі різнокольорового неба височів силует веложаба. Звір рушив в бік прибулих з великою цікавістю розглядаючи людей. Без команди члени групи розмістилися компактно, а Кулька налаштувала координати переміщення і підготувала закляття.

– Зачекайте, – сказав веложаб. Люди остовпіли. Зображення в підручниках брехали. Насправді веложаб не був подібний до жаби. Перед людьми височіла величезна істота кольору довколишнього середовища. Чотири кінцівки впиралися в землю.

– Закляття “краплини” заборонене! – крикнула Кулька.

– Де? – запитав веложаб. – Ви звідки?

У відповідь Цілителька назвала координати і запитала в якому місці знаходяться вони зараз.

– В Хамелеоновому лісі. Як ви потрапили сюди, адже вхід наглухо заблокований. Пастки стоять на всякий випадок, регулярно їх оновлюю. За останні 300 років об’єктивного часу, 53.6% суб’єктивного, 784 одиниці умовного по вертикалі і 1473 по горизонталі це перший випадок, що до мене хтось потрапив, та ще й в такій кількості, – сказав веложаб. – Залишіть дівчину тут, вона тепер не зможе вжитися з вами.

“Кількість”, збита в купу, мовчала і гарячково думала. Ольга, підтримувана матір’ю, тільки блимала очима, ще не оговталася, для повної адаптації потрібно більше часу. Ніхто не знав, яким чудом її сюди занесло і чи хоче вона залишитися в Хамелеоновому лісі.

– Чому проковтнув її, ти міг цього не робити! – крикнув Микола. У відповідь веложаб зітхнув.

– Ти дівчині життя зіпсував! – додав хлопець. Веложаб зітхнув ще раз.

– Ми що, в казці? Ніде такого лісу і такої фауни реально не існує, – пробубонів собі під носом Хрущ. Ліс у відповідь зашумів і змінив колір на погрозово пурпуровий. Веложаб підняв кінцівку. Між перетинками іскрило величезне закляття.

Кулька встигла швидше. Група з дванадцяти людей матеріалізувалася в неї на подвір’ї. Не мала часу розсилати персонально по маячках, заблокувала їх одним махом і направила всіх сюди, на саму звичну для себе адресу, яку могла набирати в сліпу. В дім вимушених гостей господиня запрошувати не стала, розмістила в альтанці. Сиділи,

Автор роботи В. Батраков

оговтувалися. Після невеличкої дискусії замовили напій і дещо до напою. Думали

– По-перше, яку доступну інформацію маємо про веложабів? – взяв на себе лідерство теоретик Шпичка.

– Легенди, домисли і викопні рештки. Нічого корисного, – відповіла йому дружина.

– Веложаби одностатеві розумні істоти. Того звати – Страшний Квак, – раптом обізвалася Ольга.

– Він може з'явитися тут. Я залишила слід наших координат, – сказала Цілителька.

– Він завжди мав наші координати і від нас ставив захист, – відповіла Ольга. Вона потроху приходила до тями.

– Вона зараз найкращий спеціаліст по веложабах, – кивнув на Ольгу професор.

– Дайте дитині спокій, – сказала її мати.

– Потрібні три донори, щоб вивести дівчину з критичного стану, – винесла вердикт Цілителька. Микола визвався перший. Кулька пробувала його стримати, бо ще неповнолітній для такого, має ризик до пацієнта прив'язатися. На що той відповів, що вже давно прив'язаний, а тому нічим не ризикує. Шляхетні пориви ще проявили Глід з Хрущем, але жінки їх зупинили.

– Ви розумієте на що йдете? Ольга ще три рази пройде через “краплину” і ніхто не знає, яку інформацію вона згадає про донора, а він про неї. Другим донором буду я, рідню брати не можна, мусить бути ще якась жінка, так буде спокійніше, – Цілителька оглянула присутніх жінок. Згодилася Осика. Вирішили почати завтра. Шпичка заперечити не міг, тільки ходив слідом за Ольгою задаючи різні питання про Хамелеонів ліс і його мешканців.

Шестеро перемістилися додому Цілительки: три донори, пацієнт, її мати і Шпичка. Кулька з синами залишилася в альтанці, працівників санітарної служби, окрім Осики, відправили на місце праці. Цілителька хотіла прогнати ректора, та не вдалося, то ж змирилася. У відділі для пацієнтів поклала всіх п'ятьох: професора, Ольгу, її матір, Миколу і Осика. Сама куняла поруч, пробуджуючись на

кожне наступне запитання Шпички. Дивувало, що Ольга старалася максимально задовольнити цікавість теоретика.

Над ранок матеріалізувався Страшний Квак. Шпичка з Миколою спали, Ольга неспокійно дрімала, Вишня біля дочки занурилася в сон, Осика якраз вийшла по інтимних справах, одна Цілителька зафіксувала появу веложаба. Була готова до всього, та прибулий повів себе не агресивно.

– Не мордуй дівчину, – сказав. По тому, на очах у спеціалістки, сплів складне й хитре, нелюдське заклинання. М'яко оплів ним Ольгу і різко розвіяв.

– От і все. Хай живе щаслива. Я стер всю внутрішню набуту “краплиною” інформацію. Її особистої і зовнішньої не торкався.

Звір галантно попрощався і зник. Цілителька, як була, так і сиділа, Ольга спокійно заснула, Осика повернулася й лягла досипати, професор перевернувся на другий бік, а Микола щось сказав уві сні, Вишня прокинулася.

Так вийшло, що відтоді знання про Хамелеонів ліс і його фауну, зокрема, веложабів, базувалися тільки на інформації отриманій завдяки запитанням Шпички. Ольга про свої відчуття в стані “краплини” нічого не пам'ятала. Багато ентузіастів пробували потрапити до того лісу, та успіху не досягли. Мабуть Страшний Квак вдосконалив захист.

В школах ввели додатковий курс по виявленню пасток і ще один, по автоматичній, обов'язковій фіксації третьої координати.

Можна сказати, що ця історія закінчилася щасливо. Кулька була задоволена, бо син не зв'язав себе з дівчиною нижчою за соціальним статусом, а в майбутньому все може помінятися, різних дівчат довкола багато. Ольга лишилася такою, як була до випадку, що дуже тішило її матір. Хлопців з санітарної служби, за те що проявили себе мужньо і не піддалися паніці, підвищили. Вони були вже

не рядовими нейтралізаторами, а керівниками підрозділів. Стеблина й Осика запасалися в групу можливих донорів в разі потреби. Шпичка писав наукові статті про ліс Хамелонів та його мешканців. Важко було виділити, що там було правдою, а що фантазією автора. До старих легенд додавалися нові домисли. Ходили слухи, що Микола таки потрапив туди, в те саме місце. Бачив свою виделку, але не взяв. Вона була вткнута в камінь, ніби в масло і усіяна діамантами. Говорять він написав на камені одне слово: “дякую”. За що саме подякував, думки розповідачів розходяться. Жодної версії Микола не підтвердив і не заперечив.

2017

Скарга

– Він знайшов мене в мережі і довго добивався приязні. Я ігнорував. Таких багато. Набирають кілька тисяч в “друзі” і серед них поширюють свою рекламу. А ще шахраї... Я пару раз його блокував, скаржився. Він заводив нову сторінку і знову стукався до мене. Наполягав на зустрічі. Щось мовив про пілота й аварію десятилітньої давності. Добився свого і я нарешті згодився. Ми зустрілися в цьому ж барі, там за тим столиком.

Сріблястий показав рукою в бік вікна. Навпроти нього сидів Хмурий. Пили пиво, смакували в’яленим горохом. Делікатесом в цьому секторі.

– Він приїхав сюди? В “Синій”? Звідки? – запитав Хмурий.

– Здалеку. Та чекай, викладу все по черзі. До речі, горох він привіз, я попросив повара приготувати, дав рецепт. Як тобі?

– Нормально. З таким довгим вступом і шикарним часуванням, кажи відразу, що від мене хочеш?

– Я нічого! Він хоче... Ім'я має – Напентий.

– Дивно звучить, явно не з Синього сектора.

– Десь з Плямистого. Але слухай...

– Кажи відразу, скільки і в якій валюті? Виручав тебе раніше, допоможу й цього разу.

– Ніскільки. Потрібна адреса пілота, який десять років тому пілотував пасажирський транспорт з периферії в центр системи і одного разу зробив вимушену посадку в провінції Млистій на планеті третього класу.

– Такі питання не до мене. Не маю знайомих пілотів взагалі, а тим більше десятилітньої давності.

– Добре. Вірю. Але Напентий хоче з тобою познайомитися, – сказав Сріблястий і замовив ще пива.

– Навіщо? Думає купити мене горохом? Я не знаю жодного пілота. Не потребую нових непевних знайомств. Хіба, що ти рекомендуєш? – запитав Хмурий і на всякий випадок прискіпливо оглянув присутніх в барі “Синичка”. Кілька осіб здалися підозрілими.

– Мабуть рекомендуватиму, – задумливо мовив Сріблястий. – Пам'ятаєш, ми з тобою разом подорожували і заночували на Західній дільниці у твоїх родичів? Ти тоді селфі зробив і фото в мережі вивісив. Мене позначив. Відтоді все й почалося. За спинами в нас монітор світився, на ньому виглядав кут чогось в рамочці.

– Скарга? – уточнив Хмурий.

– Так! Вона! То ти знаєш? Напентий запевняє, що це він її писав. Хоче знайти пілота й вибачитися.

Сріблястий замовк, бо співбесідник повів себе дивно. Завмер не донісши келиха до губ. Думав довго.

– Розкажи детально, – попросив нарешті.

– Краще хай він сам розповість. Покликати?

Хмурий кивнув. Сріблястий вимахав над головою дивний крендель і з під вікна піднявся чоловік. З виду був звичайний.

– Я так і знав, що він десь тут, – сказав Хмурий. Замо-

вили ще три пива. До напою кельнер приніс три посудини по різному приготовленого солоного смаженого гороху. Сріблястий познайомив прибульця з приятелем і заохотив до розповіді. То нічого, що він її вже чув, послухає вдруге. Пілося пиво. Пливла розмова.

– Це було десять років тому. Я летів з відрядження. Мене часто посилали інспектувати нові модулі, бо був педантичний, занудний і невідкупний. В центральному порту на Оксамитовій планеті мав пересісти на іншу посудину того ж перевізника і вирушити додому в Плямистий сектор. Пілот не доставив нас на Оксамитову, змінив курс і висадив пасажирів в задрипаному порту не розрахованому на цивільних, в Млистій провінції планети Дошової. Посадка була паршива, нас мало не розтрусило. Індивідуальна техніка зв'язку вийшла з ладу. Дехто з пасажирів навіть синяки отримав. Цивільних було багато і більшість скористалася запропонованою фірмою компенсацією. Тих, хто згодився, розвезли безпосередньо до місць кінцевого призначення. Кілька добилися відправи в значно віддаленіші місця, від зазначених в квитках. Мені пропонували також, майже індивідуальний транспорт і в додаток хотіли повернути вартість оплачених послуг, та компенсувати моральні травми. Я був злий. Компенсацію взяв, але на пілота написав скаргу. Відмовляли мене довго, навіть завели в командний пункт перевізника познайомили з командою. Їх було не так багато: капітан, шість пілотів різного рангу, п'ять стюардес. Дивилися на мене, як на ідіота, а я писав, виливав незадоволення в скаргу, бо мусила бути справедливість, не можна на далеких рейсах допускати розхлябаність. Головна стюардеса кілька раз поривалася щось сказати, та кожного разу капітан зупиняв її жестом. Інші присутні зображували з себе сфінксів. Коли я надряпав все, що накипіло, капітан попросив зробити ще екземплярчик персонально для нього, обіцяв повісити в рамочці над робочим місцем. Мав таку забаганку. Видав дублікатом йому і головній стюардесі. Вона весь час кусала губи, мабуть була закохана в начальника. Догризлася, що

в кінці по бороді потекла цівка крові. В скарзі я, звичайно, вказав їхні особисті данні, від мене документи не приховували. Шкода що екземпляр писанини собі не залишив. Не шукав би тепер так довго.

Виконавши свій громадський обов'язок, трохи заспокоївся. На Дощовій за межами порту на загальній мало хто говорив. Інформація і новини транслювалися на місцевому, та вони мене й не цікавили. Переглядав відомості з Плямистої, там все було нормально. Ще попутниця в мене була до Плямистого сектора, дуже нервувала, ридала і заїкалася. Говорила на якомусь діалекті Оксамитової. Я її не розумів, а вона мене. Втішав, як міг. Від мого "втішання" вона завагітніла, пізніше ми одружилися. Та не про це мова.

Моя поява на Плямистій здивувала родину. Одні раділи, другі плакали, декого мій приїзд дуже розчарував. На відміну від мене вони сліdkували за новинами системи. Знали, що порт на Оксамитовій вибухнув. А кораблі продовжували прибувати в епіцентр вибуху, як нічні метелики на полум'я. Автоматика виконувала програму і доставляла нові жертви в пункт призначення. Єдине, яке вціліло, було наше судно. Капітан фізично зупинив програму і перевів на ручне управління.

Ви розумієте, як мучить мене та скарга? Вирішив вибачитися. Думав, звернуся до фірми і легко знайду героя. Та де там! Після аварії власники фірми виплатили родичам загиблих велику компенсацію і закрили перевізника. Думаю, вони відкрили іншого під іншим брендом, але знайти і доказати не зміг. Про пілота-героя ніде не знайшов відомостей. Навіщо їм прославляти людину, яка викликає спогади про аварію? Звичайно для густонаселеної системи якихось кілька десятків тисяч жертв не так багато, але інформація про це, клієнтуру б значно зменшила.

Шукав довго, то активніше, то пасивніше. Дружина розповідала, що про аварію знала відразу, тільки не могла мені пояснити. Зараз підросла наша дочка, розпитує, як ми познайомилися. Що маю сказати? Уявляєте мою радість, коли побачив фрагмент моєї скарги в рамочці? Ось глянь-

те. Це мій підпис! – сказав Напентий і показав збільшене фото вуглика документа в рамочці.

– Я в туалет, – повідомив Хмурий. Відійшовши від співрозмовників, викликав когось на зв'язок.

– Я його знайшов! Того, що скаргу написав.

– Не відпускай! Годуй, забавляй, організуй дівчаток! Я скоро буду, – попросив невідомий співрозмовник.

До бару "Синичка" зайшов чоловік. Напентий відразу пізнав його, за десять років не дуже й змінився. З порога рушив до них. Сіяв посмішкою від вуха до вуха. Хмурий познайомив присутніх.

– Брат першої дружини другого чоловіка моєї сестри – Легкий.

– Як я вас шукав! – сказав прибулий. – Вашу скаргу скопіював весь екіпаж.

Жестом, яким десять років тому гамував стюардесу, зупинив виправдовування Напентного.

– Скарга виявилася нашим єдиним реальним документом, який підтверджував ті події. Висвітлене в пресі й інших засобах масової інформації документом не було. Після випадку, наш екіпаж нагородили й перевели на інший маршрут. Кораблі модернізували, автоматику зробили триступінчатою. Фірма закрилася і відкрилася під іншим брендом. Нам належала велика фінансова компенсація і якби не ваша скарга, ніколи б її не отримали. Це був доказ, що ми мали прибути в зазначений час на Оксамитову, але змінили маршрут і сіли на Дощовій. Ви на щастя все пунктуально описали. Шукав вас, щоб подякувати.

Нові-старі знайомі були надзвичайно люб'язні один до одного. Не те що десять літ тому. Вияснили, що можуть доброго зробити, чим бути корисними один одному і дещо знайшли. Сріблястий з Хмуриком залишили їх не попрощавшись.

– Шляхи долі бувають дивними, – сказав Хмурий. Сріблястий згодився.

Сміття

Ачі зібрав і виніс сміття. Вже пройшов майже місяць, як він заступив на вахту. Це було звичайне чергування на базі якоїсь задрипаної планети. Робота була не складна, скучна і на щастя, за пару тижнів закінчувалась. Скоро він повернеться до цивілізації.

Інформацію про аборигенів Ачі переглянув ще перед відрядженням – досить симпатичні, як для членистоногих.

Вісім контейнерів стояли, вичищені і строго на своїх місцях. Аборигени були акуратні й пунктуальні. Жодного разу Ачі не бачив, щоб щось валялося біля смітника.

Попередник дав чітку інструкцію, про кількість різних ємностей для відходів життєдіяльності з інформацією куди і що саме належить кидати, та о котрій годині. Пару раз розказав і показав наочно. Проект заменував, чи прибулий все зрозумів. Похвалив густу шевелюру Ачі, бороду й вуса. Пожартував, що такі волосаті мають тут переваги і всі шанси справитися. Порадив бути пунктуальним з виносом сміття, щоб не повертатися додому лисим. Зокрема чомусь два рази повторив, що спеціальний костюм, для виходу назовні, також можна протирати вологими серветками з середини. Побажав успіху та й від'їхав.

Мабуть сюди на чергування в основному направлялися тупуваті, бо на кожному контейнері також було написано і зображено, що куди кидати і в які години. Сміття було небагато, як і належить на автономній базі замкнутого типу при пасивній життєдіяльності однієї особи. Ачі став розкидати винесене по контейнерах. Зовсім трохи попало в метали, мінерали, пластик, синтетика, різне. Для органічних відходів взагалі ємності не було. Все біологічного походження відразу перероблялося в добриво і в смітник не попадало. В основному база мусила забезпечувати себе всім, бо планета не годилася для життя землян.

Контейнер №6, призначений для латексу, а переважно для презервативів і приймників з силіконової ляльки, де окрема ємність була для виробів замазаних спермою, землянин без проблем заповнив згідно інструкції. Контейнер №5 – для синтетичних серветок: вологих, сухих, тих, що з залишками органіки, додатками різного пилу, мав окремий відділ для кожного типу бруду. Тут чоловік часом збивався, бо не був впевненим, що чим вважати. І зараз задумався. Було над чим – прикріплена до смітника, тріпотіла на вітрі стрічка інформації від аборигенів.

– “Прошу звернути увагу, що ваші товари погіршилися в якості, а деякі стали цілком непридатні до вживання. Малостійку сировину ви поставляли не за графіком і вона розкладалася до приїзду кур'єра. Також погані справи з

розфасовкою, так в контейнер №3 потрапляють товари контейнера №5 і №1, через що нам прийшлося найняти сортувальника. Його оплата буде врахована при розрахунку. Враховуючи, що добрива ви поставляли якісно, ми не припинимо надавати вам послуги, а тільки зменшимо їх в половину. Тепер вітер подаватиметься на ваш вітряк не цілу добу вашого часу, а 12 годин. ..." – сповіщали місцеві чиновники.

Ще багато чого було написано, хтось надіявся, що він покращить товар і відокремить матеріал "А" від вкраплини в ньому мінералів класу "Ц". Якщо він цього не зробить вони навіть підуть на те, що розірвуть договір з недобросовісним постачальником. Хіба що представник землян компенсує збитки матерією "Д", якої має надлишок, але поводитиметься з цінною сировиною безрозсудно.

Ачі довго стояв зі списаною стрічкою в ступорі. Назривала катастрофа і все через якесь сміття. Не буде вітру, не буде нічого, другого джерела енергії база не мала. Приїде наступний працівник чергувати, а він залишить його навіть без можливості відтворення кисню і води. Стиснув стрічку, бо згадав, що про використання ґрунту і місцевого повітря там також згадувалося, то ж не буде з чого добувати вищезгадані компоненти.

Землянин дістав інструкцію, змахнув пил, пошукав розділ про сміття. Не знайшов. Був параграф про побутові відходи, продукти людської життєдіяльності, відходи мінімального виробництва бази і відпрацьовані деталі техніки. Звернув увагу – все, що йшло до смітника, вироблялося з місцевої сировини і далі в інструкції називалося товаром. З інших планет на базу доставляли тільки винятково необхідне, яке не могли створити на місці. Все інше було налаштоване на кругообіг. З привізного до місцевих мешканців могло потрапляти тільки дещо з пилом і з залишками на предметах особистої гігієни.

По пунктах зв'язав петицію аборигенів з інструкцією. Все сходилося. Він не був пунктуальний в часі виносу сортів відходів і не скрупульозний при сортуванні. Кілька раз

сухою серветкою витирав пролиту каву, а викидав у бак не призначений для залишків органіки. Вологими серветками витирав на полицях і на техніці пил, а кидав їх разом, не відділяючи одні від других. Навіть використовував часом серветки для чищення вуличного взуття і одягу, що було грубим порушенням.

Ачі вийшов у тамбур-шлюз, одягнув вуличне, начепив фільтр і балон для дихання. Оглянув герметичний комбінезон і черевики, каптур на голові з маскою, все було в нормі. Подивився на годинник і вийшов до смітників.

Абориген чекав біля контейнера №7. Ачі протягнув йому запакований по всіх правилах прозорий пенал. Клепні аборигена задрижали, коли побачив наповнення ємкості.

– Я доповім, що ви зобов'язалися компенсувати завдані нам збитки, – сказав членистоногий. Ачі висловив вдячність і полегшення, а також жаль за непорозуміння, яке сталося. Запевнив про добросовісне виконання договору в майбутньому, для цього просив не зменшувати потужність вітру. Говорив довго, про всяке таке, можна сказати, каявся і обіцяв належну плідну співпрацю. Абориген поспішав, згоджувався зі всім. Натякав на нестійкість принесеного, а тому швидко змився.

Невеличкий успіх окрилив землянина, обклався документами, заглибився в аналіз. Дефіцитом на базі були вода і кисень, через складний процес їх добування з місцевої сировини. Взагалі то, для більшості виробництва на базі використовувалися ресурси аборигенів. Але тільки процес добування життєво необхідних компонентів був найбільше трудомістким і енерговитратним, бо від нього не можна було, а ні відмовитися, а ні спростити. Ачі переглянув згадані в петиції контейнери. Претензії були до тих, куди могли потрапляти продукти життєдіяльності людини, а саме – частки органіки. Через дефіцит води чергові на базі максимально використовували вологі серветки. Ними вмивалися, очищали тіло і волосся, протирали посуд, техніку і все інше, потім сортували і викладали до

різних відділень контейнера №5, або №1. Раніше чоловік з сортуванням легковажив, а на час взагалі не звертав уваги, лінувався зайвий раз одягатися в спецодяг. Тепер землянин виписав на аркуш великими літерами години виносу сміття. Повісив графік перед носом. Якщо місцевих додрижаків в кінцівках потішили його зрізані нігті, то Ачі мав всі шанси виправити ситуацію. Адже він ні разу з часу приїзду не брився, через що аборигени недоотримали сировини, але ж вона нікуди не ділася, вся залишилася на обличчі представника чоловічої статі.

Не варто говорити про те, як серйозно Ачі став відноситися до сортування відходів. Таким пунктуальним, як в останні два тижні на чергуванні, він не був за все своє свідоме життя. Натренувався одягати спецівку за пару хвилин. Одного разу поголив все тіло і навіть застриг волосся, чим остаточно покорив членистоногих і розрачувався за недбальство. Розумів, що віддає належну базу органіку, але вона й так би пішла до контейнера, якби він все робив по інструкції. В нагороду отримав від вже знайомого перетинчастокрилого додаткову енергію і сировину. Забезпечив себе водою і три рази насолоджувався душею. Знайшов його в підсобці – саморобний, виготовлений з пластикової ємкості, залишений попередниками. Ачі знайшов місце на грядці, де б додаткова вода була на користь і побачив, що попередник його вже облаштував для водних процедур. Не дивно, що після чергування звідси представники людей від'їжджали голеними. Ачі більше не розбазарював свої скарби. Силіконову ляльку-красуню скрупульозно протирав серветками по всій поверхні щоразу після вживання. Знав, що частки клітин його шкіри, також є дефіцитом і цінним матеріалом для місцевих.

Час летів. З цікавості землянин випитував у представників членистоногих, як вони контролюють вітер і навіщо їм нетривкі матеріали, якщо вони відразу розкладаються в атмосфері? Відповідь отримав, але нічого з неї не зрозумів. Виходило, що потоками повітря не керували, а попросту перекривали доступ вітру до вітряка в знак покарання, а

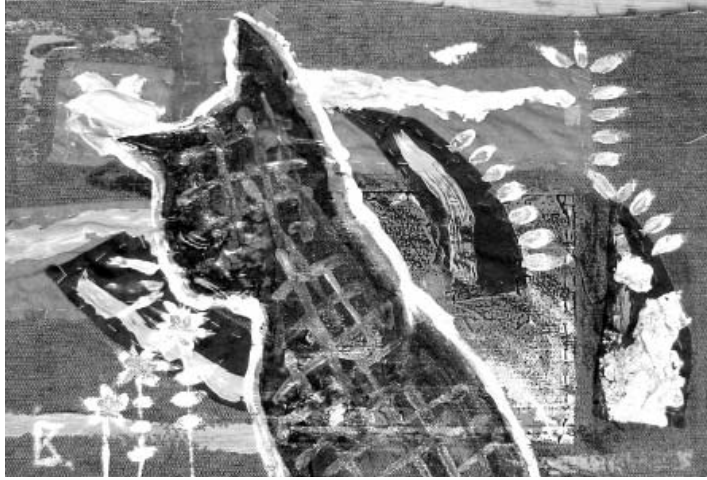
органіку використовували, як афродизіак. Хоч можливо й ні. Може то означало в них, для тонусу.

Голений, вимитий, пахнучий озоном Ачі передавав базу своєму наступнику. Здав журнали, техніку, виробництво, оранжерею, грядки, дійшла черга до відходів. Більше не називав їх сміттям. Вивів колегу за межі бази, показав контейнери, познайомив з членистоногим. На всякий випадок повторив показ розфасовки по ємностях пару раз і проекзаменував наступника. Зауважив, з якою цікавістю абориген поглядав на бороду нового чергового, шкода, що не бачив його волосаті груди.

– Спрацюєтеся! – запевнив Ачі аборигена й прибулого.

Спокійно зібрався, непомітно біля грядки залишив записку, в якій написав, що все необхідне вже є в підсобці. Здається подбав про все. Ачі відправився додому.

2017

Натуралізм

Вчителька відвела матір вбік, щоб діти не чули розмову дорослих.

– Ви знаєте, ваша Соломія пробувала зобразити кота, – сказала тихо педагог матері учениці.

– Ох! – сполошилася та. – Намалювала?

– Ні! Бо я втрутилася.

– Дякувати Небесам!

– Це не перша спроба!

– І вам дякую, Софія Іванівна, я проведу з дочкою виховну роботу, – запевнила мати дитини. Вчителька замкнула уста. Не вірила. Знала, що в цих батьків і зі старшим сином були проблеми. Буквально перло їх на натуралізм, ніби не знали, що заборонено. Могла заявити куди потрібно, хай би ними займалися психологи, та не хотіла возитися і повертати до себе й до класу зайву увагу.

– Маріє Пилипівно, подумайте, може Соломіїці не варто отримувати художню освіту? Їй тільки вісім років, вона гнучка і пластична, може б ви її на хореографію записали? Було б менше ризику. Їй абстрактне важко дається. А може

музика? – вчителька з надією заглядала матері учениці в сірі очі. Та витримала погляд.

– Так малює ж, – сказала. – Завжди малює, де треба, де й не треба. Може буде графіком, або дизайнером.

Закінчилися уроки. Клас спорожнів. Вчителька акуратно поклала на стіл стос малюнків. Оглядала зображення на аркушах, робила помітки. Кольорові плями, лінії, різні фактури – діти старалися. Але ось в колі крапка! Може випадково, а може натяк на натуру? Софія Іванівна відклала малюнок, прочитала хто автор, подумала, поклала до столу. Випадково. Порядна родина. Не потрібно так прискіпуватися.

– Без фанатизму! – наказала сама собі. Підійшла до вікна. За склом буяла природа. Добре, що були дозволені фото і відео. Правда в жодному випадку їх не можна комбінувати зі шрифтом, але і так добре.

Прогресивний абстракціонізм. З чого все почалося? Короткий курс історії мистецтва Софія Іванівна дітям давала, але якщо не по писаному, а насправді? Як то було?

Почалося від того, що колись давно в столиці Імперії бульдозером знищили твори з виставки академічного натуралістичного мистецтва. Ентузіасти організували її в парку, під відкритим небом, бо в приміщеннях панувало абстрактне, а для їхніх творів не знайшлося місця. Але й там виставлене не сподобалося комусь з вождів і було перемелене гусеницями трактора. А потім пішов клич, що нічого повторювати фото. Абстрактне мистецтво вийшло в фаворити. В кілька прийомів прихильників натуралізму відстріляли. В школах запровадили програму розвитку абстрактного мислення дітей. Та програма використовувалася й зараз. За основу бралось вміння передати зміст слів абстрактним зображенням.

– Так можна й до ієрогліфів дійти. Але ні! В них забагато натуралізму, – подумала вчителька. Після чого перейшла до більш актуального – як позбутися з класу нетипо-

вої учениці. Родина в неї безнадійна, мабуть генетично не здатні до абстрактного мислення. Зі старшим братом Соломійки школа мала великі проблеми. Ледве все утряслося і от тепер назрівають нові неприємності. Як звали того хлопця? Семен.

Дома Семен хотів відпочити. Не склалося. Втішав, витирав сльози і соплі молодшій сестричці. Мати на кухні збирала щось на вечерю.

– Не реви! Розкажи спокійно, як було? – запитав сестру юнак. Та трохи похлюпала носом і нарешті спромоглася на слова.

– Було завдання по живопису. Пензлем зображувати теплі слова. Я старалася! Вправу “Промінь” зробила добре. Ні з чим не перегукувалася. Вчителька навіть похвалила. “Полум’я” і “Жар” також непогано вийшли. Зеленим їх малювала, для певності. Коли перейшли до “Пари слів”, я стала плутатися. “Теплий камінь” ще пододала, а на “Рудий кіт” зробила помилку. Поставила три лінії поряд. Нагадували вуса. Вчителька залила їх темною фарбою і не дала закінчити зображення. Потім маму викликала.

– Зрозуміло, – сказав Семен. – Тримайся малеча! Ми кращі від інших. Я навчу тебе маскуватися.

З того часу Семен серйозно взявся за опіку сестри. Був на дванадцять років старше Соломійки. Здобував вищу освіту. Вмів бути обережним. Життя навчило. Батька пам’ятав, але зайвий раз про нього нікому не нагадував. Не заговорювала про чоловіка й мати. Після того, як отримала компенсацію по його смерті, ні разу при людях не називала імені покійного мужа, та й без людей також. Ніби батька в дітей ніколи й не було. Ходили слухи, що загинув у війні з сусідньою країною, яка хотіла розірвати пуповину з Імперією.

Хлопець усвідомлював, що сестра ще мала, не можна з нею бути повністю відвертим, може все розбазікати. Морально підтримував і делікатно формував її творчість.

Навчав бачити реальність і відтворювати асоціативно в геометричних формах. Так, щоб ніхто не міг прискіпатися. Виношував мрію виїхати з Імперії. Чув, що закордоном також домінувало абстрактне мислення, але там за відхилення не каралося, просто натуралізм був не в фаворі. Семен готувався. Мав намір змінити країну проживання і витягти за собою сестру. Мама хай, як захоче, а в сестри ціле життя попереду, не мусить тратити його в задріпаній Імперії. Ради високої цілі готовий був одружитися на іноземці, навіть підшукував в мережі кандидатуру. Конкурентів, шукачів вигідних наречених, мав багато. Дехто розміщував пропозиції руки і всього іншого у всіх доступних сайтах, розкидав свої “яйця” по різних “кошиках”. Семен обмежився двома, на більше не мав часу. Вдосконалювався. Наречену вибирав по країні, а країну по політичному напрямку, економічних показниках і кліматичних умовах. В процесі пошуку покращив свої знання з географії та міжнародної мови, що також корисно. Осколками Імперій, що відкололися не так давно і стали самостійними державами, не цікавився. Зосередив увагу на центральній Європі.

Ранок Семен починав з інтернету. Посилав привітання кандидаткам в наречені. Розсипав компліменти, цікавився кулінарією, розповідав про погоду, хвалив наряди, бажав гарного дня і мчав на заняття. Ввечері “збирав урожай”, сортував відповіді, дивився хто звернув на нього увагу. “Клювали на юнаки африканки і азіатки з відсталих країн, невже там ще гірше ніж в Імперії? На одному з сайтів побачив сторінку вчительки сестри, Софії Іванівни, шукала партнера, готова на все, харчами не перебирала, прагнула чухнути з Імперії будь куди, хоч світ за очі. Віднісся з розумінням.

Найбільше хлопця атакували співвітчизниці, кидалися на столицю, рекламували себе по-всякому: розпалювали фантазію словами і довершували процес відвертими фото. Тримався. В сексі не відчував нестачі. Зустрічався з дівчиною, якій з першого вечора повідомив, що одружуватися

на ній не збирається і та сприйняла це цілком нормально. Обоє влаштували стосунки без зобов'язання. Принаймні, Надія так запевняла Семена.

Знайти наречену виявилось не так просто, як хлопець думав спочатку. Багато дівчат зачіпало й підтримували розмови, бо працювали на власника мережі, тримали контингент. Частина прекрасної половини відверто продавали свої інтимні послуги. Одних і других сайт висвічував в першу чергу, пхав під носа і докопатися до нормальних жінок було не так то й легко. Але й з більш-менш адекватними існували проблеми. Більшість з них шукали заможного чоловіка, який би їх забезпечив всім, чого б вони не забажали. І тільки зрілі особи жіночої статі вибирали собі супутника життя, але ті вважали Семена занадто молодим. Невідомо, як би довго тривав пошук, якби за справу не взялася Надія. Вирішила допомогти сексуальному партнеру. Поки Семен виконував академічні завдання, вона зваблювала закордонних жінок від його імені. Процес значно активізувався. Посипалися пропозиції разом “випити каву”, чи “спостерігати за місяцем”.

– Як тобі південь Центральної Європи? Брюнетка з невеликим надлишком ваги? – запитала Надія, вказавши на екран монітора. Семен глянув мимохідь, потім вдруге, більш уважно, а потім втупився і не знав, що робити. То були не фото, а начерки оголеної фігури. Натуралізм!

– Як вона так зробила? – Надія також зацікавилася побаченим. – Дуже еротично.

– Фотошоп. – мужньо збрехав Семен. – Вона мене зацікавила.

– Я їй це вже написала. Запрошує влітку разом поїхати в турне.

– Згоден.

– Знаю. Вибираємо маршрут. Її звати Марго. Я їду з вами.

– Ти?

– А що? Мене вона запросили також.

– Як так? Може я захочу з нею одружитися?

– Вона не проти полігамних шлюбів. В них дозволено.

Семен застогнав, задумався, почухав лоба. Чи варто везти сестру туди, де дозволені полігамні шлюби? Тимчасом Надія повністю занурилася в листування. Поки юнак виконував експресивну композицію з кольоровою домінантою, дівчата все узгодили. Марго жалкувала, що з Імперією не налагоджений відео зв'язок, вона хотіла б дещо показати, але при зустрічі надолужить.

Європа вживу дещо відрізнялася від інформації про неї в Імперії. В першу чергу кидалися в очі композиції, що поєднували фото зі шрифтом. Тріо зустрілося в домовленому місці, на березі Балтійського моря. Вода теплом не тішила, та природа шептала і виручав басейн. Марго була вихідцем з України мешкала в Словенії, родичів мала в Польщі. Планувала познайомити з родиною Семена. Хто знає, може це її доля, ще одне кохання на все життя. Все ж дівчина розуміла, що хлопець в першу чергу шукає способу вирватися з Імперії. Що було б, якби Україна в свій час не відпочувалася від цього монстра? Тоді б їй прийшлося, як і Семену обмежувати себе тільки абстрактними композиціями, жодного начерку з натури? Напевно і проживати в будь-якому місці Європи було б неможливо. Не витримала б!

Семен залицявся без напору. Українка, це все-таки не французенка і не англійка, та на безриб'ї і рак риба. Прощупував степінь заможності і перспективу кар'єри дівчини. Марго відносилася до процесу з гумором. Особливо розважали пікантні моменти в процесі зваблювання, поперше, кавалер заявився в супроводі коханки, по-друге, постійно розповідав про свою опіку над молодшою сестрою і нагальну потребу допомогти дитині. Одним словом, еротика “зашкалювала”.

Все зваживши, Марго вирішила не сперечатися з долею, а взяти за чоловіка Семена, навіть разом з коханкою, мамою і сестрою.

– Навіщо він тобі? З Імперії, з таким шлейфом..., – запитала в Марго її мама.

– А... Не знаю, – призналася та. – Розлучення дозволені. Хоче вирватися на волю, то допоможу людині. В нього мрія, робити начерки з натури. Як митець митцю, дам шанс самореалізуватися.

– Але ж з Імперії... Вони там всі зазомбовані і генетично неповноцінні. Це бомба сповільненої дії, невідомо, як і на що зреагує, та коли вибухне.

– Мамо не переймайся!

– А майбутні діти? Якщо успадкують його гени?

– Не мусять бути від нього, – категорично заявила Марго.

– Я пам'ятаю, як... – обізвалася бабця.

– Бабуню, серденько, не треба! Колись твої спогади за конспектую, знаю їх напам'ять. Завтра приведу Семена з Надією. Познайомлю вас.

– Може хоч Надії не треба? – з надією запитала мати.

– Хай буде. Матимете уяву про весь комплект. Тим більше, що вони моїм сподобалися. Радилася з ними.

Родина приступила до приготувань. Бабця Наталка,

мати Олена та батько Маргарити Данило розробляли сценарій зустрічі майбутнього зятя.

– Чим би його налякати, щоб він відчепився? – запитала Наталка.

– Нічим, – категорично відповів Данило. – Якщо хоче втекти з Імперії, то й на чорті жениться. Міг би й тебе, бабця, за дружину взяти.

– Мені образитися, чи це комплімент? – уточнила бабуня. – Якщо йому так залежить, то запропонуй бути другим мужем Олени. А що? Ні, як треба то й я згоджуся.

Наталка покрутилася біля люстра, поправила зачіску.

– Відправ дочку в Україну, якщо хлопець кохає, то поїде за нею, – запропонувала Олена. Присутні замислилися. Ідея сподобалася. В Наталки прокинулася ностальгія за минулим. Визвалася супроводжувати молоду пару навіть в медовий місяць. Сценарій поволі вимальовувався, ролі розподілялися.

Запрошені на обід в сім'ю, Семен і Надія майже не розмовляли між собою. Не мали можливості. Бабка Наталка засипала їх запитаннями, не встигали відповідати.

– Як, Данило таку тещу витримує? – влучивши момент, шепнув до землячки Семен.

– До своєї майбутньої приглядайся, – отримав у відповідь.

Обід пройшов нормально.

Одружитися вирішили восени, як колись було прийнято і своє рішення виконали. Більше за всіх хвилювалася Соломія. Віддавала брати в чужі руки, та й Україна лякала. В школі вчили, що це через Україну в Імперії занепад.

– Брехня, – сказав брат. – Вище носа! Люди, як люди. Говори міжнародною і проблем не буде.

Перейти до натуральних зображень в своїх художніх творах виявилось не просто, все збивався на абстракцію, та був впертий, тренувався. Батько Маргарити мав бізнес, оформив дочку і зятя дизайнерами на своїй фірмі в Києві.

Автор роботи В. Батраков

Роботи було багато. Через місяць до молодят приєдналася мати Семена – Марія і бабка Марго – Наталія. Опікалися Соломією вдвох. Семен при звичаювався до цивілізації, сестрі це давалося легше. Компонувала шрифти в фото, ніби все життя цим займалася, а він все долав невидимий внутрішній бар'єр.

Мистецтво Києва гармонічно поєднувало натуралістичне рішення з абстрактним. Що то значить Україна – центр Європи, пуп Землі. Семен згадував, як боявся перетнути кордон і ступити не землю країни, яка була одвічним ворогом Імперії. Тільки бажання врятувати малу від тотального зомбування, дало йому сили зробити перший крок. Марго сприйняла це, як підтвердження його закоханості. В супердержаві почувала себе, як риба в воді. Надія у всьому копіювала нову приятельку, щоб не здаватися провінціальною. Дев'ятилітня Соломія, при звичаїлася досить швидко і, здавалося, не помічала різниці в соціальному устрою, але ревнувала до брата всіх жінок, яких помічала на горизонті, старалася зайняти їх увагу максимально, щоб не наближалися до Семена.

– Потрібно відіслати лист, а мій комп забарахлив, – сказав Семен жоні.

– Відправ з мого, він якраз увімкнений, – відповіла Марго. Чоловік не заставив себе просити, скористався дозволом. Сів до комп'ютера. Весь екран займав щойно відправлений господинею лист до подруги.

– Тут твоя кореспонденція. Згорнути? – запитав жінку.

– Читай, як хочеш. Або закрий.

Рука тягнулася згорнути, а очі вихопили текст, зафіксували кілька речень, про нього. Внутрішній конфлікт дійшов консенсусу. Раз дозволила читати все, то частину можна. Про погоду і природу пропустив, дійшов до цікавого:

– Надія не бісексуальна, – писала Марго до своєї приятельки Басі. – Щоб залишитися біля Семена, вона готова на все, навіть на секс зі мною. Тільки мені не потрібна

жертва. Вона часом допомагає мені з перекладами текстів. Досить здібна. Як більшість втікачів з Імперії – країни абстрактних абсурдів, узагальнює все підряд, навіть себе. Запропонувати їй вийти повноправним членом в нашу сім'ю, я не можу через її гетеросексуальність. Семен міг би запропонувати подрузі стати другою дружиною, але не зробив такої пропозиції. Тому в цьому плані все без змін. Ти сміятимешся, але я таки маю оригінального чоловіка. Перед “сном” ми завжди робимо начерки. Стос паперу і м'які матеріали лежать в нас поряд з контрацептивами. Начерк з його ноги, руки, чи іншої частини тіла діє на Семена як афродизіак. Кілька сміливих ліній на листочку і ... Швидко запалюється, дуже нетерплячий. Ні разу не витримав до третього аркуша...”

Семен відчув як горять в нього вуха.

– Відіслав? – запитала Марго з іншої кімнати.

– Зараз. Згадую пароль своєї пошти.

– Записаний справа на столі.

– Моєї пошти!

– Так. Твоєї. Щоб ти не забув, записала. Не читаю твої листи, не хвилюйся, – заспокоїла Марго. Не допомогло. Семен хвилювався. Не звик до відвертих розмов на делікатну тему.

Записаний на рогу стола пароль був дійсного його. Семен не міг згадати звідки Марго могла знати ті вісім символів. Якщо читає його пошту, що могла прочитати? В основному чоловік вів ділову кореспонденцію, але часом міг дещо написати. Мав пару нормальних друзів. Гарячково пригадував про що писав. Тут до вихідців з Імперії ставилися, як до можливих шпигунів. Могли перевіряти пошту.

Єдиний з ким чимсь трохи поділився враженнями був Іван. Не хотів, але той дуже розпитував. Може він працює на розвідку Імперії? Семен знайшов відправлені до Івана листи. Перечитав. Може й не страшно, але хтозна, як подивляться на них в столиці Імперії. Схоже земляк розпитував, як йому в Україні, бо в листі описувалося все, що на початку дивувало Семена.

Читав свої листи і ніби пережив все заново. Виїжджаючи з Імперії, він і Надія перетинаючи кордон, були готові, що в Європі дозволена вогнепальна зброя. Напевно громадяни її мали, але в очі не кидалася. Приїжджі знали, що тут дозволено вбити злодія, якщо він вдерся до вашого дому, та це їх не хвилювало. Не мали наміру грабувати. Наталка гостям вдовбувала, що в Україні все інакше. Даремно не прислухалися до спогадів бабці про молодість. Даремно.

Родина Семена ще в аеропорту Києва була шокована кількістю зброї в обивателів. Але хай аеровокзал – то стратегічний об'єкт. Коли зіткнулися з масою обвішаних зброєю відвідувачів магазинів, кафе, театрів, задумалися. Розповіді бабці Наталки отримали підтвердження. Зброя не тільки була дозволена, вона була обов'язкова. По відсутності персонального вогнепального арсеналу пізнавалися іноземці.

Бабця Наталія повісила на себе обов'язкову персональну пукавку у рожевій кобурі прикрашеній стразами, необов'язковий мініатюрний пістолетик ховала в кишень. Марго зброю не демонструвала, носила звично, навіть не помічала додаткової ваги. Тест по стрільбі завжди здавала відмінно.

Вихідцям з Імперії туго давався обов'язковий курс з історії України, державної мови, самооборони, стрільби та надання першої медичної допомоги при пораненні. Марія, Семен, Надія і Соломійка ходили на навчання кожен до своєї групи, залежно від вікової категорії. Соломійка вчилася, їй було легше, старші перевчалися з великими зусиллями. Переважно спілкувалися загальноєвропейською.

Також незвично було постійно ходити в бронезилеті. Правда він був легкий, як пух, зроблений на гелевій основі, по принципу японських обладунків, які колись виготовляли з шовку і лаку. Жінки підкреслювали бронезилетом фігуру, додавали об'єм на грудях, часто використовували,

як корсет. Чоловіки також підходили креативно. В першу чергу Наталка підбрала приїжджим жилети, щоб нікого не провокували. Марія Пилипівна впиралася найбільше, але погладжування опонентом рожевої зі стразами кобури її нарешті переконало.

Дивувала Семена стриманість, ввічливість, культура у всіх публічних місцях, підозрював, що і не в публічних також. На превеликий подив приїжджого чоловіка поранених не зустрічав і трупи також на дорогах не валялися. В кожного зброя була розцяцькована під характер і темперамент власника. По декору громадяни дізнавалися про степінь вміння поцілити ціль, політичну орієнтацію, сімейний стан і плани на майбутнє власника “смертоносною цяцьки”.

Семен закрив пошту і наказав собі бути більш обачним, завжди пам'ятати про написаний на розі стола пароль.

Одного разу Семен побачив, як малолітня сестра бавиться зброєю Наталки. Замалим не посивів. Вихопив. Провів роз'яснювальну роботу з малою і зі старшою.

– Що такого? – відповіла йому Наталка. – Хай привикає. Після вісімнадцяти муситиме носити.

– Раптом вистрілить?

– Чи ти з дуба впав? Це моя персональна зброя! Вона налаштована на мої відбитки пальців. В чужих руках не стріляє. Віддай, хай дитина бавиться.

Така була розмова.

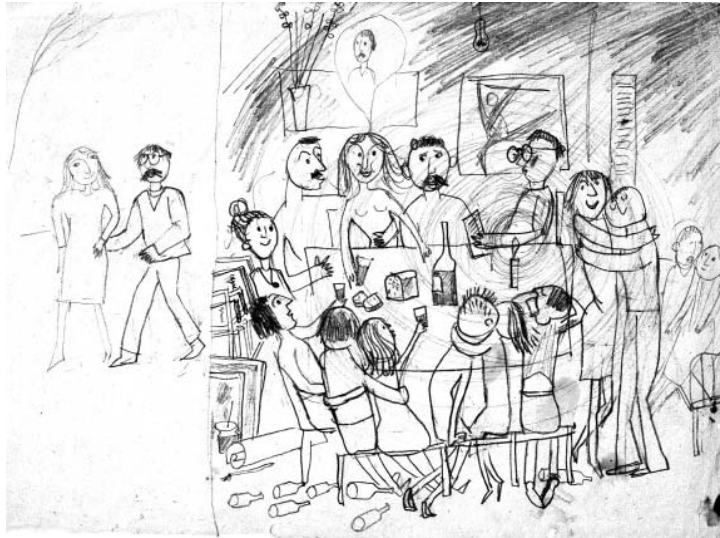
Найгірше Семену давалася історія України. Вона дуже різнилася від кліше вбитого до голови в Імперії.

– Чому тут так? – запитав одного разу в Наталки.

– Так історично склалося. По іншому не могло бути.

Коротко, своїми словами, щоб зрозумів, бабця переповіла історію країни.

– От ти, Семене, завжди узагальнюєш. Ніколи не скажеш: “Це так, бо я так хочу”. Все звертаєш на якісь звичаї, киваєш, що так прийнято. Ховаєш свою думку за цитата-

ми відомих людей. Чому? Бо хочеш уникнути відповідальності. Узагальнення це і є абстракція. Але ж ти хочеш поєднати її з натуралізмом. В тебе це добре виходить. Чому тобі не подобається колір моєї кобури?

– Яюсь дивно. – сказав Семен, хотів додати, що не прийнято, але не став. Бо тут ходив, хто як хотів і в чому хотів. Щось узагальнене не відчувалося.

Наталка в Києві мешкала в своєму родинному домі, з нею по різних кімнатах розселилися ті, хто потягнувся за Семеном з Імперії. Молодожони жили окремо на сусідній вулиці. Батько Марго подарував їм будиночок. Згідно домовленості, кожен утримував себе сам, за винятком Соломійки, її потреби оплачувала Наталка. Мала таку забанку.

Семен і Марго працювали дизайнерами в рекламі. Надія заробляла, перекладаючи документи з європейської на японську в державному центрі по обміну культур. Марія доглядала сусідських трирічних близнюків. Наталка отримувала пенсію.

– Якби Україна тоді не відійшла від Імперії, було б..., – почав розмову Семен, читаючи курс історії.

– Навіть не думай подібного! – не дала закінчити Марго. – А тим більше не говори, за це можуть пристрелити. І не будуть покараними, ще й нагороду отримують. Тим більше, що ти з Імперії.

Так ще на одну тему Семену було накладене табу.

– Надія знає, що ти можеш її залишити, якщо я на цьому наполягатиму? – яюсь запитала Марго.

– Знає, – коротко відповів Семен.

– Тебе це влаштовує?

– ???

– А її?

– Запитай у неї, – різко відповів чоловік. Дратувався. Тема розмови йому не подобалася.

– Ти міг би її покинути? – допитувалася жінка.

– Добре. Завтра скажу їй, що ми більше не зустрічимося і хай переїде до іншого міста. Роботу знайде.

Сиділи на веранді у вечірніх променях сонця. Столик прикрашав розкішний натюрморт з квітів, фруктів і напоїв.

– Мені прикро, – сказала Марго і піднялася. Назривав сімейний скандал. Традиційно, чоловік не знав його причини. Ніби ж зі всім згоден. Розмову про Надію давно чекав. Всяка жінка ревнива. Знав, що рано, чи пізно, мусить дати подрузі відставку. Семен встав і пішов у сад слідом за дружиною.

– Ти насправді можеш, використавши, покинути жінку, як непотрібну річ? – запитала Марго через плече.

– Вона знала... – промимрив, не знаючи, що відповісти чоловік.

– Якщо ти можеш вчинити так з однією, то можеш і з іншими, – зробила висновок жінка. – Я здивована вашими звичаями. Тебе цікавить, чому я згодилася стати твоєю дружиною, знаючи, що ти шукав жінку тільки як засіб вирватися з Імперії?

– Цікавить, – сказав Семен, хоч насправді його не цікавило колупання жони в своїх переживаннях. Відчував, що нічого хорошого не видовбає.

– Хотіла дати тобі шанс.

– Дякую, – сказав співрозмовник, а сам подумав: “Почалося...”

– Дати шанс створити шедевр. Тільки ти, йдеш до реалістичного через абстрактне, а не навпаки. Твої роботи дуже сексуальні, – сказала Марго. Зупинилася, почекала поки чоловік підійде до неї зовсім близько. – Не зустрічайся з Надією потай, не наражай її на небезпеку. Хай вона живе разом з нами.

Під шелест листя до чогось домовилися.

– Бабо Наталю, знаєш, чому ми переїхали з Імперії? – запитала Соломійка і відразу відповіла на своє запитання. – Тому що я хотіла намалювати кота. Давно, коли була ще зовсім молода. Зараз мені дев'ять років. Я вже доросла. Майже.

– Не “бабо”, а просто Наталко, – поправила жінка зрілого віку. – Намалювала?

– Ні! Вчителька не дала, бо маму оштрафували б! До вас в сад приходив чорний кіт. Це домашній улюбленець Марго? Можна, щоб він тут жив? Я його годуватиму.

– Той кіт живе де хоче. Вільний у виборі. Сподобаєшся йому, то й до тебе приходитиму.

Жінка зрізала відцвілі квіти й кидала в кошик. Дитина старалася їй допомагати. Йшли вдвох доріжками між дерев, кущів і квітів.

– Я не хочу щоб Надія від нас поїхала, – раптом сказала Соломійка.

– Не мусить нікуди їхати, але якщо захоче, то має таке право. Не можна її неволити.

– Вона не хоче. Брат наполягає. Каже, що Марго вимагає ясності в стосунках. Вчора плакали.

– Ти?

– Ні. Надія.

Автор роботи В. Батраков

Наталка підвела дитину до лавочки, сіла, посадила Соломійку поряд.

– Марго не може заборонити Надії бути дружиною Семена. Мабуть він щось не так зрозумів. По наших законах Надія вважається другою жоню твого брата і має ті ж самі права, що й Марго. В шлюбному договорі, що вони підписали, все це докладно прописано. Мусить знати, – пояснила дитині дуже доросла жінка.

– Він не читає українською мовою, – сказала Соломійка.

– Не звертався до юриста?

– Ми не такі багаті.

– Чекай, сонечко. Семен міг підписати не читаючи договір?

– Але ж то шлюбний документ! Для нього головним було вирватися з Імперії. Майна ми не мали, втрачати нічого. Деталі не цікавили брата, бо були для нього не важливі.

– Ти дуже обізнана. Підслуховувала розмови дорослих.

– Не підслуховувала!

– Я тобі вірю. Заспокойся. Скажи, Семен знає, що в Марго вже є два чоловіки, що він третій?

– Звичайно знає! Його не цікавить хто в неї був до нього.

– Що значить “до нього”? Вона зараз з ними в законному шлюбі. Тут дозволені полігамні стосунки. Дитино, це складно пояснити. Можеш покликати Надію? Краще я їй поясню. Молодь зовсім безголова.

Надія «вїхала» в пояснення не з першого разу. Наталці прийшлося розжовувати кожен пункт разів по три.

– Семен цього не знає, – запевнила молодша старшу жінку.

– Скажу Марго, щоб пояснила. Майже рік в персональному шлюбі, а партнер не знає, що попереду договір зі всіма членами полігамної сім'ї. Ця процедура відбувається між першим і другим роком шлюбу. Приїдуть їй два стабільні чоловіки, один зараз у відрядженні в Японії, другий в Штатах, також у відрядженні. Перший громадянин Словакії, другий – Польщі. Марго громадянка України. Згідно договору, вона не може розірвати з вами зв'язок, поки ви не отримаєте громадянство однієї з цих трьох країн. Чому ти не читала? Твій підпис в персональному шлюбі не фігурує, як і підписи стабільних чоловіків Марго, але ж твій інтерес стоїть окремим пунктом в договорі. Ви з Семеном мусили його узгодити між собою.

Надія у відповідь тільки стонула плечима. Занадто велика різниця в законах Імперії і країнах Європи, а вона не юрист.

Розмова з Семеном була трудна. Надія нічого не змогла йому пояснити. Чоловік прагнув заховатися і перечекати

цю напасть. Може якось все само вирішиться. Ділити жінку ще з двома чоловіками? Навіть, якщо його шлюб був по розрахунку! Але все таки! Свідомість протестувала, блокувалася і відключалася взагалі. Чоловік поринув у роботу, всяких жінок уникав. Навіть Соломійку. Коли дитина побачила в садку Наталку, по змовницькому приклала палець до губ, взяла за руку і відвела за розлогу яблуню.

– Семен сказав, що жінки його викінчать, – прошепотіла конспіративно. – Я kota намалювала. Хочеш покажу? – добавила новину.

Звичайно, зображення kota дуже зацікавило Наталку. В кімнаті їх зустріла Марія, запропонувала чай, запросила й Надію. Пили, говорили про погоду, хвалили зображення kota. Теми, яка цікавила всіх, не торкалися. Тільки Марія часто зітхала.

– Що воно в світі робиться? Як тепер жити? – нарешті не витримала мати Соломійки.

– Ви робите з мухи слона, – заявила Наталка. – Давайте розглянемо всі можливі варіанти. По-перше, вийти стабільно до Марго в сім'ю без Надії Семен не зможе. Закон не дозволяє створювати зв'язок з трьох гетеросексуальних чоловіків і однієї жінки. Якби хтось з них був геєм, або бісексуалом, тоді інша справа, але в нашому випадку таких немає. Я думаю, що Марго запитувала в Надії згоду на шлюб.

– Так, але я сприйняла пропозицію за жарт.

– Відповіла згодою?

– Я думала, що це дуже дотепно, – сказала Надія.

– Спокійно. Йдемо далі, – продовжила Наталка. – Якщо хтось один буде проти, сталого шлюбу не оформлять. Немає про що говорити, поки не познайомляться всі члени майбутньої сім'ї. Згідно договору, персональний шлюб між Семеном і Марго буде тривати, поки ви не отримаєте громадянство поза Імперією. Якщо він не переросте в стабільний, сім'я Марго буде змушена утримувати Соломійку до завершення навчання, як неповнолітню. Інші не оговорені, будуть дбати про себе самі, хоч перші півроку

зможуть користуватися житлом в якому до того часу проживали. По-друге, Надія може дати згоду на персональний шлюб з одним зі стабільних чоловіків Марго. Та і ви, Маріє, також, якщо Семен відмовиться вийти в сім'ю, бо шлюб де присутні кровні родичі неможливий. А по-третє, поживемо, побачимо.

Мальований кіт Соломійки обростав деталями. Під кінець розмови був несамовитий. Дитина любила брата.

Семен закопався в офісі. Не хотів знайомитися з чоловіками Марго. Знав, що вже приїхали і до дому вирішив не йти принципово. На дзвінки жінок не відповідав, не обзивався і до Соломійки. Почував себе ошуканим.

В кінці робочого дня зайшов новий клієнт, жвавий чоловік середньої підтоптаності.

– Януш, другий чоловік Марго, – представився відвідувач. Семен довго не знаходив слів. Врешті дав себе вмовити. По дорозі в ресторан, де мало відбутися знайомство сім'ї, Януш розповідав про роботу і свої враження від поїздки в Штати. Співрозмовником був цікавим.

Автор роботи В. Батраков

За столиком сиділи: Марго, її чоловіки (два стабільні – Януш і Павло, та один нестабільний – Семен), ще була присутня Надія. Всі, окрім нового мужа, вели себе весело й невимушено. Надія, як нова дружина, Янушу і Павлу сподобалася. Обсипали жінку комплементами. Жінка розцвітала. Семен нутром відчув, що в разі чого, без нього спокійно зможуть обійтися. Стало сумно. А як же любов? Хіба ні Надія, ні Марго його не люблять? От тобі й Європа з їхніми порядками! Може б якось пережив абстракціонізм? Пізно жалкувати. Назад в Імперію дороги немає. Посадять не менше ніж на десять років.

– Я ще не готовий прийняти рішення, – сказав в повітря Семен.

– Серденько, тебе ніхто не підганяє, – прощбетала Марго. Між трьома чоловіками почувала себе, як риба в воді.

Януш і Павел позитивно оцінили рішення Марго розширити сім'ю за рахунок Семена та Надії. Жінка влилася в колектив легко й невимушено, чоловік на початку трохи впирався, згодом клюнув на чоловічу дружбу. Поступово пристрасті вляглися і стосунки у великій сім'ї більш-менш налагодилися.

Якось в неділю Марія прогулювалася з Соломійкою в садку. Вірніше, дитина ганяла по траві, а мати пильнували забаву з лавочки. Там до неї підсіла Наталка.

– Яблука достигли. Соломійці скоро в школу, – сказала привітавшись. Марія згодилася і з першим, і з другим.

– Як довго можна відтермінувати стабільний шлюб? – запитала в Наталки. Турбувалася за сина.

– Скільки завгодно, якщо ніхто з сім'ї не наполягає на конкретному терміні.

– Семену незвично. В Імперії зовсім інше виховання.

– Не мусить.

– Він її любить.

– Кого?

– Мабуть обох, – сказала Марія подумавши. – Дві жінки

він би ще якось сприйняв, а ще двох чоловіків, не готовий.

– Перешкоджає почуття власності на жінку? – запитала Наталка.

– Не впевнена. Скоріше, вбитий в голову шаблон, якою повинна бути сім'я.

– З Соломійкою проблем немає?

– Трохи є, але справляюся. В мене також не все гаразд. В моєму віці змінитися важче чим молодим. Мову вивчила, а з історією важче.

– Нормально змінюєшся! Тебе ж вже не шокують рожеві стрази на моїй кобурі? Процес іде. Скоро засвоїш, що Україна – пуп Землі, а Імперія – ворог всесвіту.

– Колись була Імперія, зараз це одні недогризки від неї. Територія менша від Польщі.

– Ніхто не хоче бути поневолею.

Через сад до жінок підійшов Павел. Виглядав дуже молодий, бо був самим молодшим в сім'ї Марго.

– Домовилися зустрітися тут з Семеном. Ще не прийшов?

Соломійка вискочила з кущів і кинулася до прибулого.

– Я тобі таке покажу! Знайшла де живуть їжаки! – вигукнула дитина і потягла свою жертву між трав. Чоловік посміхнувся жінкам, вибачився і покійно пішов.

– Дивно, але я вже нормально сприймаю його, як свою родину, – сказала Марія.

В жовтні Соломійка прямо зі школи прийшла до брата. На кухні застала тільки Павла, Марго з Семеном готували сад до зими, Януш поїхав за покупками, мав скоро повернутися. Запропонований господарем помідоровий суп дитина з'їла, але в процесі поїдання критикувала нещадно.

– Ваші супи всі не такі! – заявила Соломійка.

– Не узагальнюй, – попросив дорослий. – Ця страва з польської кухні, Януш приготував.

– Узагальнення, це абстракція?

– Так.

– В Імперії все абстрактне.

– Забудь про Імперію. В природі немає нічого абстрактного.

– Тільки натуралізм?

– Тільки конкретне. Якби твої абстрактні зображення не перегукувалися з чимсь пережитим, конкретним, вони б не викликали жодних емоцій і були б нецікавими.

– Я вмію малювати конкретне! – переможно заявила дитина. – Я намалювала kota, який приходить до нашого саду. Він мене більше не боїться.

– Але здатність людини узагальнювати також природна, – сказав Павел.

– Ти мене заплутав, – зупинила його дитина. – Мені подобається велика сім'я, – сказала подумавши. – Коли я виросту, то зроблю велику сім'ю, як Марго.

– Не плануй так далеко. До того часу все може кардинально змінитися, особливо закони. Не завжди були великі сім'ї.

– А гареми?

– Один чоловік міг мати багато жінок, коли потрібно було відновити людську популяцію. А коли на земній кулі перенаселення...

– Знаю! Знаю! – вигукнула Соломійка. – Тоді потрібно ходити дуже озброєним, як Наталка! Але я не хочу рожеву кобурку зі стразами. В мене буде бузкова, або картата. Ще подумаю.

Соломійка подякувала за обід і пішла в сад шукати брата. Може там і кіт ходить.

– Не важливо якого кольору кобура, – почула звіддала дівчинка. – Головне щоб в ній була якісна зброя!

Далі було ще щось про вміння пукавкою користуватися, та дитина вже не чула. Знайшла kota, який лїниво грівся на сонці. Зваблювала звірятко погратися, але той тільки мурчав і помахував хвостом.

– Знаєш котику, коли абстрактне стало необов'язковим, то воно мені іноді навіть подобається. Може так з усім, якщо без примусу?

Соломійка замислилася, застосувала сказане до актуальної ситуації і залишила kota в спокою. Захоче, сам прийде погратися. Пострибала до яблуні, знайти пізні яблуко. Сад шепотів травою і жовтим листям, співали пташки. Почувалася щасливою.

– Якщо на світі так гарно, то чому дорослі все ускладнюють? – запитала в простір дитина. – Мабуть і в садках Імперії в цю пору так само красиво, тільки там чомусь багато нещасливих людей. Можливо тому, що їм заборонено намалювати kota, або когось іншого?

Чорний хвостатий улюбленець її почув, неспішно підійшов, потерся об ноги, показав свою згоду побавитися.

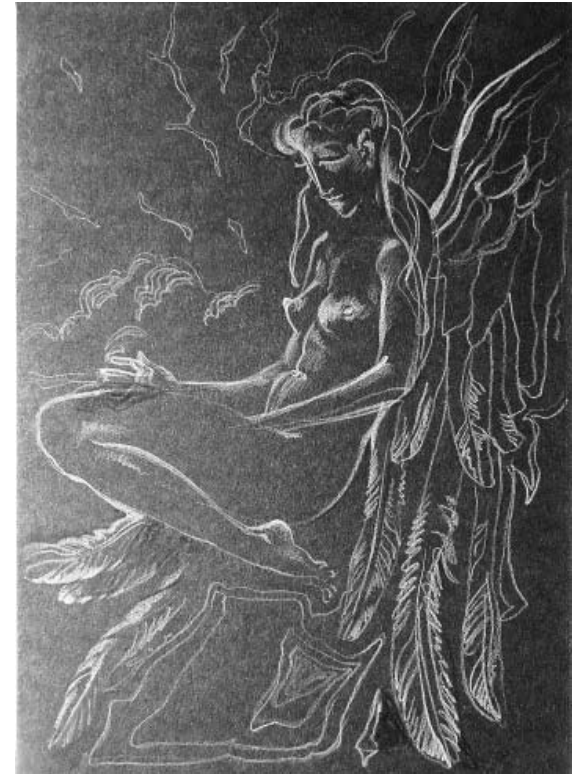
В даліні за деревами цілувалися Марго з Янушем, а Семен робив начерки, освоював натуралізм.

2017

Автор роботи В. Батраков

Автор роботи В. Батраков

Колючка

Вона була чаклункою самого нижчого розряду. Звичайно, нижче знаходилися самородки, хоч, як подумати, то всі чаклуни були самородками, просто деякі стали відшліфовані, а деякі лишилися такими, якими в світ прийшли. Хто її тільки не пробував шліфувати. Займалися цим від народження. Югіна замислилася. Офіційно називалася Югіною, вже не пам'ятала, коли чула до себе таке звернення. Чомусь всі називали її Колючкою. І все тому, що дитиною перетворилася на їжачка. До цього часу не розуміла, навіщо немовляті забороняли проходити крізь стіни, заля-

кали, а потім роками змушували долати той страх і таки проходити крізь стіни. Життя абсурдне. А на їжачка вона перекинулася, щоб пролазити з приміщення невеличкими нірками, раз крізь стіни заборонено. Не могла подолати накладену заборону. Колючка не хотіла далі навчатися. Вона ніколи не бачила чаклуна десятого розряду, але ті кого бачила розряду третього й четвертого, їй не сподобалися. Не хотіла такою бути. Бачила кілька самородків, думку про них не сформувала. Вище чаклунів були Сині. Ті могли все. Та толку з того, те “все” використовувати для себе їм було заборонено. Ті, хто порушував правила, пробував схитрувати, діяв через посередників, ставали зеленими. Зелених Колючка бачила. Чистий жах! Страшніші від нечаклунів, бо то просто нещасні, що народилися з відхиленнями. До них відносилися зі співчуттям, не те, що до порушників.

Колючка летіла над лісом. Переклала з руки в руку пакунок і зосередилася на напрямку. Підкорегувала враховуючи силу вітру. Прямувала до бабці. Та раптом, ні з того ні з сього передала терміновий виклик. Баба Одарка була самородком, тому виклик не був детальним і зрозумілим, а тільки давав знати, що стара потребує візитера від родини. Причина могла бути різною: може захворіла, або отримала травму, може щось святкувала і потребувала гостя, міг зазнати пошкодження будинок і потребувала допомоги, або її кішка привела кошенят і хотіла роздати в добрі руки, а може вдерлися грабіжники. Рідня порадила, приготувала сім пакунків і їх пронумерувала. Відправити вирішили Колючку, як наймолодшу чаклунку в родині.

– Запам’ятай номери пакунків, коли прибудеш. телепортуеш, який необхідно, – сказала мати на дорогу. В своє вміння бездоганно телепортувати Колючка вірила мало, тому взяла з собою пакет номер сім, на всякий випадок.

На підльоті до садиби Колючка отримала від баби Одарки сигнал – прийти до неї пішки. Пішки, так пішки. Десь за кілометр приземлилася і пішла стежкою. Рухалася обережно, мало що їй могло чекати. З пагорба побачила будинок. Пошкоджень не зауважила.

– Сюди, дитино, – покликала бабця з галявини. Югина пішла на голос. Щось лежало в траві, довкола чого метушилася Одарка. Підійшовши ближче Колючка побачила юнака. Одягнений не по сезону був непритомним, або спав. Чарами від нього не віяло. Нечаклун, або нерозкритий самородок. В першу чергу Колючка послала повідомлення батькам, що бабця здорова, не травмована і не пограбована, а потім поцікавилася, що сталося.

– Вдосвіта вийшла по росі збирати цілюще зілля. Він матеріалізувався нізвідки на ось такій висоті, – Одарка показала рукою десь врівень свого пояса. – Повисів трохи і опустився на траву. Не наш. Може самородок в ньому спить, а може й ні. Невідомо коли порснеться, годин з п’ять так лежить. Попросила тебе йти ногами, на всякий випадок, щоб не налякати, – розповіла бабця.

– Думаєш нечаклун?

– Хто зна. Там, за річкою, село нечаклунів. До мене звідти часто приходять. Хто за зіллям, хто за порадою, а хто з цікавості, подивитися на поселення самородків. Звикли. Я до них, вони до мене. Бачила серед них кілька потенційних самородків, нерозкритих. Пропонувала активізувати, але вони не захотіли вдосконалюватися.

– Що з ним робитимеш?

– Не знаю. Треба подумати. Тебе викликала. Здогадувалася, що Ярина пошле саму молодшу. Чи я не знаю свою дочку! Що Хома казав?

– Батько з матір’ю не сперечався. Може він з того села? Нерозкритий, спонтанно використав силу і сам її не подолав? – сказала Колючка.

– Не бачила там такого. В селі людей небагато. Одягнений не по сезону. Останні дні тут спека, така як сьогодні.

Вовняний одяг чоловіка ніяк не пасував до спекотного дня і до ранку також, та й ночі стояли дуже теплі.

– Що з ним робитимемо? – запитала внучка. – Може перенесемо до хати? Чи треба викликати рятункового чаклуна, або дозорного?

– От лежить непритомний чоловік, допустимо, що я випадково його побачила. Не маємо підстав турбувати чергового дозорного. Несемо до хати.

Стара підняла снопик зібраного вранці зілля, сплела маленьке закляття, від якого юнак набув вертикального положення і поплив в повітрі вслід за нею. Збоку виглядало ніби всі троє тихо йдуть стежкою.

Юнак був не з місцевих. Одарка провела розвідку. В сусідньому селі ніхто не пропадав. Хлопця покладали на ліжку. Всякі спроби його розбудити результату не дали, ні фізичні, ні магичні, спав, як убитий. Колючка передала рідні, що затримується, бо бабця потребує певної допомоги. Отримала від батьків “добро”. Чомусь Одарка здавати юнака дозорним не хотіла. Назвала його Знахідкою. Кілька раз повторила біля ліжка, що він тепер має таке ім’я. Сплячий на це не зреагував ніяк, не дав згоди і не заперечив, продовжував спати. Поступово ставало руба питання, що робити далі.

– Може це чиясь невдала телепортація? – сказала Одарка. – Вже добу спить. Організм шокований, любому помітно.

– Ніхто не має права телепортувати живі істоти! А тим більше людей!

– Може інстинктивно в час небезпеки сам себе? Тебе вчили, що в таких випадках робити?

– Я погано вчилася, – визнала Колючка. – Любила пробувати своє, не засвоювала з чужого досвіду.

– Також люблю експерименти, – сказала бабця і почаклувала над чоловіком. Зняла з нього одяг і підняла чарми невисоко над ліжком. – Щоб пролежнів і попрілостей не було, – пояснила і добавила заклинання від комах. Все сплячий сприйняв незворушно.

Через кілька днів Колючка запідозрила, що Одарка має значно більше чаклунської сили, ніж демонструє на людях. Догляд за юнаком робила легко, не замислюючись, автоматично, не відриваючись від своїх повсякденних справ. На конкретно запитання внучки відповіла абстрактно.

– Краще бути самородком, чим навченим. Маєш силу щось зробити і не маєш зобов’язань. Ніхто не знає, що ти можеш, а що ні. Навіть сам самородок не знає. І багато можна списати на інстинктивну реакцію. Казала колись Ярині, щоб не віддавала тебе в школу, але батьки чаклуни часто хочуть бачити дітей чаклунами.

– Я їх розчарувала.

– За то я тобою тішуся.

Пройшов тиждень. Знахідка спав. Але довкола будинку почали відбуватися деякі неприродні зміни. Господарка помешкання запідозрила, що причина змін в сплячому, він притягував до себе нетутешні чари. Від сусідів Одарка не приховувала наявність в домі сплячого чоловіка, навіть радилася, як можна його розбудити, чи що з ним вирішити взагалі. В разі чого, її не змогли б звинуватити в позбавленні волі громадянина. Кожен хто хотів, міг його побачити. Провідували, дивилися, хлопець був не погано збудований, хоч і не красень. Мав все, що належить мати чоловікові.

Першими відреагували на зміну аури немовлята і автоматично їхні батьки. Біля будинку Одарки малеча менше плакала і спокійніше спала. Тепер біля її двору постійно прогулювалися з дитячими колясками. Наступні зміни за-

чепили рогате поголів'я худоби, в них збільшилися надії. Отже тепер всі череди з навколишніх сіл йшли на водопій до струмка біля Одарки. Між собою встановили чергування по очищенню водойми і таксу за користування природним ресурсом – щодня давали молоко для сплячого. Мешканці звикли до наявності Знахідки і ніхто не збирався доносити про аномалію дозорним. Після того, як заблукали в лісі вівці односельчан стали самі приходити до воріт Одарки, та зробила глобальні висновки і вирішила підтвердити їх експериментально.

– Він реально існує у своєму сні, – пояснила бабця свою думку Колючці. – Ходить довкола, заспокоює малечу, зганяє з лісу овець. Іноді я ніби його бачу, чи відчуваю. Може ти зможеш потрапити до нього в сон? Треба спробувати.

Югіна згодилася на експеримент.

– На мій рівень закон чотирьох претендентів не поширюється. Можу сама розпоряджатися собою. Може маму попередити? – запитала Колючка.

– Не мусиш, досить, що я знаю, – вирішила бабця.

Надвечір, хоч час доби й не мав ніякого значення, Колючка роздягнулася і лягла біля юнака. Зняла з нього чари Одарки, замінила своїми. Дала наказ тілу займатися своїми справами, а своє Я відправила в сон Знахідки. Далеко не перенеслася, у сні юнак дійсно снував поблизу будинку. Не хотів віддалятися, а може сторожував своє тіло.

– Хто ти? – спробувала почати розмову Колючка.

– Людина чоловічої статі. Ти що, не бачиш? – відповів юнак зі сну.

– Як ти сюди потрапив?

– В цей світ всі однаково потрапляють. Народився.

– А до нас як тебе занесло? – не здавалася Колючка.

– Куди до вас?

– Як тебе звали там, де ти був раніше? Чому ти не хочеш прокинутися?

– Ти недосвідчена. Я є завжди у всіх місцях одночасно. Ти знаєш координати, де зараз знаходиться моє тіло? Скажи їх! – просив у сні Знахідка. Координат Колючка не зна-

ла, не вмiла їх визначати, не довчилася. – Я народився у секторі 710-Г, – багатозначно інформував сплячий. Це ні про що не говорило дівчині.

Автор роботи В. Батраков

Поки у сні особистості вели мудру філософську розмову, тіло Колючки нагло пестило тіло юнака. Цілувало, де хотіло, масажувало, де належить, але від сонного не добилося жодного відгуку. Не те, що не прокинувся, а навіть уві сні його тіло не видало на пестощі жодної природної реакції. Головний чоловічий орган а ні здригнувся. А про ерекцію нічого й говорити. Чоловік на провокації не піддався ні тілом, ні духом. Результат від експерименту був нульовий.

– Ти занадто недосвідчена в таких справах, – зробила висновок Одарка. Колючка визнала, що сексуального досвіду в неї не було.

– Що у вас робиться? – експериментатори отримали вранці гнівний запит від Ярини. – Тут ходять різні чутки. Завтра до вас відправлять чаклуна десятого розряду! Що ви натворили? За що вам така честь? – мати атакувала питаннями Колючку.

Знахідці дали спокій до вечора. В цей день барани до овечок були небайдужі, активно відпрацьовували свою зацікавленість, а так то нічого більше не змінилося.

Ще й не сутеніло, а бабця вже приготувалася до делікатної процедури з піддослідним. Останніх візитерів, любителів полюбуватися перед сном на сплячого, відправила по домах аналізувати і насолоджуватися побаченим. Помилася, причесалася, ніс напудрила, щоб не блищав і приступила до виконання місії. Одарка пройшлась рукою по грудях чоловіка, масажувала трохи сідниці, заглянула в пах. Зі знанням справи провела інвентаризацію наявності всіх чоловічих принад, що то значить досвід. Біля водопою подали голос вівці. Делікатно взяла в руки чоловічу гордість, оглянула, нічого не бракувало. Помацала пару кульок. Дружно подали голос корови в череді. Жінка ляснула по дупі, щипнула в паху, струснула кульками сплячого. Заржали на вигоні коні. Чоловік зайняв сидяче положення, вилупивши очі прикрив долонею своє багатство.

– Що ти робиш. Стара курва? – крикнув на всю хату. На вулиці залопотіли крила. Звідусіль до будинку зліталися птахи.

– Людоньки! Ви тільки подивіться на нього! – від несподіванки вигукнула Одарка.

Першою подивитися вскочила Колючка, за нею увійшли найближчі сусіди, потім дальші. Глядачів набилося повна хата.

– Де я? – запитав Знахідка.

– Нас більше цікавить звідки ти? – сказала Одарка. Юнак гарячково шукав чим прикритися. Обмацував довкола себе рукою. Колючка телепортувала йому своє нове покривало, не мала права брати чуже, не злодійка ж. Юнака огорнув напівпрозорий рожевий текстиль прикрашений мережкою та вишитими рожами.

– Ти дала йому своє шлюбне покривало, – здивувалася Одарка.

– Я не збираюся одружуватися! – відповіла Колючка.

– А я й не пропонував! – вигукнув Знахідка.

– Тебе в списках немає! – сказала Колючка.

– Ти подала себе в списки? – запитала бабця.

– З моїм рангом я не мушу заводити сім'ю, – відповіла внучка.

– Де мій одяг? – втрутився юнак.

– Там, – показала пальцем хазяйка дому. По тому, як вовняний гардероб зайняв своє місце на фігурі господаря, було видно, що категорію мав значно вищу від самородка. Рожеве покривало сплигло на бабину койку.

– Вишите по центрі коло, означає прагнення домінувати..., – почала обговорювати бачене сусідка. Колючка фиркнула і телепортувала свою властивість туди, звідки взяла.

– Що я тут роблю? – запитав Знахідка.

– Збільшуеш надої і поголів'я худоби, – відповіла та сама сусідка.

– Хоч не нашкодив, – зітхнув юнак і став окутувати себе туманом.

– Телепортація живих істот заборонена! – вигукнула Колючка.

– Пока їжачок, – отримала у відповідь.

– Я додам себе в список, – кинула дівчина в туман з погрозою. Хлопця в будинку вже не було.

– Він іще й телепат, – сказала Одарка до порожнього місця. – І яке ж воно соромливе. Через нього птахи мені всю хату запаскудили. Оце так подякував.

Вранці в повільному польоті Одарка з Колючкою оглядали дах. Роботи було багато, птахи добре постаралися. Сіли біля комина проаналізувати побачене.

– Бабця, навіщо тобі комин, якщо ти пічку не топиш?

– Така традиція. Колись вважали, що відьми мають через комин вилітати.

За цією розмовою їх і застав чаклун десятого розряду. Розмістився поряд, роздивився околиці.

– Що у вас тут за аномалія? – запитав.

– Хіба не бачиш? Добре, що прилетів. Допоможи цей пташиний послід телепортувати на город. Щоб хоч якась користь була з того всього, – сказала Одарка.

– Коли взнав, що аномалія тут, здогадався, що ти будеш замішана, – сказав чаклун.

– Що будеш з нами робити, Ярема? Подивись, з села нечаклунів йде ціла делегація. Нам пора донизу. Вони, звичайно, знають, що ми літаємо, але не варто без потреби драгувати людей.

Чоловік з десять селян жадали допомоги чаклуна. Раз сталася така okazія в їхню місцевість потрапив спеціаліст такого високого рівня, то хотіли б скористатися нагодою і просити відновити закляття врожайності і стабілізувати русло річки. Бо назріває скандал. Русло з'їжджає вбік і земля одного власника зменшується, а другого збільшується. Якщо не втрутитися бути трагедії. Ярема здогадувався, хто наслав ходаків, але відмовити не мав права. Пішов. Пообіцяв надвечір повернутися.

Колючка була розчарована. Пригода закінчилася ніяк. Хотіла летіти додому, мати не дозволила. Поки вповноважений чаклун все не вивідає і не підтвердить, що вже можна покинути місцевість, мусить сидіти в баби. Одарка весь свій час приділяла Яремі, виявилось, що вони давно знайомі. Від нічого робити Колючка вирішила зайнятися чимсь своїм. Телепортувала до себе потрібні речі і почала методично фіксувати околиці.

Цікавого було мало, але траплялося. Роздивлялася гнізда птахів у траві, слідувала за ящірками і зміями. На чаклунів змії не нападали. Біля річки спіткнулася об камінь з викарбуваним написом: “Їжачок, мені було дуже приємно. Х.” Почуття радості і обурення виникли в ній одночасно і боролися між собою до вечора по черзі здобуваючи перемогу і отримуючи поразку. До кінця дня так перемішалися, що вилилися в стабільний піднесено-тривожний настрій.

Поки Ярема крутився біля Одарки Колючка мовчала про свою знахідку. Розповіла бабці пізніше, коли чаклун від'їхав.

– Телепортувати по координатах від себе, значно важче ніж до себе, – сказала на то Одарка. – Ти не спіши вносити

себе в список, бо його там не буде. Мушу тобі дещо розповісти, але це між нами.

Колючка згодилася берегти таємницю і вислухала довгу розповідь. Бабця почала здалека. Розповіла, як колись був прийнятий закон чотирьох претендентів. Це було вимушене рішення, щоб запобігти перенаселенню планети. За цим законом кожен громадянин-нечаклун має право мати одну дитину, але не мусить. Хто хоче мати другу, мусить її прихід замінити своїм відходом, попросту померти. Закріпили закон дуже сильним закляттям, але залишили один виняток, якщо хтось неактивований-самородок настільки сильний в чарах, що може закляття подолати, той залишається непокараним. Окрім цього в тому законі прописано багато чого. Розподіл чаклунів по розрядах. Прописана вся ієрархія разом з синіми. Окремим пунктом, щоб зберегти генотип чаклунів, прописані обов'язкові сім'ї чаклунів від четвертого до дев'ятого розряду включно. Вони мусять виростити дві дитини на сім'ю, це їх обов'язок. Інші як хочуть, вільні у виборі. Нечаклуни можуть мати дітей тільки від чаклунів, або самородків. Закріплене це таким закляттям, що схитрувати не можна. Відносно синіх нічого окремо не прописувалося, бо вважалося, що синіми можуть бути тільки незаймані, в іншому випадку вони опускалися до чаклунів десятого розряду. Такі випадки траплялися, але дітей від синіх раніше ніколи не було, бо втрачаючи цноту той автоматично переставав бути синім.

– Знахідка, син синього, – сказала Одарка. – Його батько синій зі столиці. Про свій сексуальний зв'язок ніхто нікого не зобов'язаний повідомляти, сині також. Тому ніхто не знав коли він втратив цноту, але залишився синім. Може насправді цнотливість немає стосунку до володіння силою. Він не створив сім'ю, бо не мусив. Мати хлопця самородок десь з наших країв. Ніхто про нього не знав. Дехто відмовляється від активації. Він також відмовився. Не запитували чому. Виявилось, його виховував батько на віддалі, був з ним в постійному контакті. Сам його активував і формував. Викрилося це все випадково. Якийсь стажист

збирав дані про поширення гена синіх і звернув увагу. Сині були шоковані. Фактично закон він не порушив, але за те, що приховав сина, хотіли покарати. Комісія призначила накласти на нього закляття зеленого, та воно не по діяло, хоч як старалися. Спеціалісти пояснюють це тим, що він не почувався винним, діяв не в інтересах себе, а в інтересах суспільства і сина. Не хотів щоб той був піддослідним матеріалом. Від матері дитини нічого не добилися і залишили її в спокої. Батька також лишили в спокої, бо не змогли нічого зробити. Хлопець вже дорослий змінив місце проживання і ім'я. Батько допомагає йому на віддалі і порадою, і матеріально. Як звати хлопця ніхто не знає, тому дозорні називають його "Х". Про можливість цієї дитини ходять легенди, але як насправді ніхто не знає. Координати, що нам назвав, то місце проживання його батька. У великих містах, а тим більше в столиці, все розмічено координатами, для кращого зв'язку. Я думаю він таким чином давав тобі можливість з ним зв'язатися, через свого батька, – підсумувала Одарка. Колючка якийсь час переробувала почуте.

– Ти знаєш його матір? – запитала в бабці.

– Знаю. Вона також приходила дивитися на нього.

– Ти тому зробила доступ всім?

– Так.

– Ти вмєш передавати конкретну інформацію! А прикидаєшся, що ні! – сказала Колючка. – Ти могла відразу повідомити нас про все детально!

– Тоді твої батьки мушили б сповістити про подію дозорним. Не вмю я передавати детальну інформацію, тільки емоційну і не люблю коли на живих істотах досліди проводять. Ти вже вчила закон про збереження сили?

– Це той, що сила не виникає, а тільки переходить з одного стану в інший?

– Так. Як ти думаєш, скільки Знахідці прийшлося потратити сили на телепортацію своєї маси? Дозорні вийшли на його слід і він мусив. Я дала йому можливість відпочити. Через рік хлопець буде повнолітнім і не муситиме

ховатися, бо тоді вже тільки сам розпоряджатиметься собою. Жодна "Опіка над дітьми" не прийматиме за нього рішення.

– Де він зараз?

– Можеш запитати про це в його батька, але, думаю, він не скаже і правильно зробить. Рік пролетить швидко. Ти не поспішай з висновками, дитино. В тобі, можливо, зараз говорить інстинкт-прив'язаність до першого сексуального партнера...

– Не було ніякого сексу! Він спав!

– Тим більше. Додається ще й комплекс нереалізованого і зігнорованого партнером. Маєш цілий букет. Тобі варто самовдосконалюватися і багато чого навчитися.

– Бабця, ти гарно даєш поради, а чому сама не вчилася в школі чаклунів? Не маєш офіційної освіти.

– Тоді були інші часи. Я вчилася, але без документа. Важливі знання, а не офіційна відмітка. Ти визнаєш, що той хлопчина має рівень синіх, а може й вище, а зафіксований тільки як самородок. Має від батька неофіційну освіту. То що?

В зворотному напрямку Колючка летіла над тим самим лісом, тільки бачила його тепер іншими очима. По дорозі розмірковувала, про що можна розповідати, а що варто не пам'ятати. Тренувалася контролювати свої думки, а то кругом розвелосся телепатів, дійшла до глибини четвертого пласту ментальності. Непогано, та варто вдосконалитися.

В список Колючка себе внесла, але як глядача, набиратися досвіду. Постановила собі офіційно здобути третій розряд чаклуна, а потім вдосконалюватися самостійно. Не любила, щоб щось було обов'язковим.

2017

Їжак

Колючка не підслуховувала, але куди мала дітися? Батьки говорили досить голосно, знали, що вона за стінкою і не звертали на це увагу. Може хотіли бути почутими?

– Комісія виявилася безсильною. Вони Свирид нічого не можуть зробити. Немає закону, який би забороняв синім мати дітей, тому, як кожен громадянин, він має право на одну дитину. Але річ не в тому, Свирид образився і усамітнився, нікому нічого не пояснив, а сині масово кинулися втрачати цноту. Не те, щоб хотіли дітей, приваблював сам процес. Всі експериментатори посипалися, жоден

не зостався. Синіх тепер зовсім мало, можна на пальцях порахувати. В результаті зросла кількість чаклунів десятого розряду, але роботи додалося значно більше. В них можливості не ті, що в синіх. Найближчим часом централізована система забезпечення працюватиме з перебоями і невідомо чим це закінчиться. Просять неактивованих самородків активуватися, щоб взяти на себе частину навантаження і всіх, хто може, перейти на самозабезпечення, від'єднатися від централізації. Ми, мабуть, так і зробимо, потрібно підготуватися, – говорив батько.

– Що чути про Свиридового сина? – запитала мати.

– Нічого не чути. Ніхто не знає де він. Можливо твоя мати в цьому найбільш обізнана. Поцікався в баби Одарки, або в нашої дочки Югини, – порадив Хома. Почувши своє ім'я, Колючка різко крізь стіну вийшла у двір і не довідалася, що відповіла чоловікові Ярина. Находившись по траві, дівчина стала посеред саду. Запитала в себе, що її так рознервувало? Адже батьки просто обговорювали ситуацію, ніхто її не зачіпав. Не було причини валити через стіну, а тим більше ще й через книжкові полиці, могла вийти через двері. За звичкою з дитинства, Колючка пошукала в собі нових мудрих думок, раптом з книжок щось зачепилося, не знайшла як завжди і заспокоїлася. Мати могла її не запитувати, вона також не знала де Знахідка. Колючку дуже цікавило, чи вніс юнак своє ім'я до цьогорічного списку учасників ритуалу “Чотирьох претендентів”, куди вона записалася в якості глядача.

Громадський захід почався, як завжди, в кінці літа. Місце Колючка вибрала вдале. Досить близько, можна навіть чути про що говоритимуть учасники обряду “Чотирьох претендентів”. Згідно закону в ньому брали участь чотири дівчини і чотири хлопці. Подивившись одні на одних і перекинувшись кількома словами (вживання телепатії заборонене) учасники анонімно вибирали собі партнера для створення сім'ї. Організатори реєстрували шлюб, якщо хлопець і дівчина таємним голосуванням вибирали один одного. За один обряд могли створитися чотири сім'ї, або

одна, або жодної. Бувало по всякому. Іноді в ритуал входили і зареєстровані глядачі, але дуже рідко. Не зареєстровані в обряді, також з цікавістю оглядали подію, як виставу, сиділи на гілках найближчих дерев перетворившись на різноманітних птахів. Колючка впізнала своїх батьків. Хома перекинувся в одуда, Ярина в горлицю. Розмістилися на липі.

Чаклун-організатор телепортував учасникам списки зареєстрованих. Глядачі не цікавили Колючку і навіть дівчата-учасники не викликали в неї зацікавленості. За то три рази перечитала учасників-хлопців. Двох знала, двох не знала. Чекала поки вийдуть на подіум.

Одружитися можна було по-любому і будь де, але ритуал “Чотирьох претендентів” був вигідний для чаклунів третього розряду, які мали намір піднятися на четвертий. Якщо в результаті голосування претендент створював сім’ю, то в разі чого, мав право на розлучення. Якщо не створював, але брав участь, то ставши чаклуном четвертого розряду, перші три роки не мусив бути одруженим, так як інші, для яких шлюб був обов’язковий від перших днів і вони не мали права на розлучення.

На подіум піднялися вісім головних учасників обряду і організатор. Дійство почалося. Помічені номерами хлопці й дівчата показали себе зі всіх сторін. Колючку кинуло в жар. Знахідка був серед женихів. Згідно програми привітався з нареченими, побажавши кожній щось приємне. Пошукав очима серед глядачів. Зустрівся з нею поглядом. Спелелив. Колючка ніби чула, як її звинувачують в брехні. Але ж він неповнолітній! От і вір після того бабі з її досвідом! Сидячи на стільці, дівчина не знаходила собі місця.

– Їжак, ти ідіотка! – виразно зазвучало телепатичне звернення. – Мій син розраховував на тебе. Ти йому запропонувала! Як ти могла так ошукати Якова?

– Якого Якова? Ти хто? – запитала Колючка, на щастя, також телепатично. І здивувалася, чому не подіяло закляття? Телепатія повинна була блокуватися.

Автор роботи В. Батраков

– Вона й блокується. Я плету з’єднання на найтоншому рівні тому його не фіксують, а ти мовчи і слухай. Я Свирид, батько Якова, якого ти називаєш Знахідкою. Так, він ще неповнолітній, але розраховував на відтермінований шлюб з тобою. Ти знаєш цей закон, по якому можуть створити сім’ю неповнолітні, якщо зачата по шлюбі дитина народиться у вже повнолітніх батьків. Через сім місяців Яків буде повноправним громадянином. Ти все зіпсувала і наразила його на небезпеку. Він непотрібне себе оприлюднив. Мовчи! Я ловлю твої емоції! Тепер, коли ти визнала свою вину, подумай, як її виправити. Сьогодні ти мусиш стати жоною Якова! Розлучення дозволене, зробиш потім, як захочеш. Йому важливо бути одруженим, сімейного чоловіка не можна схилити до експериментів над собою. Мовчи! Ті чотири претендентки, чаклунки третього розряду не підходять, бо на їхнього чоловіка автоматично накладаються певні обов’язки, а саме, сприяння чаклунського зросту. Чаклунка ж першого розряду не зобов’язана професійно зростати. В такій парі більше незалежності. Мовчи і не психуй! Так, він тебе любить. Але не це головне. Шлюб дасть йому можливість не ховатися більше і жити повноцінним життям.

Колючка мовчки крутилася на сидінні і старалася не думати. Завдання було не з легких. На подіумі проходили головні герої дійства. Організатор підбадьорював, вихваляв, розважав публіку.

– Тобі список дали? – запитав Свирид і відразу заборонив відповідати. Читав думки з глибокого шару і не хотів, щоб співбесідниця діставала їх на поверхню. – В тому списку відміть його, як свій вибір нареченого і активуй. Якщо не складеться жодна пара, то Яків матиме ще один шанс.

Телепатичний зв'язок перервався. Колючка, як сомнамбула виконала пораду. Перший раз спілкувалася з синім. Тим часом на підвищенні ритуал продовжувався за традиційним сценарієм. Деякі учасники явно симпатизували один одному. Надії на те, що не створиться жодна сім'я було мало. Дівчина стала моделювати в умі ситуації, за яких би не було жодного попадання. В голову лізло протилежне. Якщо наречені між собою домовляться і всі виберуть одного хлопця, то сім'я йому гарантована. Якщо всі хлопці... Але потрібно, щоб жодної пари не виникло!

Роздуми Колючки перервав шум крил. Велика зграя пернатих кружляла над територією проведення заходу. Наміри правдивих птахів тісно заприятелювати з перевертнями, змусило останніх покинути насиджені місця. Гамір змусив зробити перерву в ритуалі. Учасники розбилися на групки, хлопчики окремо і дівчатка окремо. Організатор сплітав закляття захисту від птахів. Незареєстровані глядачі мусили поміняти свій вигляд, на короткий час їм дали дозвіл використати чари. З дерев тепер поглядали котики, білочки, ящірки.

Навели порядок. Продовжили обряд. Але за цей короткий час дещо змінилося в настроях головних учасників. Щось сталося, більше ніхто нікому не симпатизував. Згідно сценарію відмітили в списках, подали аркуші організатору. Той оприлюднив результат спочатку вибраним свідкам, а далі зробив паузу. Порадилися.

– Цього року в нас особливий ритуал, – сказав чаклун-організатор. – Головні учасники пару не створили, але се-

ред зареєстрованих глядачів виявився хтось, хто активував до початку дійства одного обранця для потенційного шлюбу. Тому зараз всі вісім офіційних учасників активують когось одного зі списку глядачів. Шанс, що вибір співпаде, близький до нуля, але ритуал потрібно довести до кінця згідно закону. Прошу хвилиночку терпіння, це не займе багато часу.

Учасникам телепортували додаткові списки. Ті кинули погляди на глядачів, активували хто кого, не сильно замислюючись. Яків зустрівся поглядом з Колючкою і підморгнув.

Організатор оголосив результат. Зробив це стримано, старанно приховуючи свій подив. Він не вірив у випадковість, але зафіксованих порушень не мав, тому мовчав про свої підозри. Колючку і Якова привітав, як новостворену сім'ю, побажав все, що належало по протоколу. Довкола піднялась метушня. Перевертні набували людської подобі. Через юрбу до Колючки прямували батьки. Тільки тепер вона усвідомила, що зробила. Послухала чужого чоловіка, який влаштовував долю свого сина, не запитавши поради своїх тата й мами. Ще невідомо яке рішення приймуть вони, адже поки що вона неповнолітня. Знахідка дивився на дівчину звіддала, підійти не поспішав, все рівно не зміг би пробитися через тлум. Та й навіщо? Все, чого прагнув, уже відбулося.

На подіумі про щось радилися чаклуни. Колючка не витримала нервової напруги. Злетіла в повітря і втекла додому. Ритуал не мав зворотної дії, але останнє слово за її батьками. Потрібно подумати, що насправді вона хоче, без впливу сторонніх, чужих людей. Хай навіть синіх. Згодилися тренування по контролю за думками. Закрилася від усіх.

З легким стуком на долівку впав камінчик. Потім ще один і ще. “Дозволь зайти до тебе” – світився напис на кожному.

– Заходь! – гукнула в простір Колючка. Яків пройшов крізь стіну і книжкову шафу там де завжди проходила вона.

– Прийшов подякувати, – пояснив і сів біля столу, не посмів наблизитися.

– Чим там закінчилося? – запитала дівчина.

– Все добре. Твої батьки підписали наш шлюбний контракт.

– Без мене?

– В ньому дають тобі повну волю. Все на твій розсуд. Ти пішла, а чаклуни влаштували перевірку на вплив ззовні. Їх дуже не влаштовував результат. Нічого не знайшли. Нас вісьмох прогнали на рівень чаклунства. Виявили п'ятьох потенційних синів. Я в тому числі. Були шоковані. Внесли в закон додаток про обов'язкову перевірку перед кожним ритуалом. Потенційним синім потрібно давати можливість берегти цноту, а ми з тобою вже в шлюбі і анулювати його без нашої згоди не можна. Нашу сім'ю зареєстрували, але вона особлива. Згідно закону ми будемо забезпечені постійним будинком і фінансовим утриманням поки навчатимемося, при цьому дають нам право при бажанні зберегти незайманість. Ну і подорож відпочинкова, яка нам належить після обряду. Вибирай, куди ти хочеш їхати! Ми перша сім'я, яка створена не для народження потомства. Ще жоден партнерський зв'язок, в якому немає дітей, не оформлювався в якості сім'ї. Ми перші.

Говорив Яків багато, хотів заповнити мовчанку. Колючка потроху приходила до тями. Зм'якшувався внутрішній протест. Можливо не дуже нею й маніпулювали. Хоч бабця здорово постаралася. Цікаво, хто для Одарки Знахідка?

– Твій батько синій? – запитала, щоб щось сказати Колючка.

– Так.

– Якщо сині можуть мати дітей, до до чого тут цнота? – запитала і раптом подумала, що її можна не так зрозуміти.

– Без цноти немає синів. Це правда. А батько... Він детально все описував. Ніхто його праці не прочитав навіть. В більшості, людей цікавила не можливість мати потомство, а можливість не зберігати цноту. Краєм вуха почули, досконало не проштудіювали і помчали прощатися з

незайманістю. Результат ти знаєш. Батько телепортував свою сперму безпосередньо жінці куди належить. Вони заздалегідь про все домовилися з матір'ю. Вона з нечаклунів і дуже некрасива. Була в партнерській угоді з ще однією жінкою. Пропозиція батька давала їй шанс мати потомство. Він знав її з дитинства, в якийсь період їхні сім'ї поряд мешкали.

– Як ти жив раніше?

– Раніше? До тринадцяти років нормально, як всі діти. А потім, коли загалу стало відомо про моє існування, я не жив, а переховувався. Сьогодні в мене був єдиний шанс почати жити не ховаючись. Дякую, що ти мені його дала.

– Бабі Одарці дякуй, – сказала Колючка. Потім разом вибрали маршрут подорожі. Телепортували організатору заявку. Вирішили прогулятися. Вибралися надвір звичним способом пройшовши крізь книжкову полицю і стінку.

– Я все думаю, якщо проникати крізь книжки, якась інформація з них в мені залишається? – запитала, коли вийшли в сад Колючка.

– В мені зачепилася, – запевнив Яків. – Пару назв на твоїй полиці кидалися в очі. Перша – “Чаклунство сексом” і друга – “Як захиститися від сексуальних домагань чаклунам перевтіленим в кролів, та в інших істот”.

– Підручники. Нічого цікавого. В школу ходив?

– До тринадцяти років.

Говорили багато. Ходили кругами. Час летів, його не помічали. Потім було все, як належить. Дорослі покликали молодят на родинну раду. Збоку Колючки крім батьків була і баба Одарка, збоку Якова – тільки батько, мати-нечаклунка не могла так швидко прибути. Так Югіна вперше побачила синього. Насправді, той непокірний Свирид, через якого терміново переписували основні закони, був невеличким миршавим чоловічком, зовсім не еталон чоловічої краси. Не дивно, що легко міг вберегти свою цноту.

Дорослі вирішували, Колючка не втручалася. Дещо коригував Яків, дівчина мовчала і тільки в кінці озвучила свої вимоги. Категоричні вимоги, а не пропозиції.

– І так! Я згодилася створити сім'ю, щоб допомогти синові приятеля моїх рідних, конкретно бабці. Мене влаштовує, що мій чоловік берегтиме свою цноту і найближчі пару років ми будемо єдиною сім'єю без дітей. Я можу жити з ним під одним дахом, як вимагає закон, але я не буду йому нянькою. Все, що потребував від мене, він вже отримав. Мій новоспечений чоловік хлопець самостійний і може про себе подбати, сам готуватиме для себе їжу, прибиратиме в кімнаті і пратиме білизну й одяг. І взагалі, Яків прекрасно володіє чарами і зокрема телепортацією. В крайньому випадку, як зголодне, телепортує тарілку супу від мамочки, думаю, не розляпає. Обіцяю всіляко берегти чоловіку незайманість і всяких, хто зазіхатиме на його цноту, гнати чотириповерховим закляттям. Вивчати закляття починаю від завтрашнього дня.

Слухачі віднеслися до почутого спокійно. Не сперечалися, не бачили в тому сенсу. Бо навіщо? Говорити можна що завгодно, а життя все рівно внесе свої корективи. Свирид навіть аплодував палкій ораторці.

– Я не дозволю з моєї сім'ї зробити продовження вашого експерименту! – випалила Колючка безпосередньо синьому. Він відповів їй бурхливими оплесками. – Ми вибрали маршрут подорожі і зараз відправляємося. Телепортуєте нам необхідне.

– Що саме? – запитав синій.

– Ще не знаємо. Але дехто досконало володіє телепатією, так що буде по ходу дізнаватися.

Колючка взяла за руку Якова і підкреслено чемно вийшли через двері. Ніхто їх не затримував. Ті що залишилися обговорили характер відсутніх. Теперішня молодь дозволяє собі хтозна-що, не те що раніше.

– Вона потенційно синя, – сказав Свирид.

– Нам не треба! – вихопилося в бабці. – Нам і тих її даних, що вже має, вистачає з головою! Треба подумати. Що там з цнотою в синіх?

– Одарко, і не думай! Залиши дітей в спокої! Там ходили слухи..., – заступився за дочку Хома.

– Які слухи? Людям немає про що говорити!

– Слухи? В яку родину я сина віддав? – з награним жахом сказав синій.

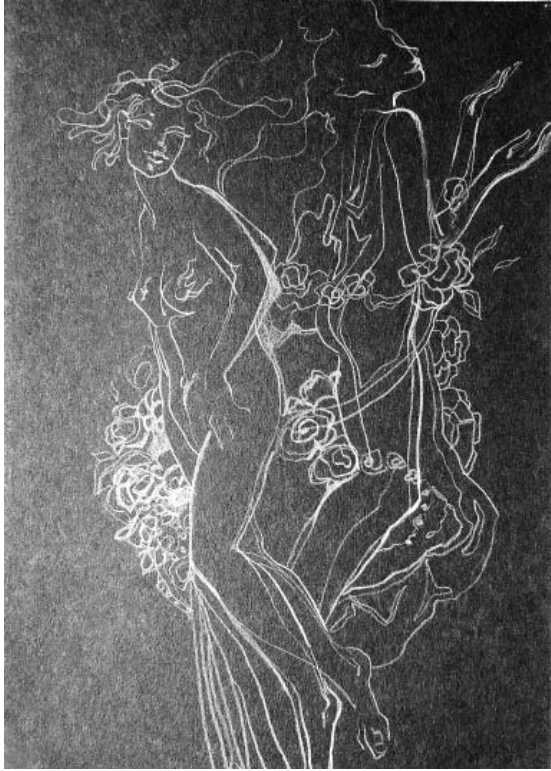
– Сам з якої? – огризнулася Одарка. – Як там вони? Послухай тихенько.

– Звикають один до одного. Для початку вибрали поїздку на безлюдний острів. Будуть самі добувати собі їжу.

– Ти їм туди хоч якісь фрукти підкинь непомітно, щоб ніби знайшли випадково, – розхвилювалася Одарка. – Я їм зберу зараз і помию.

– Дайте їм бути самостійними. Один день поголодують, нічого не станеться. Вони від нас на безлюдний острів втекли, а ми їх і там дістаємо! – сказав Хома. Свирид підтримав свата, інші мусили згодитися. А тим часом нова сім'я обживалася на безлюдному острові.

2018

Знахідка

Югіна і Яків обживалися на безлюдному острові. Тут все було розраховано на таких туристів як вони. Від берега стежка вела до печери, в якій можна було б перечекати непогоду. Обік стояла ємкість з питною водою. Надпис на ній повідомляв, що незалежно ні від чого, воду щоранку міняють на свіжу. Між плодових диких дерев знаходилося обладнане місце для відпочинку. Великий плоский камінь імітував стіл, а пеньки дерев довкола нього служили за стільці. Трохи збоку чорніло місце для вогнища, поряд зеленів розкішний кущ лопуха, напис на табличці реко-

мендував використовувати великі листки замість посуду. Схоже, туристична фірма не обманула, крім них людей на острові не було, щоб переконатися в тому парочка облетіла всю невеличку, мальовничу, оточену водою сушу.

Молоді люди проводили перший день свого сімейного життя.

– Давай подивимося, що тут маємо, аби зорієнтуватися, що нам потрібно телепортувати, – запропонував Яків. Заглянули в печеру, провели інвентаризацію в спальному відділі і в кутку обладнаному під кухню. Югіна записала потрібне, щоб не забути.

– Я читав в путівнику, десть тут є місце “Покинутих речей”. Давай і там подивимося, – сказав Яків.

– Я не обідала сьогодні, може пора поїсти? – запитала Югіна. Юнак задумався.

– На пагорбі ростуть плодові дерева. В інструкції докладно описано, які фрукти можна їсти, а які ні. Розведемо вогнище, запечемо. Не будемо поспішати використовувати телепортацію для доставки їжі. Вона не заборонена, але обмежена до трьох раз. Організатори так вирішили, щоб занадто не засмічували територію і наклали відповідне закляття. Мусимо зорієнтуватися, скільки ми днів тут відпочиватимемо та що нам на той час знадобиться і тоді все разом телепортуємо. А зараз поїмо щось з місцевого врожаю, – запропонував Яків.

Знайшли плоди, розвели вогнище, поїли. Ще сьогодні вранці Югіна не підозрювала, що стане дружиною Якова. Але сталося. Обрядом “Чотирьох претендентів” їх затвердили як сім’ю, назвали мужем і жоною. Це була виняткова ситуація, такої сім’ї ще не було і більше не буде. Чаклуни адміністратори вже подбали про те, щоб подібне не повторилося. Югіна і Яків майже не знали один одного, побачилися вдруге, власне тільки зараз почали ближче знайомитися. Обряд “Чотирьох претендентів” давав можливість брати шлюб підліткам і Яків цим скористався, вмовивши Югіну. Вони були вже майже дорослі, через сім місяців стали б повнолітніми, повноправними

громадянами своєї країни. Сильно не планували, розраховували створити звичайну відтерміновану сім'ю, але вийшло дещо інакше. Яків виявився потенційним синім і довідалися про це вже по шлюбі. Сині, це чаклуни найвищого рангу. Але щоб стати синім потрібно бути незайманим, берегти свою цноту. Закон зобов'язував сприяти потенційним синім реалізувати себе. Так створилася дивна сім'я, в якій чоловікові давалося право впродовж двох років залишатися незайманим, а потім зробити вибір між сім'єю і кар'єрою. Югіна була чаклункою самого нижчого розряду і не прагнула професійного зросту, хоч батько Якова з першого погляду побачив у ній зачатки синьої. Не повірила, звичайно, той міг сказати аби що, лиш би берегла цноту його синочка.

Згідно інструкції, молодята загасили вогнище. Пішли дивитися "Покинуті речі". Вони знаходилися під виступом великого валуна в заглибленні скелі. Там туристи залишали речі, які в іншому місці були їм ні до чого. Лежало тут

Автор роботи О. Тіменник

різне, акуратно розкладене рівними рядами, закляттям захищене від непогоди.

– Югіно!

– Можеш називати мене Колючкою, я ж знаю, як ти подумав. Нормальне прізвисько. Можна мені тебе називати Знахідкою? Мабуть також знаєш, що про себе так тебе називаю, – відповіла одружено дівчина. Сама уважно оглядала дивний предмет, підійшла ближче, вирішила взяти до рук.

– Не торкайся! – застеріг Знахідка. – Я відчуваю на ньому дуже небезпечне закляття.

Колючка відсмикнула руку.

– Як відчуваєш?

– Поки переховувався, навчився.

Не змовляючись залишили "Покинуті речі". Йшли стежкою аби куди, спустилися до моря.

– Що робитимемо далі? – запитала Колючка. – Або хтось в такий спосіб заставляє тебе берегти свою цноту, бо втративши її ти перестанеш бути потенційним синім і не відчуватимеш небезпеку. Або тебе продовжують переслідувати ті, хто робив це раніше і наш шлюб не змінив твого становища..

Юнак мовчки дивився вдалечінь. Думав.

– Так, – згодився згодом Яків. – Все, як і було. Тільки даремно наразив тебе на небезпеку...

– Що ти відчув?

– Важко передати словами... Небезпеку.

– Що б сталося, якби я торкнулася того предмета?

– Не знаю. Щось жахливе.

– Ти просто мене залякуєш! Не сказав нічого конкретного, тільки загальні фрази. Я знаю, як дізнатися, що станеться, – сказала Колючка і швидко пішла вгору, назад до "Покинутих речей". Метрів через двісті зупинилася, ніхто не наздоганяв її, юнак стояв на місці. Впертість змусила продовжити шлях, до цілі доходила волочачи ноги. Що ж буде, як буде. Рішуче зробила останній крок. Того предмета не було. Оглянула уважніше. Він зник. По відсутності

пилу знайшла місце, на якому стояв раніше. Почула кроки. Підійшов Знахідка.

– Так завжди було. Як тільки виявляєш небезпеку, об'єкт зникає, – пояснив дівчині.

– Ми можемо покинути острів?

– Така можливість є, але що це змінить?

– Хто завгодно може сюди і звідти телепортувати?

– Існують якісь обмеження. Потрібно подивитися в правила організаторів відпочинку.

– Вони в нас є? Де?

– А печері.

Колючка взяла пару ковдр і рушили до печери. Путівник лежав на видному місці. Нарешті взялися робити те, що мало бути зробленим ще до початку подорожі – знайомилися з умовами відпочинку. Побачили багато цікавого для себе. Телепортувати сюди і звідси без обмежень могли працівники та власники туристичної бази. Відпочиваючі з острова і на остів могли зробити це тільки три рази. Їхні найближчі родичі також мали можливість щось підкинути, але тільки по одному разу кожен. Всіх інших закляття блокувало. Написане виглядало переконливо і гарно, але було одне але – закляття такого рівня легко обходив любий синій. Отже, ті, хто переслідували Знахідку, мали до нього доступ.

– Що ми можемо зробити? – запитала Колючка.

– Те що планували, відпочивати. Твоя бабця Одарка збрала нам дещо, можемо взяти.

– Можна додати до нього ще це зі списку?

– Чому б ні. Вмієш допакувати?

– В школі вчили.

Пакунок матеріалізувався і м'яко опустився на долівку. Одарка виявилася досвідченою і передбачливою. Лист з найкращими побажаннями, корисними порадами і детальним списком впакованого привертав увагу рожевим кольором і гармонійно завершував інсталяцію. Бабця мала смак. Першими в списку була пожива для пікніка розрахована на дві особи.

Настрій покращився. На острові вирішили побути з тиждень. Відпочити від усього. До переслідування Знахідка звик з дитинства, воно йому не заважало, а Колючці додавало екзотики. Згідно інструкції, повідомили дату від'їзду власників турбази. Гуляли островом до вечора. Купалися в морі, піднімалися на гору, мовчки бродили взявшись за руки. Часом якась думка, як іскра, пролітала між ними, але в конкретику не формувалася.

Вечеряли біля вогнища. Пакет з вечерею був другим у списку бабці Одарки, третім сніданок, а потім давався довгий перепис рецептів страв орієнтований на місцеву флору і фауну і доданий для них пакунок приправ. Спали порізно. Колючка в спальному відділі, Знахідка на карематі в кухонному закапелку. Ніч пройшла спокійно.

Ранок другого дня на острові зустрів молодят сюрпризом. На місці для відпочинку гарячий сніданок чекав їхнього пробудження. Колючку розбудив запах кави. Мабуть, Знахідка приготував, старався бути приємним. Заглянула до кухонного закуточка.

– Тихо. Не виходь, – застеріг юнак.

– Це не ти? Сніданки включені?

– Не я і не включені, бо має бути екзотика з самостійним приготуванням їжі.

– Що нам робити? Не висовуватися з печери?

– Відпочивати і розважатися. Телепортація за межі острова лімітована, а в межах суші безліміт.

Хлопець сплів закляття і аромат кави зник. Оглянули місце пікніка. На кам'яному столі лежали тільки зірвані лопухи.

– Це ті, що ми вчора залишили, – сказала Колючка. – Що тут було?

– Дублікат сніданку приготований твоєю бабцею.

– Як ти здогадався?

– Так я ж біля пакета спав. Відкриваю очі, дивлюся – він на місці, а запах кави з ніг збиває. Я проаналізував, що там стоїть...

– Ти зміг, бо потенційний синій?

– Чому потенційний?
– А...
– Отож.
– Давно ти синій?
– Від народження.
– Хто про це знає?
– Батько, твоя бабуся, тепер ти. І, схоже, хтось здогадується.

– Ти не побоявся сказати мені?
– Як моя дружина, ти не зможеш проти мене свідчити. Але не про те мова, ти ж бачиш, мене провокують використати силу рівня синього. Потрібно щоб захист сплела ти.
– Любий синій і чаклун десятого рівня його проб'є.
– Не будь така певна. Є деякі секрети.

Снідали сніданком бабки Одарки. Гуляли. Спалювали закляття. Знахідка вчив Колючку вдосконалювати захист. Тему почуттів обходили десятою дорогою. Обід готували за рецептом бабці. Другий день на острові добіг вечора без пригод. По вечері посиділи біля вогнища і пішли спати, кожен на своє місце.

На третій, четвертий та п'ятий та шостий день невідомий містер "Х" не давав про себе знати. Колючка навіть розчарувалася, даремно вдосконалювала захист, не було можливості використати набуті вміння. Зате сьомий день почався знайомим, звабленим ароматом кави. Знахідка чекав її при виході з печери. Підійшли до стола. Кава і тістечка манили.

– Починай, – сказав хлопець. Дівчина сплела першу в'язь закляття. На солі матеріалізувалося слово: "Вислухайте". Колючка не зупинилася, щось в закляття додав Знахідка. "Я хочу вам допомогти!" – світилося на столі. Молоді вдвох продовжували плести чари. Страва зникла, а біля столу сидів стомлений чоловік.

– Ти хто? – запитав Знахідка.
– Як бачиш, фіолетовий, – відповів прибулий.
– Ти знала, що такі існують, – звернувся хлопець до Колючки.

– Вперше чую.
– Мені батько колись розповідав, – згадав Знахідка. – Вони значно сильніше синіх. Їх мало, буквально одиниці.
– То хай не мучить, швидко робить, що хоче, ми все рівно проти нього безсилі, – сказала Колючка і заходилася готувати сніданок. Дістала пакунок від бабці. – Тут розраховано на двох, але поділимося, – пояснила.
– Ви порушила все, що могли порушити. Думаю, адміністрація турбази зафіксувала ваше втручання.
– Ні, – коротко відповів прибулий.
– В чому ви бачите свою допомогу? – запитав хлопець.
– Ви розумієте всю дикість вашого шлюбу? – питанням на питання відповів літній чоловік.
– Допустимо, усвідомлюємо. Вам яка різниця? Хочете, щоб ми розлучилися? В цьому ваша допомога?

Автор роботи В. Батраков

Чоловіки сперечалися. Колючка відчувала, що озвучують не все, не втручалася накривала на стіл. Коли ж вони не помітили поставлену перед носом каву, не витримала, начаклувала струмінь води сперечальникам в обличчя.

– Бабця мені говорила, що чоловікам не варто сперечатися на порожній шлунок. Снідаємо! – пояснила. Їли мовчки. Після сніданку доручила Знахідці прибрати зі стола і не втручатися в її розмову з гостем, ні словом, ні думкою.

– Як вас звати? – запитала в чоловіка.

– Федір. Я батько матері Якова.

– Хіба так буває?

– Буває. Фіолетові можуть мати потомство, але найчастіше їхні діти нечаклуни. В цьому трагедія.

– Ти знав, що він твій дід? – запитала хлопця Колючка.

– Не мав поняття про його існування.

– Мати нічого не говорила?

– Ні.

– То як ми знатимемо, що нам не бреше?

– Це не важливо, хай скаже, що від нас хоче, – сказав Знахідка і закляттям навів на столі порядок.

– Хочу попередити, що Яків потенційний фіолетовий і в разі чого, ваші діти будуть нечаклунами. Це важко витримати, дочка не чула моїх думок, була нездатна створити найпростіше закляття. Я не зміг так жити, залишив жінку й дитину. Цікавився звіддала, часом допомагав, але не зустрічався. Це несправедливо, але фіолетові можуть мати тільки неповноцінних дітей.

– Він про тебе, чи про мене турбується? – обізвалася Колючка. – Сам покинув жінку з дитиною, прожив життя в своє задоволення, а нам про якісь сентименти розводить. Ти не синій і добре. Чи ми обов'язково мусимо мати дітей? Берегтися нас в школі в першу чергу вчили. Це закляття кожна школярка знає, – випалила залпом дівчина і повернулася до гостя, – Дякую тобі, Федоре, за гарну новину, що не мушу більше берегти цноту свого чоловіка. Знахідка, хотілось би якось відсвяткувати знайомство з новим твоїм родичем. Чи можемо ми запросити сюди всю твою рідню?

– Вже запрошую.

Новоявлений дід не втік, чекав на візит родичів. Першою принесло Одарку. Бабця критично оглянула місце збору і заходилася порядкувати, готувала місце до прийому гостей. Першим ділом заклинанням збільшила стіл в чотири рази. Потім використала своє право на телепортацію і доставила купу всього. Батько, мати і бабця Знахідки прибули разом, без двох сильних чаклунів нечаклунка не мала можливості приєднатися до гурту. Останніми прилетіли батьки Колючки. Фіолетовий зі всіма чемно вітався, тримався мужньо.

– Ти в їхні сімейні чвари не втручайся, – шепнула мати Колючці.

– Ну і в родину ж я попала, – відповіла дочка, а далі тихо дивилася дійство. Як не дивно її чоловік Знахідка не був головним учасником. Командувала Одарка. Розсадила всіх за столом, для цього вправно закляттям створила додаткові стільці. Її чаклунській силі могли позаздрити сині, а вона ж була тільки самородком.

– Чому ти переслідував мого сина, свого внука, – запитав Свирид. – Я відчував, що це не просто заздрість синіх, а своєрідна помста.

– Життя до мене не справедливе, – відповів Федір. Він детально розповів скільки зусиль доклав, щоб офіційно зареєструватися синім, а потім і фіолетовим. Це була особиста перемога, бо хотів мати потомство, щоб діти продовжили його справу. Вибрав для шлюбу чаклунку десятого розряду, бачив, що потенційно синя, але їй цього не сказав. Дарував подарунки, догоджав, зваблював. Вмовив на шлюб, а дитина народилася без жодних чаклунських даних та ще й некрасива. Де справедливість?

– Нічого тебе життя не навчило, – сказала колишня дружина Васирина. – Дітей люблять такими, якими вони є.

Після цих слів всіх порвало й заговорили про любов. Виявилось, що Свирид з дитинства кохав Маланку, матір Знахідки, але не міг одружитися бо був потенційним синім і орієнтований батьками на здобуття кар'єри. З сином

їм повезло, але синій мусив приховувати своє батьківство. Одарка запропонувала поселити їх в селі нечаклунів, від гріха подалі, бо телепатів розвелось неміряно. Колись Одарка була в партнерському зв'язку з Василюю, дружні стосунки між жінками залишилися, навіть коли зв'язок розпався і Одарки створила сім'ю. Інформація сипалася, Колючка вже не орієнтувалася, хто з ким і коли. Не розуміла, що вони хочуть від фіолетового і чому той терпить. Знахідка вимагав відповісти, чому дід хотів зробити зеленим батька. Від заздрості? І що конкретно дід хоче від нього?

– Боїться тебе, – сказала Василюя. – Твоєї помсти за матір боїться.

– Мене? – здивувався Знахідка.

– Ти нічого не розумієш? Ви зв'язали його закляття. Двоє дітей подолали фіолетового! Тепер розумієш?

– Федір говорив щось про потенційного фіолетового...

– Недосвідчений фіолетовий зупинив досвідченого? Хіба жартуєш.

– Хто від них сильніше? – запитав Знахідка.

– Білі і чорні чаклуни, але такі бувають дуже рідко. Зареєстрованих одиниці.

– Без фанатизму! Мені ще тільки цього бракувало! – втрутилася в розмову Колючка. Батьки її зупинили і так галасу вистачало. Мовчала тільки мати Якова. Якийсь час слухала, потім пішла гуляти островом, до неї приєднався Свирид. Дійшли до “Покинутих речей”.

– Глянь, моя дитяча іграшка, – Маланка показала на той самий предмет, який в перший день зацікавив Колючку.

– Не запитуй, як вона сюди потрапила і чому зачарована, – сказав синій. – Я думаю, тепер ми можемо жити разом.

– І моя партнерка?

– І вона. Бо чому ні?

– Я можу взяти іграшку?

– Звичайно, адже вона твоя. Ти не чаклунка, тобі не нашкодить.

– Що зробило б чаклунові?

– Довгий час блокувало б всі його закляття.

Маланка взяла забавку, йшли тримаючись за руки. Погода шептала, співали пташки, шуміло море. Забули про всіх інших. Ті й далі сиділи в місці відпочинку.

Над столом матеріалізувалася петиція з виписаним штрафом за порушення правил турбази і вимогою всім до вечора покинути острів. Її вручили Федору. Спровокував – плати, а то хтось звідси повернеться зеленим. Розраховався не сперечаючись. Сидів дуже сумний.

– Що дала тобі кар'єра? – запитала в нього Василюя.

– Я завжди думав про тебе.

– То чому переслідував Якова?

– Одарка права, боявся, що виросте і помститься за тебе і Маланку.

– Робити йому нічого, окрім як мститися! Він не знав, що ти існуєш і, що існують фіолетові взагалі.

Колючка відчула, що між співрозмовниками назріває порозуміння, розвісила вуха, її смикнув Знахідка.

– У нас ще три тижні медового місяця, а тут обійдуться без нас. Ти ще не була в мене у секторі 710-Г. Переночуємо там, а вранці в путь, продовжимо весільну подорож за вибраним маршрутом, де все включено.

Молодь полетіла не попрощавшись.

2018

Діти заблукали в лісі

– Діти заблукали в лісі, а потім вийшли на сонячну галявину, – по складах прочитала вчителька і ще раз повторила сказане.

Оглянула клас. Діти займалися хто чим, а вона готувала їх до конкурсу дитячого малюнку.

– Ви зробите дві композиції. На одній потрібно передати тривогу, а на другій радість. Хто краще зробить, той ві-

зьме участь в конкурсі. Підписуємо листочок і починаємо першу роботу. Тема: “Діти заблукали в лісі”.

Викладач ходила по класу і повторювала своє:

– Діти заблукали в лісі. Уявіть темні стовбури дерев, скрип гілок, крик пугача, під ногами зопріле листя. Густе гілля закрило небо і невідомо куди йти.

Діти зашаруділи олівцями. Зображували густі, непрохідні, темні хащі, закриті листям небо. На кожному аркуші події чомусь відбувалися влітку. Мабуть цьому сприяла перспектива в майбутньому, “вийти на сонячну галявину”.

Вони таки заблукали. Троє дітей, хоч майже дорослих, але ще дітей. Дві дівчинки і один хлопчик. Олі і Софії було по сімнадцять років, Данилу – шістнадцять. Хлопець вже не раз пожалів, що дав дівчаткам себе вмовити. Теж мені романтична прогулянка в лісі. Подружки сопіли, але мовчки дерлися через кучугури снігу. Коли в чергове провалився в замет, подумав про зміїв. Добре що зимою сплять. В голову лізли всякі дурниці, порівнював, коли краще заблукаати: літом, чи взимку. І ведмеді сплять і комарів немає, правда, вовки не сплять. Цікаво, чи є тут вовки? Один великий недолік в порівнянні з літом був. Взимку можна захолонути. Хто сказав, що чоловіча стать більш активна? Набрехали. По своїй природі хлопчики ліниві. В оману вводить їхня більша кількість травматизму, дівчатка значно обережніші. От і зараз сунуть вдвох по прокладених Данилом слідах. Якщо провалимося в барлогу, то всі дружно троє там сядемо. Чи живуть тут ведмеді?

– Ми заблукали, – озвучив очевидне Данило. Став під сосною і оглянув найближчі терени. Кругом засніжений ліс. З гілок посипалися грудки снігу. В кронах гуляв вітер. Насунули хмари. Сутеніло.

– Як можна заблукаати в парку? – вигукнула Ольга. – Мій дядько щоранку бачить цей парк з вікна п'ятого поверху. Його видно увесь, з двома малими озерцями і берегом Дніпра. Тут навіть нема де усамітнитися!

– У нас якось вийшло, – понуро констатував Данило.
– Давай подзвонимо, щоб нас знайшли, – запропонувала Софія.

Старалися довго, перебирали операторів, але всяке мобільне покриття було відсутнє.

– З якого боку Дніпро? – запитав Данило. – Якщо вийдемо до річки, то зорієнтуємося. Може якийсь катер нас помітить.

Гарна думка результату не дала. Вони не зуміли не тільки виявити де схід, а де захід, але й не визначилися де згаданий об'єкт може знаходитися. Без інтернету були безпорадними.

– Ми на лівому березі, – сказала Ольга. – Куди тече Дніпро?

– В Чорне море, – поділилася знаннями з географії Софія.

– Чорне море біля Одеси, – згадав Данило, але по якому принципу в річки береги діляться на лівий і правий не знав. – Одеса від Києва на півдні.

– Будемо йти до Одеси? – запитала Ольга. – Хто знає де південь?

Ніхто не відгукнувся, тому з напрямком не визначилися. В похмурий день тіні не читалися, а мох не знав, що мусять рости тільки на північному боці стовбурів і поширився довкола, пенеків під снігом не було вино і не факт, що тут хтось щось пиляв. Діти усвідомили небезпеку. Зима. Їхні куртки не розраховані на довгі прогулянки і взуття не для туристичних походів. Можуть замерзнути.

– Ідемо по своїх слідах назад. Добре, що сніг не падав і їх видно, – запропонувала Софія. Пішли, спотикалися, мовчали. Вийшли на більш менш вільне від дерев місце і стали, як вкопані.

Сліди обривалися. До цього місця були, а далі немає і все, тільки біла площина незайманого снігу.

– Так не може бути! – сказала Ольга. – Ми ж не прилетіли сюди!

– Ага. Нас на мітлі занесло, – понуро буркнула Софія.

Автор роботи В. Корнієнко

Данило мовчав. Він любив фантастику і зараз гарячково згадував про різні паралельні світи. Розглядався на всі боки, може десь тут портал. Нічого цікавого не помітив.

– Нам не можна зупинятися, бо замерзнемо. Потрібно кудись йти, – наполягала Ольга. Рвонула вперед, зачепилася кишенею за сучок. Тріснула тканина. – Порвала куртку! Що мені мама зробити!

– Якщо нас знайдуть, – заспокоїла подругу Софія. В її голосі оптимізму не відчувалося.

– Якщо це такий жарт, то з мене досить. Мені пора додому, сьогодні прийде репетитор з англійської. Я оцінив ваше почуття гумору. Досить! Повертаємося! – крикнув Данило. Дівчата мовчали. – Я йду сам! Відстаньте від мене!

Хлопець пішов, долаючи супротив снігу, важко дихав, хлюпав носом і втирав сльози. Душила образа. Він був

дрібнішим і нижчим від рослих дівчаток. Хто сказав, що хлопчики менш чутливі? Так, він вже підліток, але зараз хотів до мами. Що з того, що в Ольги кращій телефон і на ньому більше завантажено іграшок? Пішов з умовою, що потім вона дасть погратися. Догрався! Зараз самий час розважатися! Пожартували? Дві ідіотки! Хлопець сунув, рипів сніг. Позад нього слід в слід рухалися Софія з Ольгою. Не мали іншої дороги, боялися залишитися самі.

– Зачекай! Це не ми! Ми не хотіли! – гукала Софія. Не реагував, ніби не чув. – Мені також потрібно додому. Сьогодні бабуся приїздить!

Всі зупинилися біля скелі, бо не було як далі йти.

– Що це? – запитала Ольга.

– Хіба не бачиш? Скеля, – відповів юнак.

– Але ж це лівий берег! Він рівний – болотиста низина, на нього пісок наживали, щоб будинки ставити. На ньому немає гір і скель, – пояснила дівчина.

– Вздовж всієї річки?

– А ми далеко зайшли?

– Перестаньте! Географи недоучені! – не витримала Софія. – Мені холодно!

– Всім холодно. Зима, – сказала Ольга. – Я стомилася і не хочу нікуди йти.

– Може вилізти не скелю і подивитися що довкола? – невпевнено запропонував Данило. Скеля височіла нагло і неприступно.

– Не треба, – приречено сказала Софія. – Тут все не таке. В мене на мобілці навігатор, але ж інтернету немає. Ви звернули увагу, що сутінки не переходять в ніч? Скільки ми ходимо і ходимо, а не темнішає, як за полярним колом. Коли я з батьками їздила до Фінляндії, там вночі якраз так було.

– Далеко ж ми вистартували. Повертаємося, – запропонував хлопець і пішов протоптаною в снігу стежкою в зворотному напрямку. Дівчата рушили слідом. До вже знайомої галявини добралися без пригод і стали. Далі слідів не було. Перед ними стелилося рівненьке покривало снігу,

підкреслене графікою темних стовбурів дерев. На одному сучку хитався невеличкий клаптик тканини, відірваний з куртки Ольги. Жодні сліди туди не вели. Підлітки дивилися на текстиль мов загіпнотизовані.

– Може нас вже шукають? – з надією запитала Ольга. – В моєї мами день народження, я подарунок приготувала. Гості побачать, що мене немає, піднімуть тривогу.

– Не думаю. Буде добре, якщо вранці почнуть, – сказав Данило.

– Не доживу, – запевнила Софія. Потупала ногами, щоб показати, як їй холодно. Під снігом хруснула суха гілляка. – Давайте запалимо вогнище, по ньому нас швидше знайдуть і тепліше буде.

Пропозиція ентузіазму не викликала. Ні в кого не знайшлося ні сірників, ні запальнички. В добуванні вогню

Автор роботи В. Корнієнко

первісним способом навиків не мали. Насунула депресія. Діти пересварилися, згадали один одному всі образи починаючи від дитсадка. Потім поступово усвідомили, що події в минулому вже не мають ніякого значення, важливе тільки те, що тут. І цього “тут” лишилося зовсім мало. Вони до ранку захолонуть, якщо нічого не придумують. Вирішили подивитися в кого що є.

В Данила в наплічнику було небагато: ноутбук, підручник з англійської, ручка, зарядний пристрій і запасний акумулятор. В кишені мав гаманець з невеликою сумою грошей, пару проїзних талонів, носову хусточку, пакет вологих серветок і смартфон. Не великий скарб в ситуації, що склалася. В дівчат у сумочках предметів знаходилося значно більше, але все не те що треба. Не мали куди застосувати манікюрні ножиці, пилочку, щіпки для брів, помаду, крем для рук і тонік для обличчя, тіні до очей, фарбу для брів. З технічних пристроїв тільки смартфони без зарядних засобів.

Все наявне не годилося, потребували того, чого не було. Постановили подумати, що робити далі. На той світ не хотіли.

– Якщо йти весь час в одному напрямку, то кудись вийдемо, – нагадала Софія. – Тут вовки є?

– Вже ходили, – відповіла Ольга. – Щодо вовків, то перше, де це “тут”? По-друге, дядько говорив, що бігають тичками здичавілі собаки, пару тижнів назад напали на бездомного чоловіка, добре, що прохожі відбили, могли загризти.

– Кого нам більше боятися, зграї собак, чи бездомних чоловіків? – допитувалася подруга.

Поки Ольга вибирала з двох зол краще, не втримався Данило.

– Холоду! – вигукнув. – Зараз холод наш перший ворог! Якщо нічого не придумаємо, то замерзнемо.

Дівчатка запанікували і гарячково почали потужно мислити, путні ідеї не давалися. Данило нервово переступав за ноги на ногу, так йому краще думалося, заодно й грівся.

– Немає вітру, – раптом сказала Ольга.

– Добре, що немає, нам ще тільки вітру бракує, – сказала Софія.

– Ніде не дме, а він розвівається, – Ольга показала на суху гілляку. На ній, як прапорець тріпотів клаптик з куртки Софії.

– Я була підстриглася, а ти навіть не помітив! – ні з того, ні з сього висловила претензію хлопцю власниця відірваного текстилю. Данило не знайшов слів в виправдання.

– То не мій смартфон, а моєї сестри, я позичила в неї, щоб тобі сподобатися, – сумно призналася Ольга. – Тепер він ні до чого і нікому не потрібний кусок пластику. А через нього ми тут замерзнемо!

Дівчина дістала згаданий мобільний телефон і кинула в напрямку сухого сучка з клаптем тканини. Дорога річ летіла, як звичайний камінь, над шматком текстилю зависла і зникла. Нікуди не впала, сніг лишився не прим'ятим, просто десь ділася.

– Спробуємо? – запитав Данило. Дівчата згодилися. Не уточняли про що йдеться. Бо яка різниця? Варто було хоч щось робити. Взятися за руки, для моральної підтримки і один за одним пішли по траєкторії польоту кинутого предмета.

Їм це вдалося! Данило відразу помітив зміни на краще. Радів несамовито, кругом видніли сліди сучасної цивілізації. Під ногами чвакнуло місиво снігу з присоленним піском, в якому валялися недопалки і собачі екскременти. Діти потрапили до себе. Це не була сонячна галявина, а головна алея в парку, освітлена рядами ліхтарів у вигляді матових куль.

– Пошукаємо мій смартфон, бо сестра мене вб'є, – попросила Ольга. Софія до неї задзвонила. Під снігом обізначалася мобільна техніка.

– Може якось позначимо місце де вийшли? – запропонувала Софія.

– Не треба. Не хочу туди повертатися, – сказав Данило.

– Так я про те, щоб випадково знову не потрапити.

– Я не потраплю, бо взагалі в цей парк не ходитиму. Я продукт урбаністики і не потребую дикої природи. Жодного кроку більше не зроблю вбік від благ цивілізації. Досить з мене екстремальних відчуттів, – запевняв Данило, але з кожним словом все менше собі вірив, бо починала відчуватися якась дивна насолода від пережитого. На всякий випадок відмітив про себе орієнтири куди впала мобілка Ольги.

На знайомій алеї з напрямком зорієнтувалися швидко. Було досить пізно. Поспішали додому і холод їх підганяв.

2018

Автор роботи В. Корнієнко

ЗМІСТ _____

ЧАС РОЗКИДАТИ СЛОВА (коротка проза)	3
Сон Снегіррової	4
В'язень активної роверистки	9
Війти двічі в одну і ту ж... ..	14
За дужо	19
Патріот	24
Толерантні	26
“Сюріндустріальна”	27
Атестація	32
Період гречності	44
Прогноз погоди	51
Адель	56
Аничка	62
Ася	67
Маргарита	73
Юлій	81
Фільм	89
Перевірка	93
Артистка	97
Нова директор	102
Біля озера	107
Малюнок	111
Картинка	116
Артемівна	120
В ДУСІ НЕРЕАЛЬНОГО (фантастика)	125
Троль	126
Аномалія	141
Псих	149

Пух	160
Краплина	165
Скарга	179
Сміття	184
Натуралізм	190
Колючка	213
Їжак	226
Знахідка	236
Діти заблукали в лісі	248

Літературно-художнє видання

Валія Киян
Юра Лоцький

В обіймах...

*Коротка проза:
замальовки сьогодення, фантастика*

В авторській редакції
Верстка Оксани Криштальської

*В оформленні книжки використано роботи
В. Корнієнко, Є. Корнієнко, В. Батракова,
О. Тіменик, Д. Корнієнко*

Формат 60x84/16. Друк цифровий.
Гарнітура Minion Pro.
Обсяг – 15,11 ум. друк. арк.

Видавництво “Терен”
43025, м. Луцьк, вул. Гаврилюка, 14
Тел.: 050-2956548, 096-5880970
teren.lutsk@gmail.com

Свідоцтво Державного комітету телебачення
і радіомовлення України
ДК № 1508 від 26.09.2003 р.

Віддруковано ПП “Терен”

Валія Киян, Юра Лоцький
В обіймах... : коротка проза: замальовки сьогодення, фантастика /
Валія Киян, Юра Лоцький. – Луцьк: Терен, 2018. – 260 с.

ISBN 978-617-7680-04-7

Співавтори Валія Киян і Юра Лоцький познайомилися в інтернеті. Валія живе в Києві, Юра в Лодзі, спілкуються онлайн. За час знайомства написали чотири романи: “Правда про секс. Ілентина”, “Віртуальний Іван”, “Знищити в онлайн, або Кінець Казанови”, “Акт правди”. Твори пов’язані між собою і розповідають про секс знайомих і незнайомих авторам людей. Романи розраховані на широке коло читачів дорослої аудиторії. П’ята книга – збірка коротких оповідань «Начерки про всяке».

«В обіймах...» – шоста книга Валії та Юри. У ній зібрані оповідання про сьогодення, а також фантастика.

УДК 821.161.2-1